

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30 03 79 Prk. 000-0904677-55

EEN ZALIG EN VOORSPOEDIG 1986

Het oude stort in,
de tijd verandert
en nieuw leven bloeit uit de bouwvallen op !

W. SCHILLER

Folklore in de Westhoek

BENDELEVEN IN VLAANDEREN

Ons land leeft op dit ogenblik in een angstpsychose omwille het moorddadig optreden van ene bende van Nijvel en de politiek gerichte bomaanslagen van de mysterieuze en ongrijpbare C.C.C. In een tijd van beschaving en (nog) betrekkelijke welvaart zijn dergelijke gruweldaden onbegrijpelijk en tevens mensonwaardig. Onze samenleving is gegrondvest op humane en sociale beginselen en zij die ze trachten te ontwrichten zijn niet waard om deel uit te maken van een dergelijk systeem. Hun bedoelingen zijn dus klaar en duidelijk : het komt er op aan een geest van verwarring te zaaien onder de bevolking om aldus ons maatschappelijk bestel te ondermijnen. De inzichten van deze moderne bandieten - een zachter woord bestaat niet voor hen - zijn dus van aard om er het grootste wantrouwen voor te koesteren want hun troebele inzichten zijn grondeloos.

Terreurbenden in Vlaanderen

Met de geschiedenis van het bendeleven in Vlaanderen zouden tientallen volumens kunnen gevuld worden. Baanstroppers, moordenaars, binders : het zijn begrippen die niet ophouden te spreken tot de verbeelding van de massa. In tijden van oorlog en vreemde bezetting heeft het verschijnsel „bendewezens” steeds een grotere uitbreiding gekend, gemakkelijk te verklaren omdat het pauperisme dat om zich heen greep en de miserie, de uitbuiting, de uitingen van brutale geweldsinstincten troeven werden voor het rapalje, de duistere individu's aan de zelfkant van de maatschappij.

Opereerden sommigen op eigen houtje, anderen traden op in groepsverband, gemeenlijk aangevoerd door een chef, wiens kracht, behendigheid of moordzin ontzag afdwong.

De overlevering hulde de exploten van dergelijke bendes voldoende in een romantisch optiek om de tragische beruchtheid op te voeren tot valse roem. In sommige omstandigheden metamorfiseerde een schurk zich dan wel tot een held, een verdediger van de zwakken tegen de grote en willekeurige uitbuiters van de maatschappij.

De werkelijkheid lag wel elders ! In wezen bleken bendeleden niets anders dan brutale vlegels, onbeschaafde elementen die hun kwade inzichten niet de baas konden, schuimlopers van een ontworpen maatschappij, sukkelaars ook, door armoede en morele aftakeling gedreven in de macht van niets ontziende kerels, waardoor ze van kwaad tot erger geraakten.

De uitgestrekte bossen, die vroeger een ruim gedeelte van onze streken bedekten - denk even aan het vermaarde woud van Houthulst, het Vrijbos, in 1914-1918 vernietigd - leken boosdoeners van alle categorieën

een veilige schuilplaats, om dan bij nacht en ontij op te duiken en het de eerzame boer en burger lastig te maken. Sommigen vermochten het een ware terreur te zaaien bij de platelandsbevolking. Het heersende bijgeloof droeg er toe bij om die renommee te verstevigen. Vertellingen, verteld als 's avonds familie en gebuur verenigd zat rond het haardvuur, bleken sterk gekruid. Aldus werden boosdoeners in een onwezenlijke en vaak schromelijk verdraaide dimensie voorgesteld. Dit alles droeg er toe bij om het bendewezens populair te maken, maar dan in de slechtste zin der betekenis.

Een eigen taal

In sommige georganiseerde bendes werd een speciaal taaltje gesproken, het zogenoemde „Bargoens”. Dit gebruik droeg er toe bij om de toevallige luisteraar achterdochtig te maken. In onze gewesten leefden heel wat gesloten volksgroepen, die onderling een eigen omgangstaal beoefenden : een geheimtaal, het „Bargoens”, die zo op de verbeelding van de gewone mens inwerkte. Deze taal was doorspekt met termen waar de zegger een eigen betekenis aan vastknoopte. Het geheel vormde een typerend klankenmengsel, dat voor de oningewijde een raadsel bleef. Zo werd „têterik” een hoofd, „bijterik” een tand, „lonkerik” een oog, „trederik” een schoen of klomp, „dieperik” een kelder, „smouterik” boter, „buzen” stond voor drinken en „mokke” voor vrouw.

„Toen Rik Mol te Kortrijk het schavot beklom, riep hij tot zijn hoofdman Jan de Lichte, die zich onder de toeschouwers bevond : Knul, maakt kiewig ! Michiels milt en fokt naar den langen doomerik. Flikt de ander knullen kiewig voor michiels. De poen maast in de keeste in den dieperik bij den trederik,

onder nen herterik in nen houten trafalderik. Bekt en buist er grandig mee met de kieweriken !” - Wat betekent in gangbare taal : Makker, vaarwel ! Ik sterf en ga naar de eeuwigheid ! Doe mijn groeten aan de andere kameraden. Mijn geld ligt thuis, in de kelder bij de trap, onder een steen in een houten klomp. Eet en drink er lustig mee met de vrienden ! -

Bakelandt

In onze gewesten waren het vooral de bendes van Bakelandt en Abel Pollet uit Hazebroek die opschudding verwekten. Toch waren ze niet aan elkaar te vergelijken.

Bakelandt was afkomstig van Lendeledede, waar hij op 7 januari 1774 geboren werd. Opgegroeid in een huiselijke sfeer van blijvende armoede en spanningen, waar een ongebonden leven niet als een voorbeeld kon gelden en de vleeselijke geneugten als het allerhoogste gebod werden aanvaard, groeide hij naar zijn volwassenheid, onrustig van aard en brutaal. Hij kon blijkbaar niet aarden op éénzelfde plaats en ook het werk bekoorde

hem in geen enkel opzicht. Duistere figuren boeiden hem, zij vormden het verlengstuk van zijn leven.

Tegen het einde van de 18e eeuw hokt hij rond het Vrijbos. Hier zal hij kennis aanknopen met mensen, die het verschil niet kennen tussen het mijn en het dijn. En hij vormt een bende, die niet méér was dan een toevallig samenraapsel van weinig ontwikkelde smakkers, die diefstallen, aanslagen op personen en één enkele moord - dan zelfs niet eens opzettelijk - op haar actief schreef. Van een geheime vergaderplaats ergens in het uitgestrekte woud van Houthulst, zoals de eminente auteur Victor Huys in zijn vermaard geworden volksboek over Bakelandt liet vermoeden, is nooit spraak geweest. Gewoonlijk vergaderden ze in de woning van één hunner, waar dan een inbraak werd bedisseld en ook de buit werd gebracht en verdeeld. Als één geheel kwam de bende nooit bijeen: de mannen traden op naargelang de mogelijkheid zich aanbood en met wie toevallig beschikbaar was. Een strenge tucht, die meteen ook de basis zou wezen van een wel-doordachte organisatie, ontbrak totaal. En indien er toch kan gesproken worden van een zekere samenhang in de bende, was het omdat verschillende leden onderling familiaal verbonden waren.

Er moet onderlijnd dat de opbrengst van de overvallen der „grote“ bende Bakelandt vaak van geringe waarde bleek. De meeste dieften werden immers gepleegd bij arme buitenlieden, zelf reeds meerdere malen getroffen door opeising vanwege de overheid. Wat hen overbleef was miniem. Het feit dat de dieven er vrede mee namen, wijst op hun primitieve levensstaat: als doodarme sloebers werden ze verleid door een kleinigheid. Wat niet belette dat Bakelandt en 22 van zijn kornuiten op 2 november 1802 het schavot van Brugge beklommen.

Abel Pollet

De „dappere“ Bakelandt verdwijnt in de schaduw van Abel Pollet, in feite een bloed-dorstige kerel en zonder erbarmen voor zijn slachtoffers, sadistisch van nature, tuk op moord en roof, die niet alleen over de Schreve optrad, maar ook onze contreien niet spaarde. Méér dan twee jaar was deze bende bedrijvig en alleen reeds de naam Abel Pollet bleek voldoende om iemand het kippevles op het lijf te jagen. Want de bende kende een treurige faam: het leven van een mens was voor hen van generlei waarde en moorden werd een gewone zaak.

Wanneer hij op 11 januari 1909 te Bethune onthoofd was, ademde een hele landstreek van opluchting.

We schrijven 1986. Nog steeds lopen er kerels rond, die qua opvoeding en onderwijs niet dezelfde zijn als dezen van honderd jaar geleden, maar schijnbaar nog lager staan op de ladder van onze samenleving.

Jack VERSTAPPEN

KLEINE FISCALE KRONIEK

Leningen met schuldsaldoverzekering

Wanneer men voor de aankoop of de bouw van een woning (een sociale woning of een middelgrote woning) een hypothekaire lening heeft aangegaan, gewaarborgd door een schuldsaldoverzekering, kan men binnen bepaalde grenzen de jaarlijkse kapitaalsaflossingen aftrekken van de belastbare bedrijfsinkomsten.

Als de lening is aangegaan op naam van *beide* echtgenoten en de schuldsaldoverzekering slechts op naam van één van beide echtgenoten mag voortaan de aflossing toch voor *beide* echtgenoten in mindering gebracht worden.

Vroeger was dit niet het geval, maar ingevolge een arrest van het Hof van Kassatie, is de administratie van standpunt veranderd.

De nieuwe regeling is ook van toepassing op alle hangende geschillen en wie voor één van de vorige jaren volgens de oude regeling werd belast, doet er goed aan te onderzoeken in hoeverre er bezwaar mogelijk is.

Voor pijnlijke voeten

PEDICURE

- algemene voetverzorging
- verzorging van eelt, likdoorns, eksterogen, kalknagels, ingegroeide nagels,

Patrick DESCHREVEL

Blasiusstraat 14, KROMBEKE

Tel. 057/40 00 11

op afspraak - ook thuisbezoek
afspraken telefonisch na 17.30 u.

De kapitaalsaflossing mag onder de echtgenoten omgedeeeld worden op de wijze die men zelf verkiest. Er kan dus nagegaan welke omdeling de meest voordelige is.

Serge BLONDEAU
Fiscaal Adviseur - tel. 057/30 01 44

ELEKTRO GEERT LEROY-DEMOL

**Weggevoerdenstraat 26
8990 ROESBRUGGE**

Tel. 057/300 310 en zo aanwezig 057/301 116

verdelers
PHILIPS & Co

VERKOOP en HERSTELLING van alle elektrische toestellen, ook gewone en INDUSTRIELE KOELTECHNIEK en MELKKOELTANKS.

Wij verkopen niet aan zogenaamde ZOMER- of WINTERPRIJS, maar ALTIJD aan de VOORDELIGSTE PRIJS: dit naar keus van de klant: volgens KWALITEIT en VERMOGEN van de toestellen. DAARBIJ de ZEKERHEID dat ik, als GESPECIALISEERDE VAKMAN, met moderne apparaten die ZELF KAN en ZAL HERSTELLEN!

De 5 jaar waarborg: geen technieker kan zolang voor niets werken: vraag ZELF aan uw VERZEKERINGSMAATSCHAPPIJ hoeveel dit kost, dan weet U wat uw toestel EIGENLIJK KOST en WAT VERZEKERD is!

Wij houden van EERLIJKE PRAKTIJKEN, geven juiste VOORLICHTING en ECHTE SERVICE NA VERKOOP! TENTOONZAAL in WORDING!

bij

HOBBY-BOUW

VERMEULEN HUGO - AANNEMER BOUWWERKEN
Obterrestraat 56, 8994 PROVEN - tel. 057/30 06 74

alle bouwmaterialen — vloeren — faïences
verhuur materieel — Rubson-produkten — slerkelen
DAN DENKT U BEST AAN HOBBY-BOUW

- ★ grote keuze
- ★ goede kwaliteit
- ★ interessante prijzen
- ★ raad en voorlichting

GEUZEN TUSSEN HONDSCHOTE EN IEPER (17)

Beelden van vóór, tijdens en na de reformatie !

Wat voorafging : *Geloof en ketterijen in de Middeleeuwen / Het lutheranisme in Vlaanderen en in de Westhoek / Het calvinisme / De eerste emigranten en de eerste hagepreek / Het concilie van Trente en het Eedverbond / De beeldenstorm en zijn oorzaken / Aanval op Veurne / Wattrelos werd Waterloo / Na de nederlaag / Austruweel en Valenciennes / De plakATEN.*

De Inquisitie

Het opsporen, vervolgen en bestraffen van lieden die ten opzichte van de rechtzinnig erkende orthodoxe leer afwijkende meningen of gedragingen er op nahielden, en die men naderhand ketteren ging noemen (naar de sekte der *kataren*), dateert reeds uit de eerste eeuwen van het kristendom.

In de concilies van de 12^e eeuw werden er harde maatregelen uitgeschreven tegen ketteren en de wereldlijke overheid kreeg het bevel streng tegen hen op te treden. Voornamelijk paus Innocentius III (1198-1216) was erg bekommerd om de bestraffing van obstinate scheurmakers. In tegenstelling met Bernardus van Clairveaux (1090-1153) was hij nochtans voorstander van een verantwoord en gematigd optreden. Nooit eiste hij de doodstraf. Omdat volgens hem de opsporing en de bestraffing van ketteren tot de taak van de bisschoppen (*episcopi* = toezichters) behoorde en omdat de opspoorders van ketteren de naam *inquisitores* (onderzoekers) kregen, hoorde de „inquisitie“ aanvankelijk tot de bisschoppelijke bevoegdheid.

In 1231 speelde keizer Frederik II (1215-1250) daarop in, met een konstitutie waarin er sprake was dat ketteren naar een geestelijke rechtbank zouden verwezen worden : de inquisitie was als instelling opgericht en erkend !

Omdat de bisschoppen ten opzichte van hun onderhorigen vaak nogal toegeeflijk bleken, benoemde paus Gregorius IX (1227-1241) pauselijke inquisitoren, meestal dominikanen. De inquisitierechtbanken bepaalden de straffen, maar de uitvoering werd overgedragen aan de wereldlijke overheid.

De eerste vonnissen tegen de protestanten kwamen van de inquisitie in uitvoering van hun strijd tegen kerkelijke dwalingen en niet in toepassing van de keizerlijke plakATEN. Keizer Karel V meende hiervoor een eigen repressiesysteem te kunnen oprichten. Op 23 april 1522 kreeg Frans van der Hulst, raadslid bij de Raad van Brabant, opdracht de personen op te sporen die door het venijn van de ketterij zouden aangetast zijn en ze te kastijden. Hij kreeg volmacht om ketteren te dagvaarden, aan te houden, tot bekentenissen te dwingen (folteren), hun goederen verbeurd te verklaren en ze uit alle provincies van de Nederlanden te verbannen. Hij mocht evenwel geen vonnissen zelfstandig uitvoeren zonder het oordeel van de Grote Raad van Mechelen en indien mogelijk diende hij geestelijke bijstand te vragen om de verdwaalden terug te voeren in de schoot van de moederkerk.

Omdat de aanstelling van Frans van der Hulst uitging van keizer Karel, ging het hier niet om een kerkelijke, maar om een staatsinquisitie. Paus Hadrianus VI (1522-1523)

was echter de mening toegedaan dat hij de verdediging van het geloof niet aan leken mocht overlaten en daarom benoemde hij op 1 juni 1523 Van der Hulst tot pauselijke inquisiteur in de Nederlanden. Maar dat was van korte duur, want Van der Hulst was onbesuisd en onbetrouwbaar en werd op 9 oktober 1523 door de toenmalige regentes, 's keizers tante, Margareta van Oostenrijk, aan de kant gezet. De regentes vroeg de paus om een nieuwe inquisiteur en stelde zelf drie kandidaten voor : Olivier Buedens, proost van St.-Maarten te Ieper; Nikolaas Houzeau, prior der Scholieren te Bergen en Jan Copin, deken van Sint-Pieter te Leuven. Ze werden alle drie, in juni 1524, door de paus als algemene pauselijke inquisiteurs aangesteld. Meer dan twintig jaar later maakten ze gebruik van hun recht helpers aan te stellen, twee per landstreek : in Vlaanderen was dat Pieter Titelmans, deken van Ronse en Jan Pollet, kanunnik van Sint-Pieter te Rijsel. In februari 1546 kregen de inquisiteurs van de keizer de opdracht op te treden tegen overtredingen van de plakATEN.

Titelmans in de Westhoek

Pieter Titelmans die in Vlaanderen aktief was als inquisiteur was een voornaam en krachtdadig man. Hij was de zoon van een brouwersfamilie uit Hasselt, die te Leuven theologie had gestudeerd en aangesteld werd als deken van het Sint-Hermeskapittel te Ronse. Omdat hij als deken, in tegenstelling met vele konfraters doortastend optrad tegen de aan zijn gezag onderworpen pastoors, die het inzake gedrag en geloofsleer niet zo nauw namen, werd hij door de hoofd-inquisiteurs tot een van hun helpers verkozen.

In de eerste jaren na zijn aanstelling ondernam hij tal van observatietochten door Vlaanderen, maar toen ging blijken dat het epicentrum van de reformatiebeweging in het Westkwartier was gelegen, verbleef hij zeer veel te Ieper, om van daaruit de ketterij in de hele omgeving aan te pakken. Hij zou ook de regentes regelmatig op de hoogte brengen van hetgene er in de Westhoek reilde en zeilde. Omdat hij echter spoedig onder de hervormden bekend was en iedereen dus op zijn hoede was voor Titelmans en zijn helpers, ontsnapte menigeen aan zijn greep. Hij moest weldra ervaren dat de nieuwgezinden er een soort inlichtingsnet op nahielden, dat in vlug tempo de bedreigde personen of gemeenschappen op de hoogte hield van zijn verplaatsingen of aanwezigheid. Daarom moest Titelmans een strategie uitwerken van verrassingsakties en toeslaan wanneer men hem het minst verwachtte : in het holste van de nacht of bij storm en ontijs als er zich niemand op straat waagde. Voor

Bernardus van Clairveaux (1090-1153)
een felle voorstander van de doodstraf
voor ketteren

Titelmans waren geen inspanningen te veel en hij deinsde voor geen gevaar terug al had men het meer dan eens op zijn leven gemunt. Inderdaad, in 1558 werden te Hondschote vlugschriften verspreid waarin doodsbedreigingen aan zijn adres werden gericht en op 22 april 1561, toen een volksmenigte een protestant bevrijdde uit de bouwvallige gevangenis van Belle, werd een van Titelmans' medewerkers gewond en was hij zelf in levensgevaar. Op 13 november 1561 informeerden de keizerlijke kommissarissen de Raad van Vlaanderen over de moeilijkheden die Titelmans ondervond in de uitoefening van zijn functies. Zij wezen erop dat de sektairen hem bestendig naar het leven stonden. Bovendien kende hij ook veel tegenstand bij magistraten en overheid, die het vaak met hem oneens waren, ketteren begunstigen of zijn bevoegdheid betwistten.

Titelmans vervulde zijn taak uitgaande van de vaste overtuiging dat er geen heil te vinden was buiten de katolieke Kerk en zijn optreden tijdens de processen was erop gericht iedereen terug te voeren in de veilige schaapsstal. Dat hij daarin ook grotendeels geslaagd is moge blijken uit volgende gegevens : van de 1 500 door hem in Vlaanderen ingeleide processen hebben er onder zijn invloed 1 120 personen hun nieuwgezindheid en de ermee verbonden leer afgezworen, nog een aantal werden wegens gebrek aan voldoende bewijzen vrijgesproken. Wel bleven er ongeveer 200 personen die wegens volharding aan de wereldlijke rechtbank werden overgeleverd, en waarvan er 127 de doodstraf hebben opgelopen.

Hoe bedrijvig Titelmans ook moge geweest zijn, hij bleek uiteindelijk niet in staat de hervormingsbeweging in de Westhoek af te remmen. Hij ervoer elke dag zijn onmacht tegenover een geestelijke stroming waartegen zelfs met doodstraffen niet kon opgetornd worden. Ontgoocheld en moe-

streden heeft hij zich nog vóór de aanvang van de beeldenstorm als inquisiteur teruggetrokken.

Na Titelmans ging de vervolging van de protestanten natuurlijk verder, al was de pauselijke inquisiteur minder aanwezig in de Westhoek, maar er waren wel, en dat vanaf 1561, regelmatig keizerlijke kommissarissen te vinden.

De repressie vóór Alva

De tijd vóór Alva is inzake repressie in te delen in twee perioden: een eerste periode van 1523 tot en met 1545, waarin de inquisitie in de Nederlanden wel werkzaam was, maar nog een beperkte structuur bezat, en de periode van 1546 tot 1567 waarin de inquisiteurs een menigte helpers hadden aangesteld en waarin zij ook optraden tegen de overtreders van de keizerlijke plakaten.

Wat de eerste periode betreft, we hebben gezien dat reeds op 1 juli 1523, op de Grote Markt te Brussel, de eerste doodstraffen op de brandstapel werden uitgevoerd op twee lutheranen. In de volgende jaren werden nog meerdere keren boeten, lijfstraffen, verbanningen en doodstraffen uitgesproken tegen personen die op een of andere wijze blij hadden gegeven van afwijkende gedragingen.

Op 16 juli 1530 vond de eerste terechtstelling plaats in het Westkwartier. Willem Cousture (in de volksmond Lersekin) van Nieuwkerke, die ketterse liedjes had verkocht en gezongen en verboden boeken bezat, werd vanuit de gevangenis van Belle met paard en kar naar de Ravelsberg (tussen Nieuwkerke, Dranouter en Belle) gevoerd om er onthoofd te worden, daarna werd zijn lichaam tentoongesteld op een rad en zijn hoofd op een paal, terwijl zijn verboden boeken en zijn geuzenliederen op de brandstapel terecht kwamen.

Tussen 1526 en 1545 werden in de Westhoek een 35-tal processen gevoerd inzake geuzenkwesties, maar zowel de geestelijke als de keizerlijke waardigheidsbekleders voelden niet zoveel voor een streng optreden tegen mensen die zich rustig hielden en uit de bijbel lazen of psalmen zongen. Bovendien dachten velen dat het wel een voorbijgaand verschijnsel zou zijn of in elk geval niet zo'n vaart zou lopen.

In de tweede periode (1546-1567) werd de doodstraf wel meer toegepast. Te Veurne werden op 21 augustus 1560 drie nieuwgezinden gewurgd en daarna verbrand. Het betrof Christiaan de Queeckers en Jacobus Dieusart uit Nieuwkerke en Naentkin Samomé uit Steenwerck. Ze waren als gereformeerden vroeger naar Engeland uitgeweken, kwamen in 1560, tijdens een periode van speciaal toezicht, terug naar hun streek en werden op weg naar Hondschote gevangen genomen.

Om de beeldenstorm binnen de perken van het religieuze te houden had te leper de kasselrijverheid in verstandhouding met de calvinistische leiders besloten op te treden tegen dieven en profiteurs. De eerste bestraffing van die aard betrof Lodewijk Schelewaert, die bij de beeldenstorm te Voormezele wegens diefstal was opgepakt en door predikant Debuysere aan het kasselrijgerecht was overgedragen. Om andere plunde-

raars af te schrikken, werd hij reeds de volgende dag - 19 augustus 1566 - opgehangen. Tevens liet de leperse stadsmagistraat, als waarschuwing, een schandpaal oprichten op de Grote Markt. Zij bleef er staan tot 23 maart 1568. De plunderaar Jan Riviere (ook Walrandt genoemd) uit Wijschate werd er op 4 juni 1567, tot bloedens toe gegeseld, verbannen en zijn goederen werden verbeurd verklaard.

Op aanbeveling van de regentes verkoos men voor de terechtstellingen meestal het koord boven de brandstapel, omdat de geuzen de galg verafschuwden als bestemd voor misdadigers van gemeen recht, terwijl ze bij de dood door het vuur, beschouwd werden als martelaars voor het geloof. Toch wenste de regentes zoveel mogelijk het bloedvergieten te beperken. Egmont van zijn kant bepleitte sedert september 1566 een algemeen „pardon” voor de meerderheid van beeldstormers en nieuwlopers.

We hebben reeds gezien dat na de publicatie van het plakkaat van 5 april 1567, waarbij alle predikanten vogelvrij verklaard werden, de meeste de wijk naar veiliger oorden hadden genomen, maar dat toch Willem de Hollander, de apostaat uit het augustijnenklooster van leper, die te Elverdinge, Roesele en Mese calvinistische bijeenkomsten had toegesproken en zich na het vertrek van Matte te Roesbrugge als predikant vestigde, op 15 april 1567 werd opgepakt en een paar weken later te Veurne werd gehangen.

De terechtstelling van mensen die een groot aantal aanhangers hadden gekend en nog kenden, hadden afschuw, verdriet en opstandigheid bij de massa tot gevolg, zodat voldoende voorzorgen dienden genomen om geen verrassingen te beleven. Toen op 16 april 1567 Maillaert de Honghere, predikant te Elverdinge, samen met twee andere gereformeerden, die betrokken waren geweest bij de decemberrellen in het Midden-Leiegebied, te leper werden opgeknoot, deden er zich zware incidenten voor, waarbij 13 personen werden gedood, omdat de soldaten van het leperse garnizoen in de menigte vuurden. En toen op 31 mei 1567 te Valenciennes vijf mensen werden geëxecuteerd, onder wie Guido de Bray, vielen er bij rellen 8 doden en meerdere gewonden. In de volgende dagen werden er te Valenciennes nog 11 personen ter dood gebracht! Vae victis!

Vanaf mei 1567 werd overgegaan tot huiszoekingen naar verboden boeken en werden gewezen beeldstormers, konsistorieleiden, psalmzangers en al wie een actieve rol speelde in de hervormingsbeweging - hoe bescheiden soms ook - aangehouden en voor het gerecht gesleept.

Op 4 juni 1567 werd te leper nog Loys Maelvoisin uit Deulemont aan de galg gebracht en op 30 juni werd de Roesele naar Olivier Chardeel er terechtgesteld, terwijl de beeldstormer Aernout Maersseman uit Zandvoorde, die de nieuwe leer had afgezworen ervan afkwam met een geseling aan de schandpaal en een openbare boete in de parochiekerk te Zandvoorde.

De leperse schoenmaker Pieter de Cock werd nog op 17 september 1567 gehangen. Ten tijde van de beeldenstorm was hij lid van de leperse stadswacht, maar in die hoedanigheid, en in het bezit van zijn geweer, had

hij deel genomen aan de verwoesting van de kapel in het Minderbroederklooster. In mei 1567 had men hem gearresteerd.

Alles samen waren er in de jaren 1566-1567, in de kasselrij leper 10 personen veroordeeld. Dit was helaas maar het zachtzinnige voorspel, want intussen was op 5 september 1567 de Raad van Beroerten opgericht.

R.A.B.

Volgende maal:
*De Raad van Beroerten
Vrijbuiters in de Westhoek*

SPAARKAS
ippa

Jacques PYFFEROEN

Graaf van Hoornweg 5

8994 KROMBEKE

Tel. 057/40 08 24 (tijdens kantooruren)

SPAAR- en BANKVERRICHTINGEN

Alle VERZEKERINGEN

Overname van uw bestaande polissen
Goedkope premies

Kantooruren:

Ma - di - wo - do - vr van 8 - 12 u.
zaterdagnamiddag en op afspraak

MENSEN VAN BIJ ONS

Op 24 november jl. is te Brugge schielijk overleden, Remi Vandenberghe, zoon van Camiel en Bertha Depoorter en gehuwd met Marie-José Candaele van Leisele.

Remi Vandenberghe was als zoon van binnenschippers, met huisvesting te Roesbrugge, geboren op 11 mei 1911 op hun schip, dat toen gelegen was te Oostvleteren.

In navolging van zijn ouders was Remi Vandenberghe tijdens zijn actieve levensperiode eveneens werkzaam als binnenschipper. Naderhand genoten hij en zijn echtgenote van een welverdiende rust te Brugge.

BRIEFPAPIER met uw
„eigen” naam

Voor uw doodgewoon
gewoon en
buitengewoon
DRUKWERK

SCHOONAERT

van ons volk
en voor ons volk

**al
weerskanten
van de
schreve** **2**

kluchten van
Romain Depuydt

*Dit boek
(fmt. 13,5 x 19 cm
112 blz. - genaaid
42 kluchten en 9 foto's)
is te verkrijgen bij*

**Drukkerij-Uitgeverij
SCHOONAERT
Bergenstraat 14-16
8990 Roesbrugge
tel. 057/30 03 79**

aan de prijs van 250 fr.
(+ 30 fr. verzendingskosten)
of in iedere boekenwinkel.

Deel 3 verschijnt in februari '86.

Drukkerij **SCHOONAERT**
Bergenstraat 14-16
8990 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 03 79

'n Gratis doorlichting van uw wagen voor een veilig '86

Jawel, wie veilig en zuinig wil rijden laat zijn wagen nu GRATIS (en zonder verplichtingen) nakijken door **Garage NEVEJAN**

U hoeft slechts de waardebon, die gans 1986 geldig blijft, af te halen of telefonisch te reserveren.

Tip, top, nagekeken tot in de puntjes !

1

GRATIS TEST REMMEN

*poes voor de wagen,
u de gracht in of knal
tegen een boom,
dat kan gebeuren
wanneer u niet tijdig
de remmen laat nazien
de gratis test kan u veel
ellende besparen.*

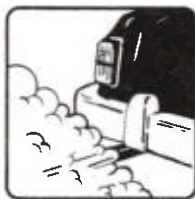
2

GRATIS TEST LICHTEN

*Nachtblind? Misschien
loensen uw koplampen,
wij onderzoeken en regelen
dit helemaal gratis
voor u.*

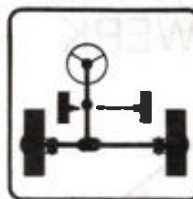
3

GRATIS TEST CO METING

*door de gratis meting
en afstelling zorgen wij
ervoor dat het wettelijk
toegestane gehalte niet
overschreden wordt.*

4

GRATIS TEST OPHANGING

*'t heeft een veilig
gevoel te weten dat alles
hier in orde is, en mocht
Garage NEVEJAN een
schoonheidsfout ontdekken
dan heeft u geen enkele
verplichting de herstelling
ook door ons te laten
uitvoeren*

5

GRATIS TEST PPM-HC

*onze nieuwe
meetinstrumenten
gaan na hoeveel niet
verbrande benzine of LPG
uw auto de vrije natuur
injaagt.
Ook hier GRATIS afstellen
volgens de wettelijke normen
(volgend jaar verplicht !)
Wees een natuurvriendelijke
BESPAARDER!*

En **Garage NEVEJAN** doet nog meer kadoo, indien u besluit de nodige herstellingen door ons te laten uitvoeren geven wij u 10 % extra korting op onze voordelige vaste prijs van alle wisselstukken

Niet vergeten dat u bij gebruik van de gratis nazichtkaart automatisch een kaart krijgt voor het komende jaar.

BIJ GARAGE NEVEJAN KENT VEILIGHEID GEEN TIJD!

GARAGE

NEVEJAN

Graaf van Hoorneweg 16, 8994 Poperinge-Krombeke Telefoon: 057/40 00 35

**de grootste keus
behangpapier**

de grootste keus
DEKENS
DONSDEKENS
DEKBEDDEN
BESCHERMHOEZEN
HOOFDKUSSENS

WOONINRICHTING

schoonaert

Tel. 057/33 40 86

Bruggestraat 3 - 5

8970 POPERINGE

**HET
KWALITEITSMERK**

Oliën en
smeermiddelen

voor : GASOIL - diesel
- verwarming

FUEL-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Blekerijweg 33-35

8994 PROVEN

Tel. 057/30 04 13

NU VANAF

8,75 %

voor uw **HYPOTHEEKLENING OP MAAT**

(Tarief trouwe spaarder : vanaf 8,50 %)

- ook overname te dure leningen
- ook aankoop, verbouwing, enz...

voor inlichtingen :

KRIS ROSSEEUW

Provenplein 48 - PROVEN (057/30 03 55)

groep argenta

uw appeltje voor de dorst

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGEN
PRINZIE
BELEGGINGEN
PRINZIE
PVBA ZAKENKANTOOR
PRINZIE

Provenplein 39A, 8994 PROVEN

Tel. 057/30 09 01 - 30 09 02

na de diensturen : 30 03 26 - 30 02 58

Alle verzekeringen en
geldplaatsingen
onder **staatswaarborg**.

HOUTHANDEL

FIRMA MAERTEN p.v.b.a.

Bruggestraat 26-28

8970 POPERINGE

**Massieve
stijldeuren**

Michel BAELE

**Bankelindeweg 29 C
8994 KROMBEKE**

CENTRALE VERWARMING

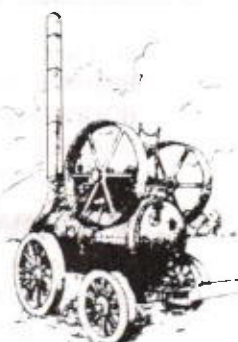
ASFALTBEDEKKING

KEUKENS — SANITAIR

ALGEMEEN ONDERHOUD VAN GAS-
EN MAZOUTBRANDERS

HOUTSKOOL

Telefoon 057/40 05 43

NU EEN ZICHT- EN SPAARREKENING.

LATER EEN VOORDELIGE LENING.

ASLK

we doen met je mee

Agentschap ROESBRUGGE-HARINGE

Prof. O. Rubbrechtstraat 14 - Tel. 057/30 08 66

Kantoorhouder : Johan DEGRAEVE

Jongeren van 16 tot 21 jaar :
GRATIS SPORTTAS bij opening van
een lopende rekening en spaarrekening.

Prettige eindejaarsfeesten met nuttige geschenken

badkarpetten
donsdekens
bedspreien
badsets
napperons
sierkussens
toile-cirée
tafelinnen per meter

JACQUES BERQUIN

Couthoflaan

8990 PROVEN

tel. 057/30 06 54 - 057/30 11 20

MIDDENSTAND en ZELFSTANDIGEN

Op 17 januari te 20 u. heeft een vergadering plaats van het N.C.M.V. - afdeling IJzerbode, in zaal „t Rozenhof", Obterrestraat 73 te Proven.

Opnieuw zal R.A. Blondeau, ere-inspecteur der direkte belastingen (dienst Geschillen) die we gehoord hebben op 25 oktober jl. te Roesbrugge, er een spreekbeurt houden, maar nu over :

Uw vermogentoeestand en de fiskus.

Bij een aankoop of investering die geheel of gedeeltelijk met eigen spaarcenten is gebeurd, wordt door de fiskus soms een supplement gevestigd. En het gebeurt wel meer dat in een dergelijk geval, dezelfde inkomsten eigenlijk tweemaal belast worden : een eerste keer als men ze *verdiend* en een tweede keer als men ze *bested* heeft ! Wat is daartegen te doen ?

Om daarover meer te weten, raden wij iedereen aan te komen naar de vergadering van 17 januari te Proven.

PAS VERSCHENEN : ROSE DOISE

Vlaanderen, tweede helft van de negentiende eeuw, aan de andere kant van de Schreve. Een marginale bevolking, die zich in de rosbruine grond van de Kasselberg kapot woet om te overleven, is onmondig tegenover een hen opgedrongen vreemde cultuur

en taal. Verdacht van moord wordt Rose Doise het slachtoffer van een rechterlijke dwaling, omdat noch zij, noch de getuigen de taal (het Frans) van de machthebbers begrijpt. Michel Loosen uit Steenvoorde heeft hierover een zeer boeiend en vlot lezend verhaal geschreven.

Het boek, **Rose Doise - Une erreur judiciaire en Flandre**, in het Frans geschreven, rijk geïllustreerd, telt 140 blz. en is te bekomen bij Drukkerij-Uitgeverij Schoonaert

Bergenstraat 14-16

8990 Roesbrugge

aan de prijs van 300 fr.

(+ ev. 30 fr. verzendingskosten).

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND

Overlijden :

- Martha Huyghe, 88 j., wed. v. Oscar Blootacker.

Postkantoor Roesbrugge-Haringe

Op 9 januari 1986 zal het postkantoor Roesbrugge-Haringe ingevolge verbouwingswerken gesloten zijn.

Met ingang van vrijdag 10 januari 1986 zal, behoudens onvoorziene omstandigheden, de dienst opnieuw worden verzekerd van maandag tot vrijdag en dit van 9 u. tot 12.30 u. en 14 u. tot 16 u.

Voor alle op 9 januari 1986 uit te voeren loketverrichtingen kan men zich wenden tot de aangrenzende kantoren.

Proven : Provenplein 21 - 8994 Proven
telefoonnummer : 057/30 03 71
openingsuren :
9 tot 11.30 u. en 13 tot 15 u.

Leisele : Beverenstraat 42 - 8992 Leisele
telefoonnummer : 058/29 90 05
openingsuren :
9 tot 12 u. en 13.30 tot 14.30 u.

Ook kunt U voor al uw verrichtingen beroep doen op uw postman op dienstronde.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND

Overlijden :

- Suzanne Desmyttere, 59 j., ongehuwd (Beveren-IJzer).

Voor alle
BOUWWERKEN
BOUWMATERIALEN
GRAFKELDERS
GRAFMONUMENTEN

R. VERMEULEN

Haringestraat 75
8990 HARINGE
tel. 057/30 02 07

SNELLE EN DEGELIJKE SERVICE — GRATIS HERSTELLINGEN — GRATIS

SNELLE SERVICE

UW BRILLENZAAK

Stefaan en Martine
LOBELLE-RYON

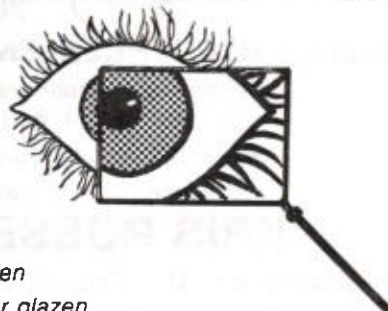
Burg. Bertenplein 11, Poperinge
057/33 67 19

- Monturen in alle prijsklassen
- Onderhoudsprodukten voor glazen
- Thermometers, barometers, verrekijkers, loepes, ...
- Contactlenzen + alle produkten en speciale make-up

GRATIS OOGTEST

GRATIS HERSTELLINGEN

SERVICE

OOGTEST

DEGELIJKE

AKTIVITEITEN EN VERMAKELIJKHEDEN MAAND JANUARI

Kaartingen

- Roesbrugge, in „De Gouden Arend” zaterdag 4 januari
maandelijks kaarting
- Roesbrugge, bij Mevr. J. Deroo-Denys, maandag 6 januari
maandelijks kaarting
- Haringe, in de schoollokalen woensdag 8 januari
puntenkaarting „Derde Leeftijd”
- Roesbrugge, bij P. Gunst maandag 13 januari
maandelijks kaarting
- Beveren, in „De Kruisstraat” maandag 20 januari
maandelijks kaarting
- Haringe, in „Sint Jozef” bij Cecile Ryon zaterdag 25 en zondag 26 januari
maandelijks kaarting voor de leden
- Roesbrugge, bij P. Gunst dinsdag 28 januari
puntenkaarting „Derde Leeftijd”

Vogelpik

- Haringe, in „Sint Jozef” bij Cecile Ryon zaterdag 11 en zondag 12 januari
vogelpiksmijting voor de leden.
- Roesbrugge, bij P. Gunst zaterdag 11 januari
vogelpiksmijting voor de leden
- Roesbrugge, in „De Gouden Arend” zaterdag 25 januari
vogelpiksmijting voor de leden.

K.V.L.V.

- Donderdag 30 januari om 13.15 u. :
kookles „Uit de eiermand” bij Cecile Ryon te Haringe.

Voor de EINDEJAARSFEESTEN

Nuttige geschenken
liggen voor U klaar :

- grote keus van pralines
 - sigaren, wijnen en likeuren
 - pyjama's voor klein en groot
 - slaapkleedjes in flanelle.....525 fr.
 - herenhemden allerhande
 - flanelen lakens
2 pers.....vanaf 1295 fr.
 - lange herenkousen.....180 fr.
 - herensokken.....125 fr.
- en nog veel andere kado-artikelen.

- ★ Kersttronk Artic (8 pers.).....99 fr.

HUIS

Pillaert-Gantois

**Bergenstraat
8991 BEVEREN-Roesbrugge**

Wij geven **DUBBEL LOTEN
EINDEJAARSFESTIVAL**

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Perskonferenties van ministers zijn gekenmerkt door het feit dat de bevolking er steeds wordt ingelicht over wat iedereen al lang weet.

Dat was ook zo met de perskonferentie van Jean Gol, minister van Justitie, op dinsdag 17 december jl. waar werd verteld dat er vier verdachten van de CCC-terreurgroep werden aangehouden. Reeds de avond voordien hadden radio en tv in binnen- en buitenland dit omstandig uit de doeken gedaan en het was voorpaginanieuws in de morgenkranten van dezelfde dag waarop de perskonferentie plaatsvond.

Gol prees de gerechtelijke diensten om hun akkuraat werk en hij toonde zich optimistisch over het verloop van het onderzoek. Dat was een heel nieuw geluid, want enkele dagen voordien had hij in de Kamerkommissie voor Justitie gezegd dat de Staatsveiligheid „zeker geen huldebetuiging verdiende voor haar werk tegen het terrorisme”. Inderdaad, sedert 2 oktober 1984 werden er 27 aanslagen gepleegd; waren er voor vele miljoenen schade aangericht aan openbare en bedrijfsgebouwen en waren er zelfs menselijke slachtoffers gevallen, maar nog niet één verdachte was gearresteerd.

Een halve eeuw geleden had men in de Staatsveiligheid andere mannen. Op 10 mei 1940 hadden ze in enkele uren een hele treinlading verdachten verzameld, die in beestenwagens een martelgang naar Franse concentratiekampen moesten meemaken. Maar ja, toen waren die gearresteerden ook voorzitters van plaatselijke Vosse-bonden en mensen die de Vlaamse Leeuw hadden gezongen op de IJzerbedevaart, kortom verdachten die veel gevaarlijker waren dan de CCC-gangsters !

Nu gaat het veel langzamer. De aangehouden personages waren naar het schijnt al weken lang geschaduwd, zonder dat er iets gebeurde. Maar dat was misleidend, want terwijl ze in de vredige dagen die het Kerstfeest onmiddellijk voorafgingen, knusjes bijeen, onder de kleurige lichtjes van een eeuwig groene denneboom, in een Quickrestaurant aan het Stationsplein te Namen, hun met tomatketchup overgoten hamburgers naar binnen werkten, werden ze door brutale politiemensen, op een onbeleefde manier in hechtenis genomen. Ze kregen zelfs niet eens de gelegenheid hun met scherp geladen revolvers te trekken.

We mogen ons aan felle protesten verwachten van ultra-links !

„Ja”, zegt Gusta, „in 1940 was het meer een „action directe”, maar tegenwoordig is het tegen de CCC en de „Action Directe”, geen „action directe” meer. Men laat ze nu eerst een beetje betijen, opdat later Maurice Dewilde geen beschuldigende vinger zou uitsteken”.

Zalig Nieuwjaar,
Pol

MEDISCHE PEDICURE
MANICURE

Sabine CAPPOEN

**Prof. O. Rubbrechtstraat 12
8990 ROESBRUGGE**

Verzorging aan huis

Enkel op afspraak : 057/30 05 94

Stoelen en tafels
Vlechtwerk
Biezen en riet

Paul Rappelet

**Roesbruggestraat 4
8994 PROVEN**

Tel. 057/30 04 63

GARAGE NEVEJAN KROMBEKE

- FORD Fiesta '82
 - VW Jetta '84 diesel
 - VW Passat '83 diesel
 - MAZDA '84
 - RENAULT R9 GTL
 - FORD ESCORT 1300 '85
- Tel. 057/40 00 35

PEDICURE

**Mevr. Vandewalle-Decaestecker
Veurnestraat 11
8980 Vleteren (Oost)**

Op afspraak : tel. 057/40 01 01

Ook verzorging aan huis.

Woensdagnamiddag gesloten

Alle voetverzorgingsprodukten
en benodigdheden.

KERST- en NIEUWJAARSGESCHENKEN

NUTTIG OM TE GEVEN

PRETTIG OM TE KRIJGEN

Schoenen

Ig. PARENT - MOYAERT

Prof. O. Rubbrechtstraat 35

8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30 03 20

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREEVE

Rosa Bubbels was de dochter van Disten Bubbel en heur moeder heette Fannie. Zieder weunden in den tyd olle drie 't hoope op hulder doeningske entwaar tusschen Pollinkhove en Lo. Rosa was nog niet è trouwt gerocht, maar z'hadde heur dat precies nooit veele aan è trokken. Z'hadde zy altyd heur liefhebbery had in hulder paar koeien te bezorgen en te melken, hulder zwyntjes vet te kweeken en met hulderen muilezel rond te kardjakken op de stikken.

Maar op 't onverwachts was ze entwaar in kennisse è kommen met Fieltje Scheldesteen, de metsenaare. Dat was è jonkman die al van sichten dat z'n moeder dood was, olleene weunde op Pollinkhove plaatse. Fieltje was è goeien stielman en è werker.

Maar è hadde één miszit, en zyn moeder hadde in den tyd daarover dikkers heur beklag è daan, dat 'n achter zyn werk veele keeren onder route bleef in de kafees.

Rosa's moeder hadde dat natuurlijk oek hooren zeggen en ze zat daarmee olzoo è beetje in, zonder daarover entwot aan Rosa te gebaaren.

Maar op è achternoeene, dat meneere paster daar binnenstekte achter Sint-Pieterspenningen, begoste Fannie daarover.

„Horkt è keer, Fannie” zei meneere paster ... „je meugt niet osan horkten achter de klaps van de menschen ... 't byzonderste is dat'n ie goed zyn brood verdient en de reste ga wel beteren ols ze è trouwt zyn!”

Nu, olzoo hadde de vryage bluuven voortgaan. Maar Fieltje hadde met Rosa overeen è kommen dat 'n ie eerst zyn moeders huizige schoone ging verdoen, vóór dat ze gingen trouwen om toen te kunnen er in te gaan weunen.

Fieltje deed dat natuurlijk oltyd achter zyn uren, zoodat het nog twee jaar duurde teegen dat er spraake was van te kunnen trouwen.

'n Maand of zesse achter dat ze eindelyk è trouwd waaren en dat z'ol in hulder huizige weunden, passeerde meneere paster daar op è achternoeene. Rosa was djuuste bezig met den steendam te vaagen ...

„Maar kykt è keer, Rosa!” lachte de paster ... „hoe stel je dat hier osan?”

„Wel, dat gaat, meneere paster” zei Rosa ... „kom je niet binnen?”

„Heiwè, jaak” zei de paster ... „om è keer joen huizige te bekyken!”

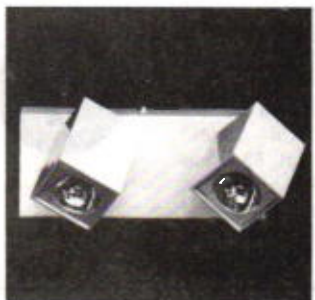
„Je weunt hier toch schoone wei!” bofte de paster ... „'t is toch è groote verandering voor joen nietwaar? ... en met Fiel, dat is nu oek geheele veranderd zeker?”

„Héwè, dat is nu djuuste 't omgekeerde van vroeger” zei Rosa.

„Is 't waar? Wel, 'k zyn kontent van dat te hooren, zi,

Rosa knikte ... „Je moet horkten, meneere paster ... ten tyde dat wieder vryden ennée, moest ik osan tot gat in den nacht bluuven opzitten teegen dat Fiel goeste kreeg om naar zyn kot te gaan ... en nu is 't omgekeerd, nu moet ik osan tot gat in den nacht bluuven opzitten teegen dat'n goeste krijgt om naar zyn kot te kommen!”

KWAAK

Kies uw eindejaarsgeschenken

uit onze prachtige keus

LUSTERS

TAFEL- en STAANDE LAMPEN

modern en stijl

Spotverlichting op rail
Laagspanningsverlichting

Vraag ons vrijblijvend inlichtingen

J. CAPPOEN-GANTOIS

Prof. O. Rubbrechtstraat 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30 05 94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30 03 79 Prk. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad
voor de dorpen :Roesbrugge-Haringe
Proven-Krombeke
Stavele-Beveren

Verschijnt maandelijks behalve in augustus

Nu de komeet van Halley in de buurt vertoeft !

KOMETEN of STAARTSTERREN in het VOLKSGELOOF

Voorspelde Ferdinand Verbiest de terugkeer van deze komeet ?

De komeet van Halley, waarover reeds zoveel te doen is geweest in kranten en tijdschriften en waarover weerman Armand Pien op de tv regelmatig details verstrekt, bereikt op 9 februari haar perihelium (dat is het punt van haar langgerekte ellipsvormige baan dat het dichtst bij de zon is gelegen) om daarna aan haar retourvlucht te beginnen.

Deze staartster, die in 1910 zo'n spektakulaire verschijning was en een klinkende naam heeft in de geschiedenis van de sterrenkunde, is deze keer maar een armte-rig verschijnsel en dat is voornamelijk te wijten aan de ongunstige positie van de Aarde op haar baan. Op 10 april a.s. staat deze komeet het dichtst bij de Aarde (63 miljoen km) en heeft zij de langste staart. Maar de week daarop is zij reeds uit het zicht verdwenen voor een hele lange tijd... tot in 2061.

We zullen hier niet verder ingaan op de astronomische aspecten van dit hemelli-chaam, daarover is intussen voldoende gepubliceerd, maar wel even vertellen over de rol van de kometen in het volksgeloof.

De ziel van Caesar

In zijn zucht naar begrijpen heeft de mens reeds zeer vroeg gepoogd de hemel- en natuurverschijnselen te verklaren. Die verklaringen waren niet gesteund op wetenschappelijke inzichten, maar op ideeën die opgeschoten waren uit associaties van allerlei inbeeldingen. Naarmate de mens kennis maakte met de wetten die de natuur domineerden, verhuisden de inbeeldingen naar het volksgeloof dat bij de man in de straat elk vacuüm in het weten poogt op te vullen.

De hemel die de primitieve mens veel meer imponeerde dan de met kunstlicht overgoten cultuurmens van vandaag, was met zijn bewegende lichtpunten het terrein van de goden. Zelfs toen men later door een geopenbaarde godsdienst tot een ander godsbeeld was gekomen, meende men nog steeds uit de bewegingen van sterren en planeten aanwijzingen en waarschuwingen te kunnen aflezen.

Kometen of staartsterren, waarvan men lange tijd niet vermoedde dat het periodieke verschijnselen waren en die zich vaak nogal opvallend manifesteerden werden meestal beschouwd als niet te negeren voorboden van, of waarschuwingen voor rampen, oorlogen en andere ernstige gebeurtenissen. En omdat bij, of kort na het verschijnen van een komeet altijd ergens een koning op sterven lag, een veldslag werd uitgevochten, een natuurramp het leven verstoorde of een epidemie de bevolking teisterde, had men geen moeite om de noodlottige invloed of de nefaste getuigenis van kometen aan te tonen.

Toch waren er ook kometen die een betere reputatie genoten, of zelfs door sommigen werden genegeerd. Zo geloofden de oude Romeinen dat de komeet, die te zien was in 43 vóór onze jaartelling, de naar de hemel opstijgende ziel was van Julius Caesar, die het jaar voordien was vermoord.

Toen meer dan een eeuw later de zieke keizer Vespasianus, die niet naar de raad van zijn lijfartsen wilde luisteren, op de verschijning van een komeet werd gewezen, zou hij gezegd hebben dat die „harige ster” hem niet verontrustte, maar veel meer een gevaar betekende voor de koning van de Parthen - waarmee de Romeinen voortdurend overhoop lagen - aangezien deze laatste een stevige haardos bezat en hij zelf kaal was. Maar dat Vespasianus kort daarop stierf was voor het volk een bewijs te meer voor de rampspoedige betekenis van de kometen.

In het Archeologisch Museum te Bayeux, een stad in het Franse departement Calvados, is een 70-meter lang (maar slechts 50 cm breed) geborduurd wandtapijt te zien dat zou vervaardigd zijn op bevel van Mathilde, de gemalin van Willem de Veroveraar, en waarop de komeet van 1066 is aangebracht, omdat zij Willem zou geleid hebben bij de verovering van Engeland en in de slag bij Hastings, terwijl de Engelse koning Harold II (die bij Hastings zijn troon en zijn leven verloor) er te zien is als iemand die blijkbaar van de komeet niet veel goed verwacht.

De komeet van 1301 heeft de Italiaanse kunstschilder Giotto di Bondone daarentegen beroemd gemaakt. Immers het jaar daarop kreeg deze kunstenaar de opdracht

*Wat men meende te zien
in de komeet van 1528.*

een fresco, voorstellende *De aanbidding der Wijzen*, aan te brengen op een muur van de Scrovegnikapel te Padua. De kunstenaar was waarschijnlijk nog zo onder de indruk van de opvallende komeet die hij enkele maanden vroeger had waargenomen, dat de kerstster die hij boven de geboortestal schilderde, de vorm kreeg van een komeet ! Zo ontstond het verhaaltje dat de ster die volgens het Mattheus-evangelie de geboorte van Jezus aankondigde en de wijzen uit het Oosten was voorgegaan, eigenlijk een staartster was. Al heeft men hieromtrent niet de minste zekerheid en al heeft Giotto een gok gewaagd, deze voorstelling verschafte hem in elk geval de eer dat de Europese ruimtesonde, die reeds op 2 juli 1985 met de draagraket Ariane-1 naar de kop van Halley werd gelanceerd om de samenstelling van de komeet te onderzoeken, naar hem - Giotto - werd genoemd.

De Turken en de komeet

De meest besproken kometenverschijning is ongetwijfeld deze geweest van juni 1456, drie jaar na de verovering van Konstantinopel door de Turken en die beschouwd werd als een waarschuwing voor de verdere overrompeling van Europa door de volgelingen van Mohammed. De Franse wis- en sterrenkundige Pierre Simon de Laplace (1749-

1825) vertelde in zijn *Exposition du système du monde* (1796) - waarin hij een theorie over het ontstaan van ons planetenstelsel ontwikkelde - dat toen Europa bedreigd was door de Turken, paus Calixtus III openbare gebeden voorschreef, waarin men zowel de komeet als de Turken bezwoer, iets in de aard van : „Heer verlos ons van de duivel, de Turken en de komeet !”. En enkele decennia later deed Dominique Arago, de directeur van de Parijse sterrenwacht er nog een schepje bij en schreef in de *Annuaire pour 1832* dat de verschrikte Calixtus gebeden voorschreef en de komeet en de Turken ex-kommuniceerde, dus in de ban deed ! Sommige auteurs voegden hieraan toe dat de paus bij deze gelegenheid het *Angelus* invoerde.

Dat is echter allemaal niet historisch verantwoord : het avond-Angelus dateert van 1095 en werd ingevoerd door Urbanus II op het concilie van Clermont. In de *Bul* die in 1456 het middag-Angelus voorschreef, is er van de komeet geen sprake en in de stukken die paus Calixtus III richtte tot de Europese kristen vorsten om de wapens op te nemen tegen de Turkse bedreiging, wordt er van de komeet geen gewag gemaakt.

Wat men in de deemsterige glans van de kometen allemaal meende te zien moge blijken uit een beschrijving van de komeet van 1528 door de grote Franse chirurg Ambroise Paré (1510-1590), „le père de la chirurgie moderne” en „le premier chirurgien du Roy”, in zijn werk *De la génération de l'homme, des monstres* (1573). Paré, die toen nog leerling-heelmeester was, had de komeet zelf waargenomen en typeerde haar als volgt : „De komeet was zo afschuwelijk, zo schrikwekkend, en zij veroorzaakte zoveel vrees onder het gewone volk, dat sommige lieden van schrik stierven en anderen ziek werden. Zij scheen van buitengewone lengte en had de kleur van bloed. Aan het boven-einde van de tekening werd een gebogen arm gezien, die in de hand een groot zwaard hield, als stond zij op het punt toe te slaan. Aan het einde van het zwaard waren drie sterren. Aan beide zijden van de stralen van de komeet zag men een groot aantal bijen, messen en bloedrode zwaarden, waartussen een groot aantal afzichtelijke menselijke gezichten, met baarden en recht overeind staande haren”.

Calvijn, de religieuze reformator, die zich ook bekommerde om ons wereldbeeld en een tegenstrever was van het heliocentrische systeem van Copernicus (in de Bijbel staat er immers dat „Jozuë de zon deed stil-

staan”!), meende ook dat de Almachtige ons met kometen waarschuwde voor rampen en andere tegenslagen.

Toen Alfonsus VI van Portugal in 1664 een komeet aan de hemel zag, riep hij hem een reeks scheldwoorden toe en bedreigde hem met zijn pistool. Deze vorst werd weliswaar enkele jaren nadien tot abdicatie gedwongen wegens geestesziekte, maar hij stond toen en ook later nog, verre van alleen met zijn waanzinnige kometenangst.

Ook in China golden kometen als zwaard-en van Gods toorn en als de voorboden van allerlei rampen. Toen in de 17^e eeuw de Europese jezuïetenmissionarissen - waaronder de Vlaming Ferdinand Verbiest - in ongenade waren gevallen, tot verschrikkelijke straffen waren veroordeeld en in afwachting van de uitvoering in de kerker zaten, verscheen er op 13 april 1665 een komeet, die naar men meende niet veel goeds voorspelde. Toen drie dagen later een gruwelijke aardbeving Peking teisterde, was men overtuigd dat dit de straf was waarvoor de komeet had gewaarschuwd, een straf die erop wees dat er onschuldigen opgesloten waren. De paters kregen hierdoor amnestie en als de westerse katholieke missionering toen niet brutaal is afgeknapt, is het voorzeker aan de komeet van 1665 te wijten.

Die kometenangst beroerde de massa, zelfs tot in deze eeuw en dit niettegenstaande in 1758 duidelijk was bewezen dat kometen geen okkasionele, maar wel periodieke verschijnselen zijn. Maar het volksgeloof evolueert traag en volgt geenszins de wetenschappelijke ontwikkeling.

Toch werden ook nog in de jongste tijd lelijke dingen verteld over de kometen en wel door een paar erkende wetenschapsmensen, met de Amerikaanse astrofysicus Fred Hoyle aan het hoofd. Zij beweren namelijk dat kometen langs de van hen afkomstige besmette meteorieten die op Aarde terecht-komen, de verspreiding van griep en andere infectieziekten op hun actief hebben. Dat zette Hoyle ten minste uiteen in zijn in 1978 verschenen werk, *Diseases from space* (Ziekten uit de Ruimte). Hoyle heeft al eerder bewezen dat hij een voorvechter is van gedurfd en moeilijk aanvaarbare theorieën en deze is zeker wel van dezelfde aard, maar het zou ons niet verwonderen dat zijn ideeën binnen afzienbare tijd in het volksgeloof terecht komen.

Zo krijgen de kometen het niet gemakkelijk om van hun slechte faam af te geraken.

De komeet van Halley of ...van Verbiest ?

De komeet die momenteel in ons zonnestelsel vertoeft, is o.m. ook in 1682 verschenen en had toen de belangstelling van de Engelse sterrenkundige Edmund Halley opgewekt. In 1705 voorspelde hij haar terugkeer voor 1758. En inderdaad op 25 december van dat jaar, toen iedereen kerstmis vierde, ontwaarde de boer-amateur-astronoom John Palitzch, uit de omgeving van Dresden het eerste spoor van deze komeet aan de hemel. Halley die reeds in 1742 was overleden heeft de bevestiging van zijn voorspelling niet mogen meemaken, maar de komeet werd naar hem genoemd.

In *De Standaard* van 27 december 1984 verscheen een artikel getiteld *Kerstster verschijnt vandaag*, waarin we tot onze grote verwondering het volgende lezen :

„De komeet van Halley komt slechts eens in de 76 jaar langs en veroorzaakt bij elk bezoek weer sensatie. Zo voorspelde de Vlaamse astronoom en missionaris aan het Chinese hof, Ferdinand Verbiest, korrekt het verschijnen van Halley in 1682. Zijn positie werd er gevoelig door verstevigd”.

Wat die voorspelling door Ferdinand Verbiest betreft, daar is geen woord van waar ! Pas in 1687, enkele maanden vóór de dood van Verbiest verscheen de *Principia Mathematica* van Isaac Newton, waarin de methode was uiteengezet om de baanvorm van de kometen te berekenen. Tussen 1695 en 1705 slaagde Halley er in, naar die aanwijzingen, de baan van 24 kometen te becijferen en stelde hij vast dat de komeet van 1682 een zeer gelijkende baan vertoonde met deze van de kometen van 1607 en 1531, en daaruit konkludeerde hij dat het om één en dezelfde komeet ging. In een verhandeling getiteld, *A synopsis of the astronomy of comets* (1705), voorspelde hij de terugkeer van dezelfde staartster voor 1757 of 1758. Die voorspelling gebeurde dus 17 jaar na de dood van Verbiest en bleek uit te komen in 1758 of 70 jaar nadat Verbiest was overleden !

We maken dus niet de minste kans om de „komeet van Halley” te laten herdopen in de „komeet van Verbiest” !

Roger-A. BLONDEAU

TE KOOP

- OPEL ASCONA 1300 5d - bj. '83 - 7 pk
65 000 km - goede staat - 057/30 07 68.

bij

HOBBY-BOUW

VERMEULEN HUGO - AANNEMER BOUWWERKEN
Obterrestraat 56, 8994 PROVEN - tel. 057/30 06 74

alle bouwmaterialen — vloeren — faïences
verhuur materieel — Rubson-produkten — slerkelen
DAN DENKT U BEST AAN HOBBY-BOUW

- ★ grote keuze
- ★ goede kwaliteit
- ★ interessante prijzen
- ★ raad en voorlichting

GEUZEN TUSSEN HONDSCHOTE EN IEPER (18)

Beelden van vóór, tijdens en na de reformatie !

Wat voorafging : *Geloof en ketterijen in de Middeleeuwen / Het lutheranisme in Vlaanderen en in de Westhoek / Het calvinisme / De eerste emigranten en de eerste hagepreek / Het concilie van Trente en het Eedverbond / De beeldenstorm en zijn oorzaken / Aanval op Veurne / Wattrelos werd Waterloo / Na de nederlaag / Austruweel en Valenciennes / De plakaten / De inquisitie / De represie vóór Alva.*

De Raad van Beroerten

Op 30 oktober 1566 werd door koning Filips II aan kapitein-generaal don Fernando Alvarez de Toledo, hertog van Alva, de opdracht gegeven een leger van 10.000 Spaanse en Italiaanse keursoldaten te verzamelen om hiermee naar de Nederlanden te trekken en er de rebellen te kastijden.

Toen dit begin februari 1567 in Vlaanderen algemeen bekend werd, kreeg de schrik velen te pakken. Niet alleen zij die bij geuzen-activiteiten waren betrokken geweest, maar ook de overheid voelde zich niet op haar gemak. We hebben reeds gezien dat in het vooruitzicht van de komst van Alva, zelfs de stadhouder van Vlaanderen, Egmont, onmiddellijk meer doortastend ging optreden tegen de calvinisten, maar ook de rechtbanken legden dadelijk meer ijver aan de dag bij het uitspreken van vonnissen die meestal ook zwaardere straffen meebrachten. In de stad en heerlijkheid van Hondschote werden er in de maand april 1567 niet minder dan zes doodstraffen uitgesproken. In al de voorgaande jaren had men aldaar slechts 18 veroordelingen gevel, waarvan zeven doodvonnissen. Diezelfde tendens was voelbaar in alle kasselrijen van de Westhoek.

Op 22 augustus 1567 deed Alva, aan het hoofd van zijn troepen, zijn plechtige intrede te Brussel. Dat was een rechtstreekse ingreep van Spanje in de Nederlanden en het begin van de tachtigjarige oorlog, die zou eindigen met de definitieve scheiding van Noord- en Zuid-Nederland.

Alva was een talentvol en ervaren krijgsman, die wegens zijn verdiensten reeds op dertigjarige leeftijd opperbevelhebber was van de keizerlijke troepen. Toen hij naar onze streken kwam stond hij aan de vooravond van zijn zestigste verjaardag, was hij een van de voornaamste raadgevers van de koning en nog altijd even combatief. Deze man die een Spartaanse opvoeding had genoten was streng voor zichzelf en tyranniek-hardvochtig voor anderen. De koning was in zijn ogen een absolute heerser aan wie al zijn onderdanen volstreekte gehoorzaamheid verschuldigd waren. Wat in de Nederlanden was gebeurd kon in zijn ogen alleen maar schandelijke rebellie genoemd worden en diende gestraft. De koning had hem opdracht gegeven de opstandelingen en in het bijzonder de trouweloze edellieden streng te tuchtigen en hij zou daaraan op de gepaste manier gevolg geven. Bovendien was hij een hautain, maar verijnd aristokraat, die alleen maar minachting had voor het nogal ruwe en zelfs soms liederlijke gedrag van onze zestiende eeuwse noblesse.

Aangezien Alva van Filips II een soort regeringsvolmacht had gekregen, was de

positie van de landvoogdes, Margareta van Parma, niet meer houdbaar. Bovendien keurde zij de zending van Alva af en was zij bevreesd voor zijn onverbiddelijk optreden. Reeds op 29 augustus (1567) vroeg Margareta aan Filips om uit haar ambt ontheven te worden. Nadat ze in oktober voldoening had gekregen en Alva bevorderd was tot gouverneur-generaal van de Nederlanden, verliet ze in december 1567 ons land om zich in Italië te vestigen.

In een van de eerste dagen van september 1567 werd door Alva een uitzonderingsrechtbank opgericht, de zgn. *Raad van Beroerten*, die zich zou bezighouden met het voorbereiden van de vonnissen inzake ketterij en majesteitsschennis. Het was een soort afsplitsing van de *Geheime Raad* (belast met het rechtswezen en de daarmee verbandhoudende wetgeving) en van de *Grote Raad* (een soort Hof van Beroep). De *Raad van Beroerten* was in tegenstelling met wat vaak wordt beweerd, niet onwettig, aangezien de koning het recht had majesteitsschennis, hoogverraad en rebellie in al zijn vormen door een speciale rechtbank te laten beoordelen. De preciese datum van de stichting van deze Raad is bij gebrek aan enig officieel stuk hieromtrent, onbekend. Men weet alleen dat sommige leden uitbetaald werden voor hun ambt van 5 september 1567 af.

Reeds op 9 september werden de graven Egmont en Hoorn, bij het verlaten van een zitting van de *Raad van State* te Brussel, gevangengenomen en naar het kasteel van Gent overgebracht. Na maandenlange gevangenschap werden zij wegens hoogverraad, en zonder rekening te houden met hun vroegere verdiensten, ter dood veroordeeld. Zij werden op 5 juni 1568 terechtgesteld.

Nog vele andere edelen werden door Alva gevangengezet en in de eerste maanden van zijn bestuur heeft hij zijn ontgoocheling en woede bij militaire tegenslagen afgereageerd met ze naar het schavot te verwijzen. Dat was bv. het geval toen op 23 mei 1568 Lodewijk van Nassau, de broer van de Zwijger, de Spanjaarden versloeg bij Heiligerlee in Groningen. Ook de executie van Egmont en Hoorn werd kort daarop beslist !

Op 20 september 1567 hield de *Raad van Beroerten* zijn eerste zitting onder het voorzitterschap van Alva. Hij was bijgestaan door tien leden, waaronder twee Spanjaarden : Juan de Vargas en Luis del Rio. In 1569 kwamen er nog een paar landgenoten van Alva bij : Hieronymus de Rode en Hieronymus Olzignano. De algemene leiding zat in Spaanse handen, maar de Raad werd voor het administratieve werk bijgestaan door vier sekretarissen.

Door de Raad werden commissarissen op onderzoek uitgezonden. Margareta, de land-

De hertog van Alva

voogdes was daarmee reeds begonnen in augustus-september 1567, maar Alva ging hun aantal uitbreiden. De door hen samengestelde dossiers werden door de Raad onderzocht en de plaatselijke autoriteiten moesten dan de betrokkenen voor hun rechtbank dagen, die dan op voorstel van de *Raad van Beroerten* de veroordeling moest uitspreken en doen uitvoeren. Wie tot driemaal toe geen gevolg gaf aan de dagingen voor de schepenvbanken werd verbannen en zijn bezit werd verbeurd verklaard. Opdat iedereen zou weten wat er precies aan de hand was en om voorbeelden te stellen, werden de veroordelingen ter kennis gebracht van de bevolking door aanplakking aan de kerkdeur of aan het schepenhuis.

Bloedraad

Alva liet er geen gras over groeien. Volgens hem moest een straf om doelmatig te zijn zohast mogelijk op de vaststelling van de overtreding volgen. Dat wil niet zeggen dat de *Raad van Beroerten* overhaastig te werk ging, verre van daar, het onderzoek gebeurde - voornamelijk in twijfelachtige gevallen - zeer grondig, maar wel in snel tempo. De hertog bracht vele uren door in de Raad en ondertekende zonder gewetensbezwaren hele reeksen ter dood veroordelingen. De uitvoering volgde in vele gevallen kort daarop. Reeds op 4 januari 1568 werden er 84 mensen terechtgesteld, op 20 februari volgden er 37, op 21 februari 71, op 20 maart werden er weer 55 ter dood gebracht. Geen wonder dat men sprak van de *Bloedraad* !

De commissarissen gingen bij hun onderzoek inlichtingen inwinnen bij mensen die buiten enige verdenking stonden, zoals de pastoors en sommige magistraten. Ook de kasselrijoverheid moest zich in een rapport verantwoorden inzake haar houding en

optreden tijdens de beeldenstorm. Tal van overheidspersonen die in de tijd van Egmont niet al te ijverig waren geweest bij de toepassing van de plakaten, of die zelfs de gang van zaken met een zekere sympathie hadden bekeken, waren helemaal niet op hun gemak.

Aangezien Alva, in weinig maanden tijd, dank zij de ijverige onderzoeken van de kommissarissen over vele gegevens beschikte en wist wie er de predikanten had gesteund en beluisterd, wie er deelgenomen had aan kerkbraken, lid was geweest van de milizie van Jan Denys, of betrokken was bij consistories, plande hij voor aswoensdag, 3 maart 1568, een massale arrestatiegolf over de gehele Nederlanden. Op 21 februari liet hij baron Rassenghien weten dat hij vernomen had dat tal van calvinisten die schuldig bevonden waren aan strafbare daden opnieuw zijn gebied (de Westhoek) waren binnengekomen en dat hij op 3 maart moest toeslaan, bij allen tegelijk.

Ingevolge deze actie zouden er over heel het land 500 slachtoffers vallen. In de Westhoek werden er 54 personen gearresteerd. Zij die behoorden tot een overheidsinstelling werden naar Gent overgebracht, waar zij door de Raad van Vlaanderen beoordeeld werden. Onder hen schepen Jan de Jonghe van Mesen, die op 17 juli stierf op het schavot en de leperse kassellijdschepen Franchois de Rouck, die calvinistische predikanten had vergast op een eetmaal in het kassellijshuis en hiervoor uit zijn ambt was ontzet, de streek had verlaten en op 3 maart te Brugge werd aangehouden. Hij werd gehalsrecht te Gent op 28 augustus 1568. Een andere schepen van Mesen, Joris Godtschalk, die ook op 3 maart was gearresteerd, werd op dezelfde dag veroordeeld als De Jonghe, maar aangezien hij zich opnieuw tot het katholieke geloof had bekeerd, kwam hij er vanaf met een boetedoening, een geldelijke boete en ambtsverbod. De nieuwlichterij moet wel sterk doorgedrongen zijn in het bestuursapparaat van Mesen, aangezien nog een derde schepen van deze stad, Antheunis Passchenzoone, die bekend stond als een beschermer van calvinistische predikanten blijkbaar uitgeweken was, daar hij op 18 maart 1568 werd verbannen.

Om de zekerheid te hebben dat de nog in overheidsdienst werkende personen wel te vertrouwen waren kreeg Rassenghien op 11 maart 1568 van Alva het bevel in de Westhoek van iedere baljuw de eed van trouw aan het katholieke geloof en aan de koning af te nemen. Kort voordien hadden de baljuws een soortgelijke verklaring van hun ondergeschikten moeten eisen.

Velen die men op 3 maart had willen arresteren, waren tijdig weggevlucht, zodat er niets anders overbleef dan hen voor „eeuwig“ verbannen te verklaren en hun bezittingen te konfiskeren. Die uitwijking is de reden dat er zoveel verbanningen werden uitgesproken. Zo werden er in de kassellij leper, tussen 1566 en 1575 in totaal 144 personen veroordeeld. Van 141 is de straf bekend en hiervan waren er 102 verbanningen!

Om de daarmee samengaannde inbeslagnemingen van roerende en onroerende bezittingen uit te voeren en te beheren, werd voor Veurne-Ambacht en de kassellij leper en Waasten, op 7 april 1568, Pieter van der

Meersch, ontvanger van de kassellij leper, aangesteld. In 1573 zou Alva beweren dat de konfiskaties 500.000 dukaten rente voor de schatkist hadden opgebracht.

Aantal slachtoffers

De vervolgingen bleven bijna drie jaar doorgaan, maar vanaf einde 1568 liepen de veroordelingen sterk achteruit. In die repressietijd was inquisiteur Titelmans, opnieuw in de Westhoek bedijvig.

Sommige priesters kregen op hun verzoek toelating om afvalligen die geen oproerige daden op hun geweten hadden, te absolveren. Op 16 juli 1570 stond Alva zelfs een eerste maal een „pardon“ toe aan al wie binnen de twee maanden, in het bezit van reconciliatiebrieven van de plaatselijke geestelijkheid, vergiffenis kwam vragen bij de daartoe aangestelde kommissarissen. Maar dit „pardon“ had eigenlijk niet veel om het lijf, want de meeste calvinisten waren ervan uitgesloten. Predikanten, beeldstormers, opstandelingen, enz. konden er niet van genieten, bleef dus alleen maar over de passieve volgingen van de nieuwlichterij die intussen weer goede katholieken waren geworden.

Na wat militaire tegenslagen, waarover we het later uitvoeriger zullen hebben, vroeg Alva in 1573 zijn ontslag en vertrok op het einde van dat jaar terug naar Spanje. Met dit vertrek kwam er een einde aan de werkzaamheden van de Raad van Beroerten die tenslotte op 13 september 1576 werd afgeschaft.

Voornamelijk in de eerste maanden van Alva's aanwezigheid heeft er in de Nederlanden een harde repressie gewoed, maar tengevolge van massale uitwijking zijn er minder slachtoffers gevallen dan vaak wordt gedacht. Alva zelf zou geschreven hebben dat „hij zich niet beijverde om de ketters gevangen te nemen, omdat hij ervan overtuigd was dat de rust van de Staten er niet in bestond mensen te onthoofden die door anderen tot hun daden bewogen“.

In een verslag dat in 1574 te Madrid werd voorgelegd inzake de repressie door Alva gevoerd, is er sprake van 6.000 terechtgestelden in de hele Nederlanden. Dit cijfer is al eeuwenlang betwist in beide richtingen. Vroeger vooral dacht men dat het veel te laag gesteld was, en Hugo Grotius (1583-1645) sprak van 100.000! Anderen meenden daarentegen dat Alva had overdreven om de belangrijkheid van zijn taak dik in de verf te zetten en met het voortschrijden van het onderzoek nam het aantal inderdaad voortdurend af. Kanunnik Fl. Primis, gewaagde drie eeuwen na Grotius, van nog geen 1.000. En waar aanvankelijk dit laatste aantal fel aangevochten werd, komt men in de jongste tijd, hoewel alle gegevens niet bekend zijn, zelfs in protestantse kringen tot ongeveer dezelfde konklusie. Dr. Alfons L.E. Verheyden besloot in *Le Conseil des Troubles. Liste des condamnés (1567-1573)* (Brussel, 1961) dat op een bevolking van naar raming 3 miljoen inwoners, 12.203 personen door de Raad van Beroerten werden beoordeeld (dat is 4 pro mille), 8.957 zagen hun goederen verbeurd verklaard en 1.073 zouden geëxecuteerd zijn. Prof. Dr. M. Die-

rickx s.j., stelde daartegenover de cijfers van de repressie in België in 1945: op 8.345.534 inwoners kregen toen 346.000 personen een gerechtelijk dossier (dat is 41 pro mille), 53.000 liepen een veroordeling op, 2.940 werden ter dood veroordeeld, waarvan 242 werden terechtgesteld!

We menen tenslotte, bij deze gelegenheid er te moeten op wijzen dat de *Inventaris van de Raad van Beroerten* (gepubliceerd in 1958), omvattende de stukken die in het Rijksarchief te Brussel voorhanden waren, werd samengesteld door een historicus die geboren is te Roesbrugge en abonnee is van *De IJzerbode*, nl. Alfred Jamees (*1913), die de zoon is van Ferdinand Jamees, postontvanger te Roesbrugge in de periode 1912-1927.

R.A.B.

Volgende maal:
Vrijbuiters in de Westhoek

OP DE BEVERENKALSIJDE...

Enkele weken geleden verscheen van de hand van Gaston Durnez, een prachtig werk: *De STANDAARD - Het levensverhaal van een Vlaamse krant*.

Dit boek, dat nog net op tijd is geschreven vooraleer er veel persoonlijke getuigenissen voor altijd zijn verloren gegaan, is niet alleen een geschiedenis van een leidinggevende krant, maar tevens een bijzondere bijdrage tot de geschiedenis van de Vlaamse Beweging.

Gaston Durnez is er vele jaren mee bezig geweest en hij heeft een paar keren, om er rustig, ver van alle stadsgewoel, „alleen en van geen mens gestoord“ te kunnen aan werken, zich teruggetrokken in het huis van zijn vriend Jack Verstappen op de Beverenkalsijde!

Dit interessant boek, degelijk ingebonden, van 580 pagina's, formaat 24,5 x 17,5 cm, is een uitgave van Lannoo te Tielt. Het kost 1.500 fr.

Te verkrijgen in de Drukkerij-Uitgeverij Schoonaert te Roesbrugge.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND

Geboorten:

- Pieter Glorie, z. v. Marc en Lutgarde Adriaens (Beveren).
- Mieke Maeyaert, d. v. Patrick en Brigitte Bossaert (Beveren).

Overlijdens:

- Maria Vandenbroucke, 88 j., weduwe van Albert Lejeune (Beveren).
- Maurits Depeser, 75 j., ongehuwd (Beveren).

K.B.G. Beveren-IJZER

De kaarting van 16 januari besloot aldus: wonnen drie partijen:

Vandromme Elie (343), Ganne Marcel (336), Maelstaf Robert (324), Allemon Rose-Anne (274), Verbrugghe Michel (266), Baes Paul (240), Flamey Ida (229), Dert Madeleine (211), Scheldeman Maurits (209).

Onthoud: De eerstvolgende kleine kaarting te 13.30 u. met voordracht te 14.30 u. heeft plaats op donderdag 6 februari a.s.

ROESBRUGGE-HARINGE OPROEP

Ter gelegenheid van de tiende folkloristische hoevedag te Roesbrugge zouden wij er iets enigs willen van maken. Naast de vele aspecten van het landbouwleven die er reeds aan bod komen, zouden we dit jaar de hop-teelt volledig willen uitwerken.

Vroegere „hommelboeren" en ook anderen, die nog oud materiaal ter beschikking hebben of ideeën hebben i.v.m. de uitwerking van de hopteelt zijn steeds welkom bij de bestuursleden of op telefoon 057/30 02 28.

SLAGERIJ „DE POSTERIJ"

A. DELANOTE-MOUTON

Prof.O.Rubbrechtstraat 48
8990 ROESBRUGGE
tel. 057/30 03 82

wenst U het beste
voor 1986

JAARLIJKS VERLOF
vanaf 12 februari
tot en met 25 februari

LANDBOUWSALON

Dinsdag 11 februari 1986
busreis en toegang : 150 fr.

Inschrijven bij :

Zakenkantoor PAUL RECOUR

Prof.O.Rubbrechtstraat 68A
8990 ROESBRUGGE
tel. 057/30 02 70
Burg. Bertenplein 23
8970 POPERINGE
tel. 057/33 70 92

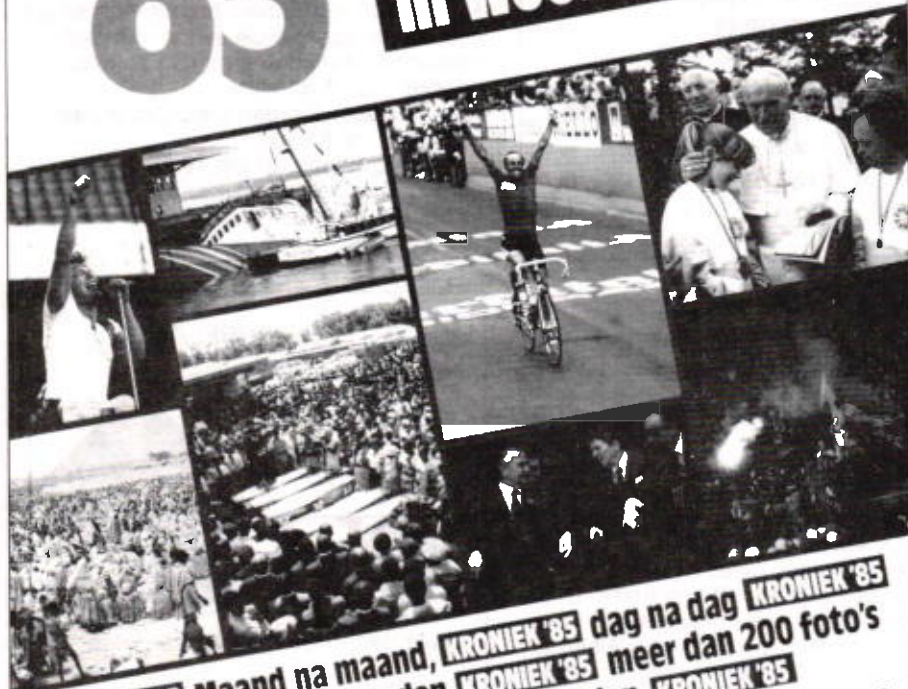
GOOI ALLE KRANTEN UIT 1985 MAAR WEG

Kroniek
van de 20ste eeuw

'85

slechts
260F

**Volledig
jaaroverzicht
in woord en beeld**

KRONIEK '85 Maand na maand, **KRONIEK '85** dag na dag **KRONIEK '85**
Data, feiten, achtergronden **KRONIEK '85** meer dan 200 foto's
KRONIEK '85 meer dan 250 artikelen **KRONIEK '85**

12 30 BF 260

TOVERLEI IN KLEUREN

Het nieuwe waardevolle schilder- en kleurspel voor kinderen van elke leeftijd. De wonderbare kleureffecten van deze tekeningen wekken de verbeelding op bij de kinderen en geven hun tevens aansporing tot het tekenen.

Met het toverbord kunt u :

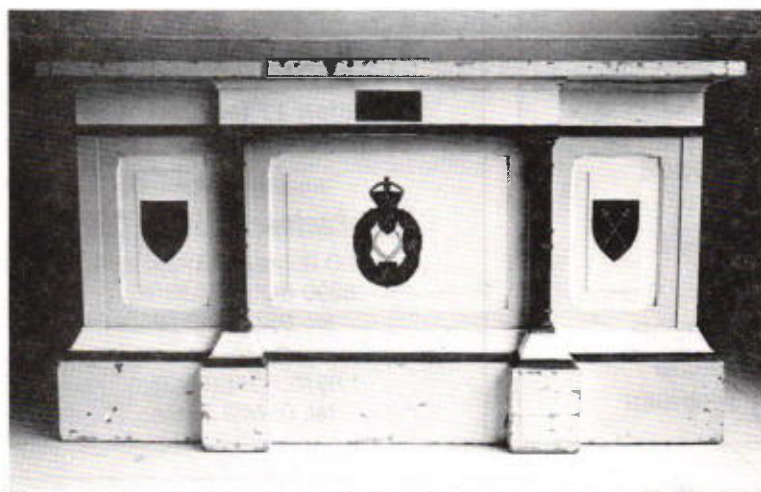
- schilderen zonder verf en zonder de handen vuil te maken;
- de tekening onmiddellijk uitwissen en meteen een nette oppervlakte bekomen;
- zoveel schilderen en tekenen als u wilt.

SLECHTS 290 fr.

NU VERKRIJGBAAR BIJ

**Drukkerij-Boekhandel
SCHOONAERT**

Bergenstraat 14-16
8990 ROESBRUGGE
tel. 057/30 03 79

HISTORISCH ALTAAR

Vrijdag 3 januari 1986 trokken enkele Poperingse Jongverkeners op weekend naar Haringe. Onder het kampeermateriaal bevond zich ditmaal een uniek stuk...een historisch altaar. Zaterdagmiddag werd het door de Jongverkeners overgedragen aan de Kultuurgemeenschap Haringe. Schepen voor de Jeugd Rik Sohier, de raad van beheer van Scouting Poperinge vzw en de Jongverkenersleiding woonden de korte plechtigheid bij.

Toen de geallieerde troepen in 1944 in Normandië waren geland, vonden ze op hun bevrijdingstocht o.a. de verwoeste stad Caen. Uit de puinen van een kerk haalden ze een eerder primitief houten altaar en het werd door een legeraalmoezenier meegebracht tot in Poperinge. Het werd er geschonken aan het Talbot House, waar het in de kapel een plaatsje kreeg.

In 1966, ter gelegenheid van het vijftigjarig bestaan van Talbot House en het daaraan gekoppelde bezoek van de Britse Koningin, diende op aandringen van Tubby Clayton de kapel van het Talbot House ingericht te worden zoals in 1918. De huisbewaarder kreeg de opdracht om o.a. het altaar uit Caen naar beneden te halen. Rolande Blanquaert kon toen verhinderen dat het in brandhout werd gehakt. Zij sprak Charles Denut aan, die het kwam ophalen met zijn zoon Chris en zo kwam het terecht op de zolder van het Scoutslokaal *Den Ast*, Bruggestraat 19. Het bleef er ruim tien jaar. Ondertussen was Chris Denut verhuisd naar Westende. In het kinderopvangcentrum *Ons Rustoord* aldaar beschikte men niet over een altaar om er voor de ruim vierhonderd kinderen wekelijks de zondagsmis op te dragen. Vandaar dat het altaar naar Westende verhuisde om er tot 1 september 1981, datum waarop de instelling werd gesloten, dienst te doen. Het altaar keerde terug naar *Den Ast* Bruggestraat 19, waar het opnieuw ongebruikt bleef.

Eind vorig jaar verzochten de schutters de Poperingse scouts om hun papieropslagplaats *De Patryze* langs de Westouterseweg te ontluimen. De scouts vonden niet direct een nieuwe opslagplaats. Er werd dan maar geopteerd om het oud papier voorlopig in het oude lokaal *Den Ast* onder te brengen. Bij het vrijmaken van de ruimten kwam uiteraard het „historisch altaar“ ook opnieuw te voorschijn...en...het weekend van de Jongverken-

ners te Haringe was de aanleiding om opnieuw een zinvolle bestemming aan het altaar te geven.

In het Kulturele Centrum, het vroegere schooltje van Haringe, zal het een plaatsje krijgen. Groepen die er op weekend komen zullen er aan Eucharistieviering kunnen doen en...de Kultuurgemeenschap Haringe zal dit „historisch altaar“ met goede zorgen omringen.

Bedanking

Pascal Louf dankt iedereen voor de steun ter gelegenheid van zijn kaarting. Nogmaals hartelijk dank.

Voor alle
BOUWWERKEN
BOUWMATERIALEN
GRAFKELDERS
GRAFMONUMENTEN

R. VERMEULEN

Haringestraat 75
8990 HARINGE
tel. 057/30 02 07

PRINS KARNAVAL ROESBRUGGE

Dit jaar heeft Roesbrugge weer een prachtkandidaat, nl. Alain Rondelez, die zich met hart en ziel inzet om de titel van prins van de Landelijke Pleuten in de wacht te slepen.

Hij is jong en dynamisch, lenig en rap lijkt een katte, hij kan het goed zeggen en kan gemakkelijk een paar pintjes doorslikken, kortom een kandidaat waaraan de anderen een harde konkurent zullen hebben.

Doch, alleen kan hij het niet halen. Daarom vragen we aan alle inwoners van Roesbrugge een kaartje te kopen aan Alain. En wie reeds een kaartje bezit mag er gerust een tweede kopen, want de kaartenverkoop kan weer de doorslag geven. Alle baten helpen, zei de boer...

Ook op de verkiezingsavond, nl. op 22 februari vragen we de medewerking van jong en oud. Hoe meer volk, hoe meer leuke. Gans

HOUTHANDEL

FIRMA MAERTEN p.v.b.a.

Bruggestraat 26-28
8970 POPERINGE

Massieve stijldeuren

Roesbrugge staat achter zijn kandidaat. Samen voeren we Alain naar de zege.

K.L.J.-MEERSBLOMME

Voor de maand februari hebben we de volgende activiteiten gepland :

7 febr. : verbodering met Alveringem.

8 febr. : Val-er-in-T.D. in zaal „t Vlierhof“
te Alveringem t.v.v. K.L.J.-Gewest
Veurne

14 febr. : bowling te Nieuwpoort

21 febr. : gewestelijke volksdansenavond

28 febr. : toneel te Pollinkhove.

Dansavond

• Alveringem, zaal „t Vlierhof“
zat. 1 maart : J'et er were van-T.D.
t.v.v. K.L.J.-Beveren-Stavele-Leisele

K.L.J. Ouderavond

• De K.L.J. van Proven brengt voor jong en oud een ontspannende avond met sketch, volksdansen en moderne dans. Een avond die je zeker niet mag missen.
Op zaterdag 1 februari om 20 u. in zaal „St.-Elloi“ te Proven,
op zondag 2 februari om 19.30 u. in de parochiezaal te Krombeke.
Inkom 60 fr. - kinderen 20 fr.

DE BETERE MEUBELZAAK en BETERKOOP

kwaliteitsmeubelen en service

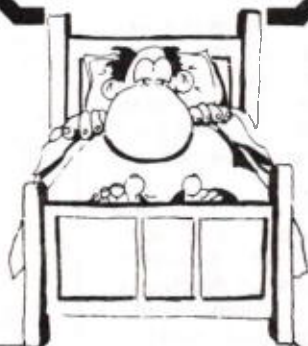
- alle inrichtingen (woning - woonzaal - burelen en horeca)
- schrijn- en timmerwerken + bekleden van dakgoten (gratis bestek)

Tel. 057/30 05 01

**de grootste keus
behangpapier**

de grootste keus
DEKENS
DONSDEKENS
DEKBEDDEN
BESCHERMHOEZEN
HOOFDKUSSENS

WOONINRICHTING

schoonaert

Tel. 057/33 40 86

Bruggestraat 3 - 5

8970 POPERINGE

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor : GASOIL - diesel
- verwarming

FUEL-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Blekerijweg 33-35

8994 PROVEN

Tel. 057/30 04 13

**2 % MÉÉR RENTE OP UW SPAARREKENING
VANAF DE EERSTE FRANK**

Basisrente 5 %

Getrouwheidspremie 2,75 %

(Voor plaatsingen die 12 opeenvolgende
maanden behouden blijven)

★ Geeft tevens recht op een gratis hospitalisatieverzekering
voor inlichtingen :

KRIS ROSSEEUW

Provenplein 48 - PROVEN (057/30 03 55)

groep argenta
uw appeltje voor de dorst

VERZEKERINGEN
PRINZIE
LENINGEN
PRINZIE
BELEGGINGEN
PRINZIE
PVBA ZAKENKANTOOR
PRINZIE

Agentschap **Krediet aan de Nijverheid**

Provenplein 39A - 8994 PROVEN-POPERINGE

Tel. 057/30 09 01 - 30 09 02

na de diensturen : 30 03 26 - 30 02 58

NIEUWE LENTE...

NIEUWE TUIN

KOOP DAAROM NU AL UW

- graszaden
- bloemzaden
- bloembollen
- groentezaden
- plantaardappelen
- zwarte plastiek en netten
- tuinmeststoffen
- ontsmettingsprodukten
- onkruidverdelgers

bij uw SPECIAALZAAK :

HOBBYCENTER

Paul TOP-LEYS

Provenplein 56 - 8994 PROVEN

tel. 057/30 02 37

Michel BAELDE

Bankelindeweg 29 C

8994 KROMBEKE

CENTRALE VERWARMING

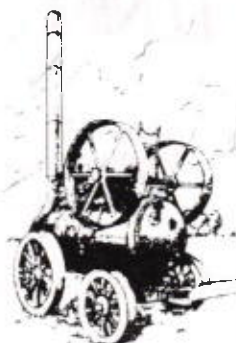
ASFALTBEDEKKING

KEUKENS — SANITAIR

ALGEMEEN ONDERHOUD VAN GAS-
EN MAZOUTBRANDERS

HOUTSKOOL

Telefoon 057/40 05 43

A.K.V.S.-Schriften

Een groep oud-A.K.V.S.-ers, publiceert sedert november 1980 de zgn. A.K.V.S.-Schriften, met interessante bijdragen over deze studentenvereniging die een merkwaardige rol heeft gespeeld in de Vlaamse Beweging en die meer dan een halve eeuw geleden werd opgedoekt.

Deze *Schriften* (± 80 pagina's per nummer) bevatten onschatbare getuigenissen van de laatste nog in leven zijnde leden, die stuk voor stuk getekend bleven door een Vlaams en godsdienstig ideaal dat hen helaas, op een onvergeeflijke manier werd afhandig gemaakt.

In het jongste nummer, november 1985, verscheen een lezenswaardig artikel van de hand van onze abonnee dr. Stefaan Devloo, dierenarts (afkomstig van Vieteren, maar woonachtig te Ieper), over Pater Callewaert, waarvan hij een intieme vriend is geweest. Autentiek bronnenmateriaal!

Een abonnement voor 1986 kost slechts 300 fr. Een nieuw lid 1986 krijgt voor 800 fr. ook de voorgaande jaren erbij! Te storten op bankrek. 437-6164801-04 van de Stuurgroep Oud-A.K.V.S. - Kruisdagenlaan 75, 1040 Brussel.

Komt er een postzegel „Ferdinand Verbiest”?

Op voorstel van onze medewerker R.A. Blondeau heeft de Bestuurscommissie van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België een verzoek gericht aan de Regie der Posten om einde 1987 of begin 1988 een postzegel te wijden aan Ferdinand Verbiest s.j., missionaris in China en sterrenkundige aan het Hof van de Chinese keizer, naar aanleiding van de 300^e verjaardag van zijn overlijden (+ 28 januari 1688).

TE KOOP

• MINI-WASMACHINE.

Adres ter Drukkerij, tel. 057/30 03 79.

KLEINE FISCALE KRONIEK

Registratirechten op de aankoop van een woonhuis

Het registratierecht bij de aankoop van een woning bedraagt normaal 12,5 %.

Bij aankoop van een eerste bescheiden woning, kan mits aan bepaalde voorwaarden is voldaan, het registratierecht teruggebracht worden tot 6 %.

Maar dit voordeel van 6,5 % blijft alleen behouden indien de verkrijgers de woning betrekken, binnen de vijf jaar na aanwerving, en de bewoning ten minste drie jaar onafgebroken wordt voortgezet. Is dit niet het geval dan wordt er een supplement gevestigd van 6,5 % plus boete!

Bij domicilieverandering binnen de drie jaar, vanaf de datum van de bewoning, wordt door de Ontvanger van de Registratie onmiddellijk een supplement gevestigd. Nochtans, bewoning is geen kwestie van domiciliëring.

Het bewonen wil zeggen het werkelijk tehuis, de haardstede vormen, waar het gezinsleven zich afspeelt. De afwezigheid wegens dag- of nachtwerk doet hieraan geen afbreuk.

Het onafgebroken bewonen gedurende ten minste drie jaar, kan aangetoond worden, met een verklaring van het gemeentebestuur en door het voorleggen van facturen van elektriciteit, water, verwarmingsbrandstof, herstellingen, enz. Ook door aan te tonen wanneer de eventueel werkelijke verhuis is gebeurd, met voorlegging van het huurkontraat van de nieuw betrokken woning.

Opgelet alleszins met domicilieveranderingen binnen de drie jaar!

Serge Blondeau

Fiscaal Adviseur - tel. 057/30 01 44

TE KOOP

- **SALON** (driezit, zetel en relax) in goede staat - voordelige prijs.
Zich wenden : Bergenstraat 27, Roesbrugge, tel. 057/30 02 28.

2000 jaar geleden...

Kwamen de Romeinen om gerookte varkenshammetjes bij ons, naar het land van de Menapiërs.

Tegenwoordig zijn de echte *Ardeense hammen* fel in trek, in binnen- en buitenland, wegens de uitzonderlijke kwaliteit van de Ardeense varkens en de oude wijze van bereiden.

Dergelijke ambachtelijk bereide hammetjes (noten) en met Ardeens hammevlees vervaardigde droge worst (saucisson), zijn te verkrijgen in de Slagerij-Spekslagerij
Yvan Barrezele-Pyfferoen
Bergenstraat 25
Beveren-IJzer
tel. 057/30 03 75.

Geen namaak! Deze producten worden geleverd door een ambachtelijk bedrijf uit de streek van Bouillon! - Voor kenners!

De SLAGERIJ-SPEKSLAGERIJ

Yvan BARREZELE-PYFFEROEN

Bergenstraat 25 - Beveren

is GESLOTEN

vanaf **maandag 3 februari**

tot en met **donderdag 14 februari**

wegens HERINRICHTING

om U nog beter te kunnen dienen!

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND

Overlijdens:

- Paul Verhaeghe, 63 j., echtgenoot van Marie-Antoinette Develter.
- Georges Berquin, 76 j., weduwnaar van Rachel Devos en van Martha Delbaere.

De nieuwste kollekties **BEHANGPAPIER** zijn binnen.

Honderden soorten
modern design — klassiek

JACQUES BERQUIN

Couthoflaan

8990 PROVEN

tel. 057/30 06 54 - 057/30 11 20

**NU EEN ZICHT-
EN SPAARREKENING.**

**LATER EEN VOORDELIGE
LENING.**

ASLK

we doen met je mee

Agentschap ROESBRUGGE-HARINGE

Prof. O. Rubbrechtstraat 14 - Tel. 057/30 08 66

Kantoorhouder: Johan DEGRAEVE

Jongeren van 16 tot 21 jaar:

GRATIS SPORTTAS bij opening van
een lopende rekening en spaarrekening.

AKTIVITEITEN EN VERMAKELIJKHEDEN MAAND FEBRUARI

Kaartingen

- Roesbrugge, in „De Gouden Arend” zaterdag 1 februari
maandelijks kaarting
- Roesbrugge, bij Mevr. J. Deroo-Denys, maandag 3 februari
maandelijks kaarting

ROESBRUGGE, bij Mevr. J. Deroo-Denys
op 7, 8 en 9 FEBRUARI 1986
BOERENSAUCISSENKAARTING
t.v.v. Minivoetbalclub „De Blauwers”
Inleg 40 fr. - tombola

PROVEN, café „St.-Victor”
bij Gerard Vandromme
op 7, 8 en 9 FEBRUARI 1986
HANDDOEKKAARTING
t.v.v. De Brijkeputvissers
Inleg 40 fr. - 3 kaarten voor 100 fr.
Iedereen welkom.

- Haringe, in „St.-Jozef” bij Cecile Ryon
zaterdag 8 en zondag 9 februari
jaarlijkse Apolloniakaarting voor iedereen
- Proven, zaal „St.-Jozef”
zaterdag 8 en zondag 9 februari
Beauvoordse pannekoekenkaarting
t.v.v. de Vrije Basisschool te Proven
doorlopend teerlingbak
- Roesbrugge, bij P. Gunst
maandag 10 februari
maandelijks kaarting
- Haringe, in de schoollokalen
woensdag 12 februari
puntenkaarting „Derde Leeftijd”
- Haringe, in „Sint Jozef” bij Cecile Ryon
zaterdag 15 en zondag 16 februari
maandelijks kaarting voor de leden
- Beveren, in „De Kruisstraat”
maandag 17 februari
maandelijks kaarting
- Roesbrugge, bij P. Gunst
dinsdag 25 februari
puntenkaarting „Derde Leeftijd”

Vogelpik

- Haringe, in „Sint Jozef” bij Cecile Ryon
zaterdag 8 en zondag 9 februari
vogelpiksmijting voor de leden.
- Roesbrugge, bij P. Gunst
zaterdag 8 februari
vogelpiksmijting voor de leden
- Roesbrugge, in „De Gouden Arend”
zaterdag 22 februari
vogelpiksmijting voor de leden.

K.A.V.

- Woensdag 26 februari om 19.30 u. :
kookles „Broodjes en smoutbollen”
bij Cecile Ryon te Haringe.

K.V.L.V.

- Donderdag 27 februari om 19 u. :
kookles „Belegde broodjes te kust en te
keur” bij Cecile Ryon te Haringe.

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Frankrijk en Engeland zijn overeengekomen hun landen nauwer met elkaar te verbinden door een tunnel onder het kanaal. Twee verschillende gemeenschappen die trachten elkaar te vinden. Bij ons gebeurt er net het omgekeerde, maar ja, hier doen er zich altijd toestanden voor, waarvan men elders niet kan denken dat ze mogelijk zijn.

Toon Van Overstraeten werd zoals je weet bij de jongste verkiezingen tot Senator verkozen in Waals Brabant. Hoewel hij goed Frans spreekt en ook bereid is dit te doen, is en blijft hij een Vlaming en daarom wil men hem niet laten zetelen in de Waalse Gewestraad. Als hij op zijn grondwettelijk recht staat en toch poogt een zitting bij te wonen, wordt hij er door de politie - die nochtans de wet zou moeten doen respektieren - aan de deur gezet of de toegang ontzegd.

Daartegenover staat dat de Waal José Happart, die verkozen werd in de raad van de Vlaamse gemeente Voeren, geen woord Nederlands spreekt en dit ook niet wil leren, toch mag zetelen en zelfs door de Minister van Binnenlandse Zaken tot burgemeester werd benoemd ! Zie je het verschil van de differentie ?

Dat zijn van die zaken waarover ons Gusta zich kwaad kan maken, maar toen ik het haar heb voorgelezen, heeft ze deze keer niet gereageerd. Dat komt omdat ze zat te kijken naar het vierde deel van het vrolijke spel Het Pleintje, een dertiendelige serie van de Vlaamse televisie, die telkens op de zondagavond wordt uitgezonden en waarin al de spelers optreden van de succesvolle reeks De Collega's. Gusta is echter de draad van het verhaal kwijt, omdat de twee vorige zondagen de „kabel” is uitgevallen. De ene zondag omdat het sneeuwde en de andere omdat het waaide. Vroeger was het de stroom die ons in de steek liet, nu is het de kabel !

We hebben één troost, ze zijn gewoon van op de Vlaamse televisie regelmatig dezelfde programma's te herhalen, zodat we mogen verwachten dat we binnen afzienbare tijd de gemankeerde delen twee en drie toch zullen te zien krijgen, natuurlijk als al de andere intussen gepasseerd zijn. Een soort toneelstuk dus, waarin men eerst het derde bedrijf speelt !

De kabelmaatschappij die een heel regiment woedende kijkers aan de lijn kreeg, heeft een paar dagen later op de tv-stations die niet uitzenden, een korte uitleg verstrekt over de urenlange onderbreking. De schuld zit te Vlamertinge, waar de stroomtoevoer onvoldoende was. Nu vraagt iedereen zich af wie er die stroom moest leveren. Er volgde nog een verontschuldiging, maar er was geen sprake van het abonnementsgeld te verminderen. Ze vloeken wel in de Westhoek, maar ze zijn er braaf !

Zo zit dat,

Pol

MEDISCHE PEDICURE
MANICURE

Sabine CAPPOEN

Prof. O. Rubbrechtstraat 12
8990 ROESBRUGGE

Verzorging aan huis

Enkel op afspraak : 057/30 05 94

Stoelen en tafels
Vlechtwerk
Biezen en riet

Paul Rappelet

Roesbruggestraat 4
8994 PROVEN

Tel. 057/30 04 63

GARAGE NEVEJAN KROMBEKE

- FORD Fiesta '82
- VOLVO 343
- RENAULT R9 GTL
- VW Golf Diesel '85

Tel. 057/40 00 35

PEDICURE

Mevr. Vandewalle-Decaestecker
Veurnestraat 11
8980 Vleteren (Oost)

Op afspraak : tel. 057/40 01 01

Ook verzorging aan huis.

Woensdagnamiddag gesloten

Alle voetverzorgingsproducten
en benodigdheden.

- Stevige schoenen
- Botten
- Pantoffels
- Boekentassen
- School- en toiletetuis
- Valiezen / reiszakken
- Sportuitrusting

**Grote keus in alle prijsklassen
voor jong en voor ...
de derde leeftijd**

Schoenen Ig. PARENT - MOYAERT

Prof. O. Rubbrechtstraat 35
8990 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 03 20

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREEVE

't Was achtdaage voor Kerstdag en ongehoord schoon weere voor den tyd van 't jaar.

Risten Schelle was thulders voor de deure bezig met zyn auto of te wasschen en Fonten Vermote, zyn gebeur, die in de routen wrochte, maar in die daagen in congé was, stoeg in zyn deuregat te kyken. Achter è moment kwam Fonten ol lutsebalieren tot by Risten. Ie bleef daar staan kyken met zyn handen diepe in de beurzen van zyn lafonnen broek, knabbelde è keer op zyn sjeke en begoste de volgende conversatie: „Ga je 'n è keer kuischen dè?”

„Is 't misschien nog niet noodig, peins je!” groilde Risten ... „je moet è keer kyken, je ziet haast niet meer wuk dat 't voorenste of 't achterste is, van klaare slyk en vuiligheid!”

„Jamaar, 't is olzoo”, knikte Fonten ... „maar van è anderen kant, we meugen olgelyk niet klaagen van 't weere ... 't is profytig in de viermaaking ... Kykt è keer, è je dat nog è weeten, de muggen speelen daar nog booven de kappe van j'n auto in de zonne, 't è nog nooit è weeten è wist zeker!”

„Dat zyn nu ol geen winters meer gelijk in nuuze jonge jaaren ennée” zei Risten binst dat'n è seule water met è fermes zwaai teegen de wielen van z'n auto smeet.

„Maar 't zyn begot oek geen zomers meer gelijk vroeger!” zei Fonten en è spoog zyn sjeke uut in de goote.

„Daar zit het, zi!” zei Risten ... „k hèn ik oltyd è weeten, onke kleene was, dat 't rond Kerstdag ol ferme vrees en sneeuwde en dat bleef bykans oltyd olzoo tot te maarte ... Maar, van halverweege de meimaand konden ze thuis de stoove ol dood laten en ze was niet meer ontstookten tot aan den hommelpuk!”

Ze zwegen è moment.

„Van wuk voor jaar zy je gy?” vroeg Fonten.

„Van 't jaar tiene”, zei Risten.

„Ik, van achttiene, djuuste achter de oorlooge” zei Fonten ... „Maar weet je wuk, myn broers zeune, die schoolmeester is, zegt dat dat ol klaps zyn van d'oude menschen over die straffe winters van oertyd! Dat er oek zulke zachte winters waaren gelijk nu”.

Risten, die djuuste bezig was met zyn sponse uit te spoelen, sprong rechte ... „Wuk weet die snotneuze daarvan, 't is nog maar è kind!” riep Risten.

„Héwè, ie zegt dat dat beschreeven staat in de boeken!”

„In de boeken!” grijnsde Risten ... „In de boeken schrijven ze wuk dat ze willen, vent ... Maar ik klappen van hetgeene da'k met m'n eigen oogen è zien hèn onke in mien opkomen was ... 'k hèn dikkers genoeg è zien dat mien vader rond Kerstdag ging gaan schaverdijnen de zondag op de vaart ... en dat duurde weeken aan è stik! En 'k hèn oek veele keeren è zien dat mien vader met è paar hooge soldatebotten aan, van binst de oorlooge, deur de sneeuw moeste klawieren om naar zyn werk te gaan ... Maar 'k hèn nooit geen een keer è zien dat 'n rond Kerstdag zyn auto koste ofwasschen buten voor de deure...!”

KWAAK

Gedurende 14 dagen

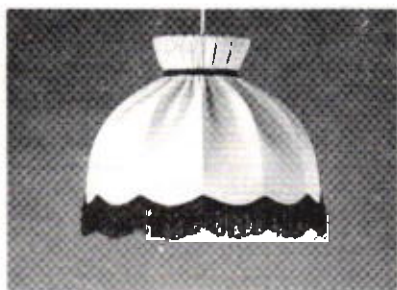
REUZE REKLAME- VERKOOP

- LUSTERS
LAMPEKAPPEN
TAFELLAMPEN
tot **-40 %**
- KOMMEN voor gas en elektriciteit
-10 tot -25 %
- MUZIEKKASSETTES
tot **-30 %**

TOEGANG VRIJ

's zondags gesloten

J. CAPPOEN-GANTOIS

Prof. O. Rubbrechtstraat 12
8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30 05 94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30 03 79 Prk. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad
voor de dorpen :Roesbrugge-Haringe
Proven-Krombeke
Stavele-Beveren

Verschijnt maandelijks : behalve in augustus

FOLKLORE IN DE WESTHOEK

SPOTNAMEN IN ONZE STREEK

De studie van de spotnamen op stad en dorp, op mens en streek vormt een belangrijke bron om de geschiedenis van ons volk te achterhalen, om in de intiemste denkwêrld van de Vlaming binnen te dringen.

Esprit de clocher

Pas in de laatste decennia werd voor vele kleine dorpen en gemeenten de wereld ontsloten via een degelijk verkeer of door middel van de televisie. Maar vroeger bekeken de dorpeelingen deze van een naburige gemeente als vreemdelingen waardoor wrijvingen en onderlinge twisten schering en inslag bleken. Zeer terecht schreef de befaamde Noord-Nederlandse volkskundige Dr. Schrijnen : „De spotnamen van steden en dorpen berusten grotendeels op een bekrompen gevoel van plaastelijke genoegzaamheid en laatdunkendheid, dat ruime wederzijdse waardering, ja zelfs erkenning van volks- en stamgenootschap belet. Natuurlijk draagt een te eng vasthouden aan de plek waar men geboren en getogen is, hiervan de meeste schuld.”

Ook bij ons

Om te schimpen op zijn naburen werden de kleinste gebeurtenissen dankbaar aangegrepen. In de loop van tijd kwamen ze op het scherp van de snede, werden ze afgeslankt of aangedikt. Mondeling overgeleverd van geslacht tot geslacht is het niet te verwonderen dat de oorsprong van vele spotnamen in de vergeethoek geraakte of tenlangenleste volkomen verkeerd werd vertaald.

Ook onze gewesten ontsnapten niet aan een dergelijke ingesteldheid. Volgende zeer beperkte selectie van spotnamen en verzen wil dit bewijzen.

Kris-kras, van alles wat

De streek, die de steden Diksmuide, Poperinge en de omliggende dorpen vormen, is naar het heet „het land van de pupegalen”, dat wil zeggen het land der kruiwagens, niet omdat daar meer van die voertuigen gebezigd worden dan elders, maar uit oorzaak van de zonderlinge benaming waaronder ze aangeduid worden.

In deze streek ligt ook het mooie Alveringem. Je kent ongetwijfeld de spreuk :

*Alveringem, rijke en schone,
Fortem spant de krone.*

Waarmee meteen gezegd werd dat die van Alveringem het hoog in de bol hebben,

maar dat deze van Fortem hen toch maar overtroeven.

Een mens kan van „Houtem” zijn, dus naar de gierige kant toe, gelet op de woordspeling in verband met „houden” of „vasthouden”. Wie de lieve centen liever vasthoudt dat uitgeeft, is van „Hout-em”.

Er zijn er van soorten en dat is maar goed ook. Wie bijdehands is, blijkt de tegenpool van anderen die het nemen op hun „dooie” gemak. Voor deze laatste, een trage dus, luidt het gezegde : *‘t Is lijk den tragen Isenbergemeulen.*

In Krombeke wonen de *Boskanters*, wat een smaadaam is voor lieden die in de bossen wonen. De wouden zijn hier verdwenen maar de naam bleef lange tijd voortleven onder ‘t volk.

Tot iemand die klaagt dat hij geen „zit” kan vinden, wordt schertsend gezegd : *Zet-je plat up je gat, gelijk d'honds van Leisele !*

De *Smouteters* zitten in Oostvleteren. Om zich te wreken over de spotnaam *Moeseters* hen door de Oostvleternars toegemeten, noemden die van Westvleteren hen *Smouteters*. Er werd bijgevoegd dat ze hoofdzakelijk varkens kweekten en dus niets anders dan *smout* op hun boterham kregen.

Die van Stavele zijn de *Rosten*, omdat, naar de volksmond wil, er in ‘t omliggende zoveel roodharigen zijn. Bezit men een tooi van deze kleur, dan wordt grif gezegd : *Hij is van Stavele.*

Zeg nu eens rap achter elkaar : *Stavel, Lo, Vinkem*. Kan je dat terwijl er een ster valt, dan verlos je meteen een zieltje uit het vagevuur.

In de 15^e en de 16^e eeuw droegen de inwoners van Veurne de weinig vleierende naam *Slapers*. Die bijnaam scheen in overeenstemming met het karakter van de Veurnenars, doodbedaarde mensen, die hun werk op hun zeven gemakken klaarstoomden.

Geeuwt iemand op nogal opvallende wijze, dan is het : *Hij gaapt gelijk te Watou met zijn mond wijd open !* Deze spreuk kan moeilijk worden verklaard en is weer een uitvloeisel van wat wij hoger noteerden : de tijd wist veel weg van de enggeestige opvattingen uit vroegere eeuwen. Zo zegt men ook dat Wulveringem een *zottekot* is, maar wie zal het exacte „waarom” nog verklaren ?

Een „Poperingse zot”, verkeerd op een ezel, met een „kei”.

De *kindjes* wonen in leper. Die spotnaam komt voor in een leuke vertelling rond de roemruchte Keizer Karel.

Toen de vorst in 1520 een bezoek bracht aan de Lakenstad stond hij niet weinig in bewondering voor het juweel dat de Halle is. Jong - te Gent twintig jaar vroeger geboren - en behept met een onverstoorbare drang om te spotten, vroeg hij het gebouw ten geschenke. De heren van de raad keken sip toen zij dit vernamen en 's avonds staken ze de koppen bijeen om een passende oplossing te vinden voor dit toch ernstige probleem. Maar een idee kwam niet uit de bus.

Heel de lange nacht lag de burgemeester te woelen in zijn bed tot groot ongenoegen van zijn vrouw, die na veel listige vragen - vrouwen eigen - eindelijk vernam wat er haperde.

- Is 't anders niets ?, vroeg dat wakkere mens, zeg de keizer dat hij de Halle mag meedoen als één blok en de grond laat liggen om er een andere op te bouwen !

Over dit snedige antwoord bleek Karel in zijn schik. Maar toen hij vernam hoe de vork aan de steel zat, noemde hij de leperlingen *kindjes*. Sedert dien, zegt het volk, zit er een vrouwmens in de raad van leper, en daarvan de spreuk op een vrouw, die zich met alles en nog wat bemoeit : *'t Is e vrommens in den raad, lijk in den raad van leper.*

Bij hun eerste bezoek aan Ieper stonden de inwoners van Kermel met gapende mond te kijken naar al de schone dingen in de stad. Vandaar dat ze *Kemmelse Gapers* werden.

Dat de *Keikoppen* in Poperinge te vinden zijn weet groot en klein. Deze spotnaam stoelt op een dubbele betekenis: 1° hardkoppig, koppigaards, zinspelend op de hardnekkige economische strijd tussen Ieper en Poperinge in de 14^e eeuw. 2° zotten, gekken. Immers, *een kei in het hoofd hebben* was destijds synoniem van zot zijn. Vandaar dat ook gesproken wordt van de *Zotten van Poperinge*. En als iemand oudmodisch gekleed was, werd gezegd: *Hij is gekleed naar de laatste mode van Poperinge*.

De volksmond ging het soms ver zoeken. Wat zongen de inwoners van Roesbrugge in vorige eeuwen over de Poperingenaar, waarmee ze nu door de gril van een minister verbonden zijn? Weinig vleidend in ieder geval:

*Poperinge keikop
De meulenwal op,
De meulenwal op en neer
't is teken van kwā weere !
Poperingenare
Bedelare
Waar is je vaan ?
Riekt er naar !
Waar ligt je nest ?
In 't str... geprest !*

In Frans-Vlaanderen

Hoe kan het over de Schreve anders zijn dan bij ons? Eéns was het eenzelfde land waar de Vlamingen hoorden. En als te Bambeke wordt gezegd *Schoon Bambeke, treffelijk Herzele maar schamel Winnezele*, dan weet men dadelijk van waar de wind komt.

In de 15e en de 16e eeuw werden de inwoners van Belle *Kaasmakers* genoemd, duidende op een bedrijf dat er intens werd beoefend. Bierne staat voor Sint-Winoksbergen in min of meer ongunstige roep. Bedoelde gemeente ligt westelijk van Bergues en als de westenwind regen brengt, zegt men: *Hoort men de klokken van Bierne dan zal het gaan regenen !* Om die reden werden de klokken van Bierne de *pisklokken van Bierne*.

Weet je dat Bissezele het *overschot van de wereld* wordt genoemd? Toen Onze Lieve Heer de wereld had geschapen, zag hij nog een ledige plaats, die geen mens wilde, en hij legde er Bissezele neer.

Die van Boeschepe zijn de *Kousen* en dat zou wel eens „sullen” of „onnozele halzen” kunnen betekenen.

De Duinkerkenaars heten van oudsher *Keuneters* en die spotnaam zijn ze verschuldigd aan de ligging van hun stad midden in de duinen.

Een spreekwoord zegt: *van Duinkerke ten haring varen*, wat zoveel zeggen wil als „er slecht van af komen”. Het doelt op de Duinkerke vrijbuiters, die tijdens de Spaanse oorlogen in de Noordzee de Hollandse haringvisserij kaapten.

Eertijds stond te Eke een aloude eik waaronder Sint Wulmar een schuilplaats had gezocht. Van daar de naam „Eke”.

De *Soudeniers* d.i. de *Soldeniers* wonen in Grevelingen, terwijl Hazebroek het moet stellen met *Hazebroekje Passe-Temps*. Alle inwoners van Hondschote worden over één kam geschoren met de naam *Saaiwevers*, doelende op het weven van kousen en ondervesten wat hen tijdens en na de middeleeuwen een zekere welstand bezorgde.

Op iemand die moeite heeft om de twee eindjes aan elkaar te knopen wordt grif gezegd: *Hij is altijd te Kales bij de poorte*. Hier is de woordspeling overduidelijk „kaales”. Men kan financieel ten onder gaan en dat is te *Kales varen*.

Dat de inwoners van Kassel *Vechters* zijn komt voort uit de geschiedenis. Citeren we even Sanderus: „De Kasselaars worden in de volkstaal „voorvechters” genoemd, want ze voerden vaak de voorhoede van Vlaanderen aan en versloegen de koning van Gallië”.

Ontstaan uit stedelijke trots, uit naijver met de buur, die ze graag kleineren en bespotten, zijn alle lapnamen tot ons gekomen. Zij wijzen meteen op een facet van de volksziel, die onverwoestbaar nieuwe bronnen van humor aanboort.

Jack VERSTAPPEN

Doc. : J. Cornelisse : Nederlandse Volkshumor op Stad en Dorp, Land en Volk. Zes delen. Antwerpen vanaf 1929.

Voor alle
BOUWWERKEN
BOUWMATERIALEN
GRAFKELDERS
GRAFMONUMENTEN

R. VERMEULEN

Haringestraat 75
8990 HARINGE
tel. 057/30 02 07

VLOERBEKLEDING

JACQUES BERQUIN

Couthoflaan, 8994 PROVEN
tel. 057/30 06 54 - 057/30 11 20

KABELJAUW AAN DE SCHREVE

Door de Keurbroederschap *De Witte Ranke* werd onder de Poperingse meesterkoks een wedstrijd uitgeschreven voor de creatie van een nieuw gerecht „Kabeljauw aan de Schreve”.

Het bekroonde recept zal op maandag 17 maart op plechtige wijze voorgesteld worden op het stadhuis te Poperinge. Dr. ir. A. Maton, baljuw en A. Couttenye, greffier van de Keurbroederschap zullen er respectievelijk voor de begroeting en de toelichting zorgen, er volgt dan een causerie over *Het Hedendaags belang van de streekgerechten*, door Etienne Cocquyt van *Kwizien* en een toespraak namens Horeca Poperinge-Heuvelland door mev. A. Hardeman. Na een slotwoord door de hr. Burgemeester, komt er een receptie aangeboden door het stadsbestuur.

Daarna volgt een lunch in de „Palace”, waar het nieuwe gerecht zal geserveerd worden. De tafelrede wordt uitgesproken door onze medewerker R.A. Blondeau, die zal handelen over *De Menapiërs, de „moluwe” en de invloed van de kabeljauw in de Westhoek, na het Concilie !*

INBINDEN VAN DE IJZERBODE

Wie de vijf jongste jaargangen (1981-1985) wil laten inbinden, kan een Registerblad met inhoudsopgave bekomen bij de drukker-uitgever tegen de prijs van 25 fr. Daar kan men tevens voor het inbinden zorgen aan volgende voorwaarden:

- gewone uitvoering : 550 fr.
- luxe uitvoering : 650 fr.

De in de juiste volgorde geklassificeerde nummers moeten daartoe ter drukkerij afgeleverd worden vóór 31 maart a.s.

TE KOOP

- **KLEINE KACHEL (alles-brander)**
in goede staat - tel. 057/30 04 52

bij

HOBBY-BOUW

VERMEULEN HUGO - AANNEMER BOUWWERKEN
Obterrestraat 56, 8994 PROVEN - tel. 057/30 06 74

alle bouwmaterialen — vloeren — faïences
verhuur materieel — Rubson-produkten — slerkelen
DAN DENKT U BEST AAN HOBBY-BOUW

- ★ grote keuze
- ★ goede kwaliteit
- ★ interessante prijzen
- ★ raad en voorlichting

Gedurende de maand
MAART

— 10% op - vloeren
op - Faïences

EEN BEZOEK OVERWAARD !

GEUZEN TUSSEN HONDSCHOTE EN IEPER (19)

Beelden van vóór, tijdens en na de reformatie !

Wat voorafging : *Geloof en ketterijen in de Middeleeuwen / Het lutheranisme in Vlaanderen en in de Westhoek / Het calvinisme / De eerste emigranten en de eerste hagepreek / Het concilie van Trente en het Eedverbond / De beeldenstorm en zijn oorzaken / Aanval op Veurne / Watrelos werd Waterloo / Na de nederlaag / Austruweel en Valenciennes / De plakkaaten / De inquisitie / De repres-sie vóór Alva / De Raad van Beroerten of Bloedraad.*

Vrijbuiters in de Westhoek

De nederlagen van de calvinistische rebellen in december 1566 bij Watrelos en Lan-roy, de daaropvolgende maatregelen van de landvoogdes die elke beleving van de nieuwe religie onmogelijk maakten, de aangekondigde komst van Alva en zwaardere veroordelingen hadden voor gevolg dat velen de Westhoek verlieten en voornamelijk een toevlucht zochten in Engeland. Een uittocht die maandenlang zou duren.

Op 7 juli 1567 stuurde Margareta van Parma een omzendbrief naar de stadsmagistraten van de vluchthavens, Nieuwpoort, Duinkerke, Grevelingen, Middelburg, Vlissingen en Arnemuiden om erop te wijzen dat reeds velen met have en goed ingescheept waren naar Engeland en aangezien het hier blijkbaar niet ging om handelstrafikaties, maar om personen die het land ontvluchtten, dat voortaan dergelijke individu's dienden aangehouden en opgesloten te worden tot hun geval nader onderzocht was.

In de Engelse vluchtelingenkolonies, voornamelijk Londen, Sandwich en Norwich, kwamen de uitgewekenen terecht in gemeenschappen van geloofsbroeders, waar hun rancunes werden opgefokt en hun verzet werd aangewakkerd. Velen konden zich maar moeilijk verzoenen met de idee van bestendig weg te blijven uit hun geboortestreek, maar aanvaardden evenmin van zich te moeten rekongiliëren. Ze droomden van nieuwe aktie die hun godsdienstvrijheid zou schenken of zonnen op wraak en kastijding van pastoors en magistraten die hun hadden aangeklaagd of vervolgd. Plannen werden hieromtrent gesmeed, maar zij kwamen ter ore van de autoriteiten aan deze zijde van het Kanaal, door een in Engeland verblijvende spion die in dienst stond van de magistraat van St.-Winoksbergen en door een bericht vanwege de Spaanse ambassadeur.

Anderen, die de streek niet verlaten hadden, zwierven rond en zochten een onderkomen nu hier dan daar, bij vrienden of bekenden. Op de dool en niet in staat tot vast werk, omdat ze gezocht en opgejaagd waren, leefden zij als buiten de wet gestelde vrijbuiters. En aangezien de levensomstandigheden vaak bepalend zijn voor de moraliteit, is het duidelijk dat deze mensen zich gedroegen als vogelvrijverklarde rabauwen en voor geen kleintje terugdeinsden.

Toch kwam er tussen de vluchtelingen die in Engeland verbleven en de ondergedokenen in de Westhoek een kommunikatie tot stand, waarbij ook sommige op revanche beluste leden van de kleine adel niet alleen betrokken waren maar zelfs een leidinggevende rol speelden. Tussen 16 en 20 septem-

ber 1567 wisten de mannen van Jan Visch - luitenant van de baljuw van Vlaanderen, met residentie te Ieper - dank zij inlichtingen die men bij gefolterden had losgekregen, niet minder dan 22 personen te arresteren, die uit Engeland kontakten kwamen leggen.

In het najaar van 1567 kwam Jan Camerlynck op zijn beurt van over het Kanaal naar de streek van Poperinge en organiseerde er een verzetsgroep, die men achteraf de *bosgeuzen* noemde. Camerlynck begon met enkele oudbekenden op te zoeken en verzamelde een kleine groep betrouwbare mannen om zich heen, die echter in korte tijd zou uitgroeien tot 70 à 80 man, die naderhand nog aangevuld werd met kerels die regelmatig uit Engeland terugkeerden en de soldaten van Jan Visch wisten te ontwijken. Aldus zouden in oktober 1567 een 200-tal „straetschenders” (vrijbuiters) aanwezig geweest zijn in de St.-Sixtusbossen bij Poperinge.

Deze ten noorden van de stad Poperinge gelegen bossen werden aldus genoemd omdat in de 13^e eeuw monniken van St.-Sixtus, uit de proostdij van Watten (nu Frans-Vlaanderen) aldaar een voorlopig kerkje en klooster hadden opgericht. Die kleine gemeenschap vertrok echter een eeuw later naar de streek van Lumbres. Ten tijde van de bosgeuzen had men er dus geen klooster meer en de trappistenabdij die er nu te vinden is, dateert uit de 19^e eeuw.

Jan Camerlynck

Hij heette eigenlijk Jan van de Camere en werd in 1528 te Hondschote geboren, waar hij het beroep van saaiwerker uitoefende. Na zijn huwelijk, omstreeks 1550, vinden we hem terug te Brugge. Omdat de textielnijverheid daar veel van haar vroeger belang had ingeboet, had de stadsmagistraat er beroep gedaan op vakmensen uit de Westhoek en meer speciaal uit Hondschote om andere technieken in te voeren en deze industrie een nieuw elan te geven. Zo is het te verklaren dat Jan van de Camere, ook Camerlynck genoemd uit Hondschote te Brugge terecht kwam. Daar heeft hij het wel enkele jaren uitgehouden, want zijn vrouw en zijn tienjarig zoontje zijn er in 1561 of 1562 gestorven aan de pest. Zij werden er in afwezigheid van vader Jan, door wederdopers begraven, wat erop wijst dat het gezin Camerlynck er toen reeds afwijkende religieuze ideeën op nahield.

Kort daarop moet Jan Camerlynck naar Hondschote teruggekeerd zijn. In ieder geval toen de calvinistische hagepreken in de Westhoek een aanvang namen en elkaar weldra veelvuldig opvolgden, werd hij er steeds opgemerkt. Zijn entoesiasme en toewijding moet de aandacht getrokken hebben,

Houtkerke ! De pastoor van deze parochie werd het eerste slachtoffer van de bosgeuzen.

want hij werd aangesteld als een soort lijfwacht van de kombatieve Roesbrugse predikant Sebastiaan Matte, de werkelijke spil en aanvoerder van de beeldenstorm, die hij op al zijn tochten vergezelde. Zo stond Camerlynck aan de zijde van Matte, gewapend meestal met een hellebaard, om desnoods krachtdadig verweer te kunnen bieden, te Steenvoorde aan de St.-Laurentiuskapel, toen de kerkbraken een aanvang namen, en ook te Poperinge, te Ieper en te Lo, om alleen maar de bijzonderste plaatsen op te noemen. Op 16 en 18 augustus 1566 kwam hij, zoals we gezien hebben, naar Diksmuide aan het hoofd van een groep kerkbrekers. Maar kort daarop verdween hij uit de Westhoek, waarschijnlijk in de mening dat de zaken daar voltooid waren. Hij was opnieuw naar Brugge getrokken, wellicht in de hoop, in deze stad waar hij zoveel gelijkgezinde vrienden telde, eveneens te kunnen meewerken aan een grote kuis. Door het vastberaden optreden van het Brugse stadsbestuur vond er evenwel geen kerkbraak plaats, maar Camerlynck, waarvan men de gezindheid kende en die beschouwd werd als een potentieel gevaar, werd aangehouden en tot „omtrent Kerstmesse” gevangengezet. Zo komt het dat hij niet deelnam aan de aanval op Veurne, op 7 oktober 1566, noch aan de slag te Watrelos.

Na zijn vrijlating kwam hij onmiddellijk terug naar de Westhoek, waar hij in de eerste dagen van januari (1567) vernam wat er intussen gebeurd was, en waar hij in een

herberg te Nieuwkerke enkele overlevenden ontmoette van de fatale slachtingen te Watrelas en Lannoy, die er genoeg van hadden, die wilden uitwijken naar Engeland en hem vroegen hen naar Grevelingen te brengen. Nadat hij hieraan had voldaan, vertrok hij zelf van Grevelingen naar Kales, waar hij geloofsgenoten uit de Westhoek ging opzoeken.

Camerlynck kwam daarna terug naar Hondschote, waar hij spoedig de leiding had over 25 à 30 spijkerharde kerels die van geen toegeven wilden weten. Aan het hoofd van deze bende trok hij in maart 1567 naar Steenwerck om er de pastorie te plunderen, maar dat was voorlopig de enige bekende verzetsdaad die Camerlynck op zijn actief had. Omdat ten gevolge van de opgelopen nederlagen er in de Westhoek niet zoveel te verrichten viel, wilde hij samen met twee makkers uit Hondschote naar Vianen in Zuid-Holland, bij Brederode, van wie men een massale militaire tussenkomst verwachtte. Omdat de reis over land gevaarlijk was, trokken zij naar Engeland, voeren terug naar Zeeland om van daaruit Vianen te bereiken, waar ze een viertal maanden ter beschikking van Brederode bleven. Maar Brederode die van alles wat hij had beraamd niet veel terechtbracht, kreeg er genoeg van, liet zijn mensen in de steek en vertrok einde 1567 naar Westfalen waar hij in februari 1568 zou overlijden. Camerlynck ging toen naar het West-Duitse (maar door de Nederlanders bezet) stadje Wezel, waar zich veel religieuze vluchtelingen bevonden.

In de nazomer ging Jan Camerlynck, met anderen die heimwee hadden naar hun streek of naar verzetsdaden, terug naar Engeland, om van daaruit Oostende en Hondschote te bereiken. In Engeland had hij vernomen dat er heel wat ondergedokenen in de Westhoek schuilden en daar had hij ook met de Brugse calvinistische edelman, Jakob van Heule, het plan besproken van een verzetsgroep te organiseren die zou optrekken tegen Poperinge. Als de voorbereidingen klaar waren zou van Heule eveneens naar de Westhoek komen om de leiding op zich te nemen. Pieter Waels, een landbouwer uit Houtkerke, die in oktober 1562 door Titelmans wegens gereformeerde activiteiten was verbannen, daarop eveneens naar Engeland was getrokken, waar hij lid werd van het consistorie van Norwich, maar in 1566 teruggekeerd was naar Vlaanderen, zou als verbindingsman optreden tussen van Heule en de weerstanders uit de Westhoek.

Terreurdaden te Houtkerke en te Oostcappel

Op 22 september (1567), tegen de avond, trok een landbouwer uit Krombeke naar de stadsmagistraat van Poperinge om de aanwezigheid van een bende rabauwen in de St.-Sixtusbossen te signaleren. Uit vrees dat er reeds in de eerstvolgende uren iets kon gebeuren werden alle weerbare mannen te Poperinge de hele nacht onder de wapens gehouden. De volgende dag werd Jan Visch, het schependom te Ieper en de magistraat van Veurne-Ambacht op de hoogte gebracht van het dreigende gevaar. 's Avonds kwam Jan Visch met twaalf wapenlieden naar Krombeke en de 24^e september stuurde de

stad Ieper zestig soldaten, onder het bevel van stadsbaljuw ridder van Coornhuuze, kasselijbaltjuw Nikolaas Aubin en jonker Simon Uutenhove, naar Poperinge.

De St.-Sixtusbossen werden doorzocht, maar ze lagen verlaten want de vrijbuiters hadden lout geroken en waren 's morgens vroeg vertrokken naar het bos van Beauvoorde bij Steenvoorde. De Ieperse krijgslieden die door omwonenden waren ingelicht over deze uittocht, zetten wel de achtervolging in, maar slaagden er alleen maar in één „straetschender“ gevangen te nemen, een zekere Jakob Quicke van Elverdinge. Uit zijn verhoor bleek dat de gevluchte groep uit een dertigtal mannen bestond, waaronder de Poperingenaar Winox Tryoen, een gewezen vaandeldrager uit de milities van Jan Denys, Pieter Waels van Houtkerke, Camerlynck van Hondschote, Christiaan Nyeulare, Hans van Belle, Mahieu Cleenwerck, e.a. De bende stond onder de leiding van twee oudgedienden van Brederode, een zekere Bruxelles van Rijsel en Jan Beghin uit Bondues, die een van de leiders was geweest van de beeldenstorm in Antwerpen. Quicke had vernomen dat er weldra een edelman de leiding zou overnemen, maar welke voornemens men koesterde scheen hij niet te weten, of wenste hij niet te vertellen.

Het was echter duidelijk dat men zich georganiseerd had om Poperinge aan te vallen, om er een steunpunt van te maken voor de verdere uitbouw van een nieuw geuzenverzet. Maar de operatie vond niet plaats, want Jakob van Heule was niet komen opdagen. Hij ontbood wel Camerlynck naar Boulogne om hem te vertellen dat hij onderweg aangevallen en beroofd was van zijn paarden, zodat hij niet in staat geweest was zijn mensen in de Westhoek te vervoegen. Hij was echter vermoedelijk niet verschenen omdat hij de onderneming te riskant achtte, in aanmerking genomen het aantal man-schappen waarover hij beschikte.

Einde oktober of begin november 1567 kwam Pieter Waels naar Hondschote, om in opdracht van Jacob van Heule de ontgoochelde Jan Camerlynck over te halen om deel te nemen om een nieuwe actie tegen de kerken, maar voornamelijk tegen priesters en gerechtsdienaars die schuldig waren aan de moeilijkheden en veroordelingen die de hervormden hadden ondervonden, en Pieter Waels stelde voor te beginnen met de pastoor van zijn eigen parochie, Houtkerke, die hij ervan verdacht aan de basis te liggen van zijn eigen veroordeling. Waels beloofde dat van Heule voor de nodige mankracht zou zorgen.

Kort daarop kwam van Heule, die de actie zou leiden, zijn hoofdkwartier vestigen te Beveren/IJzer, op het gehucht de *Hagedoorn*, waar de geuzentempel had gestaan, ten huize van een zekere Maarten Boy.

Op 22 november 1567 pleegden de bosgeuzen hun eerste terreurdaad. Een twaalf-tal rabauwen met Jakob van Heule, Jan Michiels een uit Engeland overgekomen predikant, en Jan Camerlynck aan het hoofd, zouden naar Houtkerke opstappen om Pieter Waels te wreken. Omstreeks middernacht drongen zij binnen in de pastorie, waar zij de 68-jarige pastoor, Diederik Bentin, overvielen. Hij werd zijn rechteroor afgesneden, zijn

kleren van het lijf gerukt en over het hele lichaam gekwetst en geprikt met zwaarden en dolken. Men dreigde hem zijn tweede oor af te snijden zo hij niet de plaats aanwees waar zijn geld verborgen zat. Op die manier konden de overvallers zich meester maken van 140 florijnen. Het religieuze verzet was ten volle ontaard in banditisme!

Enkele dagen later - 28 november 1567 - zou men vanuit het hoofdkwartier van Jakob van Heule op de *Hagedoorn*, Henri Turcq, de pastoor van Oostcappel, die enkele honderden meter verder gevestigd was, zijn beurt geven. Ze drongen binnen langs een venster en molesteerden de zuster van de pastoor die om hulp riep. Men had het beklagenswaardige mens zodanig afgerost met een stok dat zij een arm gebroken was. Daarop maakte men zich meester van de pastoor en dreigde hem op te knopen als hij weigerde zijn geld af te geven. Omdat de verschrikte man niet reageerde sleepte men hem naar het nabijgelegen bos, waar hij zonder veel komplimenten aan een boom werd opgehangen. Maar het was een executie met hindernissen, want het koord brak en bij een tweede poging was het de boomtak die afknapte. Woedend om die tegenslagen brachten zijn overweldigers de priester terug naar de pastorie, maar vooraleer het huis binnen te gaan sneed men hem zijn beide oren af en maakte men zelfs aanstalten om hem te ont-mannen tot één uit de bende, die nog een beetje eergevoel bezat, zich daartegen verzette. Zij gooiden daarop de gemutilleerde priester in een hoek, doorzochten het hele huis en vernielden de inboedel.

Toen deze wrede daden de overheden ter ore kwamen, werd met verdubbelde ijver jacht gemaakt op de schuldigen, maar gezien hun mobiliteit was dit geen gemakkelijke karwei. Bovendien besloten de bosgeuzen van de grotere bedrijvigheid van de gerechtsdienaar gebruik te maken om zelf in die kringen toe te slaan en de afstraffingen toe te dienen, die van Heule had geprogrammeerd. Men overwoog nu hier dan daar, kleine groepjes gerechtslieden en soldaten aan te vallen, om onmiddellijk daarop weer onder te duiken. De guerrilla zou een aanvang nemen.

R.A.B.

Volgende maal :

*Acht soldaten vermoord te Roesbrugge
De samenzwering van Spanjaardsdale
De moord op de drie priesters van Reningelst*

VIDEO CLUB

**G. Gezellestraat 12
8970 POPERINGE**

**Tempelstraat 19
8900 IEPER**

7 dagen op 7 open

openingsuren :

week 13 - 21 u.

weekend 10 - 12 u.

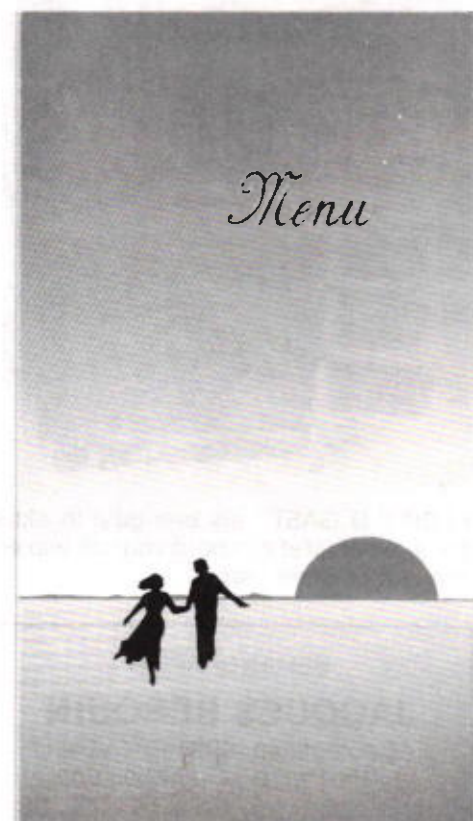
13 - 21 u.

WIJ VERZORGEN UW TROUW- EN KOMMUNIEFEEST MET EEN VERZORGDE GRAFIEK.

DRUKKERIJ SCHOONAERT

Bergenstraat 14-16
8990 ROESBRUGGE
tel. 057/30 03 79

het Optirend boekje
kan U bieden:

5,00%
basistrentevoet

+0,75%
aandeelhouderspremie

+2,00%
getrouwheidspremie
of aangroei-premie

Getrouwheidspremie: voor deposito's die tenminste 12 maanden op de rekening blijven
Aangroei-premie: voor nieuwe gelden die tenminste 6 maanden op de rekening blijven

Landbouwkrediet
Ideeën die renderen.

KANTOORHOUDER:

Zakenkantoor Paul RECOUR

Prof.O.Rubrechtstraat 68
8990 ROESBRUGGE-HARINGE
Tel. 057/30 02 70

PRINS KARNAVAL DER LANDELIJKE PLEUTEN

Aïain Rondelé, kandidaat voor Roesbrugge, dankt langs deze weg alle mensen die hem steunden bij de verkiezing tot Prins Karnaval der Landelijke Pleuten 1986.

BEKER VAN WEST-VLAANDEREN

Op zaterdag 1 maart speelt de Poperingse volleybalklub Roepovo (fusieploeg Poperinge-Roesbrugge) in Sporthal „Leieland" te Ooigem de halve finale voor de Beker van West-Vlaanderen. De tegenstander is KASC Menen, eveneens uit 1° provinciale. Deze match begint om 16 uur.

Er vertrekt een autokaravaan aan „De Vette Os" te Poperinge om 14.45 uur.

BIER- & WIJNFEST : zaterdag 3 mei

KAARTINGEN

- Roesbrugge, bij Mevr. Joël Deroo-Denys
zaterdag 1 en zondag 2 maart
Kaaskaarting
t.v.v. Roepovoc Damesvolleybalklub
Inleg 35 fr. - 3 kaarten voor 100 fr.
- Beveren-IJzer, café „t Lusthof"
zaterdag 22 en zondag 23 maart
Patékaarting Karel de Blauwer
Inleg 35 fr. - 3 kaarten voor 100 fr.

DANSVOND

- Zaal „Kosmos" - Rodeberg
zaterdag 15 maart
Groot bal met D.J. „Popeye"
t.v.v. Westhoekpioniers
Vvk: 80 fr. - inkom: 100 fr.

K.V.L.V. ROESBRUGGE-HARINGE

Op woensdag 19 maart: algemene vergadering om 13.30 u. in de Meisjesschool: „Vrouwen in de Derde Wereld". Daarna trekking van de Lourdesreis.
Opgelet: deze vergadering is wel op woensdag 19 maart en niet op woensdag 5 maart zoals vermeld in de kalender op blz. 25.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND:

Geboorte:

- Justin en Jonas Desodt, dochtertje en zoontje van Rik en Regine Plancqueel (Stavele).

Overlijdens:

- Julienne Danhier, 69 j., weduwe van Hieronimus Maerten (Stavele).
- Robert Maes, 59 j., echtgenoot van Christiane Beun (Beveren).

K.B.G. - Beveren-IJzer

Kaarting van 20 februari 1986. Behaalden 3 partijen: Maerten Maurits 327, Craye Albert 326, Baes Paul 301, Neyrinck Michel 299, Devisch Marcel 276, Verduyck Raphaël 267, Depreitere Marcel 197.

Klassement na 2 kaartingen:

Baes Paul 6-541, Ganne Marcel 5-728, Verduyck Raphaël 5-623, Alleman Rozanne 5-622, Craye Albert 5-467, Dert Madeleine 5-455, Goussey Maurits 4-600, Soetaert Gerard 4-571, Vandromme Elie 4-565, Wullen René 4-522.

LEOPOLD GAST: als een gast in aktie en de weer. Met zijn bord voor de wip en zijn ladder of de leer.

BEHANGPAPIER

JACQUES BERQUIN

Couthoflaan, 8994 PROVEN
tel. 057/30 06 54 - 057/30 11 20

SPAARKAS
ippa

Jacques PYFFEROEN

Graaf van Hoornweg 5

8994 KROMBEKE

Tel. 057/40 08 24 (tijdens kantooruren)

SPAAR- en BANKVERRICHTINGEN

Alle VERZEKERINGEN

Overname van uw bestaande polissen
Goedkope premies

Kantooruren:

Ma - di - wo - do - vr van 8 - 12 u.
zaterdagmiddag en op afspraak

**de grootste keus
behangpapier**

de grootste keus
DEKENS
DONSDEKENS
DEKBEDDEN
BESCHERMHOEZEN
HOOFDKUSSENS

WOONINRICHTING

schoonaert

Tel. 057/33 40 86

Bruggestraat 3 - 5

8970 POPERINGE

**HET
KWALITEITSMERK**

Oliën en
smeermiddelen

voor : GASOIL - diesel
- verwarming

FUEL-OIL
BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Blekerijweg 33-35

8994 PROVEN

Tel. 057/30 04 13

NU VANAF

8,5 %

voor uw **HYPOTHEEKLENING OP MAAT**

ook overname te dure leningen
- ook aankoop, verbouwingen, enz...

voor inlichtingen :

KRIS ROSSEEUW

Provenplein 48 - PROVEN (057/30 03 55)

groep argenta
uw appeltje voor de dorst

VERZEKERINGEN
PRINZIE
LENINGEN
PRINZIE
BELEGGINGEN
PRINZIE
PVBA ZAKENKANTOOR
PRINZIE

Agentschap **Krediet aan de Nijverheid**

Provenplein 39A - 8994 PROVEN-POPERINGE

Tel. 057/30 09 01 - 30 09 02

na de diensturen : 30 03 26 - 30 02 58

Voor het herstellen van uw

- schoenen, laarzen
- boekentassen, ritssluitingen
- enz. . .

wendt men zich
met volle vertrouwen naar

Schoenmakerij 'Noël'

DEVOOGHT-VANDROMME

Provenplein 62, 8994 PROVEN

*mooi en sterk werk - voordelige prijzen
snelle bediening*

Michel BAELE

Bankelindeweg 29 C

8994 KROMBEKE

CENTRALE VERWARMING

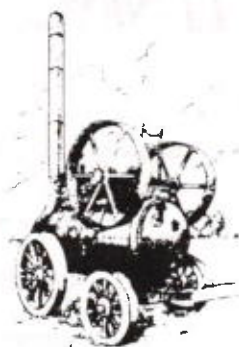
ASFALTBEDEKKING

KEUKENS — SANITAIR

ALGEMEEN ONDERHOUD VAN GAS-
EN MAZOUTBRANDERS

HOUTSKOOL

Telefoon 057/40 05 43

KLEINE FISKALE KRONIEK

Belastingverminderingen voor gehandicapten

Voor gehandicapten met ten minste 66 t.h. invaliditeit zijn een reeks fiscale tegemoetkomingen voorzien :

- in de personenbelastingen worden gehandicapte kinderen ten laste, voor dubbel geteld;
- de belastingplichtige zelf, zijn echtgenote of andere personen ten laste (andere dan kinderen) indien gehandicapt, krijgen in de personenbelasting een forfaitaire vermindering van 8.000 fr.;
- in de onroerende voorheffing hebben gehandicapte gezinshoofden een vermindering van 10 t.h. en voor gehandicapte kinderen ten laste heeft men een vermindering van 20 t.h. - Beide verminderingen kunnen samengevoegd worden;
- goederen en voorwerpen speciaal bedoeld voor gehandicapten - protesen, toestellen, wagentjes, enz. - genieten van het verlaagde BTW-tarief van 6 t.h.;
- bij de aankoop van een woning wordt het registratierecht teruggebracht van 12,5 t.h. tot 6 t.h. als het gaat om een woning van niet meer dan 30.000 fr. kadastraal inkomen;
- personen met een handicap van minstens 50 t.h. op de onderste ledematen kunnen vrijstelling van BTW genieten bij de aankoop van een personenwagen. Voor onderhouds- en herstellingswerken is er een verlaagd BTW-tarief van 6 t.h. Niet voor de brandstof !

Serge Blondeau

Fiskaal Adviseur UFSAL - tel. 057/30 01 44

PRESTIGIEUZE PRIJS voor GWY MANDELINCK

De dichter Gwy Mandelinck (schuilnaam voor Guido Haerynck), stadsbibliothekaris en konservator van het Hopmuseum te Poperinge, kreeg voor zijn dichtbundel *De droefheid is in handbereik* de Inderprovinciale

Prijs voor Letterkunde 1985. Zijn bundel werd verkozen uit een 500-tal dichtwerken !

Gwy Mandelinck die te Watou woont, is een van de belangrijkste hedendaagse dichters van het hele Nederlandse taalgebied. In 1972 reeds kreeg hij de driejaarlijkse poëzieprijs van de Koninklijke Akademie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde, in 1977 de Prijs van de Provincie West-Vlaanderen en in 1982 de Yang-prijs ! Hij is redakteur van *Dietse Warande en Belfort*.

Of Watou wel weet wie er binnen zijn muren huist, is een andere kwestie ! Maar over vijftig jaar zal een volgende generatie er in de Kapelaanstraat gaan kijken naar de plaats waar hij heeft gewerkt en gewoond !

VOORDRACHT over de HEREN VAN STAVELE

Op vrijdag 28 februari om 20 u. wordt te Stavele, in de herberg St.-Joris, bij Wim Lanszweert, een voordracht gehouden door de hr. Jan Vanacker over de *Heren van Stavele*. Jan Vanacker heeft aan de KUL, aan dit onderwerp een licentiaatsstesis gewijd.

Aansluitend op deze voordracht wordt in de Gemeenteschool, in samenwerking met het gemeentebestuur van Alveringem, een tentoonstelling ingericht over het kasteel van Stavele en de abdij van Eversam. Daar zullen ondermeer de resultaten te zien zijn van de opgravingen uitgevoerd door de werkgroep archeologie voor Veurne, op de plaats waar het kasteel van Stavele heeft gestaan.

De tentoonstelling is gratis toegankelijk tijdens de weekends van 1-2 en 8-9 maart, op zaterdag van 14 tot 18 uur en op zondag van 9.30 tot 18 uur. De opening vindt plaats op 28 februari om 19 uur. - Iedereen welkom op beide activiteiten.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND :

Geboorte :

- Veerle Delerue, dochter van Daniël en Greta Delagrange.

Overlijden :

- Maria Desmyttere, 88 j., echtgenote van Maurice Faes.

Huwelijksaankondiging :

- Leo Leys van Roesbrugge-Haringe met Caroline Dequidt van Proven.
- Hendrik Gunst van Roesbrugge met Vera Delaplace van Vieteren.

Huwelijk :

- Luk Durnez van Zonnebeke met Ria Vandembroucke van Roesbrugge.

WIELERNIEUWS „Karel de Blauwer”

U kunt zich nog steeds lid laten maken bij onze wielertoeristenklub „Karel de Blauwer” te Roesbrugge. Het lidgeld bedraagt 500 fr. voor de zondagtoeristen, en 300 fr. voor de dinsdagfietsers, verzekering inbegrepen. U kunt steeds terecht in het lokaal „De Gouden Arend”, Roesbruggeplein 1, en dit uiterlijk tot 9 maart.

OUDERFEEST CHIRO-HARO

De Chiro-Haro van Roesbrugge nodigt alle ouders en vrienden uit op haar ouderfeest. Dit vindt plaats op zaterdag 8 maart 1986 in zaal „Het Christen Volkshuis”.

Om 18 uur vieren we samen eucharistie, daarna trekken we naar de zaal waar we om 20 uur starten.

De dia's uit Bree worden eveneens voorgesteld !

O ja, schoenen poetsen hoeft niet. Dat merk je wel ter plaatse. Wij verwachten U !

KABARET

Op zaterdag 8 en zaterdag 15 maart is het weer kabarettijd te Stavele. Het Stavels Kabaretgezelschap zorgt voor een onvergetelijke ontspanningsavond voor jong en oud. Inkom 80 fr. - kinderen 40 fr.

Kaarten te bekomen bij de spelers of bij W. Laureys, Zwanestraat 7, Stavele - 057/30 00 17

**NU EEN ZICHT-
EN SPAARREKENING.**

**LATER EEN VOORDELIGE
LENING.**

ASLK

we doen met je mee

Agentschap ROESBRUGGE-HARINGE

Prof. O. Rubbrechtstraat 14 - Tel. 057/30 08 66

Kantoorhouder : Johan DEGRAEVE

Jongeren van 16 tot 21 jaar :

GRATIS SPORTTAS bij opening van
een lopende rekening en spaarrekening.

GORDIJNEN

JACQUES BERQUIN

Couthoflaan, 8994 PROVEN
tel. 057/30 06 54 - 057/30 11 20

HOUTHANDEL

FIRMA MAERTEN p.v.b.a.

Bruggestraat 26-28
8970 POPERINGE

**Massieve
stijldeuren**

AKTIVITEITEN EN VERMAKELIJKHEDEN MAAND MAART

Kaartingen

- Roesbrugge, in „De Gouden Arend” zaterdag 1 maart
maandelijks kaarting
- Roesbrugge, bij Mevr. J. Deroo-Denys, maandag 3 maart
maandelijks kaarting
- Roesbrugge, bij P. Gunst maandag 10 maart
maandelijks kaarting
- Haringe, in de schoollokalen woensdag 12 maart
puntenkaarting „Derde Leeftijd”
- Haringe, in „Sint Jozef” bij Cecile Ryon zaterdag 15 en zondag 16 maart
maandelijks kaarting voor de leden

PROVEN, zaal „t Rozenhof”

Zat. 22 MAART vanaf 19 u.

Zon. 23 MAART vanaf 10 tot 13 u.
en vanaf 17 u.

Reuze KAAS- of GARNALENKROKETTENKAARTING

t.v.v. EEKHOUT-VRIENDEN Proven

Inleg : 35 fr. - 3 voor 100 fr.

— ALLEN HARTELIJK WELKOM —

- Beveren, in „De Kruisstraat” maandag 17 maart
maandelijks kaarting
- Roesbrugge, bij P. Gunst dinsdag 25 maart
puntenkaarting „Derde Leeftijd”

Vogelpik

- Haringe, in „Sint Jozef” bij Cecile Ryon zaterdag 8 en zondag 9 maart
vogelpiksmijting voor de leden.
- Roesbrugge, bij P. Gunst zaterdag 8 maart
koningsmijting voor de leden
- Roesbrugge, in „De Gouden Arend” zaterdag 22 maart
vogelpiksmijting voor de leden.

K.V.L.V.

- Woensdag 5 maart om 13.30 u. :
Algemene vergadering in de meisjesschool te Roesbrugge : „Vrouwen in de derde wereld”.

K.V.L.V. - Reis

Op maandag 12 mei : jaarlijkse reis naar de Vlaamse Ardennen : bezoek aan het Vlasmuuseum in Kortrijk; middagmaal op de Kluisberg; bezoek aan de stad Ronse met begeleiding van een gids; rondrit in de Vlaamse Ardennen; terugreis langs een distillerie te Dienze.

Vertrek om 8 u. - prijs : 300 fr.

VERFWAREN

JACQUES BERQUIN

Couthoflaan, 8994 PROVEN
tel. 057/30 06 54 - 057/30 11 20

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

De februarimaand die net voorbij is, kan zeker niet onder de „zachte”, maar wel onder de „standvastige” gerekend worden. We zaten immers doorlopend, zowel bij dag als bij nacht, meerdere graden onder nul! Bloemetjes op de ruiten, dikke overjassen en wollen sokken en regelmatig de tankwagen met stookolie vóór de deur! Gelukkig is de glorie van de Arabische olie-sjeiks voorbij en is de huisbrandstof fel in prijs gedaald.

De mannen van de OPEC hadden gemeend van Europa op zijn knieën te krijgen en enorme fortuinen te verdienen aan onze miserie, omdat ze dachten onmisbaar te zijn, aangezien de Westerse economie op olie drijft. Maar ... de Europeanen hebben zodanig op brandstof bespaard en hebben met de moed der wanhoop naar alternatieve energie en naar eigen oliebronnen (Noord-zee!) gezocht, dat de OPEC om zijn petroleum nog kwijt te geraken aan dumpingprijzen moest gaan werken. Der Untergang des Abendlandes is nog niet voor morgen. En de prijzen van huisbrandstof en benzine zijn nog niet op hun laagste peil! Dat zal onze inflatie en onze regering deugd doen. We hebben al zoveel tegenslagen gekend dat het ook wel eens mag meevallen.

Martens heeft het tegenwoordig niet gemakkelijk, veel lastiger dan in de vorige legislatuur, al zit hij met dezelfde coalitie. Dat komt omdat hij aan zijn regeringstafel vertegenwoordigers heeft van twee verliezers bij de jongste verkiezingen: de liberalen, die om hun niet gehouden beloften inzake belastingverminderingen werden afgestraft en het ACW dat blijkbaar veel stemmen heeft verloren aan de Sossen, omdat de koopkracht van de kleine man zo fel was aangetast. Beide verliezers zijn nu op hun hoede. De liberalen verzetten zich nu hardnekkig tegen nog meer belastingen of parasitaire verplichtingen en het ACW wil niet dat er bespaard wordt op sociale voorzieningen. Maar het ene met het andere verzoenen is niet gemakkelijk, en Martens is wel een beetje ontgoocheld.

„Weet je wie er ook ontgoocheld is”, vraagt Gusta, „dat zijn de sukkelaars die nog geloof hechten aan weersvoorspellingen volgens de zgn. Lotdagen en die dus menen dat het weer van de 27e december 1985 bepaald was voor de weersgesteldheid van de maand februari 1986. Met die ouderwetse hocus-pocus was uitgemaakt dat februari hier bij ons WISSELVALLIG weer zou geven, maar ... 't is nog nooit zo standvastig geweest, standvastig in de kou! Men zou nog beter de „Goe- en kwaveremaren” van „t Manneke uit de Mane” konsuleren. Ze slaan er daar met hun klakke naar, maar ze troffen toch ten minste vijf of zes dagen de nagel op de kop!

*Niet te geloven,
Pol*

OPVOERING VAN

DE ZIGEUNER-BARON

de bekende
Johan Strauss-operette

op 8 - 15 - 22 MAART 1986

in de Stadsschouwburg te IEPER

door

„Het Iepers Operettegezelschap”

Plaatsbespreking :
Gasthof „t Zweerd”

Grote Markt 2, 8900 Ieper
tel. 057/20 04 75

Stoelen en tafels

Vlechtwerk

Biezen en riet

Paul Rappelet

Roesbruggestraat 4
8994 PROVEN

Tel. 057/30 04 63

KROMBEKE

tel. 057/40 00 35

FORD Escort '85 4-d
RENAULT R9 GTL '82
MERCEDES 240D '82

FORD Fiesta '82
OPEL Ascona D '84 5-d
FORD Escort '79

PEDICURE

Mevr. Vandewalle-Decaestecker
Veurnestraat 11
8980 Vleteren (Oost)

Op afspraak : tel. 057/40 01 01

Ook verzorging aan huis.

Woensdagnamiddag gesloten

Alle voetverzorgingsprodukten
en benodigdheden.

Kent U de mode ? ...
Weet U wat „in” is ?

Schoenen voor de zomer
en voor elke gelegenheid
degelijk en modieus

Bekijk eens onze uitstalramen
dan bemerkt U reeds enkele modellen
en prijzen van onze zomerkollektie.
Kwaliteit moet daarom niet duur zijn.

Binnen grote keuze van
schoenen voor dames, heren en kinderen
marokijnwaren, regenschermen, handtassen

Dat alles bij : **Schoenen**
Ig. PARENT - MOYAERT

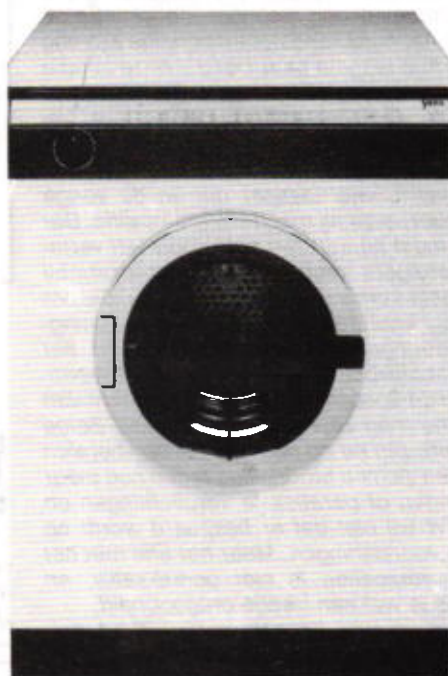
Prof. O. Rubbrechtstraat 35
8990 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 03 20

SIERA

SIERA
LINNENDROGER
AWC 377/4 - luxe model

inhoud 5 kg
bedieningspaneel met
programmaschema's
trommel uit **roestvrij staal**
met afwisselende beweging
2 vermogenniveaus :
1.250 W - 2.500 W
tijdschakelaar van 120 minuten
afkoelingsperiode : 12 minuten

nu te verkrijgen
AAN PROMOTIEPRIJS

J. CAPPOEN-GANTOIS

Prof. O. Rubbrechtstraat 12
8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30 05 94

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREEVE

't Was binst den laatsten oorlooge dat Koben Krabbe en Toone Ratee van Cappel van plan waaren om oek te beginnen blauwen. Z'hadden eigenlijk de schoonste occasie van de wereld om dat te doen, want ze wrochten olle twee op è 'n hofstee vlak teegen de frontieren. Koben was in werke toe boer Smytters ol de Belgieksche kant en Toone è paar boogscheuten verder ol de Fransche kant op d'hofstee van Cramers. Maar ze waaren olle twee ongehoord benuwd om in den donkeren op route te zyn en nog meer van de Duitsche kommiezen teegen te kommen.

Maar ols je niet stout è zyt, peinsde Koben, moet je slim zyn.

„Je moet è keer meigaan naar Smytters scheure!” zei Koben teegen Toone op è zundagachternoeene. „'k zyn daar bezig met entwot te schaveelen, waarme da'we nuus blauwgoed van Smytters naar Cramers gaan kunnen doen!”

Toone ging mei om te kyken, maar è viel bykans achterwaarts over van klaare lachen ols 'n zag wuk dat Koben aan 't doen was. Op de grond lag er è groot koevel en over de karkasse van è koekop hadde Koben bruin zakkegoed è trokken en dat ol è kant van è ende van è 'n yzeren buize è monteerd, waar dat er aan 't ander ende è achtergemaakten koeisteert aan hing.

„'k Gaan daarmee è volsche koe maaken” lachte Koben ... „daarmee gaan we nuus blauwgoed ol deur de weiden naar Cramers stollingen kunnen draagen, zelfs binst dat de Duitsche kommiezen op tweehonderd meters van hier op de route passeeren”

„'k Verstaan niet hoe dat dat ga gaan!” zei Toone.

„Hewe, je moet horkten hoe da'we dat gaan doen” zei Koben ... „we gaan achter mekaar gaan met die yzeren buize met de koekop op nuuze rechtsche schouder, ik vooren en gy achter ... we hangen van te vooren nuus blauwgoed aan die yzeren buize tusschen nuus. Toen trekken we dat koevel ol over nuuzen kop, zoodanig da'k ol vooren klaar zien waar dat we gaan en er moet oek è kykgat zyn ol achter, en olzoo gaan we deur de weiden overhoek naar Cramers!”

Acht daagen laater was geheel 't spel gereed en op è smoorachtigen achternoeene gingen ze è keer probeeren. Ols ze buiten de schuur kwamen, keek Koben è keer naar de route als er niemand te ziene was en ze zetten aan ... dweers deur de weiden. 't Ging goed en z'avanceerden gelijk dul ... Voor dat ze 't zelve wisten waaren z'ol op 't Fransche, in Cramers weide ...

„Stop è keer è moment!” zei Toone ... „'k zyn tenden asem!” 't Gevaarte viel stille ...

„Kykt è keer hoe dat 't is ol achter!”

Toone deed de koeisteert è beetje opzyds, maar meteen gaf'n ie è grooten schreeuw.

„Wuk is er?” riep Koben.

„Gauw, lopen, lopen ol da'je kunt!” schreeuwde Toone.

„Zyn 't Duitsche kommiezen?” riep Koben.

„Nee, neen 't” schreeuwde Toone ol lopen ... „maar Cramers stier is nog buiten en è komt regelrechte of naar hier!”

KWAAK

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30 03 79 Prk. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad
voor de dorpen :Roesbrugge-Haringe
Proven-Krombeke
Stavele-Beveren

Verschijnt maandelijks : behalve in augustus

Hij was meer dan de sjouwer van de stenen... hij bouwde een moderne stad !

MAURICE DEQUEECKER (1905-1985) BURGEMEESTER van DEURNE, GEBOREN te PROVEN

9 jaar schepen, 28 jaar burgemeester, 10 jaar senator !

*Niet je stamboom is van belang,
wel het hout waaruit je zelf gesneden bent !*

De ouderdom begint als men aandacht begint te krijgen voor de nekrologische berichten in de krant, op zoek naar bekenden of om na te gaan hoeveel ouder of hoeveel jonger de afgestorvenen waren. Dat is bij mij al enige tijd het geval en ik maak mij dus geen illusies over mijn leeftijd. Bijna elke week tref ik in die overlijdensberichten iemand die in meer of mindere mate mijn wegen heeft doorkruist. Zo gaat menig een elke dag op zoek naar wie voor goed heeft afscheid genomen, met de pijnlijke idee dat de kring van vrienden en bekenden steeds maar kleiner wordt.

Op de laatste dag van vorig jaar werd mijn aandacht getrokken door een overlijdensbericht van iemand, die ik weliswaar nooit heb ontmoet, maar bij wie ik even stil bleef staan omdat hij afkomstig was uit onze streek, van Proven, namelijk ere-burgemeester Maurice DEQUEECKER van Deurne, oud-senator, van wie men schreef dat deze sociaal bewogen man, zijn stad een eigen gelaat heeft gegeven !

Hier geboren, maar niet getogen.

Uit mijn opzoeken is gebleken dat Maurice Dequeecker eigenlijk maar fragiele banden had met onze streek. Zijn vader Pieter, was douanier en afkomstig van Leisele, zijn moeder, Sophie Legein kwam van Koksijde. Begin 1905 kreeg de tolbeambte Pieter Dequeecker de standplaats Proven toegewezen en het jonge paar kwam er zich vestigen in de Roesbruggestraat nr. 25. Een paar maanden later werd er op 27 mei 1905 een kindje geboren dat Maurice werd gedoopt. Nog geen jaar nadien, op 2 maart 1906 verhuisde het jonge gezin naar Middelkerke.

In die tijd, toen er van de Europese Gemeenschap nog lang geen sprake was, hadden de grenzen een heel andere betekenis dan tegenwoordig. Elk land was een gesloten economische entiteit en de grensstreek bezat een eigen fiscaal-economische politiedienst, de douane. De tolbeambten overwaakten niet alleen, vanuit vaste posten, de grote invalsroutes, maar zwierven dag en nacht, twee aan twee over alle wegen die naar het (zelfs bevriende) buurland konden leiden. De smokkeltrafik aan de Belgisch-Franse grens was echter voornamelijk naar Frankrijk gericht en voor de Belgische douaniers waren de interventies en inbeslagnamen maar zeldzaam en de daaraan verbonden premies dus ook maar klein. In Antwerpen, aan de haven, de grote toegangspoort van de hele wereld naar het Belgische binnenland, was dat heel anders - zo werd er

toch onder de tolbeambten verteld - daar kon men een stevige stuiver bijverdienen. En precies om die bijverdienste vroeg vader Dequeecker zijn overplaatsing naar Antwerpen. Maar zo gemakkelijk ging dat nu ook weer niet, want er waren nog andere op profijt beluste liefhebbers. Vader Dequeecker kreeg eerst nog Middelkerke toegewezen, waar van uit Frankrijk veel alcohol werd aan land gebracht door vissersboten. Daarna belandde hij op een Belgisch-Nederlandse grenspost te Essen, maar na een kort verblijf aldaar kreeg hij toch de havendienst als werkterrein en kwam hij te Antwerpen terecht, waar hij zich met zijn gezin vestigde.

Onderwijzer en leraar

Nadat de kleine Maurice te Antwerpen zijn lager onderwijs had voltooid, mocht hij, omdat hij een snugger kereltje was, verder studeren aan de Stedelijke Normalschool. Daar behaalde hij in 1924 het diploma van onderwijzer. Het was in die tijd niet moeilijk voor een jonge schoolmeester om aan een betrekking te geraken en weldra stond hij voor een klas in het St.-Andrieskwartier. Kort daarop verhuisde hij naar een nieuwe school op St.-Anneke, waar hij toen nog elke dag naartoe moest met de boot. Dat duurde echter allemaal niet lang of Maurice werd opgeroepen voor het leger, waar hij voor zijn dienstdienst van tien maanden, ingedeeld werd bij de „artillerie lourde" en het bracht tot „maréchal de logis" ofte wachtmeester.

Met een kleine onderbreking zou Dequeecker in het onderwijs blijven van 1924 tot 1946. Ondertussen was hij, met speciale leergangen verder gaan studeren. In 1928 behaalde hij de akte van leraar Engels en in 1943 deze van leraar Nederlands en Handelstechniek. Van 1944 tot 1946 gaf hij les als leraar Nederlands-Engels aan de Antwerpse Handelsschool.

Zijn leven lang, ook als politiker was hij steeds bekommerd om de jeugd en het onderwijs. In zijn late levensavond kon hij er op wijzen dat er in Deurne geen enkele school was die niet door zijn toedoen was opgebouwd, ingericht of uitgebreid en hij beschouwde als een van zijn mooiste verwezenlijkingen de naar hem genoemde school aan de Schotensteenweg, t.i.z. het Gemeentelijk Instituut voor Buitengewoon Technisch Secundair Onderwijs.

In de politiek

In 1930 trouwde meester Dequeecker met de dochter van een bloemist uit Deurne, Elvira Berré, die eveneens in het onderwijs stond. Geen wonder dat zijn belangstelling voor school en jeugd intact bleef ! Het jonge

gezin vestigde zich in een huis van de bouwmaatschappij *Goedbouw*, maar in strijd met die naam, bleek al spoedig dat de „bouw” niet „goed” was en dat de konstrukties van deze maatschappij maar bedenkelijk waren afgewerkt. Er ontstond mistevredenheid bij al wie een dergelijk huis betrof, de koppen werden bij elkaar gestoken en er werd besloten de maatschappij verantwoordelijk te stellen voor alle hinder en gebreken. Waar er in Vlaanderen ergens mensen samenkomen met eenzelfde ideaal, of eenzelfde doel, wordt er uiteraard een *bond* gesticht, wat dan ook prompt met de bedrogen bewoners van de *Goedbouw*-huizen gebeurde. Deze bond moest en zou aktie voeren en meester Dequeecker werd er de voornaamste spreekbuis van. Zo verwierf hij een zekere populariteit, die de aandacht van de politiciers op hem vestigde.

Joviaal in de omgang, populair, sociaal aangelegd en bekommerd om de minstbedeelden, was het duidelijk dat er met die man iets aan te vangen was. Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1933 - hij was toen een dynamische kerel van 28 jaar - werd hem een plaats aangeboden op de BWP-lijst (lijst van de Belgische Werklieden Partij) van Deurne en hij werd verkozen ook. Zo kwam Maurice Dequeecker in de gemeentelijke politiek terecht om die pas een halve eeuw later te verlaten.

Toen de wet op de Arbeidsvakanties van kracht werd, in 1937, vroeg het ABVV hem de Dienst *Vakantievreugd* op te zetten. Hij bleef sekretaris van deze dienst tot in 1965. In die hoedanigheid was hij stichter of medestichter van de *ATB-Natuurvrienden*, de vakantiecentra *Westhinder* te Oostduinkerke en *Zon en Zee* te Mariakerke-Oostende. Ten behoeve van zwakke en zieke kinderen richtte hij de schoolkolonie *Zon en Hei* op te Kalmt-hout, en tijdens de periode van de vliegende bommen had hij de leiding van de evacuatie van de schoolkinderen in het Antwerpse.

In 1945 werd Maurice Dequeecker schepen van onderwijs en in 1954 burgemeester, wat hij bleef tot Deurne in 1983 met Antwerpen werd gefusioneerd, dus 28 jaar lang. Van 1965 tot het bereiken van de leeftijdsgrens in 1974 was hij bovendien nog SP-senator. In die hoedanigheid ijverde hij voor de Europese gedachte en de samenwerking onder de Europese gemeenten. Als senator heeft hij ook o.m. een wetsvoorstel tot erkenning van de Provinciale School voor Bestuurswetenschappen verdedigd en er door gekregen.

Van randgemeente naar stad

Burgemeester Maurice Dequeecker heeft in de loop van vijf opeenvolgende bestuursperioden van 1954 tot 1983 (en was er geen fusie geweest het zou nog langer geduurd hebben) van de randgemeente Deurne, een moderne stad gemaakt, die onder zijn stuwkracht een enorme bevolkingsexplosie heeft gekend. In die 28 jaar is zij van 40 000 inwoners uitgegroeid tot 80 000, en werd zij de zevende grootste gemeente van het land.

Bestendig moest burgemeester Dequeecker als bouwheer en urbanist optreden om deze versnelde ontwikkeling bij te houden en de noodzakelijke akkomodatie aan te brengen. Niet alleen heeft hij gezorgd voor een sporthalle, zwembaden, een ijs- en rolschaatsbaan, een nieuwe bibliotheek, een cultureel centrum en een nieuw gemeentehuis - allemaal grootse projecten die in de euforie van de naoorlogse tijd noodzakelijk werden geacht en ook uitvoerbaar waren - maar hij heeft ook, niettegenstaande felle contestatie en hard verzet, met de vzw *De Deurnse moderne woning*, eigentijdse volkswoningen opgetrokken, die noodzakelijk waren om sommige bewoners van besloten of verkrotte buurten betere en gezonder woongelegenheden te schenken. Hij liet zich eveneens opmerken door zijn felle pleidooien voor de luchtvaarthaaven van Deurne.

Toen er sprake was dat Deurne met Antwerpen zou gefusioneerd worden, heeft burgemeester Dequeecker zich daartegen met alle mogelijke middelen en voorstellen verzet. Het moet inderdaad wel pijn doen alles af te geven wat men zelf heeft opgebouwd!

Op 30 december 1985, op 80-jarige leeftijd is Maurice Dequeecker - die reeds weduwnaar was - in het Stuivenberggasthuis overleden. De uitvaartplechtigheid had plaats op 6 januari jl. In zijn lijkrede heeft burgemeester Cools van Antwerpen, met één zin de aflijvige een schitterende hulde gebracht: „Met het heengaan van Maurice Dequeecker verliest Deurne de grootste burgemeester uit zijn geschiedenis”.

De plaatselijke pers schreef: „In zijn gemeente genoot hij aanzien en sympathie in alle lagen van de bevolking. Hij was burgemeester voor iedereen, ongeacht rang, functie, levensbeschouwelijke en politieke overtuiging”. Het is prachtig als een mens op die manier in de herinnering voortleeft.

Het echtpaar Maurice Dequeecker-Berré kreeg een dochter en drie zonen, waarvan

één op jeugdige leeftijd is overleden. De twee andere zonen verblijven nog steeds te Deurne, maar de dochter is naar Amerika vertrokken.

We hebben deze bijdrage geschreven als een hulde aan een eerbiedwaardig man, die bij ons geboren werd. Zo zijn er bij ons velen vertrokken, die mensen van betekenis geworden zijn. De Westhoek zendt maar al te vaak zijn zonen uit!

R.A.B.

VERFWAREN

JACQUES BERQUIN

Couthoflaan, 8994 PROVEN
tel. 057/30 06 54 - 057/30 11 20

KLEINE FISKALE KRONIEK

Giften of leningen aan kinderen

Wie een belangrijke investering doet - privaat of bedrijfsmatig - kan rekenschap gevraagd worden over de herkomst van de aangewende gelden, om na te gaan of de aangiften in de personenbelasting voldoende waren.

Zelfs als er geen fouten gevonden werden in de boekhouding, kan een tekort in een vermogensafrekening aanleiding geven tot supplementaire aanslagen.

Het gebeurt echter wel meer dat men gelden ter beschikking heeft gekregen van ouders of familieleden. Maar deze overdracht van gelden bewijzen is soms een moeilijke kwestie.

Het stevigste bewijs is een *geregistreerde* overeenkomst, met opgave van bedrag, te betalen interesten en modaliteiten van terugbetaling.

Een begin van bewijs is storting van de gelden op de bank- of postrekening van de genietter.

Het is altijd voorzichtig, en aan te raden, van terbeschikkingstelling van gelden en terugbetalingen van ontvangen sommen te laten gebeuren langs de bank- of postrekening. Overhandiging van bankbiljetten laat geen enkel spoor na en is gemakkelijk te betwisten.

Men zegt gemakkelijk dat de bewijslast bij de fiskus ligt, maar alles wat de belastingplichtige beweert, moet hij zelf kunnen bewijzen!

Serge Blondeau

Fiscaal Adviseur UFSAL - tel. 057/30 01 44

uw troef

bij

HOBBY-BOUW

VERMEULEN HUGO - Aannemer bouwwerken
Obterrestraat 56, 8994 PROVEN — 057/30 06 74

Gedurende de maand APRIL
op alle **RUBSON**-produkten

- 10%

RUBSON : overwint vocht !

Nieuw bij RUBSON :

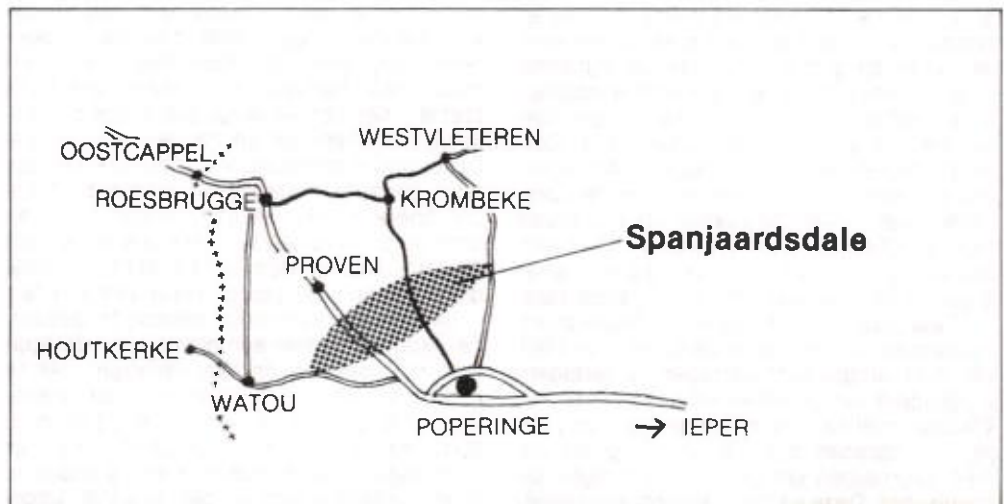
„**ELK WEER**” :
kan aangebracht worden
op droge of natte
ondergrond.

„**WATER-DICHT**” :
tegen optrekkend vocht.

GEUZEN TUSSEN HONDSCHOTE EN IEPER (20)

Beelden van vóór, tijdens en na de reformatie !

Wat voorafging : *Geloof en ketterijen in de Middeleeuwen / Het lutheranisme in Vlaanderen en in de Westhoek / Het calvinisme / De eerste emigranten en de eerste hagepreek / Het concilie van Trente en het Eedverbond / De beeldenstorm en zijn oorzaken / Aanval op Veurne / Wat-trelos werd Waterloo / Na de nederlaag / Austruweel en Valenciennes / De plakaten / De inquisitie / De repressie vóór Alva / De Bloedraad / Vrijbuiters in de Westhoek / Jan Camerlynck / Terreurdaden te Houtkerke en te Oostcappel.*

Moorden te Houtkerke en te Roesbrugge

Nadat de bosgeuzen in het tijdsverloop van enkele dagen de pastoors van Houtkerke en Oostcappel hadden verminkt en geterroriseerd, werden door de baron van Licques, militair-gouverneur van St.-Winoksbergen, soldaten gestuurd om mee te helpen aan de opsporing van de misdadigers. Ook de magistraat van Veurne-Ambacht had afgevaardigden ter plaatse gezonden om een onderzoek in te stellen en zetelde voortdurend om de gang van zaken te volgen.

De regentes werd omstandig ingelicht over wat er gebeurd was en over de maatregelen die getroffen waren om dergelijke misdrijven te voorkomen, in het bijzonder door het verdubbelen van het bewakingspersoneel en door het uitloven van een beloning ten bedrage van honderd pond aan al wie een van de schuldigen, dood of levend, aan het gerecht kon uitleveren.

Op 19 december 1567, enkele dagen voor ze ons land voor goed zou verlaten, antwoordde Margareta aan de magistraat van de kasselrij St.-Winoksbergen, met een brief vol felicitaties voor de ijver die er aan de dag werd gelegd om een einde te maken aan de schurkerijen in de Westhoek. Dezelfde dag richtte zij nog een brief aan de baljuws van Kassel, Steenvoorde, Poperinge en Burburg en aan de heer van Moeskroen, hoofdbaljuw van Vlaanderen om hen er toe aan te zetten diegenen die zich schuldig gemaakt hadden aan de mishandelingen van de priesters van Houtkerke en Oostcappel, op te sporen en aan te houden.

Maar intussen hadden de bosgeuzen weer eens toegeslagen. Toen op 3 december (1567) gerechtsdienaars van Jan Visch naar Houtkerke trokken om een van de vrijbuiters, de 51-jarige timmerman Jacob de Deckere, genaamd Oedolf, te arresteren, was het een bloedbad geworden. Enkele rebellen, onder wie Jan Camerlynck, die waarschijnlijk van de komst van de dienaars waren ingelicht, hadden zich in het huis van Oedolf verscholen en toen de mannen van Jan Visch ver-

schenen werden deze onmiddellijk en zonder verwittiging op pistoolschoten onthaald. Dat ontnam hen de lust om verder aan te dringen en ze maakten rechtsomkeer, maar door de kogels die hen achterna werden gezonden, werden Philippe Dentaire, Hans de Wynt en Willem Kynt ter plaatse doodgeschoten, terwijl anderen werden gekwetst.

Na deze koelbloedige moordpartij bleef het een drietal weken schijnbaar stil, alsof de schurken van de aardbol waren verdwenen, maar volgens een schrijven, gedateerd 12 december 1567, van de magistraat van Ieper aan de baljuws van Poperinge en Belle, zouden grote hoeveelheden vuurwapens in de streek uitgedeeld zijn, zodat men zich waarschijnlijk aan een of ander nieuw optreden mocht verwachten.

Rond kerstmis kwam de mare dat de kerk van Steenwerck - een plaats waar de rebellen zich blijkbaar graag lieten gelden - in brand gestoken was en op 31 december trok Camerlynck en zijn geboefte opnieuw naar Houtkerke, met de bedoeling de pastoor die zij reeds verminkt hadden - wat voor sommigen niet voldoende was geweest om hun haat te koelen - definitief van kant te maken.

De schelmen drongen eerst de kerk binnen, maar aangezien de pastoor niet aanwezig was, trokken ze naar de pastorie, waar ze ruiten en vensters stuk sloegen om binnen te geraken. De pastoor die wist wat er hem te wachten stond, spoedde zich dadelijk naar buiten en sprong in de hofgracht. Maar er stonden daar enkele kerels gereed om hem op te vangen. Hij werd tegen de grond geworpen, met een vloed van knuppelslagen armen en benen gebroken en tenslotte de schedel ingeslagen. Overtuigd dat hij uitgeschakeld was liet men hem liggen. Zodra de rabauwen verdwenen waren kwam er meteen hulp, maar niets kon nog baten en enkele ogenblikken later blies de priester de laatste adem uit.

De moordenaars gingen toen schuilen bij Lampson van Stavele, te Leisele. Op 7 januari 1568, in de late avond, kwam Pieter Waels hen daar vinden, om hen uit naam van

Jakob van Heule te vertellen dat soldaten van de baljuw van St.-Winoksbergen in Houtkerke geweest waren om er Pierchonken en een zekere Breseken te arresteren als daders van de te Houtkerke gepleegde moorden, maar dat zij niemand hadden gevonden en nu de nacht waren gaan doorbrengen in het gasthof St.-Joris te Roesbrugge. De rabauwen werden verzocht zich naar de *Haghe*doorn te begeven, naar het huis van Maarten Roy, waar Jakob van Heule en de predikant Jan Michiels verbleven, om nadere orders. Daar kregen de rebellen de opdracht de soldaten die in St.-Joris logeerden, te gaan vermoorden.

Inderdaad, op 7 januari 1568 waren negen soldaten van de baljuw van Bergen-Ambacht naar Houtkerke gestuurd om de gebroeders Vincent en Matthieu Oustlande te arresteren. Zij slaagden er echter alleen maar in laatstgenoemde gevangen te nemen. Matthieu was wel een goede vangst, want hij was er van verdacht de man te zijn die de oren had afgesneden van de pastoors van Houtkerke en Oostcappel. Omdat de drie uren lange tocht van Houtkerke naar St.-Winoksbergen, in de duisternis en in 't putteke van de winter niet zonder gevaar was, zijn ze naar Roesbrugge afgezakt, waar ze 's avonds om zeven uur met hun gevangene zijn afgestapt in de herberg St.-Joris, uitgebaat door Willem de Lokere van Killem, om er de nacht door te brengen. Om hun slaap voor te bereiden gingen ze eerst een stevige pot pakken op de voutekamer.

Het drinkgelag was nog niet afgelopen, toen kort na middernacht een van de bosgeuzen, langs een op de straat uitvendend venster van een zijkamer, het huis binnendrong. Hij wist de voordeur open te maken om zijn spitsbroeders binnen te laten en toen is de hele groep van zes man op de voutekamer gesprongen. Er werd in 't wilde weg geschoten want men schijnt niet geweten te hebben dat er een gevangene bij de soldaten zat. Met 12 of 13 pistoolschoten waren vier soldaten op slag dood, twee andere en de

gevangene waren levensgevaarlijk gekwetst en zijn kort daarop overleden. Drie soldaten hoewel eveneens geraakt, wisten te ontsnappen en konden de overheid verwittigen.

De volgende dagen was er een intense gerechtelijke bedrijvigheid te Roesbrugge en omgeving. Er werden verhoren afgenomen van de herbergier en van Janeken, zijn echtgenote, evenals van een gekwetste soldaat. Maar niettegenstaande de overvallers herkend waren als zijnde Jan Camerlynck, Cornelis Ryckeman, een schipper van Roesbrugge, een zekere Staes en Jan de Cots, beiden van Killen, de saaiwerker Pierin van Hondschote en Baltin Nauwynck, bleef elke opsporing vruchteloos. Ze zaten weer ergens ondergedoken, tot de volgende slag.

Ondertussen had baron Rassenghien, gouverneur van Rijsel, op 28 december 1567 van Alva de opdracht gekregen de vertegenwoordigers van de zeven kasselrijen van het Westkwartier samen te brengen te Ieper, om zich te beraden over de maatregelen die men zou nemen om op te tornen tegen de bosgeuzen. Deze vertegenwoordigers beslisten op 8 januari (1568) van op hun kosten 400 soldaten te lichten en deze in 16 eskadrons van 25 man over de hele Westhoek te verspreiden. Toen Rassenghien dit op 11 januari aan de hertog van Alva liet weten, lichtte hij hem tevens in over wat er te Roesbrugge was gebeurd en vestigde hij er de aandacht op dat er langs de havens van Duinkerke, Nieuwpoort en andere, weer regelmatig uitgeweken protestanten overkwamen.

De samenzwering van Spanjaardsdale

Men moet in Engeland nog heel andere plannen gemaakt hebben, dan hetgene men aanvankelijk vermoedde. De mislukte aanval op Poperinge, die in september-oktober 1567 had moeten plaatsvinden, was eigenlijk bedoeld om een standplaats te veroveren voor een grote legereenheid waarmee men een calvinistische aanval in de Westhoek zou ontketen.

Dit aanvalsleger zou uit drie groepen bestaan: 1500 man die men uit Engeland verwachtte; Franse Hugenoten (dit zijn Franse protestanten) onder de leiding van Louis I, prins van Condé en nog 1200 à 1500 strijd lustige Franse calvinisten uit de grensstreek, onder het drieledige bevel van de heer van Hanecamp, een calvinistische edelman uit Bethune, die echter als vluchteling te Dou lens verbleef, van de calvinistische gouverneur van Boulogne en van een Hugenootse edelman, de la Vallée. Daarbij zouden zich natuurlijk nog de verzetsstrijders uit de Westhoek voegen, die als een soort voorpost werden beschouwd, met van Heule aan hun hoofd. Hanecamp trad op als de verbindingsman tussen van Heule en de Hugenoten.

Er was voor zondag 11 januari (1568) een samenkomst voorzien in Spanjaardsdale, in de nabijheid van Poperinge, waar niet alleen bosgeuzen, maar alle geloofsgenoten, die nog bereid waren iets te doen ten bate van de godsdienstvrijheid, uit de streek van Belle, Poperinge, Steenwerck, Hondschote en alles wat daaromheen en tussenin lag, waren uitgenodigd. De kreuple predikant Jan Michiels zou er rond de middag het woord voeren. Daarna zou men de stad Poperinge overvallen. Men waande dit het meest ge-

schikte moment omdat voor die dag een processie en openbare gebeden waren voorzien door de pastoors, op aanvraag van de schepenen, waardoor de waakzaamheid wel zou verslapt zijn. Men zou Poperinge in bezit nemen en er een onthaalplaats van maken voor het invasieleger, zoals men dat vroeger reeds had gepland. Poperinge, een open stad, leek hiervoor de meest geschikte plaats: men kon er langs alle zijden gemakkelijk binnenkomen en zonder veel moeite het centrum bereiken. Men had ook wel aan Ieper gedacht, maar dat was een veel riskanter operatie, niet alleen omdat het een ommuurde stad betrof, maar ook omdat het de zetel was van een rechtsmacht, met veel dienaars, en over een garnizoen beschikte.

Lange tijd was men de mening toegedaan dat Spanjaardsdale een plaats was, gelegen tussen Poperinge en Westvleteren, des te meer daar er op die baan tot voor enkele jaren nog een herberg stond *A L'Espagne*. Naar de hr. W. Tilly, stadsarchivaris van Poperinge, uit archiefstukken kon afleiden, is Spanjaardsdale echter het tamelijk uitgestrekte dal, of vallei, op twee of drie kilometer ten westen van Poperinge, waarvan de uiteinden gelegen zijn ten zuidwesten tegen de baan naar Watou en ten noordoosten tegen de baan naar Westvleteren. Deze vallei, die in de jongste eeuwen wel hier en daar genivelleerd werd, is nog het best waar te nemen in het middelste gedeelte, op de baan Poperinge-Proven, tussen *Het Hoge* en *Het Couthof*, waar zij *Diepe Meers* wordt genoemd. Dit „dal” werd door meerdere wegen doorsneden en daar ergens zou de samenkomst van de geuzen zijn gepland.

De samenzwering van Spanjaardsdale had natuurlijk een lange voorbereiding gekend, want zoveel mensen dienden bij de zaak betrokken dat dit niet van de ene op de andere dag kon gebeuren. Spelende kinderen die van de samenkomst een en ander hadden gehoord en daarover onder elkaar aan het praten waren, werden toevallig afgeluisterd door een schepen van Poperinge, die de stadsoverheid kon inlichten. Deze laatste verwittigde op haar beurt Rassenghien en kreeg een versterking van 100 soldaten.

De streek stond dus onder bestendige bewaking en op 11 januari ontmoette de baljuw van Poperinge, die met een groep van 18 soldaten de omgeving afspeurde, te Westouter, bij de herberg *Cleen Graveke*, acht gewapende mannen, die verklaarden op weg te zijn naar Hondschote, maar die niet konden uitleggen waarom ze gewapend waren. Zeven onder hen konden aangehouden worden. Zij werden eerst naar Poperinge en vervolgens naar Ieper gebracht, waar zij ter beschikking werden gesteld van Jan Visch.

Onder deze gevangenen bevond zich een zekere Jakob Visaige, een timmerman afkomstig van Dranouter, die met een 300-tal Vlamingen was teruggekeerd uit Engeland en ontscheept was te Mardycke, om de bosgeuzen te vervoegen. Uit zijn, door folteringen verkregen bekentenissen is vier dagen later de ware toedracht van de samenkomst in Spanjaardsdale gebleken, alsmede wat er in Sandwich en Norwich besproken en besloten werd, in verband met de terreurakties die in de Westhoek zouden plaatsgrijpen, en wie daarbij betrokken was.

Enkele weken later, op 18 februari (1568) volgden te Ieper de terechtstellingen: vijf van de zeven werden opgehangen, de zesde werd gewurgd en daarna verbrand, terwijl Visaige op een slede rond de markt werd gesleept, op elke hoek duchtig werd geseld en daarna levend werd verbrand. Hij kreeg de zwaarste straf omdat uit zijn bekentenissen was gebleken dat hij zich bevond onder diegenen die te Sandwich beslist hadden alle katholieke priesters te vermoorden, omdat hij betrokken was bij de samenzwering van Spanjaardsdale en omdat hij vrijbuiters op de Catsberg voorzien had van geld, schietpoeder en lood, en tenslotte omdat hij medeplichtige zou geweest zijn aan de moord op enkele katholieke priesters.

Door de soldaten die Rassenghien de Poperingse magistraat had ter beschikking gesteld waren op 11 januari (1568) ook vijftien gewapende mannen en een vrouw gearresteerd. Het overvalplan was bovendien grondig verstoord door een langdurige en gutsende regen die de samenkomst van de bosgeuzen hinderde, zodat er van de inname van Poperinge niets terecht kwam.

Na de zoveelste tegenslag trokken Camerlynck, van Heule en Jan Michiels met een veertigtal mannen, doornat, weg in de richting van Reningelst, waar ze in de afspanning *Het Nachtegaelken*, op ongeveer een kilometer afstand van de dorpskom, hun kleren gingen drogen en tevens gingen overnachten.

R.A.B.

Volgende maal:
Verloren maandag
Moord op de priesters van Reningelst
De mislukte invasie

VLOERBEKLEDING

JACQUES BERQUIN

Couthoflaan, 8994 PROVEN
tel. 057/30 06 54 - 057/30 11 20

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND

Geboorten:

- Louise Verlet, dochter van Roger en Jeannine Deloz.
- Marlies Vandenbussche, dochter van Geert en Marleen Deschuytter.
- Jelle Liefoghe, zoon van Luc en Ingrid Deman.

B.G.J.G.-NIEUWS

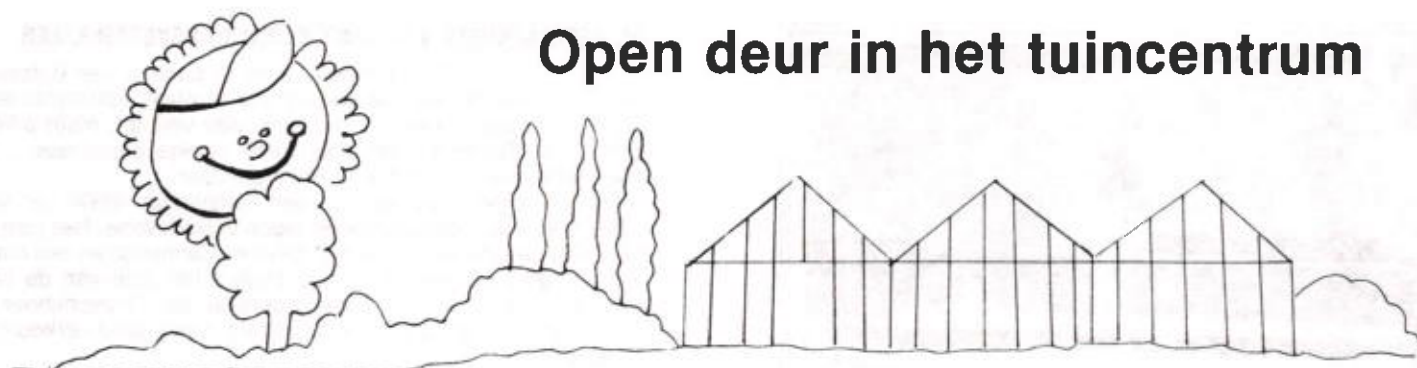
Op zondag 13 april hebben we onze jaarlijkse algemene vergadering.

Om 18 uur scharen we ons rond de koffietafel en smullen er koekeboterhammen naar hartelust.

Om 19 uur zal meester Leon Dekeyser ons gezellig onderhouden over: „Geld verdienen met de bond: dat kan!”

Nadien is er nog tombola voor de aanwezigen en gezellig samenzijn.

Open deur in het tuincentrum

AU PETIT JARDIN

Gilbert en Bea INDEVUYST-COGHE
Couthoflaan 32, 8994 Proven-Poperinge

Vanaf **Paaszaterdag 29 maart**
t.e.m. **zondag 6 april 1986**

10 % KORTING op al uw
aankopen gedurende deze periode.

- kamerplanten
- siersparren en -struiken
- fruit- en sierbomen
- geraniums, salvia's, petunia's
- begonia's, vlijtig liesje
- bloembakken in steen of plastic
- bloemaarde en meststoffen
- bestrijdingsmiddelen
- sierpotten, mandjes
- snijbloemen, droogbloemen

Bij aankoop vanaf 500 fr.
nog een zeer mooi boekje
over tuinplanten als geschenk.

Voor alle kinderen
een leuke verrassing.

tel. 057/33 39 63

**Landbouwers,
trek de goeie kaart**

Het Groene Krediet van de BBL

De mensen die zich in de BBL bezighouden met de financiële problemen van de landbouwers, hebben allen één ding gemeen: zij handelen met cliënten en niet met dossiers. Zij praten van man tot man.

En zij zijn bijzonder fier over de kredietformules die zij speciaal ten behoeve van de landbouwers hebben uitgewerkt.

Het GROENE KREDIET is zo bijvoorbeeld een formule van een kortlopend krediet voor een vlotter verloop van de seizoenaankopen: meststoffen, phytoprodukten, zaaigoed, weiden van vee.

Een beroep doen op de mensen van de BBL en op het GROENE KREDIET is een goede troefkaart kiezen!

Landbouwers, de BBL denkt aan u...

Inlichtingen :

FRANS MONKERHEY

BBL-kantoor Roesbrugge, Markt 7 - tel. 057/30 03 18

IMPACT-FCB/Belgium BBL/707

WATOU - 1 MEI 1986

Tweede festival van het Gregoriaans

Met medewerking van twaalf koren !

Het festival wordt geopend met een auditie om 9.30 u. Om 11 uur wordt er een latijnse hoogmis opgedragen. De tweede auditie vindt plaats om 14.30 u. en de Festivaldag wordt besloten met het gezamenlijk zingen van de plechtige Mariavespers en het Lof om 16.30 u. Informatie op tel. 057/38 81 24.

ROESBRUGGE — HOEVEFEEST 17 OOGST

We zoeken een paar grootmoeders, die vroeger nog aan „den hommelpuk“ hebben deelgenomen en die nu met kinderen en kleinkinderen kunnen komen om er ter gelegenheid van onze 10^e folkloristische hoevedag het hoppeplukken te demonstreren.

DE HEERLIJKHEID VAN SINT-ELOOI te BEVEREN-IJZER

E.H. Daniël De Schrijver, de geleerde pastoor van Bulskamp (een groot kenner van de paleografie of oude schriftsoorten !) die nu als rustend priester te Hoogstade verblijft, maar afkomstig is van Beveren-IJzer, heeft een boekje geschreven : *De Heerlijkheid van Sint-Elooi te Beveren-IJzer*.

Het is de geschiedenis van een zelfstandig kerkje van vóór 1300, met eigen kerkfabriek en eigen volksdevotie. Het was het bezit van de families Van den Broeke en Zannekijn en een plaats van samenkomst van de geuzenleiders ten tijde van de beeldenstorm. Later werd het de kapelanie van Gyverinkhove en onder het Franse Bewind werd het als zwart goed verkocht en afgebroken.

Een weinig bekende historie !

Om het werkje te bekomen volstaat het 120 fr. te storten op prk. 000-0511642-64 van E.H. De Schrijver, Hoogstadestr. 27, 8190 Alveringem.

NIEUW — NIEUW — NIEUW —

't valentijntje stelt u voor :

open iedere dag :
8.30 - 12 u.
13.30 - 19 u.
zondag : 9 - 12 u.
tel. 057/30 06 36

- ☐ alle naaibehoeften
- ☐ breiwool
- ☐ kousen - sokken (du parc)
- ☐ lederen ceinturen
- ☐ mode-accessoires
- ☐ geboortegeschenken
- ☐ moderne geschenken

opening op 4 april : allen welkom !!!

linda beun-faño

prof.o.rubrechtstr. 77 - roesbrugge

NIEUWE LENTE...

NIEUWE TUIN

KOOP DAAROM NU AL UW

- graszaden
- bloemzaden
- bloembollen
- groentezaden
- plantaardappelen
- zwarte plastic en netten
- tuinstoffen
- ontsmettingsprodukten
- onkruidverdelgers

bij uw SPECIAALZAAK :

HOBBYCENTER

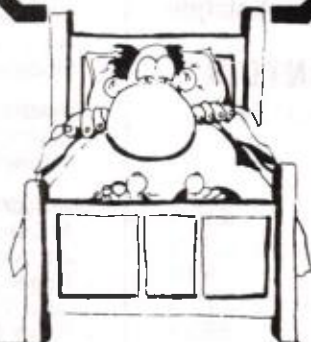
Paul TOP-LEYS

Provenplein 56 - 8994 PROVEN

tel. 057/30 02 37

**de grootste keus
behangpapier**

de grootste keus
DEKENS
DONSDEKENS
DEKBEDDEN
BESCHERMHOEZEN
HOOFDKUSSENS

WOONINRICHTING

schoonaert

Tel. 057/33 40 86

Bruggestraat 3 - 5

8970 POPERINGE

VERZEKERINGEN
PRINZIE
LENINGEN
PRINZIE
BELEGGINGEN
PRINZIE
PVBA ZAKENKANTOOR
PRINZIE

Agentschap Krediet aan de Nijverheid

Provenplein 39A - 8994 PROVEN-POPERINGE

Tel. 057/30 09 01 - 30 09 02

na de diensturen : 30 03 26 - 30 02 58

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor : GASOIL - diesel
- verwarming

FUEL-OIL
BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Blekerijweg 33-35

8994 PROVEN

Tel. 057/30 04 13

Voor het herstellen van uw

- schoenen, laarzen
- boekentassen, ritssluitingen
- enz. . .

wendt men zich
met volle vertrouwen naar

Schoenmakerij 'Noël'

DEVOOGHT-VANDROMME

Provenplein 62, 8994 PROVEN

*mooi en sterk werk - voordelige prijzen
snelle bediening*

Hospitalisatiekosten volledig terugbetaald :

NEEM EEN 21 + REKENING

Basisrente : 4,75 % Getrouwheidspremie : 1,50 %
(voor plaatsingen die 12 opeenvolgende maanden behouden blijven)

Toetreding tot deze hospitalisatieverzekering is mogelijk vanaf een spaarbedrag van 50.000 fr.

De premiebijdrage vermindert in verhouding tot de spaarinspanning. Bij een gemiddeld spaarsaldo van 230.000 fr. is de dekking volledig GRATIS;

voor vrijblijvende inlichtingen :

KRIS ROSSEEUW

Provenplein 48 - PROVEN (057/30 03 55)

groep argenta

Michel BAELDE

Bankelindeweg 29 C

8994 KROMBEKE

CENTRALE VERWARMING

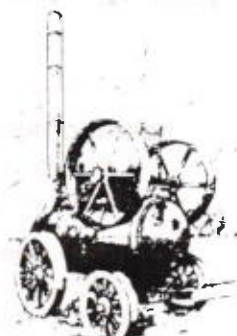
ASFALTBEDEKKING

KEUKENS — SANITAIR

ALGEMEEN ONDERHOUD VAN GAS-
EN MAZOUTBRANDERS

HOUTSKOOL

Telefoon 057/40 05 43

EENMANSZAAK OF VENNOOTSCHAP ?

Op maandag 21 april te 19.30 u. heeft te Beauvoorde, in het Gasthof Driekoningen, de jaarlijkse zakenlunch plaats ter voorlichting van de uitbaters van een zelfstandige onderneming of een K.M.O.

Deze keer gaat het over :

EENMANSZAAK OF VENNOOTSCHAP ?

spreker : R.A. BLONDEAU, Ere-inspecteur der directe belastingen.

Geen technische uiteenzetting, maar een bezadigde voorlichting van uit een lange ervaring :

- wie moet er een vennootschap stichten ? En wie niet ?
- wat zijn de voordelen ? ... en de nadelen ?
- welke vennootschapsvorm kiezen ? En waarom ?

Ook de PATRIMONIUMVENNOOTSCHAP zal er besproken worden.

Gelegenheid tot het stellen van vragen, in het openbaar of persoonlijk.

Inschrijven vóór maandag 14 april, tegen 600 fr. per persoon, bij Daniël Vanderscheuren - Diksmuide, tel. 051/50 06 57. Het inschrijvingsgeld dient gestort op bankrekening 474-3178831-81 van de Orde van 3-koningen te Diksmuide. Het bedrag omvat de konferentie, koud buffet, drank, bediening en BTW.

Men kan ook inschrijven bij de spreker, tel. 057/30 07 88, die zal doorgeven.

KAASAVOND

Op vrijdag 11 april te 20 u. vindt een heerlijke kaasavond plaats in „De Gouden Arend“ te Roesbrugge.

Aldaar kunt u kennismaken met het kaasbuffet met niet minder dan 19 Belgische kazen. Vooraf krijgt U een inleidende diareeks met toelichting door de h. Jan Vochten, hoofdinspecteur van de Nationale Dienst voor Afzet van Land- en Tuinbouwprodukten.

Inschrijving vóór 8 april bij DF-bestuursleden, bij M. Devooght of in „De Gouden Arend“ mits betaling van 200 fr. per persoon. In die prijs zijn er twee consummaties inbegrepen naar keuze (wijn, patersbier of koffie).

WAAR KOOPT U KWALITEIT ÉN GOEDKOOP ?

Natuurlijk op de **Beverenkalsijde** bij

G. PILLAERT-GANTOIS

Bergenstraat - 057/30 07 52

VOEDINGSWAREN

Allerhande TEXTIEL

- sweater 6-12 j.250 fr.
- kinderslip tot 14 j.75 fr.
- t-shirt tot 14 j.99 fr.
- herenslip 100% katoen75 fr.
- herenhemden595 fr.
- fantasie panty's Colette nieuwe zomerkleuren
- b.h. Playtex
- kleedjes995 fr./2895 fr./3050 fr.
- lakens - ondergoed

Iedereen welkom — Toegang vrij

Voor alle
BOUWWERKEN
BOUWMATERIALEN
GRAFKELDERS
GRAFMONUMENTEN

R. VERMEULEN

Haringestraat 75
8990 HARINGE
tel. 057/30 02 07

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND

Geboorten :

- Hélène De Wuffel, dochter van Yves en Claire Marché (Stavele).
- Tine Maes, dochter van Willy en Christine Craeye (Beveren).

Huwelijksaankondigingen :

- Jozef Lenoir van Roeselare met Katrien Torrelle van Beveren.
- Ivan Vandaele van Ichtegem met Godelieve Verstegen van Stavele

Huwelijk :

- Martin Seghers van Proven met Carine Dever van Stavele.

Overlijdens :

- Marcelina Maerel, 83 j., weduwe van Jacques Soubirou (Beveren).
- Roger Schapman, 77 j., weduwnaar van Julia Vanrobaeys (Beveren).
- Paula Devloo, 56 j., echtgenote van Robert Danneels (Stavele).

Bakkerij Ivo & Lieve

VANDEBROUCKE-VANNESTE

Paaszaterdag 29 MAART

bakken we originele
PAASHAZEN

Liefst vooraf bestellen.

Tel. 057/30 09 24

Paasmaandag open tot 12 u.

TE HUUR

- **GARAGE**, gelegen Roesbruggeplein, Roesbrugge - tel. 057/30 02 70

TE KOOP

- **VIDEO AKAI VHS** + 15 banden met o.a. Pausbezoek, Willem van Oranje 2 snelheden - prijs : 30.000 fr. Adres ter drukkerij.

**NU EEN ZICHT-
EN SPAARREKENING.**

**LATER EEN VOORDELIGE
LENING.**

ASLK

we doen met je mee

Agentschap ROESBRUGGE-HARINGE

Prof. O. Rubbrechtstraat 14 - Tel. 057/30 08 66

Kantoorhouder : Johan DEGRAEVE

Jongeren van 16 tot 21 jaar :
GRATIS SPORTTAS bij opening van
een lopende rekening en spaarrekening.

GORDIJNEN

JACQUES BERQUIN

Couthoflaan, 8994 PROVEN
tel. 057/30 06 54 - 057/30 11 20

HOUTHANDEL

FIRMA MAERTEN p.v.b.a.

Bruggestraat 26-28
8970 POPERINGE

**Massieve
stijldeuren**

AKTIVITEITEN EN VERMAKELIJKHEDEN MAAND APRIL

Kaartingen

ROESBRUGGE, Vrije Gemengde School
Zat. 5 april vanaf 19 u.
Zon. 6 april 10 - 13 & 17 - 24 u.
Beauvoordse pannekoekenkaarting

- Roesbrugge, bij Mevr. J. Deroo-Denys, maandag 7 april maandelijks kaarting
- Haringe, in de schoollokalen woensdag 9 april puntenkaarting „Derde Leeftijd“

PROVEN, zaal „t Rozenhof“
Zat. 12 APRIL vanaf 19 u.
Zon. 13 APRIL 10 - 13 & 17 - 22 u.
KOTELETTEKAARTING
t.v.v. Vogelpikklub „DE BASCULE“

- Roesbrugge, bij P. Gunst maandag 14 april maandelijks kaarting
- Beveren, in „De Kruisstraat“ maandag 21 april maandelijks kaarting
- Roesbrugge, bij P. Gunst dinsdag 22 april puntenkaarting „Derde Leeftijd“
- Haringe, in „St.-Jozef“ bij Cecile Ryon zaterdag 26 en 27 april maandelijks kaarting voor de leden

Vogelpik

- Haringe, in „Sint Jozef“ bij Cecile Ryon zaterdag 12 en zondag 13 april vogelpiksmijting voor de leden.
- Roesbrugge, in „De Gouden Arend“ zaterdag 26 april vogelpiksmijting voor de leden.

Dansavond

ROESBRUGGE - Bierkelders Feys
zaterdag 3 mei 1986
Bier- en Wijnfeesten
t.v.v. Volleybal Roepovo - Roepovoc

Jazz

WATOU - „t Hommelhof“
woensdag 9 april te 20.30 u.
JAZZ IN 'T HOMMELHOF
Norbert Detaeye aan de piano

K.V.L.V. - Reis

Op maandag 12 mei : jaarlijkse reis naar de Vlaamse Ardennen : bezoek aan het Vlasmuseum in Kortrijk; middagmaal op de Kluisberg; bezoek aan de stad Ronse met begeleiding van een gids; rondrit in de Vlaamse Ardennen; bij terugreis bezoek aan een distillerie te Deinze.
Vertrek om 8 u. - prijs : 300 fr.
Inschrijven bij mevr. Vanstraeesele vóór 8 mei.

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

In Frankrijk is er een nieuwe regering. Een rechts gouvernement dat moet samenwerken met een linkse president. Men noemt dat cohabitation of samenwonen. Daar is in Frankrijk en daar buiten zodanig veel sprake geweest van cohabitation dat dit woord overal ingang zal vinden. In het Nederlands spreekt men ook al van cohabiteren. Let er eens op, samenwonende paartjes die niet goed weten hoe ze hun situatie moeten betitelen, zullen straks gaan zeggen dat ze cohabiteren ! Dat klinkt voornaam.

De nieuwe Franse regering bestaat uit 36 ministers, dat is er drie minder dan bij ons. In verhouding van de oppervlakte zou Frankrijk eigenlijk 700 ministers moeten hebben en in verhouding tot de bevolking 215. Maar neen, ze zullen het proberen met 36. Ik moet er bovendien aan toevoegen dat het aantal ministers eigenlijk niet vastgesteld wordt naar de oppervlakte van een land of het aantal inwoners, maar volgens de partijen, de standen, de drukingsgroepen en de vriendjes die men een plezier wil doen. Bevoegdheid komt maar op de tweede plaats, of speelt zelfs helemaal geen rol. Het is precies daaraan te wijten dat we nu met een onoverzichtelijke openbare schuld opgezadeld zitten.

Eigenaardig hoe we hier in dit land, dat geografisch behoort tot de Baltische laagvlakte en deel uitmaakt van de „lage landen bij de zee“ gekonfronteerd worden, met bergen, plassen en putten : enerzijds een boter- en een vleesberg, anderzijds een melkplas en een schuldenput !

De jonge Verhofstadt, onze nieuwe minister van Begroting, zou dit jaar 200 miljard willen besparen, niet om die put te dempen, alleen maar om de groei ervan een beetje af te remmen. Maar 200 miljard is een fameus bedrag. Dat is een besparing van ongeveer 7 000 fr. per seconde, voor al de sekonden van een heel jaar, of bijna 60 miljoen per kalenderdag !

Sommigen zeggen dat dit zeer moeilijk zal gaan en dat er een gevaar voor de regering bestaat als Verhofstadt zijn streefcijfer niet een beetje wil verlagen. Maar andere wijze mensen denken dat het wel mogelijk moet zijn. Elk jaar worden er in ons land 400 miljard subsidies toegekend, aan ondernemingen, instellingen en personen. 't Schijnt dat daarin alleszins kan gesnoeid worden. En als men dan nog sommige ondernemingen ernstig zou kontroleren en een einde weten te stellen aan de welig tierende fiskale fraude, dan zou men - en ik denk aan de zaak Kirschen - tot wondere resultaten komen.

„Maar ja“, zegt Gusta, „sparen is zo moeilijk als iedereen voor zijn kiekjes en klakjes moet zorgen en te grote zuinigheid maakt bovendien meer slachtoffers dan de verkwisting !“

Ik zwijg, want we zijn getrouwd en we cohabiteren nog altijd !

Pol

BEHANGPAPIER

JACQUES BERQUIN

Couthoflaan, 8994 PROVEN
tel. 057/30 06 54 - 057/30 11 20

Slagerij-Spekslager DE POSTERIJ

A. DELANOTE-MOUTON

Roesbrugge

Tel. 057/30 03 82

bereide vleeswaren
fijne kazen
specialiteiten

vanaf volgende week dinsdag

VERSE VIS en VISBEREIDINGEN

★ 20% korting ★
talrijke prijzen en verrassingen.

Stoelen en tafels

Vlechtwerk

Biezen en riet

Paul Rappelet

Roesbruggestraat 4
8994 PROVEN

Tel. 057/30 04 63

GARAGE SERVICE
NEVEJAN
KROMBEKE tel. 057/40 00 35

RENAULT R9 GTL '82 FORD Fiesta '82
MERCEDES 240D '82 OPEL Ascona D'84 5-d
FORD Escort '79

PEDICURE

Mevr. Vandewalle-Decaestecker
Veurnestraat 11
8980 Vleteren (Oost)

Op afspraak : tel. 057/40 01 01

Ook verzorging aan huis

Woensdagnamiddag gesloten

Alle voetverzorgingsprodukten
en benodigdheden

Kent U de mode ? ...
Weet U wat „in” is ?

Schoenen voor de zomer
en voor elke gelegenheid
degelijk en modieus

Bekijk eens onze uitstalramen
dan bemerkt U reeds enkele modellen
en prijzen van onze zomerkollektie.
Kwaliteit moet daarom niet duur zijn.

Dat alles bij :

Schoenen

Ig. PARENT - MOYAERT

Prof. O. Rubbrechtstraat 35
8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30 03 20

blauw 30/39

beige 36/42

wit 30/46

wit/grijs 36/42

blauw 30/39

wit/fuchsia 34/41

wit 36/42

wit 24/45

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREEVE

Sjarelte Simpel van Leisele wos ol jaaren è trouwt met Stiene Laaters. Sjarelte wos nooit veele van zeg maar Stiene koste taateren en kommeeren dat geheel de straate 't hoorde. 't Wos olzoo niet te verwonderen dat ze de bynaame hadde van Stiene Klabetters.

„Myn wuuf dat is geen kontrarie vrouwmens, wei!” zei Sjarel „maar 't is è pratelmachiene die rechtuut in gang gaat, maar da'je niet weet hoe stille leggen!”

Op è dag dat Stiene weere bezig wos met van heur latte geeven teegen de gebeurneege, ol in 't deuregat staan, koste Sjarelte 't niet eerden en 'n è riep in è koleire: „Maar Stiene toch, zwygt è keer è moment!”

„Wuk dattet!” riep Stiene ... „zwygen, voor niemand, myn moeder wos veel te blyde ols ze hoorde da'k koste klappen!”

Sjarelte zweeg zelve. 'n Haalde zyn toebakdooze uut zyn broekbeurse, pakte è sjieke øruut, stak ze tusschen zyn volsche tanden en knabbelde erop totdat zyn koleire overging.

Sjarel, die olledaage meiging met è werkersautobus naar è fabriek in 't Fransche, klapte daarover è keer onder route teegen Berten Lafon, zyn besten maat.

„Maar Sjarel toch,” zei Berten ... „je zyt gy veel te gemakkelyk vent ... je moet ze zelve è keer ferme heur zaligheid zeggen!”

„'k Gaan dat wel è keer probeeren!” zei Sjarelte.

't Gerochte vrydagavond en ols ze op de plaatse kwaamen met den autobus, gingen ze è pinte gaan drinken toe Nettes van „De Zwaan”. Sjarel dronk è paar pinten meer of geweunte, kwestie van è beetje stouter te zyn ols 'n thuis kwam. Stiene begoste ol leelyk te doen van ols 'n de voordeure openstak. Maar Sjarel begoste direkt nog veele luider van olles te zeggen en te verwyten!.. Stiene verschoot ervan en ze begoste kryschen ... „'t Is goed da'k 't weeten!” jaammerde ze ... „maar 'k gaan in d'eerste acht daagen geen woord meer spreken!” en ze zweegen olle twee.

Sjarelte vertelde dat de maandag op zyn werk teegen zyn maaten en ze moesten ferme lachen.

Maar de vrydagavond nadien, ols Sjarel en Berten toe Nettes aan 'n toog stoegen, deed Sjarelte nieten anders of olle momente in zyn eigen klappen en zyn hoofd schudden. Berten peinsde dat 'n verleegen zat met die ruzie met Stiene.

„Maar ols je gy daarmee olzoo inzit, Sjarel!” zei Berten „ols je thuiskomt ennée, zegt zeere da'je 't beklagt!”

„Wuk zeg je, beklagen!” riep Sjarelte ... „'k beklagen ik niemendolle begot, maar 'k zyn zoo kwaad op myn zelve dat dat ol geen kanten in myn zin wilt kommen wuk da'k over acht daagen è zaid hèn ... en 'k zou 't geern weeten teegen da'k naar huus gaan!”

KWAAK

De **SIERA-wasmachines**
werken „zacht en krachtig”

- ★ inhoud 5 kg
- ★ regelbare zwiersnelheid
- ★ alle modellen met „E”-toets en „2 kg”-toets

vanaf **17.490 fr.**

Een geschenk van uw
SIERA-verkoper :

op alle wisselstukken van
SIERA WASMACHINES

uitzonderlijk

2 jaar waarborg

SIERA
vertrouwde kwaliteit
vertrouwde service

J. CAPPOEN-GANTOIS

Prof. O. Rubbrechtstraat 12
8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30 05 94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 · 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30 03 79 Prk. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad
voor de dorpen :

Roesbrugge-Haringe
Proven-Krombeke
Stavele-Beveren

Verschijnt maandelijks : behalve in augustus

Folklore in de Westhoek

EEN UILENSPIEGEL IN FRANS-VLAANDEREN

De luimige vertelsels in onderhavige bijdrage samengebracht, worden over de Schreve verteld rond de figuur van Tisje-Tasje, de Uilenspiegel van Frans-Vlaanderen. Er is weinig of geen verschil tussen deze en de humor van andere Vlaamse gowen, omdat hij sluimert in de ziel van een volk, dat tenslotte uit dezelfde bodem is gegroeid. Staatkundige én politieke doeleinden hebben het uit elkaar gedreven, maar de geest is gaaf gebleven.

Tisje-Tasje

Als Jan Baptist van Grevelinghe op 4 november 1767 te Buischeure geboren, verloor op jeugdige ouderdom zijn ouders en werd door zijn grootouders opgevoed te Noordpene, waar hij trouwens overleed op 25 november 1842. In Frans-Vlaanderen zou hij omwille van zijn fratsen en humor een beroemdheid worden als „Tisje-Tasje“, een naam die hij verwierf door samenvoegen van zijn doopnaam Baptist = Tist, vandaar in verkleinende vorm „Tisje“, en omdat hij potten en tassen verkocht werd bij dit „Tisje“ ook „Tasje“ gevoegd. Tisje-Tasje reed met een hondegspan de wegen af tussen Duinkerke en Rijsel en hij verscheen op de openbare markten van de hele Franse Westhoek als een knap verkoper, die niet alleen zijn potten flink aan de man bracht maar vooral zijn klanten wist te boeien met zijn kluchten en grollen. Zo populair werden die moppen dat ze jarenlang door het volk werden naver-teld.

De man zette zich ook aan het schrijven van toneelwerk. In 1826 werd door de Rederijkerskamer van Buischeure zijn drama *De val van Bonaparte of de Liefde van Constantin de Fidelia* opgevoerd.

Het toegestopte oor

Van in zijn prille jeugd gaf Tisje blijken van een snuggere en schalkse geest. Zo had hij zekere dag, toen hij nog school liep in Noordpene, een prop watte in zijn rechter oor gestoken.

— Waarom doet gij dat ? wilde de schoolmeester weten.

— Gij hebt toch gezegd, meester, dat alles bij mij het ene oor in gaat en het andere uit. Om dat te beletten heb ik dit éne oor dicht-gestopt !

Wat Tisje niet wist

Zekere dag zat Tisje te Steenvoorde in een herberg en daar kwam de molenaar binnen, een meneer met nogal een hoge dunk van zichzelf. Hij kwam vlak bij Tisje zitten en zei :

— Zeg, Tisje, de mensen beweren dat gij van alle markten thuis zijt. Vertel mij nu eens wat gij weet en wat gij niet weet.

— Ik weet best dat de koeien en de zwijnen van de maalter vet zijn, antwoordde Tisje sluw.

— Inderdaad, beaamde de molenaar met hoge borst, En ?...

— Maar ik weet niet, ging Tisje voort, met wiens koren ze zo vet zijn geworden !

God zij gedankt

Tisje had ruzie gemaakt met zijn huisbaas. Het regende door zijn dak en de eigenaar wilde het niet laten herstellen.

Maar Tisje liet niet af met het gevolg dat hij zijn opzeg kreeg.

— Nu ziet ge wat er van komt, bromde Toria, zijn vrouw, nu hebben we geen dak meer boven het hoofd. Tracht die affaire maar gauw bij te leggen. Onze boomgaard steekt vol schone, dikke appels. Ga met een volle korf naar Stijn en bied hem uw verontschuldigen aan.

— Vrouw, meende Tisje, dat is geen kwaad gedacht. Maar ik zou er zonde van maken mijn appels aan zo'n vent te geven. Ik zal hem liever een korf pruimen brengen. Die zijn voor zo'n stijfkop al meer dan genoeg.

En Tisje trok er met de pruimen op af. Maar de huisbaas was zo koleirig dat hij Tisje de korf uit de handen wrong en hem de pruimen een voor een naar de kop wierp.

Het duurde niet lang of Tisje's gezicht bleek één pruim, maar bij elke vrucht riep hij uit :

— God zij gedankt ! God zij gedankt !

Zodat Stijn nog meer de kuif opstak.

— Ha, dat durft mij nog treiteren op de koop toe, sakkerde hij.

— Wacht, manneke, ik sla u nog de schedel in !

Maar Tisje riep almaardoor : — God zij gedankt, God zij gedankt !

Eerst als de korf leeg was kalmeerde de huisbaas. Toen vroeg hij : — Waarom hebt gij elke keer dat ik u een pruim naar de kop smeed „God zij gedankt“ geroepen ?

TISJE TASJE'S

4 Korf

OPGEVULD MET DE

Vyf eerste
Jaren

VAN

Zynen Almanak

UITGEGEVEN

Door

" HET VLAËMSCH COMITEËT "

Van Frankryk

HAVERBOLCK — DRUCKERY DEBBYNE-LOOTEN

— Zie, mijnheer, zei Tisje kalm, ge moet weten dat ik van mijn vrouw eigenlijk appels had moeten meebrengen, kerels comme ça ! En ik dankte God dat ik het niet gedaan heb, want met zo'n karbonkels hadt ge mijn façade plat gegooid !

Zonder geweld

Toria snoof van koleire. Het mens had water en bloed gezweet om haar groententuintje in orde te krijgen. De bedjes waren fijn afgelijnd en geharkt. Het was werkelijk een plezier om na te gaan hoe de groenten opschoten. En waren daar nu niet de lelijke kippen van de geuur door de haag gekropen en hadden die me nu het hele tuintje niet ondersteboven gescharreld en alle zaadjes opgepikt.

— Die verdomde kippen ! vloekte Toria kwaad. Vooruit, Tisje, jaag ze weg of beter nog, schiet ze dood !

— Nee, nee, met minder lawaai gaat dat ook, geen geweld ! zei Tisje.

En 's morgens vroeg, toen het nog donker was, sloop hij buiten en ging hij hier en daar in het tuintje een paar verse eieren leggen.

Een beetje later ging de zon op en de buurman trok het zoldervenster open. Toen pakte Tisje zijn korf en ging glimlachend in de tuin een voor een al de eieren weer oprapen.

Van die dag af hield buurman zijn kippen nacht en dag opgesloten en kon Toria haar tuin gerust verder bewerken, gelukkig en tevreden over haar werk.

De vlieg

Rijke Louis zat in Kassel in de herberg van baas Debrouwer een stevige pint te drinken. Toen zijn glas leeg was zag hij een dikke dode vlieg op de bodem liggen. Hij viste het vieze ding op en legde het op de hoek van de tafel.

— Baas ! riep hij, wat is me dat hier voor vuiligheid ! Er ligt een dode vlieg in mijn glas !
— Pardon, Louis, zei Debrouwer beleefd, ik zat u onmiddellijk een vers glas brengen.

Tisje zat dat van een naburige tafel af te loeren. En werkelijk, daar kwam de baas een verse schuimende pint brengen, die rijke Louis zich goed deed smaken.

Tisje-Tasje dronk zijn glas voor de helft leeg, ging naar Louis, lichtte beleefd zijn muts op en vroeg : — Pardon, Louis, is die dode vlieg vrij ? Mag ik ze ook eens gebruiken ?

De schoonste droom

Tisje-Tasje keerde met zijn vriend Desiré Savate terug van de markt van Sint-Winoksbergen. Onderweg vonden ze een kleine Bergense kaas die heerlijk geurde en een hevige appetijt wekte. Maar het ding was zo klein dat het niet eens de moeite loonde om de kaas te verdelen. Daarom kwamen de vrienden akkoord dat diegene het brokje zou krijgen die 's nachts het schoonste droomde.

Omdat ze nog te ver van huis waren kropen ze die avond bij Justin Pommelaer in 't hooi. Desiré sliep spoedig zo vast als een kanon. Ondertussen smulde Tisje de kaas op.

's Anderendaags stiet hij zijn vriend aan en vroeg : — Wat hebt gij gedroomd ?

— Ik heb een echt wonderlijke droom gehad. Geef de kaas al maar hier. Ik droomde dat ik

in de hemel was en me liet vertroetelen door een stel lieve engelen.

— Maar dat is eigenaardig, antwoordde Tisje gevat, ik heb net hetzelfde over u gedroomd. Toen dacht ik bij mezelf : Desiré heeft het daarboven zo goed dat hij zeker geen zin meer heeft om naar beneden te komen. En toen heb ik de kaas maar zelf opgegeten !

Het verschil

Mijnheer de baron ontmoette Tisje-Tasje toen deze met zijn ezelskar naar de markt van Sint-Winoksbergen reed. En de adellijke heer deed onmiddellijk zijn koets stilstaan en vroeg smalend :

— Tisje, ik heb dikwijls horen beweren dat gij zo'n slimme vent bent. Kunt gij mij het verschil aangeven tussen uw kar en mijn koets ?

— Dat is vrij simpel, mijnheer de baron. Bij mijn kar loopt de ezel tussen de berries en bij u zit hij in de koets !

Vrouwensliefde

Tisje-Tasje vertelde :

Boer Louf uit Kassel was getrouwd met een jonge vrouw. Hij droeg ze op de handen, las in haar ogen wat zij wenste en al wat zij wenste, deed hij voor haar. Maar zij, zij was nooit tevreden. Tenslotte zei de boer haar :

— Dat vind ik niet schoon van u. Doe ik dan niet alles om uw wensen in te volgen ?

— Jawel, antwoordde hem de jonge vrouw, maar mijn grootste wens hebt ge nog altijd niet vervuld !

— En die is ?

— Ik zou zo graag een rijke weduwe zijn !

Humor is van alle tijden

Wat door het volk verteld wordt is zo bont en rijk dat het, samengenomen, een beeld vormt van bloeiende levenslust. Vaak komen gebeurtenissen en figuren opnieuw aan de oppervlakte en namen als deze van Tijn Uilenspiegel, Keizer Karel, wiens overleving nog altijd in Vlaanderen voortleeft, en die van Tisje-Tasje, de olijkerd uit Frans-Vlaanderen met zijn eigen hartelijke humor, zijn onsterfelijk.

Kostbare schatten van vrolijke moppen en vertellingen zitten verborgen in oude almanakken en kronieken en wie niet aast op hedendaagse aangebrande brei, zal er heel wat kunnen ophalen dat het eigen wezen van het Vlaamse volk typeert.

En Tisje-Tasje zegt : tot de volgende keer !

JACK VERSTAPPEN

KLEINE FISKALE KRONIEK

De aangifte aanslagjaar 1986

De aangifte in de personenbelasting voor aanslagjaar 1986 (inkomsten 1985) is binnen of in de eerste dagen te verwachten.

Ik meen de aandacht te moeten trekken op twee bijzondere wetsbesluiten :

1°.- Wie in 1985 een vernieuwing heeft aangebracht aan zijn woonhuis, waarvan de bouw dateert van vóór 1960, kan in sommige gevallen 20 t.h. van deze kosten in vermindering brengen van de belastbare inkomsten.

Er zijn echter enkele voorwaarden. Zo moet de vernieuwing tenminste, BTW inbegrepen, 100.000 fr. belopen. En de werken moeten uitgevoerd zijn door een geregistreerde aannemer.

2°.- Wie tussen 1 juli 1983 en 30 april 1986 een hypothekaire lening heeft aangegaan om een nieuw woonhuis te bouwen of te kopen, kan voor 200.000 fr. aanvullende intresten aftrekken, verdeeld over drie jaar. Deze drie jaar begint te lopen vanaf het jaar dat volgt op dit waarin de lening is aangegaan.

Dus : wie een dergelijke lening aanging in 1984, kan reeds in 1985 een bedrag aan aanvullende intresten aftrekken tot maximum 100.000 fr. (de volgende jaren dan respectievelijk 60.000 fr. en 40.000 fr.)

Vraag eventueel nadere inlichtingen.

Serge BLONDEAU

Fiscaal Adviseur UFSAL Tel. 057/30 01 44

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND

Huwelijksaankondigingen :

- Patrick D'Hu van Roesbrugge-Haringe met Colette Orbie van Proven.
- Freddy Lermytte van Stavele met Diane Mesdag van Roesbrugge.

Huwelijk :

- Yves Ballieu van Roesbrugge met Carine Lanszweert van Beveren.

RERUM NOVARUM - 8 MEI 1986

- Te 10.30 u. : H. Eucharistie
- Vanaf 13.30 tot 14.30 u. : Start van behendigheidssomloop (± 12 km) per fiets, per auto of zelfs te voet zo je dat wenst. Zo kan iedereen, jong en oud er aan deelnemen. Inleg 50 fr. Bij aankomst wachten je gratis enkele boterhammen. Iedereen kan deelnemen. Prijsuitreiking - talrijke prijzen.
- Te 19 u. : Patékaarting en bowling.

In alle missen enveloppeactie voor Wereldsolidariteit.

uw troef
WIJ DOEN
NOG MEER...

bij

HOBBY-BOUW
VERMEULEN HUGO - Aannemer bouwwerken
Obterrestraat 56, 8994 PROVEN — 057/30 06 74

Gedurende de maand MEI
op alle RUBSON-produkten

nog eens

- 10%

RUBSON : overwint vocht !

Nieuw bij RUBSON :
„ELK WEER” :
kan aangebracht worden
op droge of natte
ondergrond.

„WATER-DICHT” :
tegen optrekkend vocht.

GEUZEN TUSSEN HONDSCHOTE EN IEPER (21)

Beelden van vóór, tijdens en na de reformatie !

Wat voorafging : *Geloof en ketterijen in de Middeleeuwen / Het lutheranisme in Vlaanderen en in de Westhoek / Het calvinisme / De eerste emigranten en de eerste hagepreek / Het concilie van Trente en het Eedverbond / De beeldenstorm en zijn oorzaken / Aanval op Veurne / Wattrelos werd Waterloo / Austruweel en Valenciennes / De plakaten / De inquisitie / De repressie vóór Alva / De Bloedraad / Vrijbuiters in de Westhoek / Terreurdaden en moorden te Houtkerke, Oostcappel en te Roesbrugge / De samenzwering van Spanjaardsdale.*

Verloren Maandag

Het was niet toevallig dat Camerlynck en zijn kornuiten zich in de richting van Reningelst hadden begeven, ze waren immers zinnens er de nieuwe pastoor, Hughesone, die een harde tegenstander was van alles wat naar reformatie rook, aan te pakken.

Judocus Hughesone was geboren te Roesbrugge omstreeks 1531. Hij studeerde te Leuven aan de pedagogie *De Lelie* en werd er Magister artium (twee jaar studie - soort kandidatuur) op 29 maart 1551. Daarna werd hij achtereenvolgens leraar en bestuurder van de Latijnse school (college) te Ieper. In 1566 of 1567 werd hij aangesteld als pastoor van Reningelst.

Op de morgen van die 12^e januari (1568) „verloren maandag“, d.i. de maandag na de zondag in de oktaaf van Driekoningen, waarin het verlies van Jezus in de tempel, in het evangelie gelezen wordt, had pastoor Hughesone, die teruggekeerd was van Voormezele, waar hij de nacht had doorgebracht, zijn brevier gebeden en maakte hij zich klaar om naar de kerk te gaan en er de H. Mis op te dragen.

De bende van Camerlynck had zich verdeeld : vijf of zes waren naar de kerk getrokken en de andere gingen naar de pastorie en naar het huis van kapelaan Robrecht Ryspoort, waar ook de geestelijke koster Jakob Panneel verbleef. De drie priesters werden overvallen en gevangen genomen.

Omringd door de rabauwen werden zij naar de kerk gebracht waar de beelden werden verbrijzeld en boeken, schilderijen en gewijde gewaden werden vernield, aan flarden gescheurd of in 't vuur werden geworpen. Daarna werden de priesters gedwongen mee op te stappen naar Loker, waar ze omstreeks negen uur in de morgen aankwamen. Ook daar werd de kerk binnengedrongen en werd er verwoest en geplunderd.

Uit de processen-verbaal van deze gebeurtenissen die achteraf werden opge maakt aan de hand van getuigenissen en die we terugvinden in *Troubles Religieux du XVIe siècle dans la Flandre Maritime* van Ed. De Coussemaker (dl. I, p. 209 en v.v.) blijkt dat men van Loker naar Dranouter trok. De plaatselijke pastoor Jan Beufkin, werd daar overvallen door vier benedeledenen, wel bood hij heftig weerstand, maar hij kon niet op tegen de overmacht. Harde vuisten hielden hem in bedwang en eisten geld. Dat was telkens weer het geval, want deze vogelvrijverklaren hadden het niet gemakkelijk om in hun levensonderhoud te voorzien. Nadat men zijn brevier en andere religieuze boeken had ver-

brand, bracht men de pastoor naar het kerkhof waar andere schavuiten met de drie priesters van Reningelst gebleven waren.

Een van de daar aanwezige rabauwen, Daam de Coninck, geboortig van Steenvoorde, wiens vader te Cassel gevangen zat, richtte zijn haakbus op Beufkin en snauwde hem toe dat hij zijn vader had verraden en nu opgeknoopt zou worden. Pastoor Beufkin die alleen maar de loop van de haakbus van zich wegduwde, kreeg meteen een harde slag met het wapen op zijn hoofd, zodat hij overvloedig bloed verloor.

Nog andere benedeledenen waren intussen de kerk binnengegaan, waar zij het kruisbeeld en gewijde ornamenten verbrandden. Ook gewijde hosties ondergingen hetzelfde lot, terwijl de geuzen spottend uitriepen : „Zie, zie, welke mirakels uw God kan doen !“

De waardevolle voorwerpen werden meegenomen, waaronder een zilveren ciborie met vergulde randen, drie kelken, twee kruisbeelden en twee zilveren schalen. De priesters werden gedwongen al die uit de kerken geroofde voorwerpen met zich mee te dragen.

Van Dranouter ging het naar Kemmel, waar de koster verplicht werd de kerk open te maken en waar zich weer hetzelfde scenario afspeelde : alles wat waarde had werd meegenomen en de rest werd vernield. Wynckius, dominikaan en prior van het klooster te Ieper, tijdgenoot van het gebeuren, zegt in zijn *Geusianismus*, waarin verteld wordt over de godsdienststrijd in de Westhoek, gedurende de periode 1563 tot 1568 : „Zij pleegden baldadigheden in de kerken, niet minder, wellicht nog meer dan in de maand augustus 1566, bij de waanzinnige beeldenstorm“.

Van Kemmel ging het naar Nieuwkerke, waar Camerlyncks mannen ook de koster gingen opzoeken, deze ook weer dwongen de kerk te openen om er opnieuw te vernielen en te stelen. Een inwoner die zich verzette, werd neergeslagen.

Een uur later vertrokken ze naar Niepkerke (Nieppe, aan de Leie), vergezeld van zes nieuwe aanhangers : drie inwoners van Nieuwkerke en nog drie andere, waarvan een zich erop beroemde dat hij beul was geweest in Westfalen. Toen ze omstreeks vijf uur in de avond aankwamen te Niepkerke, vernamen zij dat er zeven soldaten van het garnizoen van Rijsel in het dorp aanwezig waren. Enkele bosgeuzen trokken erop af, maar toen zij bemerkten dat de soldaten zich klaar maakten om zich te verdedigen, keerden ze terug bij hun spitsbroeders en begon

foto H. Batcop Reningelst

Kruis opgericht door priester G. Lamerant in 1928 op de plaats waar de priesters van Reningelst werden vermoord

men er de kerk te plunderen. Ze bemerkten er ook een gerechtsdienaar, die vroeger aanwezig was geweest bij de aanhouding van enkele geuzen en maakten zich van hem meester. Maar in een onbewaakt ogenblik wist hij te ontsnappen.

Toen keerden ze terug naar Nieuwkerke. Onderweg zouden zij beslissen over het lot van hun gevangenen.

Omdat het „afgodendienaars“ waren!

Bij het vallen van de avond kwamen zij naar het Westhofbos, gelegen tussen Belle, Nieuwkerke en Niepkerke, niet ver van de *Zwarte Molen* (deze molen zou aldus genoemd zijn omdat de eigenaar ervan *De Zwarte heette*). Daar hielden ze halt en Jakob van Heule, Jan Michiels en nog een paar anderen, waaronder Camerlynck, zonden zich af om te beraadslagen wat er met de gevangenen zou gebeuren. Zij besloten dat de priesters de dood hadden verdiend.

Jakob van Heule bracht dit ter kennis van de priesters en rechtvaardigde deze beslissing door erop te wijzen dat zij wreedaardig waren geweest tegen belijders van de „zuivere leer“, dat zij er velen hadden verraden aan het gerecht, die door hun toedoen waren ter dood gebracht en dat ze daarenboven hardnekkige papisten en afgodendienaars waren.

Judocus Hughesone werd gevraagd of hij bereid was zijn geloof af te zweren, en of hij

wilde beloven de H. Mis niet meer te celebreren, maar de pastoor antwoordde dat hij liever de dood inging dan een dergelijke belofte af te leggen.

Hierop werden de gevangenen door acht bendeleden naar het lager gelegen bos gebracht, waar ze op bevel van hoofdman van Heule zouden onthoofd worden. Maar ze werden er nog eerst - volgens Wynckius - door mannen uit de streek van Arras, in blinde haat, gemarteld tot elf uur in de nacht.

Eerst werden de drie priesters van Reningelst de kleren van het lichaam getrokken, alleen Beufkin ontsnapte hieraan omdat - zo beweerde hij achteraf - zijn kleren tengevolge van zijn hoofdwonde helemaal bebloed waren.

De priesters van Reningelst moesten dan zo goed als naakt, bij heldere maan en in de koude van die januari-nacht op de grond gaan knielen. Pastoor Hughesone kreeg daarop onmiddellijk een degensteek in de hals. Door twee andere woestelingen werd hij duchtig bewerkt en verwond met een degen en een hellebaard, tot hij tenslotte de genadeklop kreeg met een bijl. De priester viel neer en murmelde nog de woorden: „*Deus propitius esto mihi peccatori*” (God, wees mij zondaar genadig).

Ook de kapelaan werd hard aangepakt, liep verwondingen op over heel het lichaam en werd vervolgens afgemaakt met drie harde slagen op de keel. De geestelijke koster, die afkomstig was van Loker, werd eerst de onderlip afgesneden en daarna het lichaam doorstoken, zodat hij in vreselijke pijnen op zijn beurt de laatste adem uitblies.

Nu de pastoor van Dranouter aan de beurt moest komen, kwam Jan Camerlynck tussenbeide en beloofde hem dat zijn leven gespaard zou blijven. Terwijl Camerlynck pastoor Beufkin weer naar boven geleide, hoorden zij achter zich dat de lichamen van de vermoorde priesters ergens in een gracht, in elk geval in het water werden geworpen.

De verdere lotgevallen van Beufkin

De beulen trokken toen in het gezelschap van pastoor Beufkin naar het herbergje bij de Zwarte Molen. Daar bevonden zich reeds Jakob van Heule, Jan Michiels met de hele bende, samen 37 man. Enkelen bewaakten de omgeving.

Toen Camerlynck erop wees dat hij de pastoor van Dranouter van de dood had gespaard, betoonde Michiels daarmee zijn instemming, aangezien ze Beufkin niets konden verwijten en daar hij nog maar zes of zeven maanden pastoor was geweest. Hij voegde eraan toe dat Beufkin misschien de gereformeerden in Engeland zou kunnen verzoegen en dat men van hem een bekwaam man zou maken. Ook poogde Michiels met de H. Schrift aan te tonen dat de priesters van Reningelst de dood hadden verdiend en dat andere papen de oren moesten afgesneden worden en hij verwees naar Ezechiël 23:25:

„En ik zal mijn naijver tegen u zetten, zodat ze in grimmigheid met u zullen handelen: zij zullen uw neus en uw oren afnemen, en het laatste van u zal door het zwaard vallen: zij zullen uw zonen en uw dochters wegnemen, en het laatste van u zal door het vuur verteerd worden”.

Na gegeten en gedronken te hebben is de hele groep om vier uur in de morgen vertrokken naar Wulvergem, waar ze in een schuur zouden gaan slapen. De landbouwer die aanvankelijk weigerde hen daar toe te laten, moest tenslotte onder bedreiging toegeven. Jakob van Heule, Michiels en Pieter Hazaert sliepen in het woonhuis.

De volgende nacht zou een plechtige samenkomst gehouden worden op de Monteborg of Kleine Kemmelberg, waar predikant Michiels het woord zou voeren en waarop de sektairen van Nieuwkerke, Steenwerck, Mesen en omgeving uitgenodigd waren. Vier spionnen kwamen hun melden dat Joris van Halle, die in dienst stond van de hoofdbaljuw van Ieper, zich te Mesen bevond met wel 50 man, zodat ze alle redenen hadden om op hun hoede te zijn. Die bespieders wisten ook te vertellen dat de inwoners van Nieuwkerke en andere dorpen de volgende dag naar de Monteborg zouden optrekken met vijfels en trommels om de preek te aanhoren.

De bosgeuzen bleven de hele dinsdag in de schuur te Wulvergem, tot 6 uur 's avonds, toen zetten ze zich op weg naar de Monteborg, in marsorde zoals militairen, met een voor- en een achterhoede, met van Heule en de predikant daar middenin. De pastoor van Dranouter, Beufkin, liep voorop met pakken en hellebaarden. Boven op de berg woonde de vrouw van Cornil Tyts, een verwoede beeldstormer en men kreeg van haar de verzekering dat er geen gerechtsdienaars in de buurt waren. Maar toen ze in het dal rond een groot kampvuur zich gingen warmen, vernamen ze dat Simon Uutenhove, zaalbaljuw van Ieper zich eveneens met 50 man te Kemmel bevond. Men besloot hem aan te vallen en trok op naar Kemmel, terwijl een paar mannen naar Nieuwkerke werden gestuurd, om versterking. Maar toen de geuzengroep, om 10 uur in de avond te Kemmel aankwam en men in de verte reeds het gasthof kon zien waar de gerechtsdienaars zich bevonden, vernam men van diegenen die naar Nieuwkerke gestuurd waren om hulp, dat men weigerde te komen. Na een kleine aarzeling besloot men dan ook rechtsomkeer te maken. Ook diegenen die op weg waren naar de preek op de Monteborg werden van de aanwezigheid van Uutenhove verwittigd, en keerden terug naar huis.

De brigands trokken naar Reningelst waar ze die woensdag weer in een schuur schuilden en er de buit van de geplunderde kerken verdeelden. Maar de bende begon toen uiteen te vallen, want uit vrees voor Uutenhove, die de omgeving uitkamde, waren er reeds een tiental vertrokken.

Een Waalse apostaat die te Reningelst verbleef, Michel van Ende, bijgenaamd de Meunynck (de monnik?) en de schuur binnenkwam, eiste dat de pastoor van Dranouter zou opgeknoopt worden. Maar de andere geuzen beschermden hem en zegden dat hij erin toegestemd had hun metgezel te worden. Beufkin kreeg ten andere de verzekering van Camerlynck en Nauwynck dat hij niets te vrezen had.

Ook van Heule en de mannen die in zijn dienst waren, vertrokken op die woensdagavond naar Frankrijk. Camerlynck ging naar Bergen-Ambacht en de overige trokken, met Beufkin in hun gezelschap, naar de St.

Sixtusbossen. Onder de aanwezigen waren er nog steeds die op zijn terechtstelling aandrongen. Hij werd er zelfs aan een boom gebonden in het vooruitzicht van een beslissing, maar tijdens een felle discussie tussen voor- en tegenstanders van zijn executie, wist hij te ontsnappen. Hij vluchtte weg door de bossen en kwam veel later, om elf uur in de avond, in Houtkerke terecht. Daar ontmoette hij Camerlynck met veertien of vijftien van zijn aanhangers. Twee onder hen moesten hem naar een schuur in Killem brengen, waar hij 's morgens om zeven uur werd vrijgelaten. Langs Hondschote, Leisele, Izenberge en Alveringem bereikte hij het klooster van Hemelsdale te Werken, waar hij bleef tot 17 januari (1568). Die dag trok hij naar Ieper, opgeroepen door bisschop Martinus Rythovius en waar hij getuigenis aflegde van alles wat hij in die dagen had meegemaakt. Zijn verklaring werd afgelegd in aanwezigheid van Jan van Lichtervelde, heer van Bearewaert, voogd en baljuw van Ieper en van Gillis de Corte, griffier.

Op aanwijzing van Beufkin werden de bevroren lichamen van de vermoorde priesters van Reningelst teruggevonden op 19 januari 1568 en naar Belle gebracht. Daarop werden ze met een wagen naar Reningelst vervoerd en er in de kerk vóór het hoogaltaar begraven. Op zaterdag 24 januari werd door de deken van Poperinge een plechtige lijdendienst gecelebreerd.

Nu deze verschrikkelijke misdaad aan het licht was gekomen, was er voorlopig niemand bereid de priesters te Reningelst te vervangen.

De hier vertelde lotgevallen van Beufkin zijn grotendeels gesteund op het proces-verbaal van zijn getuigenis. Maar zeer logisch of duidelijk is zijn verhaal niet. Waarom werd hij in het Westhofbos de kleren niet afgerukt en de anderen wel? Omdat ze bebloed waren? Weinig geloofwaardig! Waarom ontfermde Camerlynck zich plots over deze priester? En wat bedoelde predikant Michiels toen hij zegde dat men van Beufkin „een bekwaam man zou maken”? Is hij misschien minder heldhaftig geweest dan de andere priesters en heeft hij zijn vrijheid gekocht met de belofte van te verzaken aan zijn herdersambt? Hoe is de ontsnapping uit de St.-Sixtusbossen mogelijk geweest? En toen hij door de mannen van Camerlynck weer werd opgepakt, waarom werd hij de volgende dag vrijgelaten? Allemaal vragen waarop de antwoorden niet helemaal voldoen. Misschien is hij alleen maar in het aanzicht van de dood, angstig en zwak geweest. Niet iedereen is voor het martelaarschap geboren!

R.A.B.

De volgende keer:
*De mislukte invasie
Moorden te Hondschote
Andere misdaden*

VERFWAREN

JACQUES BERQUIN

Couthoflaan, 8994 PROVEN
tel. 057/30 06 54 - 057/30 11 20

Gemeentekrediet
de bank op z'n best

NAAST **ALLE** BANKVERRICHTINGEN, NU OOK

ALLE LENINGEN

(persoonlijke, autofinanciering, hypothecaire, investeringskrediet, enz...)

Snel en Goedkoop !

Neem vrijblijvend en gratis contact op met Uw agent

LEO LEPEE

Krombekeplein 10
8994 KROMBEKE - tel. 057/40 01 12

Open : alle dagen van 9 - 12 u.
Vrijdag ook van 16.30 - 18 u.

Hondschootestraat 13
tel. 057/30 04 60 - 8991 BEVEREN

Open : alle dagen van 14 - 17 u.
behalve op woensdag en zaterdag

Gemeentekrediet
de bank op z'n best

ROESBRUGGE — 23-24-25 MEI '86

Haringestraat-kermis

VRIJDAG 23 MEI

16.00 u. **3^e GROTE AVONDMARKT**

20.30 u. **1^e PLAY-BACK SHOW**

5.000 fr. prijzen

ZATERDAG 24 MEI

20.00 u. **3^e LENTEFEEVERKIEZING**

Kandidaten : Katrien Vitse, Nancy Parret
en Betty Soulliaert

ZONDAG 25 MEI

15.00 u. **10^e GROTE PRIJS
KAREL DE BLAUWER**

voor Internationale Liefhebbers B.W.B.

19.00 u. **LENTEBAL**
met discobar **2000** - gratis toegang

ROESBRUGGE
HOEVEFEEST 17 OOGST

Oproep tot de „Hommelboeren”

Ter gelegenheid van onze 10^e folkloristische hoevedag op zondag 17 augustus wordt de hoppepluk - en alles wat er mee in betrekking staat - eens heel speciaal in het daglicht gesteld.

We hebben reeds de steun van het Gemeentebestuur en de Technische Dienst van Poperinge waarvoor onze welgemeende dank.

Wie kan ons nog helpen aan enkele kepers en trekkers om een hoekje van een hoppeveld aan te leggen?

Kontaktadres: R. Gyssels, Bergenstraat 27, 8990 Roesbrugge - 057/30 02 28.

B.G.J.G.-NIEUWS

De geplande vergadering voor alle grootouders op dinsdag 6 mei gaat niet door om 14.30 u., doch om 15 u. in het „Kristen Volkshuis” bij P. Gunst.

Mevr. Andrea Devuyst behandelt er de relatie grootouders-kleinkinderen. De uiteenzetting wordt gevolgd door een interessante videomontage en een gezellige koffietafel.

DRUKWERK op maat

offset*

typo

fotozet

SCHOONAERT

Bergenstraat 14-16, 8990 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 03 79

* nu ook op formaat 43 x 63 cm

KOMMUNIEGESCHENKEN

André LAMMERTYN overleden

Op vrijdag 25 april jl. is in het Sint-Maartensziekenhuis te Kortrijk onze abonnee André Lammertyn overleden. Hij was pas een drietal dagen vroeger bij hoogdringendheid opgenomen.

André Lammertyn was geboren te Vlamerdinge op 24 december 1924. Vanaf 1945 was hij verbonden aan Radio-Kortrijk, waar hij nu de functie van eerste regisseur-omroeper bekleedde.

Hij was een moedig mindervalide man, die wegens zijn nooit aflatende inspanning voor het Vlaamse volk in 1981 de André Demedts-prijs werd toegekend. Meer dan eens kreeg De IJzerbode vanwege André Lammertyn een bemoedigende sympathiebetuiging.

André Lammertyn wordt op zaterdag 3 mei ten grave gedragen.

DIEFSTAL EN INBRAAKPREVENTIE

Op dinsdagavond 6 mei om 20 u. organiseert het N.C.M.V.-afdeling IJzerbode een film- en diavoorstelling over „Diefstal en inbraakpreventie” in zaal „De Gouden Arend” te Roesbrugge.

Veiligheid is een toestand die voor alle burgers van uitzonderlijk belang is.

In dit opzicht wil de N.C.M.V.-middenstandsafdeling IJzerbode, tesamen met de Stedelijke Politie en Rijkswacht, de burgers „sensibiliseren” door het vertonen van een film- en diavoorstelling over dit fenomeen, want ook in onze streek komen (winkel)diefstal en inbraak frekwent voor. Heel dikwijls zijn wij, onbewust, medeplichtig aan deze vorm van criminaliteit.

In deze realistische film wordt aangetoond hoe dieven doorgaans hun slag slaan en hoe velen hen daarbij helpen door een verregaande nonchalance. Vandaar ook de titel „Bedankt!”

De film vormt één geheel met de twee dia-

reeksen waarin wordt verduidelijkt dat diefstal kan worden bemoeilijkt en, daardoor veelal vermeden. Eenvoudige middeltjes kunnen het de dief heel wat moeilijker maken.

Het bestuur van de N.C.M.V.-middenstandsafdeling IJzerbode nodigt dan ook iedereen uit tot het bijwonen van deze preventiecampagne onder het motto „voorkomen is beter dan genezen”.

BARBECUE-AVOND

Het bestuur van de N.C.M.V.-middenstandsafdeling IJzerbode is reeds enkele jaren bezig het bewegingsleven van de middenstanders in de dorpen te activeren en in

dit kader wil men zich eveneens kenbaar maken bij het publiek.

Op 10 mei denkt men aan het ontspannend gedeelte en wil men iedereen uitnodigen tot deelname aan een gezellige barbecue-avond.

Reeds vanaf 18.30 u. kan men op zaterdag 10 mei a.s. te Watou in café „De Eendracht” aanschuiven aan de goed gevulde tafels en dit tegen een democratisch prijsje - aperitief inbegrepen.

Het bestuur wil op die manier zowel de middenstanders als de bevolking van de gemeenten Abele, Beveren-IJzer, Krombeke, Proven, Roesbrugge-Haringe, Stavele en Watou betrekken bij zijn activiteiten.

Koop vanaf heden

De nieuwe SUPERVEGA kookpan van LAGOSTINA

Bij aankoop van 5 artikelen
schenkt Lagostina U een sierlijke
pan (diameter 20 cm.).

Wij vieren moeder op 11 mei

Bij ons vindt U
een enorme keus
GESCHENKARTIKELEN

Jos. CAPPOEN-GANTOIS

Prof.O.Rubrechtstraat 12
8990 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 05 94

VLOERBEKLEDING

JACQUES BERQUIN

Couthoflaan, 8994 PROVEN
tel. 057/30 06 54 - 057/30 11 20

VARKENSKANNIBALISME

uitgesloten door het gebruik van

SK SPRAY SCHWEINEPARFÜM

tegen : staart- en oorbijten
kneuzen - vechten

R. BUSSCHAERT

Blasiusstraat 16 - tel. 057/40 00 97
8994 KROMBEKE-POPERINGE

Hondschootestraat 5, BEVEREN(IJZER) - Tel. 057/30 02 79

Moderne kapsels aan eerlijke prijzen.

Nu ook :

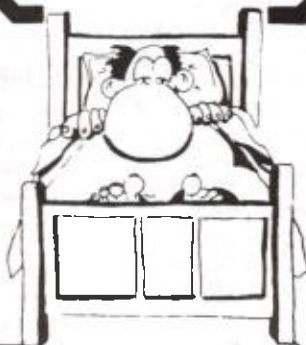
ZONNEBANK
met fotobiologisch gezichtsbruinen
10 beurten = 1.600 fr. + 1 GRATIS

★ bij afgifte van deze advertentie ★
10 beurten voor 1.600 fr.
+ 2 GRATIS (i.p.v. 1 gratis)

**de grootste keus
behangpapier**

de grootste keus
DEKENS
DONSDEKENS
DEKBEDDEN
BESCHERMHOEZEN
HOOFDKUSSENS

WOONINRICHTING

schoonaert

Tel. 057/33 40 86

Bruggestraat 3 - 5

8970 POPERINGE

**HET
KWALITEITSMERK**

**Oliën en
smeermiddelen**

voor : GASOIL - diesel
- verwarming

FUEL-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Blekerijweg 33-35

8994 PROVEN

Tel. 057/30 04 13

Heeft U vroeger geleend aan 11, 12 of zelfs 13%?

**Laat NU uw bestaande
hypotheeklening vervangen
door een lening vanaf 7,5 %**

Aldus kan U duizenden franken besparen op uw
maandelijkse afbetaling.

Wij berekenen gratis en vrijblijvend uw reëel voor-
deel bij overname.

KRIS ROSSEEUW

Provenplein 48 - PROVEN (057/30 03 55)

groep argenta

VERZEKERINGEN
PRINZIE
LENINGEN
PRINZIE
BELEGGINGEN
PRINZIE
PVBA ZAKENKANTOOR
PRINZIE

Agentschap Krediet aan de Nijverheid

Provenplein 39A - 8994 PROVEN-POPERINGE

Tel. 057/30 09 01 - 30 09 02

na de diensturen : 30 03 26 - 30 02 58

Voor het herstellen van uw

- schoenen, laarzen
- boekentassen, ritssluitingen
- enz. ...

wendt men zich
met volle vertrouwen naar

Schoenmakerij 'Noël'

DEVOOGHT-VANDROMME

Provenplein 62, 8994 PROVEN

*mooi en sterk werk - voordelige prijzen
snelle bediening*

Michel BAELE

**Bankelindeweg 29 C
8994 KROMBEKE**

CENTRALE VERWARMING

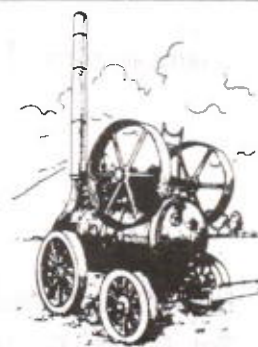
ASFALTBEDEKKING

KEUKENS — SANITAIR

ALGEMEEN ONDERHOUD VAN GAS-
EN MAZOUTBRANDERS

HOUTSKOOL

Telefoon 057/40 05 43

Voor alle
BOUWWERKEN
BOUWMATERIALEN
GRAFKELDERS
GRAFMONUMENTEN

R. VERMEULEN

Haringestraat 75
8990 HARINGE
tel. 057/30 02 07

VEEPRIJSKAMP TE ROESBRUGGE

Zoals in het verleden heeft op donderdag na Pinksteren de jaarlijkse veeprijskamp plaats voor het Rode Ras. Op 22 mei verwacht men op de Markt te Roesbrugge weer een massa prachtige dieren. Elke liefhebber die aan bepaalde voorwaarden voldoet, kan deelnemen. De prijzen blijven onveranderd, dit dank zij de steun vanwege Ere-Voorzitter Burgemeester Feys, het Stierensyndikaat Roesbrugge-Haringe-Stavele, de Gemeentebesturen Poperinge, Vleteren en Alveringem en talrijke middenstanders uit de streek. De Politie en de Technische Dienst van de Stad Poperinge verlenen eveneens hun medewerking. Er is een tombola voorzien voor elke aanwezige, met prachtige prijzen geschonken door de Melkerijen Inco en Lo.

PLAY-BACK SHOW

Op vrijdagavond gaat dit jaar voor de eerste maal op 23 mei een Play-Back Show door, dit in de feesttent vanaf 21 uur. Deze avond wordt verzorgd door discobar „Rialto“. Kandidaten die aan deze show willen deelnemen kunnen terecht voor inschrijving en nadere gegevens bij de inrichter W. Decaesteker, Prof. O. Rubbrechtstraat 63, Roesbrugge. Aan deze Play-Back Show zijn 500 fr. prijzen verbonden.

AVONDMARKT

Tijdens de Haringestraat-kermis gaat dit jaar op 23 mei vanaf 17 uur de derde jaarlijkse avondmarkt door. Voor die gelegenheid is de Haringestraat voor het verkeer gesloten.

LENTEFEE-VERKIEZING

Voor de derde maal organiseert het Haringestraat-kermiskomitee een lentefee-verkiezing, die doorgaat in de reuzetent in de Haringestraat. Drie kandidaten zullen er op een piezante manier strijden om de Lentefee-titel, dit in opvolging van Christa Faïno en Cecile Dever. De drie kandidaten dit jaar zijn Katrien Vitse uit Poperinge, Nancy Parret uit Westvleteren en Betty Soulliaert uit Roesbrugge. Aan deze verkiezing zijn er 40.000 fr. prijzen verbonden, en de muziek wordt gebracht door het orkest Avanti.

PROJEKT „LEVEN VOOR AFRIKA“

De organisatie „Wereldsolidariteit“ nodigt u uit op het volksbal in zaal „Witsoone“ te Krombeke op zaterdag 10 mei te 20 u. ten voordele van het projekt „Leven voor Afrika“.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND

Geboorten :

- Stoffel Dumortier, z. v. Jean-Paul en Hildeke Deraeve (Stavele).
- Eveline Top, d. v. Roland en Fransiene George (Beveren).

Huwelijksaankondigingen :

- Freddy Lermotte van Stavele met Diane Mesdag van Roesbrugge.
- Maurice Coppein van Beveren met Natasha Dekindt van Veurne.
- Rik Coevoet van Stavele met Marianne Samyn van Noordschote.
- Dirk Delanoye van Watou met Caroline Pannekoecke van Stavele.

Huwelijk :

- Yves Ballieu van Roesbrugge met Carine Lanszweert van Beveren.

Overlijdens :

- Joseph Wydoodt, 73 j., echtgenoot van Maria Depoorter (Stavele).
- Joseph Cnockaert, 78 j., echtgenoot van Marcelle Flamey (Beveren).
- Irma Buysse, 79 j., weduwe van Valère Brutsaert (Beveren).

K.L.J.-BEVEREN-IJZER

Na het sukses van ons kulturfest gaan we verder met de volgende activiteiten in de meimaand.

- vrijdag 2 mei 1986 : meibedevaart te Izenberge.
- zondag 11 mei 1986 : fietsenrally te Polinckhove.
- vrijdag 16 mei 1986 : filmreportage „Hoe behaal ik mijn rijbewijs ?“
- zondag 25 mei 1986 : voetbal te Polinckhove.

OUD PAPIER

Wie geen weg weet met zijn oud papier, kan dit altijd kwijt bij Frans Catteu, Kallestraat 2, Beveren-IJzer.

Hiermee bewijs je de jeugdbeweging, K.L.J.-Beveren, een grote dienst.

K.B.G. BEVEREN-IJZER

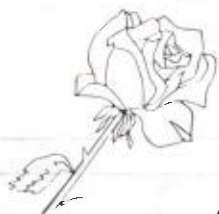
Wonnen drie partijen :

Ganne Marcel 371, E.H. Crevits 332, Verbrugge Michel 318, Leys Joël 298, Mernhout Maria 257, Vandewynckel Rachel 248, Alleman Rose-Anne 223, Masscheleyn Madeleine 178.

Klassement :

Ganne Marcel 10-1306, Alleman Rose-Anne 10-1092, Vercruyce Rafaël 9-1138, Masscheleyn Madeleine 9-1013, Goudenhoofd Germain 8-1035, Flamey Ida 8-970, Vandewynckel Rachel 8-964, Verbrugge Michel 8-963.

't Valentijntje viert moeder ! !

verras uw moeder met :

- ★ modieuze sjaals en strikdassen
- ★ mooie fantasiejuweeltjes
- ★ lederen ceinturen
- ★ moderne geschenkjes

Daarnaast biedt 't Valentijntje U ook nog :

- ☐ alle naaibehoeften
- ☐ brei- en haak garens
- ☐ panty's en sokken (Du Parc)
- ☐ geboortegeschenkjes

Prof. O. Rubbrechtstraat 77, Roesbrugge
Tel. 057/30 06 36

GORDIJNEN

JACQUES BERQUIN

Couthoflaan, 8994 PROVEN
tel. 057/30 06 54 - 057/30 11 20

HOUTHANDEL

FIRMA MAERTEN p.v.b.a.

Bruggestraat 26-28
8970 POPERINGE

Massieve stijldeuren

AKTIVITEITEN EN VERMAKELIJKHEDEN
MAAND MEI
Kaartingen

- Haringe, in de schoollokalen woensdag 14 mei puntenkaarting „Derde Leeftijd“
- Roesbrugge, bij P. Gunst dinsdag 27 mei puntenkaarting „Derde Leeftijd“

Vogelpik

- Roesbrugge, bij Maria Soenen zaterdag 3 mei smijting voor de Handelspijkers
- Roesbrugge, bij P. Gunst zaterdag 10 mei start nieuw seizoen
- Haringe, in „Sint Jozef“ bij Cecile Ryon zaterdag 10 en zondag 11 mei laatste kampioenschapsmijting v.d. leden
- Roesbrugge, in „De Gouden Arend“ zaterdag 24 mei vogelpiksmijting voor de leden.

Dansavonden

- ROESBRUGGE - Bierkelders Feys
zaterdag 3 mei 1986
Bier- en Wijnfeesten
t.v.v. Volleybal Roepovo - Roepovoc
- KROMBEKE - Zaal „Witsoone“
zaterdag 10 mei '86
BAL t.v.v. Wereldsolidariteit
- ROESBRUGGE - Haringestraat
vrijdag 23 mei om 20.30 u.
1° PLAY-BACK SHOW
zaterdag 24 mei om 20 u.
3° LENTEFEEL-VERKIEZING
zondag 25 mei om 19 u.
LENTEBAL

3° FRONTIERERALLY

- ABELE - zaterdag 24 mei 1986
3° FRONTIERERALLY
voor Wielertoeristen en Individuele
Inschrijving in café „Du Commerce“
Abelestationsplein 27, Abele vanaf 12.30 u.

K.V.L.V. - Rels

Op maandag 12 mei : jaarlijkse reis naar de Vlaamse Ardennen : bezoek aan het Vlasmuseum in Kortrijk; middagmaal op de Kluisberg; bezoek aan de stad Ronse met begeleiding van een gids; rondrit in de Vlaamse Ardennen; bij terugreis bezoek aan een distillerie te Deinze.
Vertrek om 8 u. - prijs : 300 fr.
Inschrijven bij mevr. Vanstraeesele vóór 8 mei.

K.B.G.-Beveren - Halvedagrels

Op dinsdag 20 mei wordt er een uitstap naar Gent gepland. Wie daaraan wenst deel te nemen, gelieve zich te laten inschrijven vóór 15 mei bij mevr. Madeleine Masscheleyn.
Prijs 265 fr. Vertrek uit Beveren te 11.30 u.

BRIEFJE VAN
EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Er is de jongste tijd al zo vaak geredetwist of er ja dan neen reklame mag komen op de Belgische televisie. Aangezien dat wel gebeurt in Frankrijk, in Nederland en in Luxemburg, vraagt men zich wel eens af waarom niet bij ons. Reklamespots brengen veel centen in het laadje en dat zou misschien toelaten betere programma's te geven.

Hoe het zal aflopen weten we niet, maar we zien toch dat er in de laatste maanden voorzichtige pogingen worden gedaan in de richting van reklame. Het gaat om onschuldige anti-kalk-middelen, waaruit men kan afleiden dat men in Brussel - ik weet niet van welk ministerie dat uitgaat - speciaal bezorgd is om onze wasmachines, wat we ten volle kunnen waarderen. Maar men is nog meer bekommerd om knusse huiselijke warmte en de daaraan verbonden kostprijs. Het gebeurt nog allemaal wel een beetje onhandig, maar alle begin is moeilijk.

Men kiest de momenten uit van de hoogste kijkdichtheid : onmiddellijk vóór of na het Journaal. De ene dag prijst men elektriciteit aan als de beste verwarmingsbron en men toont met lichtende cijfers aan dat men tweemaal 50% kan uitsparen, zodat verwarmen met elektriciteit helemaal gratis is. Dat is waarschijnlijk het geval tijdens de uren dat de stroom uitvalt. De volgende dag brengt mazout de zon in huis en springt het geld letterlijk uit de radiatoren in de broekzak, natuurlijk ook het overwegen waard. Maar weer een andere keer zegt men ons dat aardgas alleszins te verkiezen is om zijn prijs en comfort. Met al die reklame is de keuze moeilijker dan ooit, en als men tenslotte na veel wikken en wegen een besluit heeft genomen komt er daar een dikke cafébazin op het scherm, die zwaait met drie briefjes van duizend en die zegt dat zij die met steenkool stoken „groot gelijk“ hebben ! Is dat niet een beetje te veel van het goede ?

Ook de reklame die ze maken voor de DUO-biljetten van de Nationale Loterij draagt niet iedereens goedkeuring weg. Het is immers de meest schitterende illustratie van de 19° eeuwse bourgeoisie-mentaliteit : „geen geld geen liefde“. Je hebt toch ook gezien hoe die brave jongen zijn meisje toejuift en gelukkig prevelt dat hij vijftigduizend frank heeft gewonnen, waarvoor zij alleen maar verveeld haar lange neus ophaalt. Maar als hij een volgende keer komt vertellen dat hij twintig miljoen gewonnen heeft, ja dan, maar pas dan, bloeit de liefde open en legt ze vol overgave de armen rond zijn hals.

„Wel“, zegt Gusta, „als dat geen protest bij onze vrouwelijke jeugd uitlokt, dan zijn de dolle minna's voor goed de wereld uit“ !

Ze moeten nog leren reklame maken op de Belgische TV.

Pol

MEDISCHE PEDICURE
MANICURE

Sabine CAPPOEN
Prof. O. Rubbrechtstraat 12
8990 ROESBRUGGE

Verzorging aan huis
Enkel op afspraak : 057/30 05 94

Stoelen en tafels
Vlechtwerk
Biezen en riet

Paul Rappelet
Roesbruggestraat 4
8994 PROVEN
Tel. 057/30 04 63

GARAGE SERVICE
NEVELJAN

KROMBEKE tel. 057/40 00 35

RENAULT R9 GTL '82	OPEL Ascona D '84 5-d
MERCEDES 240D '82	FORD Escort '77
FORD Fiesta '82	VW Jetta Diesel '82

PEDICURE

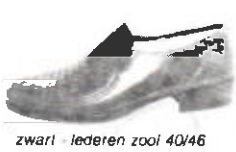
Mevr. Vandewalle-Decaestecker
Veurnestraat 11
8980 Vleteren (Oost)

Op afspraak : tel. 057/40 01 01

Ook verzorging aan huis

Woensdagnamiddag gesloten

Aile voetverzorgingsprodukten en benodigdheden

zwart - lederen zool 40/46

wit en blauw 20/41

beige 36/42

beige linnen 36/42

wit 28/46

wit 36/42

wit/rood/blauw 36/41

blauw 36/43

blauw 36/42

Schoenen voor de zomer
en voor elke gelegenheid
degelijk - modieus - sportief

Dit alles bij :

Schoenen - Marokijnwaren Ig. PARENT - MOYAERT

Prof. O. Rubbrechtstraat 35
8990 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 03 20

Tisten Broecke van den Abeele was sedert è paar weeken op zyn pensioen. 't Was ollange dat'n ongehoord verlangde om te meugen uitscheen van werken want dat meigaan met 'n camion om verhuizingen te helpen laàn en lossen kwam te lastig, surtoot sedert dat'n è keer è neuke in zyn rik è kreegen hadde ol meubels lossen.

Maar 't was met Tisten gelijk met veele andere, 't veranderde zeere ols è keer voorgoed thuis zat. 'n Draaide daar rond en è wist hem niet met wuk bezighouden. Stiene was oek nerveus van ols ze hem daar olzoo zag rondraaien.

„Hoe is 't met Tisten?“, vroeg Miete Raveels teegen Stiene op è achternoeene dat ze tegaare zaaten te wachten by de coiffeuse ... „je zeker kontent dat'n nu osan thuis is?“

„Zwygt daarvan wei!“ zei Stiene ... „je moet er ollezins niet achter verlangen wei, ik weeten er nu alles van !... de mienen draait daar nu geheele daagen rond ol smooren en fokkelen ... overal toebakassche en ols je entwot zegt, doet'n schier zyn mond niet open!“

„Je moet'n kommissies doen doen!“ zei Miete ... „je gaat'n olzoo voor è moment kwyt zyn!“

„Wel mensche toch!“ riep Stiene ... „k hèn dat ol lange è probeert wei, maar ols'n om è biefstuk moet gaan, komt'n thuis met boulie!“

„Maar je moet dat op è briefje schryven ennee!“ lachte Miete ... „è gaat toen niet missen!“

„En gy peinst dat!“ zei Stiene ... „k hèn dat oek è probeert, maar è kwam toen thuis met niemendalle. 'n Vond zyn briefje niet ols'n in de beenhouwerie kwam, è sjartelde in ol zyn beurzen en è kwam op 't laatste naar huis met niet!“

Miete Raveels, die olle weeke naar de pastorie ging gaan kuischen, hadde daarover doende è weest tegen de maarte en meneere paster hadde dat hoort ...

Olzoo kwam het dat meneere paster 's anderdaags in de voornoeene è keer ging gaan hooren hoe Tisten en Stiene dat stelden. Tisten was djuuste weg naar den dokter.

„k Hèn daar hoort dat 't niet styf è foetert met Tisten van sedert dat'n op zyn pensioen is!“ zei de paster tegen Stiene.

„Wel meneere paster, 'k gelooven dat'n 't in zyn hoofd ga steeken!“ kloeg Stiene.

„Maar 't is toch zo erg niet zeker!“ zei de paster.

„Wuk, niet erg!“ riep Stiene ... „weet je wuk dat'n van den nacht è daan hèt?... è sprong olmetnekeer uit zyn bedde, stekte mien vast, sleurde mien uit m'n bedde en riep luide: Komt hier è keer è hand helpen, we gaan deze oude schapraai oek d'r op smyten, we zyn ze toen kwyt!“

„Maar wuk beteekende dat!“ lachte meneere paster.

„Héwè, è zei toen konsuus dat'n droomde dat'n bezig was met è verhuizing oplaàn!“

KWAAK

Het geschenk

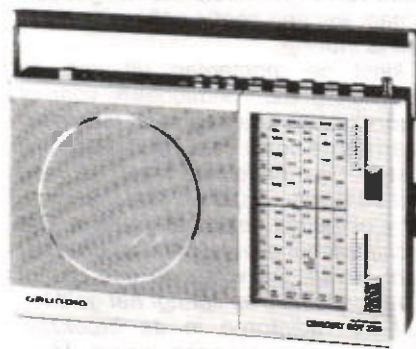
voor uw

kommunikant

Grundig

Siera

Philips

De nieuwe gamma
KLOKRADIO'S,
DRAAGBARE RADIO'S
en RADIORECORDERS

DEALER :

J. CAPPOEN-GANTOIS

Prof. O. Rubbrechtstraat 12
8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30 05 94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 · 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30 03 79 Prk. 000-0904677-55

DE IJZEBODE

Informatieblad
voor de dorpen :

Roesbrugge-Haringe
Proven-Krombeke
Stavele-Beveren

Verschijnt maandelijks behalve in augustus

Mijmeringen bij oude vaandels...

De Rederijderskamer „DE TROOSTVERWACHTERS” te ROESBRUGGE

Herinneringen aan een rijk verenigingsleven

Tekeningen van beide blazoenen van de Troostverwachters

Met Pasen van dit jaar waren tot veler verwondering en bewondering, achteraan in de kerk van Roesbrugge, naast de ingangsdeur, twee prachtige glazen kasten opgehangen, waarin onder de gepaste verlichting drie oude waardevolle Roesbrugse vaandels worden tentoongesteld en bewaard. Drie waardevolle stukken, ongeveer van hetzelfde formaat, uitgevoerd in donkerrood fluweel en prachtig belegd met zijden motieven en kunstig borduurwerk : het vaandel van de oude ziekengilde „Troost in Nood”; het vaandel van de toneelmaatschappij „De Troostverwachters” en het vaandel van de verdwenen muziekmaatschappij „L'Union”. Dierbare relikven van het rijke plaatselijke verenigingsleven van weleer, waarvan we nu de zekerheid hebben dat ze in goede konditie zullen bewaard blijven. Roesbrugge is Eerw. Heer Pastoor en de leden van de Kerkfabriek daarvoor dankbaar.

In het oktobernummer van 1982 schreven we de geschiedenis van „Troost in Nood”, ter gelegenheid van de viering van 80 jaar „ziekenbond”. Deze keer en ter gelegenheid van de bestendige etalering van onze verenigingsvaandels, graag over onze oude Rederijderskamer „De Troostverwachters”.

Van menestrelen tot Rederijders

Toneel en teater hebben in onze streken een lange voorgeschiedenis. In de vroege middeleeuwen hadden vorsten en edelen iemand in dienst die zich toelagde op zang en voordracht, een *menestreele* of dienstman

(van *ministerialis*). Naderhand kwamen er rondtrekkende menestrelen die met liederen, legenden en verhalen de verveling gingen verdrijven van de burchtheren en hun families. Maar toen in de 14^e eeuw, hun bloeitijd verstreken was, zegden zij luit en liederen

vaarwel en zwierven zij rond als voordragers van epische poëzie, boertige of lyrische verhalen uit de ridderwereld.

Weldra kwamen die sprookjesvertellers met tweeën optreden en hielden zij samenspraken. Van die dialogen kwam het tot zgn. *Tafelspeelkens*, waarvan de spelers, verkleed en soms het gezicht bedekt met rudimentaire maskers, Driekoningentafereeltjes en andere kleine toneeltjes opvoerden. Uit die eerste bescheiden voorstellingen ontwikkelden zich geleidelijk de ernstige, meer artistieke *abele spelen* (van *habilis* = bekwaam, fraai, kunstvol) en uit de boertige tafereelen evolueerden de *sotternieën*, of blijspelen, die gewoonlijk gebracht werden na een *abel spel*, opdat het dramatische effect niet te lang zou nazinderen.

Afgezien van dolende menestrelen die werkten in de profane kringen, ontstonden er bij de leden van geestelijke of religieuze broedersschappen, zgn. *Ghesellen van den Chore* die voornamelijk bijbelse voorstellin-

gen gaven (meestal in de kerken). De allegorische choreografie die we al zoveel jaren met Kerstmis te zien krijgen in de kerk van Roesbrugge, heeft dus wel een lange traditie!

De *Ghesellen van den Chore* noemde men sedert omstreeks 1350 *Ghesellen van den Spele* en nog een halve eeuw later werden ze *Kamers van Rhetorycke* (welsprekendheid). De leden zelf noemden zich *Ghesellen van Rhetoriken* of **Rederijkers**, want zij legden zich inderdaad meer en meer toe op poëzie en voordracht.

De *rederijkers* kwamen in de Renaissance tot een grote verspreiding en wel zodanig dat elke stad of dorp van de Zuidelijke Nederlanden een of meer Kamers telde. Overal vonden zij bij de adel en patriciërs hoge bescherming en milde steun, wat niet weinig bijdroeg tot hun bloei. Van hun kant zagen zij zich verplicht de kerkelijke ommegangen of de openbare feesten door optochten en vertoningen op te luisteren.

Iedere kamer had een beschermheer met de titel van keizer of prins, een gouverneur of deken, een blaasendrager, een nar (grappenmaker), een knaap of bode en nog andere titularissen. Maar de bijzonderste man was eigenlijk de *facteur*, dit was de dichter die toneelstukken schreef, prijsvragen oploste en er op zijn beurt opstelde, de rollen verdeelde en de jongeren onderwees.

Vaak hielden de Rederijkerskamers wedstrijden of *Landjuwelen*, aldus genoemd omdat eremetalen als prijzen werden uitgereikt. Dan kwamen de Kamers van heinde en verre bijeen en hielden luisterrijke optochten en feesten, die soms dagen duurden. Het beroemdste Landjuweel was dat van Antwerpen in 1561, het duurde drie weken!

In de Zuidelijke Nederlanden was de oudste Rederijkerskamer *De Alpha ende Omega* te Ieper, die bestond van vóór 1400. In 1400 zelf volgden *De Violieren* te Antwerpen en naderhand *Den Boec* te Brussel, *De Drie Santinnen* te Brugge, enz.

De „Troostverwachters” te Roesbrugge

De tot op heden oudst bekende toneelvoorstelling te Roesbrugge - een soort parodie - dateert van 28 december 1518. Zij werd opgevoerd door de leden van het broederschap van het H. Sakrament. In de volgende jaren kende men nog tal van andere voorstellingen, meestal bijbelse stukken en mysteriespelen.

De grote en oude Rederijkerskamer van Ieper *De Alpha ende Omega*, had een soort zeggenschap op het gebied van de kunstmanifestaties over heel de kasselrij. Dorpen en steden die een Rederijkerskamer wensten te stichten moesten zich tot het bestuur van *De Alpha ende Omega* wenden om toelating. Zo kreeg de Rederijkerskamer *De Langhoirs Victorinen* te Poperinge zijn vergunningsbrief op 30 augustus 1531.

Roesbrugge, die toen reeds een lange toneeltraditie bezat, richtte op 23 augustus 1698 een aanvraag naar Ieper om een Rhetorikakamer te stichten onder de naam *Troostverwachters*. Op 19 februari 1699 kwam de toelating, vergezeld van een omstandig reglement van 28 artikelen. De nieuwe vereniging nam als blazoën een religieuze voorstelling (wat gebruikelijk was), bestaande uit een liliëbloem uit wier kelk het beeld van de H. Maagd met het kindje Jezus te voorschijn kwam, geflankeerd door de ouders van O.L.Vrouw (de H. Joachim en de H. Anna); in de bovenste hoek van het paneel was de H. Geest getekend onder de vorm van een duif, omringd door een stralenkrans. Dit blazoën droeg als kenspreuk:

*In Troost ontfanghen
Naer groot verlanghen*

Aangezien artikel „zes” van het reglement bepaalde dat de *Troostverwachters* moesten deelnemen aan de processie en het H. Sakrament moesten vergezellen, vroegen en verkregen zij op 24 juli 1699 de toelating om hun naam als volgt aan te vullen: *Troostverwachters ende lichtdraghers van het Hoogheerlich Sacrament des Autaers*. En onmiddellijk werd er voor een tweede blazoën gezorgd, in vervanging van het eerste, met twee engelen die een monstrans omhoog tilde.

Maar er kwam herrie. De schuttersgilde St.-Sebastiaan, die tot dan toe altijd een voorname rol in de processie had gespeeld en wier leden de „lichtdraghers” van het H. Sakrament waren geweest, liet zich niet zomaar verdringen door die nieuwkomers. Er kwam ruzie en betwistingen die een paar keer voor de Veurnse rechtsmacht werden behandeld en waarbij de *Troostverwachters* uiteindelijk in het gelijk werden gesteld, want de leden van de St.-Sebastiaansgilde mochten niet meer deelnemen aan de processie van de kerk van Haringe, die toen de parochiekerk was.

Er zijn nog andere incidenten geweest. In 1720 stierf Jooris Neut, de gouverneur van de *Troostverwachters* en pastoor Antonius Cool, een eigenzinnig en bazige man, die niet kon verdragen dat Roesbrugge er op uit was zich kerkelijk los te maken van de te ver afgelegen parochiekerk, verbood de Rederijkers „zijn” kerk binnen te gaan, zgn. omdat de nar van de sociëteit aanwezig was.

In 1804 werd er door de *Troostverwachters* te Roesbrugge een *Landjuweel* ingericht, waar de Rhetorikakamers van Stavele, Beveren, Houtkerke, Pollinkhove, Watou, Hondschote en Leisele aan deelnamen en waar elk op zijn beurt (op verschillende data) moesten opvoeren: *MITHRIDATES, een treurspel door Jean Racine, 1673. Uit het Fransch in de Nederduitsche Tael overgezet...*

Het vaandel

Maar na dat hoogtepunt kwam er verval en de oude Rederijkerskamer verdween. Jaren later, op 8 september 1860, de zaterdagavond na Roesbrugge-kermis (Roesbrugge had intussen een eigen kerk en dus ook een eigen kermis gekregen), werd door enkele personen, onder impuls van drukker Désiré Allaert, die al meer had gedaan voor de kulturele opleving van Roesbrugge, besloten de *Troostverwachters* opnieuw te laten optreden.

Reeds op zondag 16 september, dus acht dagen later, stuurde de herrezen toneelmaatschappij een afvaardiging naar Ieper, om er aanwezig te zijn op de blijde intrede van koning Leopold I. Désiré Allaert, Amand Leun en Petrus Ameeuw gingen in de stoet met een geïmproviseerd purperen vaandel, waarop geschilderd stond: *Troostverwachters Rousbrugge - 1699 - 1860*.

Op zaterdag 2 februari 1861 werd door de nieuwe groep een eerste vertoning gegeven op de bovenkamer van de herberg *De Stad Duinkerke* (nu Rudi Haeyaert). Met de ijver van de neofieten ging men aan de slag en de ene opvoering volgde op de andere. In een tijdsverloop van elf maanden gaven ze niet minder dan zeven voorstellingen. Men ging toen terug naar het oude stamlokaal *Rhetorica* (nu Adrien Malbrancke in de Prof. O. Rubbrechtstraat), waar op 9 februari 1862, na vele jaren weer aan toneel werd gedaan. Hetzelfde jaar, op 14 september had er ook weer een toneelwedstrijd plaats, die twee

(vervolg blz. 57)

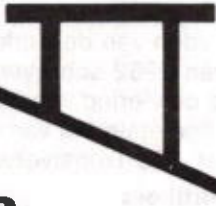
uw troef

WIJ DOEN
NOG MEER...

bij

HOBBY-BOUW

VERMEULEN HUGO - Aannemer bouwwerken
Obterrestraat 56, 8994 PROVEN — 057/30 06 74

Gedurende de maand JUNI
op alle **RUBSON**-produkten

nog eens

- 10%

Nieuw bij RUBSON:
„ELK WEER”:
kan aangebracht worden
op droge of natte
ondergrond.

„WATER-DICHT”:
tegen optrekkend vocht.

RUBSON : overwint vocht !

GEUZEN TUSSEN HONDSCHOTE EN IEPER (22)

Beelden van vóór, tijdens en na de reformatie !

Wat voorafging : *Geloof en ketterijen in de Middeleeuwen / Het lutheranisme in Vlaanderen en in de Westhoek / Het calvinisme / De eerste emigranten en de eerste hagepreek / Het concilie van Trente en het Eedverbond / De beeldenstorm en zijn oorzaken / Aanval op Veurne / Wattrelos werd Waterloo / Austruweel en Valenciennes / De plakaten / De inquisitie / De repressie vóór Alva / De Bloedraad / Vrijbuiters in de Westhoek / Terreurdaden en moorden te Houtkerke, Oostcappel en te Roesbrugge / De samenzwering van Spanjaardsdale / De moorden op de priesters van Reningelst.*

Invasie uit Engeland

Kort nadat Camerlynck en zijn bende bij de samenzwering van Spanjaardsdale en de inname van Poperinge waren mislukt en hun ontgoocheling en wraak hadden gekoeld op de priesters van Reningelst, nam omstreeks 19 januari (1568), de sedert lang geplande invasie van onze gewesten een aanvang. Die dag meerden er drie schepen aan in de haven van Boulogne, met elk ongeveer 500 Vlaamse bannelingen uit Norwich en Sandwich aan boord. Jakob van Heule, Jan Camerlynck en Jan Michiels gingen ze begroeten.

De ontschepte geuzen konden natuurlijk niet te Boulogne of in de omgeving blijven samenhouden, dat was te opvallend. Ze drongen, tussen Grevelingen en Watten, in kleine groepjes de Westhoek binnen en gingen schuilen in de bossen, in de omgeving van de Catsberg, waar ze wapens en een uitrusting ontvingen en van waaruit ze in afwachting van de grote slag tot terreurdaden overgingen. Ze doorliepen de Westhoek, verwoestten en plunderden kerken en kastelen, pleegden inbraken en schuimden de streek af, want net als onze illustere kruisvaarders zoveel eeuwen vroeger, moesten ze leven van wat er te gappen viel. Omstreeks 25 januari (1568) kwamen de kastelen van Winnezele en Oudezele, die respectievelijk toebehoorden aan de heer d'Helfaut en Gillis de Corteville, kapitein van Nieuwpoort, aan de beurt. Baron Rassenghien stuurde zijn kapitein, François van Stavele en Jan Devisch van Ieper erop uit om de daders op te sporen, maar zonder gevolg, want na elke overval of aanslag trokken de schuldigen zich meteen terug in de bossen, die toen veel talrijker en dichter waren dan nu en waarin kleine groepjes overheidsdieners zich toch niet durfden wagen.

Ook Camerlynck, die na de moorden op de priesters van Reningelst met zijn mannen naar Hondschote getrokken was, begon nadat hij teruggekeerd was uit Boulogne, waar hij het Vlaamse invasieleger was gaan groeten, met zijn bende aan een strijkroversbestaan. Ze moesten hun voedsel, of geld om voedsel te kopen, en wapens stelen. Wel kregen ze van geloofsgenoten af en toe wat eten en drinken toegespeeld, maar dat belette niet dat ze op hun zwerftochten regelmatig verplicht waren geweld te gebruiken om in hun levensonderhoud te voorzien. Wat de wapens betreft die ze nodig hadden, zowel om aan te vallen als om ze te verdedigen, die geraakten ze in gevechten en schermutselingen regelmatig kwijt. Zo kwam het dat ze overal waar ze vermoedden dat er

wapens voorhanden waren, speciaal in de huizen van gerechtsdienaars, baljuws, edelen, enz. inbraken pleegden. Ook geld was altijd welkom. Zij drongen de huizen binnen, bedreigden de bewoners met de dood of met brandstichting en lieten zich - hetzij veel of weinig - al het geld overhandigen dat voorhanden was. Zo braken ze binnen bij Joos Wouters, keurheer van Hondschote en wisten er 7 of 8 pond groten Vlaams (ongev. 45 florijnen) te stelen. Dezelfde nacht werd grotere buit gemaakt bij de ontvanger van het klooster O.L.V.-ter-Nieuwe Plant te Roesbrugge, waar men met 110 pond groten Vlaams aan de haal ging. In nog twee andere huizen werd respectievelijk 4 en 50 pond gr. VI. gestolen en enkele dagen later gapte men bij een zekere Pieter Temmerman, meer dan 100 pond gr. VI. Met enkele van zijn mannen overviel Camerlynck te Roesbrugge een schip, waarin het bezit van de pastoor van Bambeke verborgen zat, alsmede dat van een zekere Simphorian van Ghistel. Het bezit van deze laatste wist hij achteraf te gelde te maken voor 12 pond gr. VI. Andere diefstallen werden gepleegd te Bollezele en te Steenwerck. Men was niet kieskeurig noch inzake slachtoffers, noch inzake geldbuidel.

De moordexpeditie van 26 januari 1568

Algezien van hun doorlopende rooftochten planden Camerlynck en zijn mannen, voor de 26e januari een actie die niet zou moeten onderdoen voor de felste manifestaties uit de dagen van de beeldenstorm, maar nu niet met de bedoeling de kerken te zuiveren, maar als strafexpeditie tegen verraderlijke pastoors, waarbij vastbesloten was al de priesters uit de weg te ruimen die ze tegenkwamen.

De avond van de 25e januari (1568) verzamelden zich die bende woestelingen te Hondschote in het huis van Pierre de Crop. Na middernacht ging een deel van de groep naar het gasthof *L'Etoile*, terwijl de anderen uitzwermden in de omgeving en alles meegraaiden wat maar enigszins op een wapen geleek. In de vroege morgen kwamen allen weer samen in een leegstaand huis op de *Paardenmarkt* te Hondschote. Van daaruit zouden ze de pastoor overvallen.

Toen de pastoor kort voor zeven uur, samen met zijn kapelaan de kerk binnentrok om er de metten te lezen, werden ze door tien of twaalf kerels overvallen. De pastoor kreeg meteen een slag met een haakbus op de borst en op het hoofd, hij viel op de grond, kreeg er nieuwe slagen en werd door een pistoolschot getroffen. Toch wist hij nog uit de handen van zijn belagers te geraken en in

De Sint-Vaastkerk te Hondschote, met de 82 m. hoge „Witte Torre“, domineerde in de 16^e eeuw een stad met 35 000 inwoners.

het geharrewar uit de kerk te ontsnappen, maar hij stierf de volgende dag aan de opgelopen verwondingen.

Ook de kapelaan werd hardhandig aangepakt. Hij werd geslagen met een ijzeren staaf en in rug, schouder en keel bewerkt met een hellebaard. Terwijl hij zich heftig verweerde, maar toch de fatale degenstoot verwachtte, weerklonk plots een fluitsignaal die de overvallers op de vlucht joeg: een teken dat er onraad te vrezen was. De kapelaan wist zich toen, niettegenstaande zijn verwondingen te verbergen onder het O.L.V.-altaar, tot alle gevaar geweken was.

Onderwijl was Camerlynck met andere rabauwen naar het garnizoenhuis van Hondschote getrokken, waar een vijftiental soldaten gelegerd waren. Op het ogenblik dat de pastoor in zijn kerk werd overvallen, ging één van de bosgeuzen naar het logies van de korporaal en wekte hem met de boodschap dat hij zich terstond naar de baljuw moest begeven die hem buitenhuis stond op te wachten. Niets vermoedend trok de korporaal inderhaast zijn kleren aan en spoedde zich naar buiten, waar Camerlynck uit de duisternis te voorschijn sprong en hem toesnauwde: „Gij hebt gezegd dat gij mij begeert te zien, en dat gij wel wilt een slag slaan jegens mij. Ik ben nu hier!“ en tegelijkertijd stak hij een dolk in de hartstreek van de soldaat, die dood neerplofte. Men was nog onverschrokken genoeg om daarna terug het logies van de korporaal binnen te gaan en er de voorhanden zijnde wapens mee te nemen.

Dat was nog maar het begin. De moordenaars trokken daarop naar Killern, waar zij

echter geen priester aantreffen en daarom het huis binnendrongen van de heer van Blendecques, waar ze onder bedreiging wapens roofden. Vervolgens ging het naar Rexpoede, waar ze aankwamen terwijl pastoor François Delfosse het misoffer opdroeg. Ze lieten de kerk ontruimen op de pastoor, de kapelaan en de koster na, die daarop alle drie in koelen bloede werden vermoord. Zonder respijt ging het dan naar Bambeke, waar zij vernielingen aanbrachten in de kerk en in het huis van de weduwe Charles de Vos gingen stelen. De tocht ging verder naar Herzele, waar ze zich alleen maar te goed deden aan eten en drinken, om van daaruit op te trekken naar Warhem, waar ze vuur stookten in de kerk en iedereen beletten het te doven of te blussen. Zij drongen nog binnen in het huis van de afwezige baljuw, verbrandden diens papieren en administratieve bescheiden en waarschuwden zijn knecht dat zij binnen drie of vier dagen zouden terugkeren en dat de baljuw dan moest thuis zijn of dat ze de hele boel zouden in brand steken. Toen vertrokken ze in de richting van Cassel, waar ze zich verdeelden en de ene wegtrokken in de richting van Hardifort en de andere in de richting van Oudezele.

De volgende dag, 27 januari 1568, brachten de afgevaardigden van de zeven kasselrijen van het Westkwartier Alva op de hoogte dat de 400 man die aangeworven werden, ingevolge hun beslissing van 8 januari, om de streek te beschermen, goed uitgerust, verdeeld zaten over verschillende plaatsen om te kunnen ingrijpen waar het nodig was. Zij wezen erop dat de recente misdaden ertoe bijgedragen hadden om deze maatregel te verhaasten. Enkele dagen later - als intussen geweten was wat er te Hondschote en de andere plaatsen was gebeurd - besloten de kasselrijen tot een bijkomende lichting van nog 100 man. Bevelhebber over al die manschappen was de luitenant van Rasseghien, Valentin de Perdieu, heer de la Motte en van Ekelsbeke, die had uitgeblonken in de veldslagen van Wattrelos en Austruweel; zijn plaatsvervangers waren de kapiteins Boulengier en François van Stavele.

Ook op die 27^e januari brachten de keurheren en de schepenen van de kasselrij St.-Winoksbergen de hertog van Alva op de hoogte wat er allemaal de vorige dag was gebeurd te Hondschote, Killem, Rexpoede, Bambeke, Herzele en Warhem. Op 1 februari liet de hertog van Alva weten dat hij op zijn beurt vierhonderd garnizoenssoldaten naar Ieper had gestuurd onder het bevel van de heer de la Cressonnière.

De Westhoek was het toneel geworden van een echte guerrilla-oorlog. Op 2 februari (1568) werden bij Roesbrugge twee burgers door bosgeuzen de keel overgesneden, omdat ze soldaten bepaalde aanwijzingen hadden gegeven. Een paar dagen later - 4 februari - werd een bende rabauwen die er op uit was de abij van Beaupré te plunderen, door patrouillerende troepen verrast. De bandieten slaagden er echter in zich in het bos van Nieppe te verschuilen en men slaagde er niet in ze gevangen te nemen. Diezelfde dag had kapitein Boulengier meer geluk, hij wist drie bosgeuzen te arresteren te Steenvoorde.

De aanhouding van Hanecamp

In de eerste dagen van februari (1568) had Camerlynck op de wijk de *Haghe*doorn te Beveren-IJzer een onderhoud met enkele edelen: Charles Hanecamp, Philips van Belle, een zekere Beghin, uit het Kamp van Condé en een genaamde Bruxelles (eigenlijk Pierre Grard), mannen die de militaire leiding zouden helpen verzekeren, de predikant Gillis De Queekere en nog andere sektairen. Hanecamp deed er een gewaagd voorstel, namelijk zich meester te maken van de edelen, die te Ieper zouden aanwezig zijn op de bruiloft van de baron van Licques, en deze gevangelijk naar Doullens te brengen. Hij beweerde hiervoor te beschikken over 150 ruiters en 300 man voetvolk. Op die manier zou men de mannen van Alva naar Ieper lokken wat de aandacht van Poperinge zou afleiden, die nog altijd beschouwd werd als de ideale plaats om er de verwachte invasietroepen te legeren en er een uitvalbasis van te maken. Jakob van Heule was op de bijeenkomst te Beveren niet aanwezig, maar was naar Engeland getrokken om geld en instructies.

Uit Beveren trok de groep naar Herzele, waar men intrek nam bij de weduwe van Maillard Peussin, de gewezen baljuw van de proostdij van St.-Donatius te St.-Winoksbergen om er de zaken verder te bespreken.

Kapitein de la Motte, die toen te Beveren-IJzer die gewichtige vergadering van sektairen plaatsvond, te Poperinge verbleef, had de aanwezigheid in de streek van Hanecamp vernomen en zette vol ijver met een twintigtal soldaten, de jacht op hem in. Hij trok doorheen de St.-Sixtusbossen en begaf zich naar Cassel, waar hij hoorde dat Hacencamp en zijn vrienden zich bevonden in het gasthof van Pasquier Bernaert te St.-Maria-Cappel, op een paar kilometer van de Casselberg. De la Motte overviel de herberg en vond er Hanecamp gewapend te bed. Na hevige weerstand te hebben geboden, waarbij hij ernstig gewond werd, werd Charles Hanecamp, de man die geacht werd de spil te zijn van de invasie in de Westhoek, op 9 februari 1568 in hechtenis genomen, samen met Philips van Belle, Beghin, Bruxelles, Jean Morel en nog enkele andere vrienden, en naar Cassel gebracht, waar men de orders van baron Rasseghien afwachtte. De opdracht luidde dat de gevangenen naar Ieper dienden overgebracht.

Op 21 februari gaf Alva het bevel deze mannen te onderwerpen aan de „torture”, maar Rasseghien moest antwoorden dat dit bij Hanecamp onmogelijk was wegens verwondingen aan het hoofd.

Op 6 maart werden Hanecamp en van Belle, op bevel van de hertog, naar Brussel overgebracht. Beiden werden er veroordeeld tot de onthoofding, straf die werd uitgevoerd bij Hanecamp op 14 april en bij van Belle op 27 mei 1568.

Jakob van Heule, die op de vooravond van de aanhouding van Hanecamp uit Engeland was teruggekeerd, had toen hij de arrestaties te St.-Maria-Cappel vernam, weer de vlucht over het Kanaal genomen en dat kreeg in februari 1568, bij tal van gerefor-

meerde leiders, navolging. Ook Camerlynck verliet met enkele getrouwen de streek, bleef een veertiental dagen te Boulogne en trok dan op zijn beurt naar Engeland.

Door de aanhouding van de militaire leiders en de vlucht van andere kopstukken kon de geplande invasie, die voorzien was voor einde februari, niet op gang komen, zodat het bevrijdingsleger ook moest terugkeren waar het vandaan kwam.

De calvinistische konsistories van de vluchtelingenkerken in Engeland, en bij ons, voornamelijk de kerkeraad van Hondschote, hadden samen met de lagere adel een strategie uitgewerkt om door terreur de Westhoek te ontredde en dan met een grootse overrompeling door een machtig invasieleger onze streek als aanvalfront te gebruiken voor nog grotere militaire acties, die het calvinisme zouden laten triomferen en de berooide en genegeerde plattelandsadel de plaats terug zou geven die hij weleer had ingenomen, maar gebrek aan een gekoördineerd optreden tussen bosgeuzen en invasieleger had alles doen mislukken.

Intussen had baron Rasseghien van Alva de opdracht gekregen op 3 maart (1568) over te gaan tot de aanhouding, in de Westhoek, van alle predikanten, beeldstormers en van diegenen die de wapens tegen de koning hadden gedragen. Op 6 maart kon Rasseghien de hertog laten weten dat hij 54 van de meest gekompromitteerde personen had gearresteerd.

De afwezigheid van agerende voormannen, de machteloosheid en de schrik brachten voorlopig een zekere rust over de Westhoek. Het gerecht kreeg bevel van de keizerlijke plakaten streng toe te passen en de gerechtelijke officieren werden door Alva's kommissarissen op hun daden gecontroleerd, terwijl alle inwoners voor de stadsmagistraat de eed van trouw aan de koning moesten afleggen.

R.A.B.

Volgende keer :
Moord op de pastoor van Roebroek
Aanhouding en terechtstelling van Camerlynck.

**HYPOTHEEK- EN
SPAARMAATSCHAPPIJ
VAN ANTWERPEN**

DENUT CHRISTIAN

Casselstraat 12
8991 Beveren-IJzer
Tel. 057/30 01 82

KLEINE FISKALE KRONIEK

Wat mag de fiskus inzien?

De wet zegt dat „elke belastingplichtige verplicht is de administratie (dus de belastingdiensten) op haar verzoek, zonder verplichting, alle boeken en bescheiden voor te leggen die noodzakelijk zijn om het bedrag van zijn belastbare inkomsten te bepalen”.

Bescheiden van zuivere privé-aard, zoals een boek waarin alleen maar huishoudelijke uitgaven worden vermeld, mogen *niet* opgevorderd worden.

Een post- of bankrekening die voor beroepsdoeleinden gebruikt wordt, mag volledig worden nagegaan, zelfs als die rekening privé-posten bevat. Immers het is alleen maar wanneer men de *volledige* rekening, t.i.z. alle uittreksels overloopt dat men kan zien welke verrichtingen een privé of een professioneel karakter hebben en of er geen uittreksels ontbreken.

Een post- of bankrekening die alleen maar betrekking heeft op *privé-verrichtingen*, dient niet voorgelegd.

Deposito- of spaarboekjes behoren tot de privé-rekeningen en moeten *niet* aan de controledienst voorgelegd worden. De administratie is niet gerechtigd in de rekeningen, boeken en dokumenten van de bank-, wissel-, krediet- en spaarinstellingen inlichtingen in te zamelen met het oog op het belasten van hun cliënten.

Het kan echter gebeuren dat men ter gelegenheid van het onderzoek van een vermogenssituatie de afname van bepaalde bedragen op een of ander depositoboekje inroept. In dat geval dienen de desbetreffende boekjes natuurlijk voorgelegd. Immers wie beweert moet bewijzen.

Serge BLONDEAU

Fiscaal Adviseur UFSAL - Tel. 057/30 01 44

TE KOOP

- **WOONHUIS** te Beveren-IJzer, Roesbruggestraat 26. Inlichtingen: elke zaterdag van 8.30 tot 19 u.

MENSEN VAN BIJ ONS

Op 6 mei jl. is Marcel Deturck, die het grootste deel van zijn leven heeft doorgebracht op de Beverenkalsijde (bij Roesbrugge), in het Mariaziekenhuis te Poperinge overleden. Hij was geboren te Roesbrugge op 26 januari 1897.

Marcel Deturck, die na de Eerste Wereldoorlog - in 1916 werd hij voor het leger opgeroepen - in het huwelijk trad met Bertha Vermeulen (uit *Het Gouden Hoofd*), vestigde zich in 1923 op de Beverenkalsijde, in de herberg *De Fontein*, die hij van Leon Haezebrouck (die naar Amerika vertrok) had overgenomen en wiens bedrijvigheden hij ook voortzette. Benevens herbergier was hij nog landgebruiker, kolenhandelaar en voerman. Van 1923 tot 1947 verzekerde hij elke zaterdag, met paard en kapwagen, een besteldienst naar Ieper. Hij vertrok 's nachts om 3 u. en was rond 17 u. terug thuis.

Na het afsterven van zijn eerste echtgenote, huwde hij in januari 1958 zijn buurvrouw Germaine Vanacker (wed. Oscar Dezutter). Opnieuw weduwnaar geworden trok hij in maart 1983 naar het rusthuis *Clepe* te Hoogstade.

LAATSTE GETUIGE VERDWENEN

Naast de Wijngaardstraat te Roesbrugge, even voorbij het Wijngaardkapelletje stond er in het veld nog een kleine bunker (een zgn. soldaten-abri), een laatste getuigenis uit de Eerste Wereldoorlog. Einde april jl. werd hij ondergegraven en is hij voor goed uit het landschap verdwenen.

Deze bunker was in *De IJzerbode* van april 1972 het onderwerp van een aprilgrap, die toen heel wat nieuwsgierigen lokte.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND

Huwelijksaankondiging:

- Patrick Deroo van Lo-Reninge met Veronique Deloz van Roesbrugge.

Geboorte:

- Lisa en Marie Elslander, d. v. Carlo en Veronique Dezutter.

Overlijdens:

- Firmin Vandepitte, 83 j., echtgenoot van Maria Leys.
- Maria Wollaert, 74 j., weduwe van Jérôme Boury.
- André Behaeghel, 80 j., echtgenoot van Martha Denecker.
- Martha Behaeghel, 75 j., weduwe van Jozef Vanhoucke, echtgenote van Romain Ysaert.

Café - snack

De Nachtegaal

Uitb. Jean-Luc & Chantal
Verbrigghe-Parret
Krombkestraat 37, Stavele
057/30 08 34

KIP AAN 'T SPIT
SPAGHETTI

GRILLADES EN
COTE A L'OS OP AANVRAAG.

Open vanaf 10 uur.
Wekelijkse rustdag: woensdag.
(zondag ts. 13 en 15 u. gesloten).

Wacht maar tot ik
een miljoen win bij
de ASLK

Gratis Tombola
52.000.000 F prijzen

ASLK
we doen met je mee

VAN 1 MEI TOT 31 JULI 1988 KRIJGT U een tombolabiljet bij de storting van 5.000 fr. op een spaarboekje, een ES-rekening, een Woonspaarrekening of een Kangoeroerekening.

A.S.L.K. ROESBRUGGE-HARINGE

Prof. O. Rubbrechtstraat 14 - tel. 057/30 08 66

badkarpetten
donsdekens
bedspreken
badsets
napperons
sierkussens
toile-cirée
tatellinnen per meter

JACQUES BERQUIN

Couthoflaan

8990 PROVEN

tel. 057/30 06 54 - 057/30 11 20

OPENLUCHTOPVOERING VAN „t Pachtgoed Ter Vlooghe”

In Haringe hoopt de Kultuurgemeenschap dat de weermaker voor 27, 28 en 29 juni weer uitpakt met een pracht van een weertje, want dan krijgen we weer de traditionele openluchtopvoeringen.

We brengen U een eigen werk : „t Pachtgoed Ter Vlooghe” !

De Kultuurgemeenschap Haringe heeft steeds op haar repertorium „retrostukken” gebracht. Stukken die het wel en het wee van de plattelandsbevolking weergeven in de voorbije decennia. Ook dit stuk wil in dezelfde lijn verder gaan.

„t Pachtgoed Ter Vlooghe” is een boeren-epos gebaseerd op twee historische feiten : Vooreerst het feit dat Hongarije in de eerste wereldoorlog de kant van Duitsland gekozen had. Na de oorlog heerste er in dat land een zwarte armoede. Vele kinderen werden naar Vlaanderen gebracht en er opgenomen en opgevoed in onze families. Oudere mensen kunnen heel wat namen noemen van deze kinderen.

Een tweede feit is dat in het begin van deze eeuw nog heel wat boeren failliet gingen. Eén van de redenen was de overbevolking op onze hoeven.

Met deze gegevens werd het stuk opgebouwd. Boer Proot heeft op zijn hoeve een Hongaars meisje opgenomen. Tevens heeft hij zijn zoon laten studeren, maar hiervoor heeft hij echter geld moeten lenen en dat wordt hem noodlottig. Van slecht wordt het erger en erger. Tenslotte ziet hij zich verplicht zijn hoeve, die van vader op zoon sedert generaties aan de Proots is geweest, te verkopen.

De vraag die als een rode draad doorheen het stuk loopt, blijft dan ook „aan wie zal deze hoeve uiteindelijk verkocht worden ?”

Maar om het antwoord op die vraag te kennen, moet U naar Haringe komen op vrijdag 27, zaterdag 28 of zondag 29 juni, telkens om 20 u. Daar verneemt U het wel en het wee van „Het Pachtgoed Ter Vlooghe” !

PAARDENKOERSEN

Op maandag 23 juni, kermismaandag, en dag van de grote paardenkoersen, enig in de geschiedenis van Krombeke, reeds ruim 70 jaar bestaat dit paardesport en elk jaar groeit de belangstelling. In dit klein dorp komt een zee van volk deze koersen bekijken en er veel sensatie beleven !

Vanaf 17 u. knetteren de paardehoeven op de straten van het dorp en galopperen om ter meest. Het wordt een verwoede strijd om het eerst aan te komen. Gewoonlijk worden er 8 of 9 koersen gelopen met vermoedelijke 55.000 fr. prijzen. Deze loopkoersen duren ruim een 4-tal uren. Dan worden de spijs- en drankhuizen overrompeld om honger en dorst te lessen, maar ook om de nieuwtjes van de koersen te bespreken en dit tot in de late uurtjes !

WITSOONEFEESTEN KROMBEKE

Op zondag 20 juli e.k., na 3 jaar stilzwingen, zal opnieuw de legendarische folklorestoet door Krombeke's straten trekken onder het thema : *Cornelis Witsoone in het jaar van de vrede*. Er wordt een oproep gedaan door het Feestkomitee aan alle verenigingen, sportklubs, groepen, straten, wijken, buurten, families en enkelingen hieraan mee te werken - iets uit te beelden met wagen, groep, fiets of met de beenvoittuur...

In één woord, alles wat leeft en zeilt in het dorpsgebeuren te betrekken ! Deze uitzonderlijke dorpsstoet wordt opgesteld aan de Leeuwerik, komt in beweging rond 15.30 u. en zal de volgende straten aandoen : Bankelindeweg, Dorpskom, Waaienburgseweg, Molenstraat, Blasiusstraat, Krombekeplein en Graaf van Hoornweg. Na het ontbinden van de stoet, volgen nog een paar uurtjes ontspanning en volksleute tot aan het volksbal, waar iedereen, oud en jong, groot en klein, van verre en dichtbij, verwacht wordt. Later meer daarover !

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND

Geboorten :

- Hendrik Maertens, z. v. Pierre en Jenny Sampers (Stavele).
- Stijn Lagache, z. v. Marc en Marie-Claire Butaye (Stavele).
- Karen Firey, d. v. Patrick en Ann Devos (Stavele).
- Jelle Vandelanotte, z. v. Jean-Pierre en Myriam Lanszweert (Stavele).

Huwelijk :

- Dirk Delannoye van Watou met Caroline Pannekoucke van Stavele.

Overlijdens :

- Emma Berquin, 85 j., weduwe van Hector Berquin (Stavele).
- Laura Ryon, 82 j., weduwe van Robert Slosse (Stavele).
- Roger Rosseeuw, 61 j., echtgenoot van Maria Delpote (Beveren).
- Jerome Lermyte, 94 j., weduwnaar van Emma Claeys (Beveren).
- Bernard Pillaert, 19 j., zoon van Gerard en Marie-Astrid Gantois (Beveren).

K.B.G. BEVEREN-IJZER

Uitslag :

Ampe Julia 3-320, Baes Paul 3-309, Neyrinck Michel 3-302, Nuttens Jeanne 3-298, Goussey Maurits 3-274, Butaye André 3-204.

Klassement :

1. Neyrinck Michel	11-1182
2. Baes Paul	11-1181
3. Ganne Marcel	10-1559
4. Goussey Maurits	10-1434
5. Verbrugghe Michel	10-1408
6. Vandewynckel Rachel	10-1227
7. Craeye Albert	10-1186
8. Alleman Rose-Ann	10-1092

Op donderdag 5 juni komt de K.B.G. samen vanaf 13.30 u. tot 14.30 u. en is er vrije kaarting. Dan volgt de voordracht „Voorkomen is beter dan genezen”. Hierna krijgen we het vieruurtje en wordt de kaarting voortgezet.

Als je houdt van ZELF je mode maken,

kies dan voor **'t Valentijntje**

- alle mercerie-artikelen
- prachtig breikatoen
- accessoires voor je nieuwe combinatie : sjaals - ceinturen - fantasiejuwelen
- ragfijne panty's, Boule & Bill socks
- herensokken : alles van Du Parc
- geboortegeschenken

OPEN iedere dag : 8.30 - 12 u. en 13.30 - 19 u.
zondag 9 - 12 u.

Maandagvoormiddag gesloten.

Prof. O. Rubbrechtstraat 77, Roesbrugge

Assubel

UW VERZEKERAAR

Johny BEERNAERT

Prof.O.Rubbrechtstraat 8

8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30 09 04

HOUTHANDEL

FIRMA MAERTEN p.v.b.a.

Bruggestraat 26-28
8970 POPERINGE

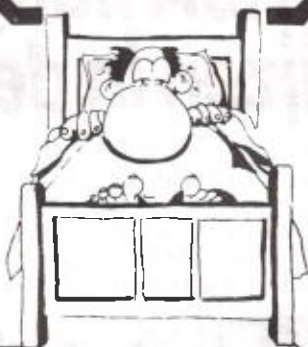

Massieve stijldeuren

**de grootste keus
behangpapier**

de grootste keus
DEKENS
DONSDEKENS
DEKBEDDEN
BESCHERMHOEZEN
HOOFDKUSSENS

WOONINRICHTING

schoonaert

Tel. 057/33 40 86

Bruggestraat 3 - 5

8970 POPERINGE

**HET
KWALITEITSMERK**

**Oliën en
smeermiddelen**

voor : GASOIL - diesel
- verwarming

FUEL-OIL
BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Blekerijweg 33-35

8994 PROVEN

Tel. 057/30 04 13

Heeft U vroeger geleend aan 11, 12 of zelfs 13%?

**Laat NU uw bestaande
hypotheeklening vervangen
door een lening vanaf 7,5 %**

Aldus kan U duizenden franken besparen op uw
maandelijkse afbetaling.

Wij berekenen gratis en vrijblijvend uw reëel voor-
deel bij overname.

KRIS ROSSEEUW

Provenplein 48 - PROVEN (057/30 03 55)

groep argenta

VERZEKERINGEN
PRINZIE
LENINGEN
PRINZIE
BELEGGINGEN
PRINZIE
PVBA ZAKENKANTOOR
PRINZIE

Agentschap **Krediet aan de Nijverheid**

Provenplein 39A - 8994 PROVEN-POPERINGE

Tel. 057/30 09 01 - 30 09 02

na de diensturen : 30 03 26 - 30 02 58

Voor het herstellen van uw

- schoenen, laarzen
- boekentassen, ritssluitingen
- enz. . .

wendt men zich
met volle vertrouwen naar

Schoenmakerij 'Noël'

DEVOOGHT-VANDROMME

Provenplein 62, 8994 PROVEN

*mooi en sterk werk - voordelige prijzen
snelle bediening*

Michel BAELE

**Bankelindeweg 29 C
8994 KROMBEKE**

CENTRALE VERWARMING

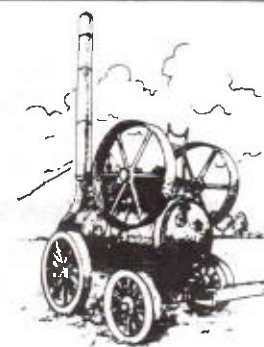
ASFALTBEDEKKING

KEUKENS — SANITAIR

ALGEMEEN ONDERHOUD VAN GAS-
EN MAZOUTBRANDERS

HOUTSKOOL

Telefoon 057/40 05 43

DE TROOSTVERWACHTERS

(vervolg van blz. 50)

dagen duurde en waar o.m. volgende toneelmaatschappijen uit Frans-Vlaanderen aan deel namen: Armentières, Belle, Hondschote, Steenvoorde en Houkerke.

Aangezien de heropgerichte maatschappij een buitengewone bedrijvigheid aan de dag legde, werden haar verdiensten algemeen erkend en op zaterdag 14 mei 1864, rond 4 uur in de namiddag, werden een vijftigtal leden (toen was er geen gebrek aan liefhebbers) van de *Troostverwachters*, die met de muziekmaatschappij aan het hoofd naar 't *Couthof* waren opgestapt er door senator Baron Mazeman, in het bezit gesteld van het prachtige vaandel dat zich nu achteraan in de kerk bevindt.

Baron Mazeman, die het prachtstuk ter hand stelde aan Charles Vander Meersch (gemeenteontvanger), toenmalige voorzitter van de maatschappij, zegde het volgende:

„Troostverwachters, aanvaardt van mij dit vaandel; het is u geschonken uit achting voor u, en voor de kunst die gij beoefent. Bewaart het te mijner gedachtenis; weest steeds ijverig voor het toneel, ter verheerlijking van het Vlaamsch, uwe moedertaal!“

Het vaandel is zoals we weten van donker-rood fluweel, in het midden ziet men een zittende maagd, voorstellende de kunst der welsprekendheid; in haar rechterhand houdt zij een lauwerkroon, terwijl zij de linkerhand laat rusten op een blazoën met een monstrens. Aan haar voeten liggen toneel- en muziekattributen. Boven en onder dit middenstuk staat er: *Letter- en toneelmaatschappij, Troostverwachters, Rousbrugge* en bovenaan 1860, en onderaan 1699. Helemaal aan de onderkant heeft men nog het wapenschild van Elisabeth van Rohardsbrugge, bestaande uit gele en blauwe horizontale banden. Langs achter, op rode zijde staan de wapenschilden van Baron Mazeman en zijn vrouw, een geboren Florisoone, met het jaartal 1864 en daaronder: *Vlaamsch is onze Moedertaal*.

Met die vlag achteraan in de kerk, zullen de *Troostverwachters*, die sedert 1860 al meer dan eens zijn herrezen, nooit meer uit de herinnering van de dorpsgemeenschap verdwijnen!

R.A.B.

Voor alle
BOUWWERKEN
BOUWMATERIALEN
GRAFKELDERS
GRAFMONUMENTEN

R. VERMEULEN

Haringestraat 75
8990 HARINGE
tel. 057/30 02 07

Opgelet! Bij HSA hangen er prijzen in de lucht.

Als je van plan bent wat spaargeld opzij te zetten, dan loop je best eens aan bij de H.S.A.-agent in je buurt. Wie tussen 1 mei en 12 juli zijn spaargeld aan H.S.A. toevertrouwt neemt automatisch deel aan de grote H.S.A. spaartombola.

Hoe meer je spaart, hoe beter, want iedere 5.000 frank op een vrij spaarboekje (2.500 frank als je jonger dan 21 bent) betekent één kans op de schitterende prijzen die op 28 juli uit de lucht zullen vallen:

5 toffe Opel Kadett personenwagens (eventueel om te ruilen voor een droomreis met dezelfde waarde)
20 hi-fi stereo racks,
20 sets stijlvolle tuinmeu-

belen, 60 draagbare radio-cassettes en 120 brandstofbons (benzine / LPG / diesel). Na de hoofdtrekking worden nog 3 maand lang elke maand 5 kleurentelevisies verloot. Bovendien heb je bij je agent misschien kans op één van de vele lokale prijzen. Haast je dus naar hem toe. Hij weet alles over de H.S.A. spaartombola en over sparen, lenen en beleggen.

Dagelijks staat hij voor je klaar met de volledige financiële service van H.S.A. De 5de grootste spaarbank in het land is beslist je vertrouwen waard.

Uw plaatselijke agent:

DENUT Christian

Casselstraat 12 - 8991 Beveren-Alveringem

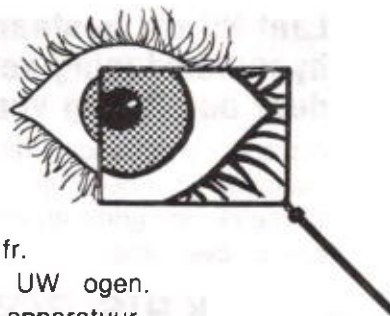
Tel. 057/30 01 82

OPTIEK LOBELLE-RYON

Burg. Bertenplein 11
8970 POPERINGE
057/33 67 19

- KWALITEITSBRILLEN vanaf 450 fr.
- ZONNEBRILLEN aangepast aan UW ogen.
- GRATIS OOGTEST met moderne apparatuur.
- WILT U CONTACTLENZEN?
- BIJ ONS: volledige oogtest en aanpassing.
- Contactlensprodukten en speciale oogmake-up.

AKTIVITEITEN EN VERMAKELIJKHEDEN MAAND JUNI

Kaartingen

- Haringe, in de schoollokalen woensdag 11 juni puntenkaarting „Derde Leeftijd“
- Roesbrugge, bij P. Gunst dinsdag 24 juni puntenkaarting „Derde Leeftijd“

Vogelplk

- Roesbrugge, bij Maria Soenen zaterdag 7 juni smijting voor de Handespikkers
- Roesbrugge, bij P. Gunst zaterdag 14 juni smijting voor de leden
- Roesbrugge, in „De Gouden Arend“ zaterdag 28 juni vogelplksmijting voor de leden.

Beveren-Kalsijde kermis

- zaterdag 21 juni te 20 u. kermiskaarting in café „t Paradijs“
- zondag 22 juni te 15 u. wielervedstrijd voor Liefhebbers BWB „Ere-prijs Fernand Feys“ inschrijving en prijsuitdeling in café „t Paradijs“

Toneel te Haringe

- Openluchtvoering „t Pachtgoed Ter Vlooghe“ op de Hoeve Vanwildemeersch vrijdag 27, zaterdag 28 en zondag 29 juni

Ontmoetingsnamiddag Ziekenzorg C.M.

- Ziekenzorg C.M. nodigt alle langdurige zieken en gehandicapten, samen met hun familie of begeleider uit naar het domein „De Lovie“ op zondag 13 juli '86 vanaf 13.30 tot 17.30 u.

Naast Vlaamse volksspelen zijn er tal van attracties en optredens. Kostprijs 30 fr. Bent U geïnteresseerd? Neem contact op met Willy Maes, Dr. J. Gheysenstraat 1, 8990 Roesbrugge, tel. 057/30 01 48.

Wondertjes van drukunst,
vertrouwd en
verzorgd door

**Drukkerij
SCHOONAERT**
Bergenstraat 14-16
8990 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 03 79

TE KOOP

- **ELEKTRISCH VERWARMINGSTOESTEL**
Voordelige prijs - tel. 057/30 00 96.

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Ik heb het reeds zo vaak geschreven dat de inleveringen en matigingen in de periode 1981-1985 voornamelijk de zwaksten hebben getroffen. We hadden immers voorbeelden in overvloed. Maar men geloofde het niet. Wat wist die kleine man daarvan? Bovendien dergelijke beweringen vertrouwde men niet, dat rook naar rood en naar de kommunist. Maar nu is er een klinkende bevestiging gekomen uit onverdachte bron. Drie onderzoekers die in opdracht van het (katolieke) Verbond van Instellingen voor Welzijnswerk (VIW-Caritas) de weerslag hebben onderzocht van de besparingen onder de vorige legislatuur komen tot hetzelfde besluit: de zwakste groepen werden het meest getroffen. Voor wie nog twijfelt, het verslag is te koop voor 150 fr.

Na het jongste begrotingskonklaaf in de St.-Annepriorij (wat men de moeder van O.L.Vrouw ook allemaal aandoet) kwam begrotingsminister Verhofstadt, nogal naïef voor de pers en de televisie met de glimlach van de triomfator. Hij had het gedaan! Wat anderen nooit hebben gekund had hij erdoor gekregen: 200 miljoen besparingen! Hij vertelde dat hij voornamelijk gehandeld had uit bezorgdheid voor de komende generaties (bezorgd doen voor onze kinderen en kleinkinderen, is altijd ontroerend), opdat zij de last van onze steeds maar aangroeiende schuld niet zouden moeten torsen. Ook premier Martens, die het hele besparingspakket op een weinig overtuigende manier heeft toegelicht, sprak in dezelfde zin.

Maar wat zij niet gezegd hebben, is dat zij vooral bekommerd geweest zijn voor de KAPITALISTEN! Terwijl de gepensioneerden, de vrouwen, de zieken en invaliden met zware beperkende maatregelen worden lastig gevallen, krijgen de GROTE vennootschappen (niet de kleintjes) een belastingvermindering van 2 t.h. en krijgen de GRONDEGENAARS die gronden verpachten aan de landbouwers een fameuze kado. Hun aanslag in de personenbelasting voor het aanslagjaar 1986 zal vele tienduizenden en bij de grootsten vele honderdduizenden minder bedragen dan vorig jaar. Immers vanaf aanslagjaar 1986 moeten de van de boeren ontvangen pachten NIET meer aangegeven worden!

Reeds onder de vorige legislatuur heeft men de GROTE vennootschappen een belastingvermindering toegekend van 3 t.h. en heeft men de KASTELEN vrijgesteld van aangifte in de personenbelasting. Bovendien is er nu ook weer geen enkele maatregel voorzien om strijd te leveren tegen de welig tierende fiscale fraude.

„Ze hadden het beloofd“ zegt Gusta, „GEEN OMMEKEER“ en ze hebben woord gehouden!“

Wat zeg je daarvan?
Pol

MEDISCHE PEDICURE
MANICURE

Sabine CAPPOEN

Prof. O. Rubbrechtstraat 12
8990 ROESBRUGGE

Verzorging aan huis

Enkel op afspraak : 057/30 05 94

Stoelen en tafels
Vlechtwerk
Biezen en riet

Paul Rappellet

Roesbruggestraat 4
8994 PROVEN

Tel. 057/30 04 63

GARAGE SERVICE
NEVEJAN
OKKAZIEMARKT
KROMBEKE 057/40 00 35

- FORD Fiesta '82
- FORD Escort '77
- FORD Escort '86
- VW Golf '83 diesel
- VW Jetta '83 diesel
- VW Golf
- RENAULT R9 GTL '82
- OPEL Ascona 1600 '84 d

PEDICURE

Mevr. Vandewalle-Decaestecker
Veurnestraat 11
8980 Vleteren (Oost)

Op afspraak : tel. 057/40 01 01

Ook verzorging aan huis

Woensdagnamiddag gesloten

Alle voetverzorgingsprodukten
en benodigdheden

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREEVE

Juulten Vanachter, van „De Zilveren Rooze“ te Lo, was ferme bezig met opspeelen teegen zyn dochter Jeanette, kwestie dat ze osan veele te zeere reed met heuren auto.

„Je ga gy wel è keer è farce teegenkommen wei, met ol je groot geweld!“ grolde Juulten ... „dat is begot geen ryden meer da'je gy doet ... dat is leege vliegen!“

„Maar je zyt gy weere aan 't overdryven ennée Juulten“ zei moeder Suzanne ... „dat is toch geen auto om osan aan vijftig per heure te rijden!“ Juulten zweeg.

„De Zilveren Rooze“ was è schoone, treffe-lijke kafee te Lo, op de Markt, waar dat Juulten Vanachter zoogezeid de baas was ... 'k Zeggen wel, zoogezeid want buiten de bierbakken uit de kelder haalen of è nieuw vat aanleggen en water haalen om de voordam te steeperen, hadde Juulten niet veele te zeggen in de kafee. 't Was moeder Suzanne en d' eenige dochter Jeanette die voor de goe kalandieze zorgden.

Ze waaren inderdaad olle twee even vriende-lijk en meigaand en olleman ging daar geern. De gedaagde menschen om è partijte te biljarten of è potje te kaarten en de jonkheden om è beetje te kakgaaien teegen Jeanette die è ongehoord praatelgat was. Zelve voor de gendarmen was dat daar hulderen stamkafee en Suzanne en Jeanette waaren daarmee preuts dat ze 't wel mieken met de mannen van de wet.

't Was olzoo è dag of tiene achter dat Jeanette begrold è weest was van heur vader dat z'op è schoonen achternone naar leper moeste voor kommissies. In 't aanzetten deed ze dat styf gezaapig, omdat heur vader in 't deuregat stoeg te kyken, maar hoe verder dat ze weg was, hoe harder dat ze op de gaazepedaale begoste duwen ...

Maar teegen Woesten-plaatse stoegen „de Zwaantjes“ daar en ze staaken hulderen hand op dat ze moeste stoppen. Jeanette peinsde dat 't was om gedag te zeggen en ze stak ook heur hand op en schaviesterde maar voort ... „De Zwaantjes“ natuurlijk subiet er achter ... Aan de lichten teegen leper hadden ze Jeanette te stekken en deeden teeken dat ze aan de kant moeste gaan staan. Jeanette draaide ol lachen heur ruite neere ...

„Aan hoeveele per heure reed je gy daar over è moment?“ vroeg de gendarme.

„Maar jongen toch!“ zei Jeanette ... „je vraagt dat nu, onke stille staan ... 'k Zou weere è ende moeten in gang zyn om dat te kunnen zeggen ennée!“

„Mag ik è keer je rijbewijs zien?“

„Dat is zeker om mien te kullen dat je dat vraagt ennée“ lachte Jeanette ... „wel, die gendarmen zyn ol gelyk geloof ik, ols ze thuuzend kommen, doen ze ook niet liever ...“

„Je rijbewijs osjebliëft ieffrouwe“ herhaalde de gendarme.

„Maar je teekend gyder niet op wuk da'je gyder doet zeker!“ riep Jeanette ... „je vraagt gy nu weere mien rijbewijs en 't is een van je maaten die 't of è pakt hèt over veertien daagen!“

KWAAK

zwart - lederen zool 40/46

wit en blauw 20/41

beige 36/42

Schoenen voor de zomer en voor elke gelegenheid degelijk - modieus - sportief

Dit alles bij :

**Schoenen - Marokijnwaren
Ig. PARENT - MOYAERT**

Prof. O. Rubbrechtstraat 35
8990 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 03 20

beige linnen 36/42

wit 36/42

wit 28/46

wit/rood/blauw 36/41

blauw 36/43

blauw 36/42

Ontdek bij ons De Nieuwe Miele Klasse.

**Wassen en drogen op
de modernste manier.**

Een complete serie wasautomaten en droogautomaten met vele vernieuwingen volgens de laatste technische ontwikkelingen. Alleen Miele kan Miele verbeteren. Opnieuw wordt bevestigd: moderne en absolute klasse. Nog zuiniger met stroom, mede door de unieke was-tijdgarantie. En tegelijk nog langere levensduur, zoals het Miele betaamt. De Nieuwe Miele Klasse. Nieuwe ideeën waar je ook kijkt. En dat kijken kunt u bij ons doen.
Van harte welkom!

Miele

Voor al wie goed niet goed genoeg is.

J. CAPPOEN-GANTOIS

Prof. O. Rubbrechtstraat 12
8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30 05 94

**MINDER DUUR
DAN U DENKT**

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30 03 79 Prk. 000-0904677-55

DE IJZEBODE

Informatieblad
voor de dorpen :Roesbrugge-Haringe
Proven-Krombeke
Stavele-Beveren

Verschijnt maandelijks behalve in augustus

Een luisterrijk decennium

10 jaar folkloristische hoevefeesten te Roesbrugge

In het jaar van het bier wordt er ook hoppe geplukt !

Zondag 17 augustus aanstaande zullen voor de tiende keer de folkloristische hoevefeesten van Roesbrugge, vele duizenden bezoekers trekken naar de hofstee „Ter Linde“.

Het begon inderdaad in 1977. In een tijd waarin veranderingen en vernieuwingen in vierde versnelling op ons afstormden, was men op zoek naar rustige vormen van ontspanning en amusement en kreeg men heimwee naar „la Belle Epoque“, toen de mens nog van meer betekenis was dan de machine en toen er van werkloosheid, van een boterberg en een melkplas geen sprake was; toen men raketten met kernkoppen niet eens kon vermoeden, maar de Boeren van Transvaal met hun jachtgeweren het Britse leger versloegen !

Zo kwam men op het idee van een voorstelling te brengen van het leven op de hoeve, zoals het was omtrent de jongste eeuwwisseling. Dergelijke feesten kenden succes en kwamen in de plaats van de dorpskermissen, die veel van hun oude glorie hadden verloren.

De dorpskermis van weleer

Vele jaren lang was de dorpskermis het enige profane, feestelijke gebeuren doorheen het jaar. En tot aan de Tweede Wereldoorlog was de betekenis ervan niet te onderschatten.

Die jaarlijkse kermissen hadden altijd min of meer hetzelfde uitzicht: een paardjesmo-

len en een paar speelgoed- en snoepkramen voor de kinderen; een Russische schommel of „balençoire“, een schietkot en een frietkraampje voor de aankomende jeugd en de volwassenen.

De zondagnamiddag was er onveranderlijk een wielervedstrijd voor „beginnelingen“ (de benaming „nieuwelingen“ is van latere datum). De vedette van die wedstrijden was

„Schuppe“ D'Alleine van Poperinge, die lange tijd, telkens weer als eerste over de meet kwam. Na enkele jaren leek hij wel de vader van de jonge snaken die ook hun kans kwamen wagen, maar elk jaar ging hij met de bloemen naar huis, tot hij artrose kreeg in zijn linkerknie.

's Avonds was er bal, in de zaal *De Sportwereld*, bij Hubert Haeyaert, waar een prachtige Mortier-orgel met stram-bewegende automaten, stond opgesteld, die afwisselend polka's en walsen door de zaal liet dreunen. De vrouwelijke jeugd mocht er onder begeleiding en toezicht van pa en ma, naartoe. Het was een deftig gedoe, waar niet zo wild werd rondgesprongen als tegenwoordig. De jongen, als die tenminste een beetje zijn wereld kende, omknelde het meisje met zijn rechterarm en zij legde haar linkerhand op zijn rechterschouder, terwijl de linkerhand van de jongen en de rechterhand van het meisje, ineengestrengeld, hoog uitstaken boven hun hoofden en voortdurend op en neer gingen alsof ze bezig waren met klokken te luiden. Op de drukste momenten werd er niet echt gedanst, maar wat rondgetripeld en tegen elkaar aangebots, want de dansvloer was te klein voor de vele paren die waren komen opdagen, niettegenstaande diezelfde morgen de parochiepriesters (we hadden toen nog een pastoor en een kapelaan) vanaf de kansel erop hadden gewezen dat „kermis komt van kerk-mis“, en heftig en fel te keer hadden gegaan tegen de gevaren van het dansen en het daaruit voortvloeiend lichamelijke contact, wat in strijd was met de instructies van de oude katechismus, waar er klaar en duidelijk vermeld stond „dat men het gezelschap moest mijden van het andere geslacht“. Maar die wijze woorden werden over het hoofd gezien, want het kermisbal was voor de meeste „jonge dochters“, wier families gebrek aan relaties hadden, de enige gelegenheid om aan een lief te geraken. En inderdaad, na elke kermis waren er op het dorp weer twee of drie vrijende koppels meer. De anderen moesten wachten tot het volgend jaar, want na de kermis waren de seksen weer gescheiden en de meisjes moesten terug naar de vespers en de congregatie!

In de late avonduren at men friet aan 't kraampje, niet dat friet zo speciaal was, men

kreeg dat thuis, twee keer per week, maar met de kermis leken ze smakelijker, omdat men ze at met vette vingers van uit een papieren puntzak!

De kermis was, in een tijd dat men zich niet zo gemakkelijk verplaatste ook de gelegenheid om eens met de familie samen te komen en op kermismaandag aanwezig te zijn op de kerkdienst voor de overleden parochianen. Het waren de enige dagen in het jaar dat de stoomtram voldoende reizigers te verwerken kreeg om de exploitatiekosten te dekken.

Naar een Nieuwe Tijd en naar de Hoevefeesten

Maar na de jongste Wereldoorlog stonden we plots in een andere tijd. Iedereen beschikte weldra over zijn eigen auto en de dorpsgrenzen werden doorbroken. Dansen deed men nu elk weekend en jongens en meisjes trokken er samen op uit, zonder pa en ma, soms twintig of dertig kilometer ver, naar de gelegenheden die het meest in trek waren. De Victoriaanse deftige houding tijdens het dansen was voorbij en in de late avond en tijdens een gedeelte van de nacht werd er nogal onstuimig rondgesprongen, maar de moeders sliepen gerust, want hun dochters namen „de pil“.

Niet alleen het dorp, maar ook het lokale verenigingsleven verloor zijn betekenis. De televisie vormde ons tot wereldburgers. Maar de vernieuwingen en veranderingen kwamen zo snel op ons af, dat men moeite had om ze te verwerken, en eens dat men zijn wildste haren kwijt was en voldoende stress had gekend, kwam er heimwee, naar stilte en rust, naar de buiten en naar de boer, naar de tijd van toen, „la nostalgie du passé“!

Omdat een dorp waar er nooit meer gefeest wordt een stervend dorp is, kwam er ook reactie. De koppen werden bijeen gestoken om naar nieuwe vormen van amusement te zoeken. Omdat avondmarkten, oogstfeesten en hoevetoerisme hier en daar sukses kenden, en omdat de hofstede „Ter Linde“ te Roesbrugge in de Oosthoek, voorlopig onbewoond was, sprak er iemand van een *hoevefeest*. Eureka! Men had het gevonden! In de zomer van 1977 werden op het hoeveplein en in en om de gebouwen, alle bedrijvigheden die doorheen de dagen en de seizoenen op een hoeve gebeurden, manueel gedemonstreerd. Het was prachtig, een levend museum waar de ouderen veel herin-

neringen opdeden en de jongeren een revelatie meemaakten. Naast al die boerenactiviteiten werd er aan het feest een Breugheliaans tintje gegeven, door het bakken van boerenbrood en ovenkoeken in een ouderwets ovenkot; door het klaarmaken van pannekoeken op de „buzestove“ en door het bakken van varkensworst op houtskool. Dat alles kon doorgepoeld worden met liters gekoeld bier!

Men kreeg die eerste keer 1700 bezoekers over de vloer, en in 1978 was dat even succesrijk. Bij de derde uitgave werden de activiteiten uitgebreid, o.m. met een ouderwetse dorsmachine met „duvel“. Niet minder dan 3000 mensen kwamen erop af en zelfs de Vlaamse televisie kwam er opnamen maken voor de eerste uitzending van „Dit leuke Land“ (21.09.1979).

Waar de pessimisten meenden dat het niet kon blijven duren, kwamen ze bedrogen uit, want in 1980 werden er ongeveer 6000 bezoekers geteld. In 1981 werd er verbreed met Saint-Victor-de-Buthon, een plaatsje 100 km ten zuid-westen van Parijs, waar elk jaar halverwege juli ook een oogstfeest plaats vindt. In 1981 kwam hiervoor een verbroederingspaal op de markt te Roesbrugge.

Voortdurend wordt er gezocht naar uitbreiding, verandering en meer attractiviteit, zodat het telkens weer anders wordt. Dit jaar wordt er o.m. een mini-hopveld geïnstalleerd en hoppe geplukt!

Omdat het voor de tiende keer is, wil men het extra feestelijk maken, en er wordt dan ook een enorme toeloop verwacht!

Hop, In het jaar van het bier

1986 werd uitgeroepen tot jaar van het bier. Men kan zich afvragen of het eigenlijk die promotie nog nodig had, want er worden nog altijd respectabele hoeveelheden door het keelgat gegoten. Weliswaar zijn er veel brouwerijen verdwenen, in 1946 waren er in België nog 775 en nu zijn er nog amper een honderdtal, maar er vond, zoals in zovele bedrijfstakken, een grote concentratie plaats.

Ten tijde van de vele dorpsbrouwerijtjes was de brouwer altijd een voornaam man en de hopboer deelde in zijn glorie. Hop kweken was een prestigieus geval. De Poperingse hopkweek heeft in zijn felste tijd nogal duchtig om zich heen gegrepen en is aan noordwestelijke zijde doorgedrongen tot Roesbrugge en Beveren, zodat het dus niet mis-

staat van bij de aanstaande hoevefeesten te zorgen voor een klein hopveld van 24 staken, dat zal beladen worden met ranken van het vroegrijpe Northern Brewer, dat met de hand zal geplukt worden, zoals dat weleer gebeurde.

De hopkweek is niet alleen sedert vele eeuwen alhier ingeburgerd - een paar zinsneden uit de Keure van Ieper, van 1422, wijzen erop dat de hopteelt toen reeds in het Poperingse bestond en van uitstekende kwaliteit was - maar was bovendien van grote economische betekenis, omdat hop van bijzonder belang is als een van de bestanddelen van onze nationale drank: het bier!

Wat het bier betreft, het zijn eigenlijk de paters van diverse orden die ermee begonnen zijn, en ze hebben daarmee de zonde van de overdaad naar onze kontreien gebracht. Reeds in de 15e eeuw was bier in deze streek de volksdrank bij uitstek. Het verbruik nam dusdanige afmetingen aan dat hertog Filips de Schone, in 1493, het bevel moest uitvaardigen dat op het grondgebied van Poperinge alle drankhuizen en brouwerijen moesten gesloten worden om reden van buitensporigheid.

Wat men misschien minder weet, is dat hop in de vorige eeuwen nog een rol heeft gespeeld in de schoonheidszorgen. Hop in het hoofdkussen, had naar het schijnt een grote invloed op de gezondheid, zorgde voor een rustige slaap en bevorderde de gaafheid van de huid. Uit oude documenten is gebleken dat de inwoners van Poperinge en omgeving, die schatplichtig waren, die dus belastingen betaalden, en zij alleen, het recht hadden om te slapen op een hoofdkussen gevuld met gedroogde hop, waaruit volgt dat alleen belastingbetalers een rimpelloos gezicht hadden. Dat is veel veranderd, het zijn tegenwoordig de belastingbetalers die rimpels krijgen!

In de jongste tijd komt er weer een nieuw aspect van de hop naar voren: in de verfijnde keuken worden steeds meer en meer hopscheuten gebruikt. In het Oude Rome wist men reeds dat de scheuten van wilde hop een lekkernij waren, maar dat heeft men pas in de jongste jaren bij ons herontdekt.

Om te besluiten laten we hier een eenvoudige, landelijke recept volgen, bereid met bier en hopscheuten. Om er zijn vingers van af te likken!

Zie vervolg, met een feestelijk recept op blz. 66.

uw troef
WIJ DOEN
NOG MEER...

bij
HOBBY-BOUW
VERMEULEN HUGO - Aannemer bouwwerken
Obterrestraat 56, 8994 PROVEN — 057/30 06 74

Gedurende de maanden
JULI en AUGUSTUS
op alle **RUBSON**-produkten

nog eens **- 10%**

RUBSON : overwint vocht !

Nieuw bij RUBSON :
„ELK WEER“ :
kan aangebracht worden
op droge of natte
ondergrond.

„WATER-DICHT“ :
tegen optrekkend vocht.

GEUZEN TUSSEN HONDSCHOTE EN IEPER (23)

Beelden van vóór, tijdens en na de reformatie !

Wat voorafging : *Geloof en ketterijen in de Middeleeuwen / Het lutheranisme in Vlaanderen en in de Westhoek / Het calvinisme / De eerste emigranten en de eerste hagepreek / Het concilie van Trente en het Eedverbond / De beeldenstorm en zijn oorzaken / Aanval op Veurne / Wattrelos werd Waterloo / Austruweel en Valenciennes / De plakaten / De inquisitie / De repressie vóór Alva / De Bloedraad / Vrijbuiters in de Westhoek / Terreurdaden en moorden te Houtkerke, Oostcappel en te Roesbrugge / De samenzwering van Spanjaardsdale / De moorden te Reningelst / Invasie uit Engeland / De moordexpeditie van 26 januari 1568 / De aanhouding van Hanecamp.*

Moorden te Roebroek

De rust in de Westhoek was niet van lange duur. Amper was Camerlynck naar Engeland vertrokken, of van daaruit kwam een nieuw personage om zich aan het hoofd te stellen van de gevluchte bosgeuzen die nog te Boulogne verscholen zaten. Veel weten we niet over hem, alleen dat hij *Trompette* werd genoemd en even gewetenloos was als Camerlynck. Te Boulogne plande hij met enkele mannen een terugkeer naar de Westhoek en een nieuwe reeks misdaden.

Op Goede Vrijdag, 16 april 1568 was *Trompette* met een bende rebellen afgezakt naar St.-Omaars en van daaruit naar het dorpje Roebroek - de geboorteplaats van de 13e eeuwse ontdekkingsreiziger en zending Willem van Roebroek - gelegen in de laagvlakte ten noord-westen van de Casselberg, waar de IJzer een eerste bescheiden waterstreep door de beemden trekt. Ze kwamen post vatten tot vóór de kerk en bedreigden iedereen die zich vertoonde. Tijdens de vespers trokken ze naar het huis van pastoor Antoon vander Clyte, verboden de huishoudster de pastorie te verlaten, braken de kasten open, op zoek naar buit, maar vonden slechts „ontrent vyf of zes gouden croonen in cleenen gheld”. Ze namen kleren mee en alles wat hun dienstig kon zijn en vernielden het overige. Boeken werden verbrand. Daarop gingen ze naar de kerk, waar de pastoor die biecht gehoord had en de kapelaan aan het bidden waren. Beide priesters werden er overweldigd. De pastoor die onder de rabauwen een van zijn parochianen herkend had, deed beroep op zijn bescherming en op het meedogen van de anderen. Maar de opstandelingen waren niet te beroeren en verweten hem dat hij hun waarschuwingen in de wind geslagen had; dat hij „papist” gebleven was; dat hij voortgegaan was met biechthoren en zijn welsprekendheid misbruikt had om sommigen onder hen terug te brengen tot het katholieke geloof, allemaal misdrijven die volgens hen de doodstraf verdienden.

Toen ze gewaar werden dat een aantal inwoners van het dorp zich verzamelden om hun priesters te hulp te komen, staken ze vuur aan in de kerk, sloten de deur, namen de sleutels mee en vertrokken in de duisternis met de priesters.

De volgende morgen werden de pastoor en zijn kapelaan teruggevonden, verdrinken in een diepe put naast de kerk, de *Haffelput*. Het bleek dat de pastoor vooraf was gewurgd en dat de kapelaan de schedel was ingeslagen.

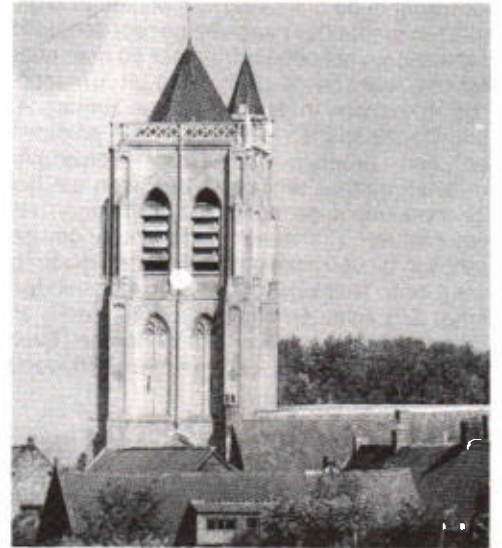
Van Roebroek waren de rebellen weggetrokken in de richting van St.-Omaars, maar te Blendecques (Blendeke) werden ze achtervolgd en aangevallen door gewapende boeren. Een van de geuzen, Olivier Forest uit Cassel werd er zwaar gewond en gevangen genomen.

Tengevolge van die nieuwe misdaden werden de ordediensten weer buitengewoon waakzaam en op zondag 23 mei overviel kapitein Boulengier een groepje Bosgeuzen tussen Belle en Steenwerck. De sektairen waren echter niet bereid zich zomaar zonder slag of stoot over te geven en er ontstond een gevecht waarin zij echter niet opgewassen bleken tegen de soldaten. Enkele geuzen werden gedood en de overige werden gevangen genomen en meegevoerd naar Belle. Een veertigtal spitsbroeders die verscholen zaten in de nabijgelegen beboste bergstreek werden opgetrommeld om hun makkers te bevrijden, maar zij kwamen te laat, de gevangenen zaten reeds achter slot en grendel. De ontgoochelde bevrijders trokken daarop naar Steenwerck waar ze zich in een vertrouwde taveerne gingen beraden. Dezelfde avond nog gingen ze naar Meseen waar een deel van de groep het klooster plunderde en een ander deel de straten doorliep om de bewoners onder bedreiging binnen te houden. Maar enkele katholieken, onder de leiding van een onverschrokken kerel, genaamd Reginald, verzette zich tegen de belagers en wisten in een eerste treffen vijf bosgeuzen te doden en een zekere Pieter Lemerre gevangen te nemen. Daarop gingen de Mesenaars de stormklok luiden, wat de vlucht van de overige rebellen tot gevolg had.

Drie dagen na de jongste plundering van de abdij te Meseen liet de abdis wapens kopen te Rijsel - 12 haakbussen en een aanzienlijke voorraad munitie - om de burgers beter te bewapenen en nieuwe aanvallen van geuzenbenden te kunnen afslaan.

Nieuwe Invasieplannen

Toen de invasie van de Westhoek, die gepland was voor februari 1568, mislukte, voornamelijk tengevolge van de aanhouding van Hanecamp en de eliminatie van de leiding, hebben de emigranten in Engeland zich daar niet welwillend bij neergelegd. Zij beschouwden de mislukking niet als een volledige feit. Onmiddellijk werden initiatieven genomen voor een nieuwe invasie poging, die opgebouwd werd volgens hetzelfde scenario als de eerste. Men zou weer beginnen met

De stoere gotische Westtoren (1532) van de Sint-Silvesterkerk te Roebroek.

mannen naar de Westhoek te sturen die met terreurdaden de sluimerende krachten zouden laten gevoelen dat de rebellie nog springlevend was en de overheidsdiensten niet duchtte. Of dit de goede voorbereiding was van een invasie valt wel te betwijfelen, maar men had nu eenmaal die optie genomen.

Het is in het kader van deze visie dat na het vertrek van Camerlynck naar Engeland, *Trompette* naar het Westkwartier werd gestuurd om de stilgevallen activiteit van de bosgeuzen nieuw leven in te blazen. Intussen zou men zien wat er met Camerlynck en zijn mannen kon aangevangen worden.

We hebben reeds verteld hoe Condé aan het hoofd van de Hugenoten (Franse protestanten) in strijd gewikkeld was met de Franse koning. Toen men in Engeland vernam dat St.-Valéry, waar de Hugenoten zich ophielden, belegerd was door regeringstroepen, werd in Engeland door de uitgeweken protestantse edelen tot een lichting van Zuid-Nederlandse troepen overgegaan om naar Frankrijk te varen en de belegerden hulp te bieden. Aan het hoofd van die troepen stond o.m. Jakob van Heule. Ook Camerlynck was van de partij. Van de hele expeditie kwam echter niets in huis omdat St.-Valéry intussen ingenomen was. Maar geruchten deden de ronde dat sektairen langs Artezië de Westhoek zouden binnenkomen en soldaten uit het Westkwartier, o.m. van het garnizoen te Ieper, werden er op af gezonden. *Trompette* maakte natuurlijk duchtig van de verslachte waakzaamheid gebruik.

Op 16 juni (1568) werd - naar de latere getuigenis van een lid van de bende, Jacques Ebrecht - de kerk van Kemmel door *Trompette* zelf in brand gestoken. Daar Meseen zich opnieuw bedreigd voelde werd een ijlboode gestuurd naar Rassenghien te Rijsel om diens hulp in te roepen. De gouver-

nur zond meteen vier gewapende ruiters naar de militaire prefekt van Armentières en naar kapitein Boulengier die te Belle verbleef, met het bevel zonder verwijl een grote klopjacht in de omgeving van Mesen te organiseren om de daar aanwezige rebellen uit te schakelen. De kapitein trok met 80 man naar Mesen, waar hij de versterking uit Armentières opwachtede. In de morgen van zondag 20 juni (1568) stuitten enkele van zijn soldaten op een groepje bosgeuzen. Boulengier meende daaruit te kunnen besluiten dat het geuzenkamp in de nabijheid was gelegen. Hij liet meteen zijn mannen oprukken om de rebellen bij verrassing te overvallen, maar op weg naar Niepkerke viel hij in een hinderlaag. Zijn soldaten sloegen op de vlucht en de kapitein werd gevangen genomen. Even later lieten ze hem een wrede marteldood sterven.

Rond dezelfde tijd werden weer vernielingen aangebracht in de kerk van Houtkerke en kort daarop werd een gerechtsdienaar van Westouter te Steenvoorde vermoord, terwijl in het bos *Den Briel* te Oudezele, zes soldaten uit Grevelingen werden aangevallen, waarvan er twee werden gedood. Bovendien werden er, bestendig op zoek naar geld, door de vrijbuiters tal van inbraken gepleegd, o.m. te Morbeke, Hazebrouck, Meteren, Wormhout en Winnezele.

Op 18 juli 1568 liet de Baron van Rassenghien de Magistraat van Ieper weten dat hij kapitein de la Motte en de soldaten die zopas uit Frankrijk teruggekeerd waren, bevel gegeven had om verder optreden van de bosgeuzen te voorkomen.

Begin september 1568 kwam Pieter de Haze (niet verwarren met Pieter Hazzaert), een hoedenmaker uit Komen, die predikant geworden was, met een groep vluchtelingen uit Engeland te Oostende aan. 's Nachts trokken ze over Wulpen en Veurne naar Belle. Maar bij een razzia op 12 september werd de Haze door de soldaten van de soevereinbaljuw in de daar omliggende bossen gegrepen. Eerst werd hij overgebracht naar Waasten, waar hij werd herkend als een verwoede aanhanger van de gereformeerde leer en waar men wist dat hij in Engeland had verbleven. Daarop werd hij naar Ieper gevoerd om er met de grote middelen ondervraagd te worden. Op de pijnbank gaf hij toe dat hij van het konsistorie van Londen de opdracht had meegekregen het volk op te roepen en te bewapenen, in voorbereiding van de geplande nieuwe invasie van Vlaamse gereformeerden uit Engeland. Op 23 oktober 1568 werd hij te Ieper levend verbrand.

Intussen hadden spionnen van Rassenghien op 16 september (1568) vanuit Engeland laten weten dat men Camerlynck weer in de Westhoek kon verwachten. Alle overheidsdiensten werden gewittigd en in staat van paraatheid gebracht.

De aanhouding en terechtstelling van Camerlynck

Eveneens als voorpost van de geplande invasie kwam op 20 september 1568 Jan Camerlynck inderdaad uit Engeland terug, aan het hoofd van 16 rebellen, verborgen in het ruim van een schip. Zij landden ook te

Oostende en trokken in de nacht over Wulpen en Veurne naar Hondschote. Daar verdeelde zich de groep. Sommigen bleven bij bekenden te Hondschote, anderen trokken naar het nabijgelegen Killem waar ze onderdak vonden bij een zekere Jooris de Cots, de rest ging naar Buyscheure en naar Renin-gelst. Er was afgesproken dat zij enkele mensen zouden bijeenbrengen in de nacht van maandag op dinsdag, 27 op 28 september (1568) in een bosje naast het kerkhof van Caestre, gelegen tussen Belle en Cassel. Men zou er richtlijnen geven voor een nieuwe actie in de Westhoek, die in Engeland was besproken en voorbereid. Men zou gevangenis openbreken, te Belle, te Cassel en te Hondschote en gevangen geloofsgenoten bevrijden; men zou weer kerken plunderen en verwoesten en priesters en gerechtsdienaars vermoorden, de baljuw van Hondschote stond vooraan op de dodenlijst. Bovendien zou men inbraken plegen bij rijke lui om aan geld te geraken en in het levensonderhoud van de manschappen te voorzien. Wat de wapens betreft, die waren zeker nog bij geloofsgenoten ter plaatse te vinden, waar ze werden achtergelaten toen men na de aanhouding van Hanecamp naar Engeland vertrok.

Camerlynck zou Engeland op de hoogte houden langs Jooris de Cots te Killem die de berichten zou doorspelen aan een Oostendse schipper. Op het gunstige moment zouden vanuit Londen 3 000 à 4 000 man het Kanaal oversteken om ergens in een haven van de Westhoek - Oostende, Nieuwpoort of Duinkerke - te landen en dit gewest te overrompelen. De edelen in Engeland hadden Camerlynck wijs gemaakt dat de prins van Oranje aan het hoofd van deze gewaagde onderneming stond en dat zij door hem als huursoldaten zouden betaald worden. Ook was er weer sprake van een overeenkomst met de Hugenoten te Boulogne, die bereid waren bij te springen. Alles wel beschouwd kan men zich afvragen of de edelen in Engeland het met hun invasieplannen werkelijk meenden, of er alleen maar op uit waren naïeve heethoofden tot intimidatie en herrieschopperij te bewegen.

Een lid van Camerlyncks bende, de genaamde Jacques Ebrecht werd op 25 september te Loker door een landbouwer bij de lurven gevat en doorgespeeld aan de overheid. Hij werd naar Ieper overgebracht en er op staande voet verhoord. Aanvankelijk trachtte hij het gerecht met verzinsels om de tuin te leiden, maar men liep daar niet in en op 26 en 27 september (1568) werd hij steeds maar zwaarder gemarteld, tot hij uiteindelijk bekende dat Camerlynck voor de volgende nacht een samenkomst gepland had te Caestre. Jan Devisch van Ieper en de groot-baljuw van Belle, Pieter van Morbeke, trokken aan het hoofd van hun mannen naar de aangeduide plaats en verrasten er in de morgen van 28 september de samenzweerders. Na een verwoed gevecht werden Camerlynck en elf gezellen aangehouden. Twee zwaar gekwetsten, Jan Coppin van Wormhout en Mathieu Vervliet van Roebroek, waarvan men vermoedde dat zij Ieper niet levend zouden bereiken werden meteen te Belle opgeknoopt. Hun lijken werden op een wagen meegevoerd en onderweg, als

voorbeeld, aan een boom opgehangen. De andere negen bendeleden van Camerlynck die naar Ieper werden overgebracht waren: Pieter de Busere (bijgenaamd Hooge van Zetten) van Herzele, Pieter Damman van Roebroek, Jan de Cots van Killem, Martin Ghiseleyn van Steenvoorde, Jan van Peene van Buyscheure, Ciais van Heems van Morbeke, Joos Winnebroot van Caestre, Richard Devere, bijgenaamd de Engelsman en Hercule Nosette die van Antwerpen afkomstig was.

Reeds op 6 oktober (1568) werd Pieter de Busere terechtgesteld. Hij werd op een „vlake“, een soort houten schutzel rond de markt gesleept en op de vier hoeken geseld, daarna werd hij nog levend geradbraakt. Op 22 oktober volgden vijf andere: Pieter Damman en Joos Winnebroot ondergingen dezelfde straf als Pieter de Busere, Martin Ghiseleyn en Hercule Nosette vonden de dood op de brandstapel, terwijl Jan van Peene die nog maar enkele dagen tot de bende behoorde en geen moorden kon ten laste gelegd worden alleen maar werd opgehangen. De volgende dag, 23 oktober 1568 werd Jan de Cots geseld, zijn oren afgesneden en eveneens levend geradbraakt. Ciais van Heems onderging hetzelfde lot.

Op 20 november kwam Jan Camerlynck aan de beurt. Bij zijn aanhouding werd hij aan de benen gekwetst, zodat hij maar moeilijk kon gaan. Het aflezen van het vonnis in de vierschaar duurde anderhalf uur. Daarop werd hij naar buiten gebracht en de oren afgesneden. Hij werd ook op een „vlake“ gebonden en vanaf de markt langs de voornaamste straten rondgesleept. Op elke straathoek en ook op de hoeken van de markt werd hij met gloeiende tangen bewerkt. Daarna werd hij met kettingen aan een paal gebonden, terwijl boven zijn hoofd een heilend vaatje met pek stond, dat in brand werd gestoken, zodat gloeiende druppels pek voortdurend op hem neervielen. Tenslotte werd hij nog op de brandstapel gebracht, waar hij spoedig de geest gaf. Camerlynck was toen ongeveer vierenvier-tig jaar oud.

Jacques Ebrecht, die de bende had verraden blikom de brandstapel op 14 december 1568. Als laatste veroordeelde volgde de Engelsman Richard Devere, die op 1 februari aan de schandpaal met een strop om de hals werd tentoongesteld, daarop geseld werd „met scherpen roeden tot den loopenden bloeden“ en vervolgens voor eeuwig uit Vlaanderen werd verbannen. Hij was de enige van de op 28 september aangehouden bende die aan de dood ontsnapte, maar er was uitgemaakt dat hij aan de meeste misdaden die de anderen ten laste waren gelegd, onschuldig was.

Intussen was op Kerstavond nog Jooris de Cots uit Killem te Ieper opgehangen. Voor hun dood hadden enigen onder hen, waaronder Jan Camerlynck, gebiecht en zich met het oude geloof verzoend, maar Pieter Debusere, Joos Winnebroot, Martin Ghiseleyn en Hercule Nosette hadden halsstarrig geweigerd zich te bekeren. R.A.B.

De volgende keer:
Terreur in de volgende jaren
Het begin van de tachtigjarige oorlog

SPAARKAS
ippa

Jacques PYFFEROEN
Graaf van Hoornweg 5
8994 KROMBEKE

Tel. 057/40 08 24 (tijdens kantooruren)

SPAAR- en BANKVERRICHTINGEN

Alle VERZEKERINGEN

Overname van uw bestaande polissen
Goedkope premies

Kantooruren :

Ma - di - wo - do - vr van 8 - 12 u.
zaterdagmiddag en op afspraak

KLEINE FISKALE KRONIEK

De medewerkende echtgenote

Een zelfstandige kan aan zijn medewerkende echtgenote een deel van zijn winst toekennen. Daardoor kan men van een belastingvermindering genieten.

Normaal kan het aan de echtgenote toegekende deel niet meer bedragen dan 30 t.h. van het bedrijfsinkomen, tenzij er blijkt dat de prestaties van de medewerkende echtgenote duidelijk recht geven op een groter aandeel. Dat kan het geval zijn bij ziekte van het bedrijfshoofd, of in een bedrijvigheid die voornamelijk afhangt van de echtgenote (bv. modezaak). Een dergelijke toekenning heeft geen enkele verplichting inzake het sociaal statuut voor gevolg.

Er is wel een voorwaarde : de medehelpende echtgenote mag persoonlijk geen eigen beroepsactiviteit uitoefenen of geen belastbaar pensioen genieten, die meer dan 21.000 fr. *bruto* in het jaar (!) en dus niet per maand, heeft opgebracht.

Om die 21.000 fr. te bepalen, worden niet meegeteld :

- niet-belastbare pensioenen, renten en toelagen;
- achterstallige inkomsten van vorige jaren.

In een feitelijk gezin - dus waar man en vrouw samenwonen en niet gehuwd zijn - gelden voorgaande bepalingen niet. Toch kan de medewerking van een bijzit op een andere manier, met belastingvermindering, geregeld worden, maar hier zijn er wel gevolgen op het gebied van de sociale wetgeving.

Serge Blondeau

Fiscaal Adviseur UFSAL - Tel. 057/30 01 44

MENSEN VAN BIJ ONS

Op 16 juni jl. is in het Mariaziekenhuis te Poperinge overleden, Julien Vandevoorde, beter bekend als „Julien van de Bank“, aangezien hij van 1932 tot 1959, agent was van de „Société Générale“ (naderhand Generale Bankmaatschappij) op de markt te Roes-

brugge, eerst in het huisje waar nu de weduwe van Emiel Vandewalle woonachtig is en na de Tweede Wereldoorlog nog een aantal jaren in het aangepaste postgebouw.

Julien Vandevoorde was geboren te Poperinge op 17 februari 1909 en kwam na zijn huwelijk met mej. Martha Matten, Roesbrugge bewonen.

OEREN - CAVALCADE

De V.V.V.-Alveringem organiseert een tentoonstelling „Oeren-Cavalcade“ van 4 juli tot en met 30 juli in het landelijk kerkje van Oeren. De tentoonstelling geeft een historische en volkskundige benadering van het carnavalgebeuren in België.

Om de bezoeker in de sfeer van het carnavalgebeuren te brengen, wordt in de middenbeuk van de kerk een stoet gevormd. Meer dan 10 originele kostuums (o.a. Berenkostuum van Andenne, Blancs Moussis van Stavelot, Hamse Wuitens, ...) worden er tentoongesteld.

Per provincie worden één à twee karnavalsteden belicht. Een algemeen beeld, zowel historisch als volkskundig, wordt per provincie weergegeven.

In het koor van de kerk besteden de initiatiefnemers ruime aandacht aan het carnavalgebeuren in Frans-Vlaanderen. De steden Belle, Godewaersvelde, Steenvoorde komen er aan bod.

Het geheel van de tentoonstelling wordt in een verantwoord wetenschappelijk kleedje gestoken door de heer Jack Verstappen i.s.m. het tijdelijk personeel van de V.V.V.

Zoals de vorige jaren verleent het Gemeentekrediet van België een financiële bijdrage voor de kataloog en de affiche.

Toegangsprijs : 30 fr. - groepsbezoeken (vanaf 10 pers.) : 20 fr. - C.J.P. en +3-pas : 20 fr. - kinderen beneden 12 jaar : gratis.

Bezoeken : iedere dag van 14 tot 18 u. Groepsbezoeken in de voormiddag zijn mogelijk, indien de V.V.V. vooraf telefonisch verwittigd werd (058/28 81 57).

Als je houdt van ZELF je mode maken,

kies dan voor 't Valentijntje

- alle mercerie-artikelen
- prachtig breikatoen
- accessoires voor je nieuwe combinatie : sjaals - ceinturen - fantasiejuwelen
- ragfijne panty's, Boule & Bill socks
- herensokken : alles van Du Parc
- geboortegeschenken

OPEN iedere dag : 8.30 - 12 u. en 13.30 - 19 u.
zondag 9 - 12 u.

Maandagvoormiddag gesloten.

Prof. O. Rubbrechtstraat 77, Roesbrugge

Alles voor de „DOE HET ZELVER“

Behangpapier

Verfwaren

Gordijnen

Vloerbekleding

Onderhoudsprodukten

JACQUES BERQUIN

Couthoflaan

8990 PROVEN

tel. 057/30 06 54 - 057/30 11 20

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND

Geboorten :

- Jelle Vandelanotte, z. v. Jean-Pierre en Myriam Lanszweert (Stavele).
- Karen Firey, d. v. Patrick en Ann Devos (Stavele).
- Sofie Baes, d. v. Hugo en Christiane Baes (Stavele).

Huwelijksaankondiging :

- Stefaan Depoorter van Veurne met Niele Catteeu van Beveren-IJzer.

Overlijdens :

- Roger Rosseeuw, 61 j. echtgenoot van Maria Delporte (Beveren-IJzer).
- Bernard Pillaert, 19 j., zoon van Gerard en Marie-Astrid Gantois (Beveren-IJzer).
- Julien Luyssen, 81 j., weduwnaar van Yvonne Debeuf (Beveren-IJzer).
- Cyriel Loor, 80 j., echtgenoot van Christine De Grave (Stavele).

K.L.J.-MEERSBLOMME

Hier krijg je dan de activiteiten voor de maanden juli-augustus :

- 6 juli : Sportfeest te Beauvoorde.
- 12 juli : Papierslag.
- 16 juli : Strandwandeling.
- 22-25 juli : Vierdaagse naar G.-H.-Luxemburg.

- 3 aug. : Meersblomme-T.D.
- 30 aug. : Eendaagse reis naar Bobbejaanland.

Papierslag

Op zaterdag 12 juli houdt K.L.J.-Beveren, Stavele, Leisele papierslag in de gemeenten Beveren-IJzer, Stavele en Leisele.

K.B.G. Beveren-IJzer

Kaarting van 14 juni :

Nuttens F. 366, Alleman R. 344, Bartholomeus U. 324, Kino F. 311, Verbrugghe M. 302, Ganne M. 286, Vandewynckel R. 280, Leys J. 264, Butaye V. 244, Maerten M. 176.

Klassement :

1. Alleman Rose-Ann	14-1636
2. Ganne Michel	13-1545
3. Verbrugghe Michel	13-1610
4. Vandewynckel Rachel	13-1497
5. Nuttens Furcy	12-1616
6. Masscheleyn Mad.	12-1408

TE KOOP

- **MELKKOELTANK Packo**, inhoud 450 l. tel. 057/33 44 99

10 % KORTING

op alle SCHOOLGERIEF
26 augustus - 13 september

Drukkerij SCHOONAERT

Bergenstraat 14-16, Roesbrugge

BAKKERIJ Joseph en Odette WULLEN-LOUTON

danken hierbij hun trouwe klanten
van Beveren en omliggende
en bevelen tevens hun opvolger aan

**Antoon en Marleen
CATTEEU-FEYS**

Voor alle
BOUWWERKEN
BOUWMATERIALEN
GRAFKELDERS
GRAFMONUMENTEN

R. VERMEULEN

Haringestraat 75
8990 HARINGE
tel. 057/30 02 07

ROESBRUGGE
ZONDAG 17 OOGST 1986
vanaf 14 u.

10^e FOLKLORISTISCHE HOEVEDAG

**NIEUW :
HOMMELPLUK**

Inkom 80 fr.
Kinderen gratis.
Parking gratis.

De AUTOVERZEKERING is mijn specialiteit.
Bovendien voer ik nu een speciale actie en daarom kan ik u,
naast service en een gunstige premie, nu ook nog een zeer
prettige verrassing aanbieden.

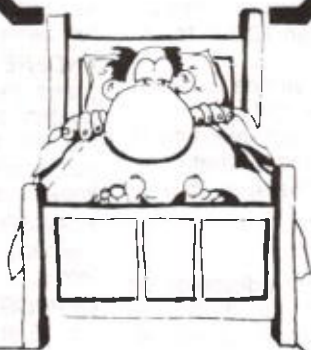
ABB-verzekeringskantoor
Roger VANDERGUCHT - CATTEEU

Roesbruggestraat 3 - 8991 Beveren-Alveringem
tel. 057/30 07 57

**de grootste keus
behangpapier**

de grootste keus
DEKENS
DONSDEKENS
DEKBEDDEN
BESCHERMHOEZEN
HOOFDKUSSENS

WOONINRICHTING

schoonaert

Tel. 057/33 40 86

Bruggestraat 3 - 5

8970 POPERINGE

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor : GASOIL - diesel
- verwarming

FUEL-OIL
BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Blekerijweg 33-35
8994 PROVEN

Tel. 057/30 04 13

De 21 + SPAARREKENING

Basisrente : **4%** Getrouwheidspremie : **1,25% (*)**

(*) Voor plaatsingen die 12 opeenvolgende maanden behouden blijven.

Terugbetaling hospitalisatiekosten

Toetreding mogelijk vanaf een spaarbedrag van 50.000 fr.
De premiebijdrage vermindert in verhouding tot de spaar-
inspanning. Bij een gemiddeld spaarbedrag van 230.000
fr. is de dekking VOLLEDIG GRATIS !

KRIS ROSSEEUW

Provenplein 48 - PROVEN (057/30 03 55)

groep argenta

VERZEKERINGEN
PRINZIE
LENINGEN
PRINZIE
BELEGGINGEN
PRINZIE
PVBA ZAKENKANTOOR
PRINZIE

Agentschap **Krediet aan de Nijverheid**

Provenplein 39A - 8994 PROVEN-POPERINGE

Tel. 057/30 09 01 - 30 09 02

na de diensturen : 30 03 26 - 30 02 58

HOUTHANDEL
FIRMA MAERTEN p.v.b.a.

Bruggestraat 26-28
8970 POPERINGE

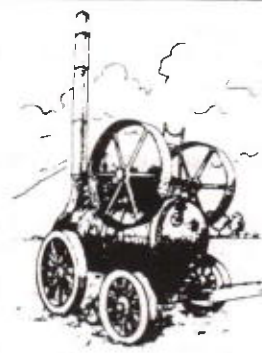
M **Massieve
stijldeuren**

Michel BAELE

**Bankelindeweg 29 C
8994 KROMBEKE**

CENTRALE VERWARMING
ASFALTBEDEKKING
KEUKENS — SANITAIR
ALGEMEEN ONDERHOUD VAN GAS
EN MAZOUTBRANDERS

HOUTSKOOL
Telefoon 057/40 05 43

10 jaar folkloristische hoevefeesten

vervolg van blz. 60

Konijn met bier, paprika en hopscheuten

- 1/2 kg gesneden ajuinen doreren (d.i. geel en zacht laten worden) in boter op een laag vuurtje;
- konijn in kleine stukken snijden en bakken in boter in een pan / alleen maar bruinen, niet gaar maken / bij de ajuinen voegen, maar de 1/2 van de braadsaus weggieten en de andere helft goed gedeglaceerd (van de pan geschreept) bij het konijn voegen;
- gooi er bovenop de inhoud van een flesje bruin patersbier van 6 of 8 graden en voeg daarbij nog wat *ontvette* kippenbouillon / die bouillon kan desnoods gemaakt worden met warm water en kippenbouillonblokjes / het konijn mag NIET helemaal oversopt staan;
- voeg daaraan toe, en volg de juiste hoeveelheden (die het beter wil weten zal mislukken) 2 afgestreken hoeveelheden kandij-suiker (potsuiker) + 2 afgestreken soeplepels paprikapoeder (belangrijk!) + peper + zout + muskaatnoot, tijm en twee laurierblaadjes;
- 1 uur laten stoven met gesloten deksel op laag vuurtje;
- stukken konijn uitnemen;
- 200 gram room aan de saus toevoegen en een soeplepel sausbinder „Maïzena-Express“ er bovenop strooien / al roerend het hele zootje een paar minuten laten inkoken / proeven op zout en peper;
- de hopscheuten in water met citroen pocheren (dus water verwarmen tot even onder het kookpunt en de hopscheuten erin brengen gedurende een paar minuten), ze daarna even dompelen in een tweede pan met verwarmd zoutwater / ze opdienen naast een stukje konijn en overvloedig saus eraan toevoegen.

Smakelijk eten en tot op het 10e hoevefeest!

R.A.B.

ROESBRUGGE-HARINGE

BRUGERLIJKE STAND

Overlijdens :

- Edgard Maes, 74 j., echtgenoot van Anna Meeuw.
- Hélène Vandewalle, 73 j., weduwe van Joseph Gornbeir.

Geboorte :

- Jelle Maes, zoon van Jacques en Caroline Struye.

Vlaamse Kermis - voor onze kinderen

Zondag 3 augustus wordt er voor de vijfde keer een Vlaamse Kermis ingericht op de speelkoer en in de lokalen van de meisjesschool.

Tal van spelen en vermakelijkheden zijn voorzien, waarmee prachtige prijzen kunnen gewonnen worden, bv. : *doorlopende tombola met optelling van punten; bollo-smito voor kramiek; gewichtsbepaling van een var-*

kensham, maar ook visput, wijnvangst, draai-bord, bolling door de tuin, prijssschieting met karabijn, en nog veel meer.

Bovendien is er doorlopend PRIJSKAARTING voor braadworst (om mee te nemen).

Spijs en drank in overvloed, barbecue, pannekoeken en ijs !

Om 22 u. wordt weer een prachtige en ingelijste akwarel van kunstenaar Romain Depuydt, met een waarde van 12 000 fr. uitgeloot.

De opbrengst is ten bate van de kinderen van onze florerende dorpsschool.

Iedereen wordt verwacht en iedereen is welkom ! Verlies de datum niet uit het oog : zondag 3 augustus, met aanvang te 15 u.

Eervolle prijs

Door de Dienst voor Geschiedkundige en Folkloristische Opzoeken van de provincie Brabant, werd in samenwerking met het weekblad *Het Rijk der Vrouw* een tekenwedstrijd uitgeschreven onder het motto „Onze straat in feest“.

Een tekening ingestuurd door onze jonge dorpsgenoot Laurent Cnudde (13), Dr. J. Gheysenstraat 4 te Roesbrugge, werd door de wedstrijdjury bekroond. De prijsuitreiking had plaats op zaterdag 21 juni jl. in het provincierecreatiepark te Kessel-Lo (bij Leuven).

Behalve dat hij prachtige prijzen mocht in ontvangst nemen mocht de jonge kunstenaar met zijn ouders en andere laureaten een gezellige dag doorbrengen in dat mooie provinciale domein. - Proficiat Laurent !

NAAR ST.-VICTOR-DE-BUTHON

Op zaterdag 19 juli trekken weer enkelen naar de feesten te St.-Victor. Daar zullen we weer „joviaal“ ontvangen worden. Na een groots banket wordt er in privéwoningen overnacht. De zondag kunnen we meefeesten op hun 10° „fête de battage“. Het feest wordt besloten met een „souper“ en dans tot in de kleine uurtjes.

De medewerkers aan onze hoevefeesten die wensen mee te reizen naar St.-Victor, gelieven hun naam op te geven aan een van de bestuursleden of aan Joël Deroo tegen zondag 13 juli. Er wordt gereisd met eigen wagens en alle reiskosten worden achteraf evenredig verdeeld. De terugreis is voorzien op maandagvoormiddag.

AKTIVITEITEN OP DE 10° FOLKLORISTISCHE HOEVEFEESTEN

OOGSTEN : pikken; binden en schoven; afrijden van de oogst met maaimachine en pikbinder;

DORSEN : dorsen met duvel en dorsmachine; met paard in tredmolen;

VLASBEWERKING : o.a. zwingelen met houten zwingelmolen;

ANDERE AKTIVITEITEN : honing maken; graan malen; klompen kappen; kuipen en houten pomp vervaardigen; spelwerken; manden vlechten; desselen; wassen aan de put; brood en ovenkoeken bakken; pannekoeken op de buizestoof;

HOMMELPLUK : plukken met de hand; hommelpap; tentoonstelling oud materiaal en foto's;

GEPROGRAMMEERDE AKTIVITEITEN :

om 16 en 18 uur : paard beslaan;

om 17 uur : een varken slachten;

om 15 en 18.30 uur : een schaap scheren;

om 18 uur : koeien melken met de hand;

om 18 uur : akkordeonisten uit Alveringem.

Zaterdag 16 OOGST te 20 uur

10° HOEVEBAL met discobar „POPEYE“

HYPOTHEEK- EN
SPAARMAATSCHAPPIJ
VAN ANTWERPEN

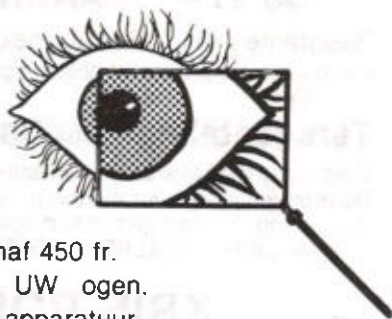
DENUT CHRISTIAN

Casselstraat 12
8991 Beveren-IJzer
Tel. 057/30 01 82

OPTIEK LOBELLE-RYON

Burg. Bertenplein 11
8970 POPERINGE
057/33 67 19

- KWALITEITSZONNEBRILLEN vanaf 450 fr.
- ZONNEBRILLEN aangepast aan UW ogen.
- GRATIS OOGTEST met moderne apparatuur.
- WILT U CONTACTLENZEN ?
- BIJ ONS : volledige oogtest en aanpassing.
- Contactlensprodukten en speciale oogmake-up.

AKTIVITEITEN EN VERMAKELIJKHEDEN MAANDEN JULI EN AUGUSTUS

Kaartingen

- Haringe, in de schoollokalen
woensdag 9 juli
puntenkaarting „Derde Leeftijd“
- Roesbrugge, bij P. Gunst
dinsdag 22 juli
puntenkaarting „Derde Leeftijd“
- Haringe, in de schoollokalen
woensdag 13 augustus
puntenkaarting „Derde Leeftijd“
- Roesbrugge, bij P. Gunst
dinsdag 26 augustus
puntenkaarting „Derde Leeftijd“

Vogelpik

- Roesbrugge, bij Maria Soenen
zaterdag 5 juli
smijting voor de Handelspikkers
- Roesbrugge, bij P. Gunst
zaterdag 12 juli
smijting voor de leden
- Roesbrugge, in „De Gouden Arend“
zaterdag 26 juli
vogelpiksmijting voor de leden
- Roesbrugge, bij Maria Soenen
zaterdag 2 augustus
smijting voor de Handelspikkers
- Roesbrugge, bij P. Gunst
zaterdag 9 augustus
smijting voor de leden
- Roesbrugge, in „De Gouden Arend“
zaterdag 23 augustus
smijting voor de leden

WITSOONE WANDELTOCHTEN

- Krombeke, 21 juli 1986
10, 20 of 32 km
Inschrijving in zaal „Witsoone“ v. 8 - 15 u.

K.L.J.-SPORTFEEST

- Proven, „Couthofpark“
zondag 10 augustus '86 om 13.30 u.
's avonds : Sportfeest-T.D.
in de Bierkelders te Roesbrugge

FEEST OP EEKHOUTE PROVEN

- Zaterdag 12 juli '86
9.30 tot 13.30 u. : krijttekeningen
14 u. : show met de clowns „The Rossi's“
17.30 u. : receptie
vanaf 19 u. : grootse barbecue met dans

GESLOTEN

- Café „Boerenhof“, Beveren-IJzer
gesloten wegens jaarlijkse vakantie
van zat. 19 juli t.e.m. zat. 26 juli
terug open op zondag 27 juli.

HOEVEFEESTEN

- Roesbrugge, Hof „Ter Linde“
zaterdag 16 augustus
hoevebal met discobar „Popeye“
zondag 17 augustus
10° folkloristische hoevefeesten

TE KOOP

- **BROMFIETS**, Bergenstraat 93, Beveren-IJzer.

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Ik denk dat het fameuze St.-Anna-spaarplan uiteindelijk het lot zal beschoren zijn van alle fundamentele veranderingen die ooit, in dit land van halve maatregelen, werden gepland.

We kennen het scenario : het begint altijd met grote projecten waarvan iedereen verschiet, waarop er onmiddellijk protesten en betogingen komen, gevolgd door palavers met drukingsgroepen, de zgn. sociale partners, die leiden tot de afzwakking van een reeks maatregelen; tenslotte blijkt de uitvoering te stuiten op een siert moeilijkheden die men niet had voorzien, zodat er van het oorspronkelijke ontwerp, waaraan zoveel tijd en energie is besteed, maar weinig overblijft !

Zo was aanvankelijk voorzien dat de werklozensteun zou wegvallen bij samenwonenden die een gezinsinkomen hadden van 480.000 fr. per jaar of meer. Nu is dat onder de druk van de syndikaten tot 600.000 fr. per jaar opgevoerd. In deze tijd waarin veel mensen bepaalde verplichtingen hebben aangegaan is dat misschien wel verantwoord. Maar wat er niet verantwoord is, dat is dat de kleine zelfstandigen moeten blijven voortsukelen met een pensioentje van 13- à 17.000 fr. per maand ! En dát, niettegenstaande de interessen op hun luttele spaarcentjes bijna zijn gehalveerd. Maar ja, die mensen zijn niet meer in staat om achter rode, blauwe of groene vlaggen te betogen. Men hoort ze niet en men doet er niets voor ! Om iets te bekomen moet men in dit land veel gerucht maken, met vlaggen en spandoeken door Brussel slenteren, duizend keer per uur met zijn vuist in de wind slaan en roepen : WIJ WILLEN WILFRIED WEG, WILDE WILFRIED WIJZER WORDEN, WIJ WILDEN WILFRIED WEER ! En om te eindigen moet er dan nog een ledopere in brand gestoken worden, die een of andere minister voorstelt. Alleen dát heeft resultaat. De berusting van de ouderdom is de moed der onmacht !

't Zijn voornamelijk de leerkrachten die protesteren. Ze willen niet aanvaarden dat hun aantal veel te groot is. Ik ken het probleem niet voldoende, maar als ik gezien heb hoe jonge mensen, bij een konfrontatie voor de T.V. zich hebben gedragen tegenover minister Verhofstadt, dan denk ik toch dat de resultaten van onderwijs en opvoeding te wensen laten en dat er inderdaad iets moet veranderen. De Franse filosoof H. Taine, die leefde in de vorige eeuw, heeft toen al gezegd : „De opvoedkunde, is een van de grootste dwaasheden van deze tijd. Maar laat ons dat niet te hard zeggen, er zijn zoveel mensen die ervan leven“.

„Hij moest nu eens zien wie er allemaal wil van leven“, zegt Gusta, „hij zou nog meer van die dwaasheid overtuigd zijn !“

Tot na de vakantie,

Pol

MEDISCHE PEDICURE
MANICURE

Sabine CAPPOEN

Prof. O. Rubbrechtstraat 12
8990 ROESBRUGGE

Verzorging aan huis

Enkel op afspraak : 057/30 05 94

Stoelen en tafels
Vlechtwerk
Biezen en riet

Paul Rappelet

Roesbruggestraat 4
8994 PROVEN

Tel. 057/30 04 63

GARAGE SERVICE
NEVEJAN
OKKAZIEMARKT
KROMBEKE 057/40 00 35

- FORD Fiesta '82
- RENAULT R9 GTL '82
- FORD Escort '86
- OPEL Ascona 1600 '84 d
- VW Jetta '83 diesel
- OPEL Kadet 1200 '76
- VW Golf '85 diesel

PEDICURE

Mevr. Vandewalle-Decaestecker
Veurnestraat 11
8980 Vleteren (Oost)

Op afspraak : tel. 057/40 01 01

Ook verzorging aan huis

Woensdagnamiddag gesloten

Alle voetverzorgingsprodukten
en benodigdheden.

Onze

PRIJZEN

werden

weer

PLATGESTAMPT

kom kijken wat er nog van overblijft
en profiteer ervan

HET LOONT DE MOEITE !

Ig. PARENT - MOYAERT

Prof. O. Rubbrechtstraat 35

8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30 03 20

Bij ons telt service,
kwaliteit en prijs.

**Van DINSDAG 8
tot ZATERDAG 26 JULI**

Open van 8 u. tot 12 u. en van 13 u. tot 19.30 u.
Gesloten van zondag 12.30 u. tot maandag 13 u.

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREEVE

Als de mensen van Cappel hoorden zeggen dat Toone Verzet ging trouwen met Florine Nijpers, de weduwe van den Fransen brigadier van de kommiezen, kosten z'hulder bykans niet inhouden van 't lachen.

Toone wiste wel dat Florine è soorte van è dragonder van posteure was, maar è wiste niet dat 't zo è gierige pinne was die è souw in tweeën ging byten. En je moet weeten Toone was è bon vivant van è jaar of vijftig, die veele liefhebberijen hadde; de zaterdag en de zundagvoornoene met z'n vinke naar de zetting, de zundagachternoene naar de schieting en terzelfdertyde zyn drinkgeld gaan zetten op den tiercé en in de weeke nog gaan kaarten of gaan biljarten.

„Florine gaat'n wel kortvlerken!” zeiden de mensen ol lachen.

Ze waaren niet è mist oek, want Toone was nog maar wel uut zyn wittebroodsweeken of 'n hadde het ol zitten. 'n Hadde per ongeluk è keer zyn beklag è daan dat 't Florine hoorde dat zyn vinke niet goed meer è schuifelde ...

„Héwè, ols joen veugel niet meer schuifelt gelijk ofdat 't zyn moet, 't is ol verloren geld van nog te gaan speelen der mei!” zei Florine en 't was afgelopen.

Op de schietingen van de zundag kwam er kortelings nadien de tweede reclamatie. „Wuk peins je gy!” grolde ze ... „je schoon geld daar boven aan de perse gaan hangen en toen moeten d'er achter schieten om weere te krygen ... houdt daarmee maar zeere op wei!

Van gaan kaarten en gaan biljarten durfde Toone nu oek niet meer klappen. 't Bleef dat'n nog alleenlijk mochte gaan speelen of de peerden tegaare met Jean, hulderen gebuur.

Nu, ze zeggen oltemets, ongeluk in de liefde is geluk in 't spel. Héwè met Toone was dat olmetnekeer 't geval ...

Op è dag kwam 'n van by Jean, de gebuur, z'n keuken binnen è stormt ol roepen:

„Florine! W'hèn de grooten pot è wonnen ... Kyk, Jean hêt op è brieftje è schreeven hoeveele dat 't is!”

„Is 't de moeite weerd om zoo'n leeven te maaken?” vroeg Florine.

Toone keek op 't brieftje ...

„Zes miljoen driehonderd vijftigduizend!” riep Toone ... „maar 'k kunnen de reste niet leezen!”

„Jamaar alzo niet wei!” riep Florine en ze snakte 't brieftje uut Toone z'n handen ... „den anderen moet niet peinzen van alzo è deel achter te houden!” En ze was de deure uut en binnen by de gebuur ...

„Hoeveele is er hier iegenlyk è wonnen met die peerden!” riep ze.

„Zes miljoen driehonderd vijftigduizend!”

„Ja, ja, dat weeten w'ol!” riep Florine ... „maar de reste!”

„Hoe, de reste?” zei Jean ... „maar 'k hèn 't toch op dat brieftje è schreeven!”

„Ja, ja” riep Florine ... „maar dat achter die driehonderd vijftig duizend, kun 'k niet meer leezen ... is dat zeshonderd zesentwintig of zeshonderd achtentwintig?”

KWAAK

De
ITT
+
SIERA

**diepvriezers
nu aan
ZOMERPRIJZEN**

modellen vanaf **9950 fr.**

VERDELER: **J. CAPPOEN-GANTOIS**

Prof. O. Rubbrechtstraat 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30 05 94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert
Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30 03 79 Prk. 000-0904677-55

DE IJZARBODE

Informatieblad
voor de dorpen :

Roesbrugge-Haringe
Proven-Krombeke
Stavele-Beveren

Verschijnt maandelijks behalve in augustus

Een groot man uit de Westhoek

Dokter Henri BRUTSAERT van Poperinge (1868-1938)

Medicus, Voorzitter van de Provincieraad en Volksvertegenwoordiger

Onlangs werd het 25-jarig bestaan van het Medisch-Pedagogisch Instituut „De Lovie”, onze welbekende en gerenommeerde instelling voor mentaal gehandicapten, op een passende manier herdacht en gevierd.

Dat het prachtig kasteel „De Lovie”, dat in 1856 door de familie van Merris werd gebouwd en van 1912 tot 1926, met het omliggende domein in het bezit kwam van de adellijke familie de Brouhoven de Bergeyck, uiteindelijk voor verkrotting werd behoed en bovendien een humanitaire en doelmatige bestemming kreeg, is te danken aan de Poperinge dokter Henri Brutsaert.

Bijna een halve eeuw na zijn overlijden, weten nog weinigen welk baanbrekend werk dokter Brutsaert, als medicus, als kristen en als Vlaming heeft verricht.

Nochtans, hij is één van diegenen die niet mogen vergeten worden, omdat hij zichzelf vaak heeft vergeten !

Omnipracticus en psychiater

Dokter Henri-Honoré Brutsaert werd geboren te Poperinge op 19 augustus 1868, als derde zoon in het landbouwersgezin van Karel-Lodewijk Brutsaert en Octavie Quaghebeur, maar bracht zijn jeugd door te Watou, waar zijn vader burgemeester was. Hij bezocht het bisschoppelijk college te Poperinge en beëindigde de retorika als laureaat, getooid met de gouden medaille. Daarop trok hij naar de Leuvense Universiteit medicijnen studeren en in 1894 behaalde hij met grote onderscheiding het diploma van dokter in de genees-, heel- en verloskunde. Na zijn legerdienst vestigde hij zich te Watou, waar hij bijna twintig jaar lang het harde leven sleet van de plattelandsdokter, die vaak door slijkerige binnenwegen zijn bezoeken aflegde met paard en tilbury, en waar hij niet alleen medicus was, maar tevens de vertrouwde raadsman voor iedereen en voor alle moeilijkheden.

Als geneesheer had hij veel interesse voor psychiatrie en geesteszieken, in het spoor van de grote vernieuwer van deze medische discipline, Jozef Guislain. In verband daarmee volgde hij meerdere congressen, zowel in het buitenland als te Brussel. Daarom werd hij in 1913 benoemd tot directeur-geneesheer van het H. Hart-gesticht voor geesteszieken te leper, dat in 1900 met de *Zusters van de Bernhartigheid Jesu*, zijn deuren had geopend.

Het volgend jaar brak de Eerste Wereldoorlog uit en dokter Brutsaert, die het leger zijn diensten had aangeboden, maar als 46-jarige te oud was om als vrijwilliger aangenomen te worden, werd omstreeks half augustus

1914 naar Brussel geroepen, waar hem het bestuur van het militaire hospitaal werd opgedragen. Die instelling werd weldra overspoeld met Belgische, geallieerde en zelfs Duitse gekwetsten, maar zonder onderscheid te maken tussen landgenoot, vriend of vijand, verzorgde hij ze allemaal met dezelfde toewijding. De gebeurtenissen volgden elkaar in snel tempo op en toen onder de druk van de Duitse opmars de Belgische militairen geëvacueerd werden, verlangde dokter Brutsaert terug te keren naar leper. Niettegenstaande de Duitse legers reeds tot voorbij Brussel waren opgerukt, mocht hij door de tussenkomst van enkele voornamelijk Duitse militairen, die hij had verzorgd, door de vijandelijke linies heen (!) terugkeren naar de Westhoek.

Enkele maanden vóór de oorlog uitbrak had dokter Brutsaert niet alleen meerdere bijdragen over ziekenzorg, laten verschijnen in *Het Ypersche Volk*, maar hij had tevens een cursus over ziekenverpleging ingericht, die onder de leperse Franssprekende bourgeoisie heel wat konsternatie had verwekt omdat die in het Nederlands werd aangebracht, maar toch een merkwaardig succes kende voornamelijk om de manier waarop de lessen werden gegeven. Toen hij uit Brussel te leper was teruggekeerd en ook de Westhoek door de voortschrijdende Duitse legers werd bedreigd, ging een groot deel van de leperse bevolking op de vlucht, maar met een aantal vrijwilligers en leerlingen van zijn verpleegkursus stichtte hij een ambulancedienst, die de overblijvende bevolking tijdens en na beschietingen en bombardementen, heel wat diensten bewees. Over de toewij-

ding en verdiensten van dokter Brutsaert in die bange dagen, heeft Cesar Gezelle in *De dood van Yper* (1916) aangrijpende dingen geschreven.

Dokter Brutsaert bleef te leper, in het H. Hart-gesticht tot de 21e november 1914, dag waarop de regering deze instelling liet evacueren en overbracht naar Perray-Vaucelle (Seine-et-Oise) waar hij zijn zieken volgde.

Met de hulp van de Belgische ambassadeur te Parijs, baron Beyens en van senator Empain schiep dokter Brutsaert een dispensarium in de Franse hoofdstad, waar hij drie keer per week gratis raadpleging hield en geneesmiddelen ter beschikking stelde van behoeftige Belgische zieken. Tevens was hij nog directeur van het sanatorium (tuberkulose) van Ballainvillers bij Parijs. Om de toewijding waarmee hij naderhand de Franse burgerbevolking hielp tijdens de griep epidemie van 1918, werd hij benoemd tot *Officier de l'Instruction Publique en France*.

Eens de vrede teruggekeerd vestigde dokter Brutsaert zich te Poperinge en werd hij benoemd tot Koninklijke Hoogcommissaris voor de Verwoeste Gewesten, sectie leper-Poperinge. In 1919 werd hij provinciaal raadslid en in 1921 verkozen tot voorzitter van de provincieraad, die hij in een tijd die nog weinig ontvankelijk was voor dergelijke hervormingen, met nuchtere realiteitszin

spoedig wist te vervlaamsen. Intussen had hij te Poperinge ook de leiding gekregen van het door het Amerikaanse Rode Kruis gestichte „Moederhuis” (materniteit), dat haar activiteiten begon op 5 maart 1920.

Dokter Brutsaert en „De Lovie”

In 1915 was door de militaire overheid te Houtem (Veurne), op de wijk 't Doorntje, een veldhospitaal opgericht, in houten barakken, dat na de vijandelijkheden nog een tijd lang in de vervanging voorzag van de vernielde gast- en ziekenhuizen van de verwoeste frontstreek. Maar toen die hospitalen herbouwd waren, werden de barakken te Houtem ter beschikking gesteld van Belgische tuberkulosen - lijders aan die vreselijke, want toen nog bijna ongeneeslijke en besmettelijke ziekte - die uit de oorlogssanatoria, die gevestigd waren in Frankrijk langs de Zwitserse grens, naar het vaderland werden overgebracht.

Op voorstel van dokter Brutsaert, de toenmalige voorzitter van de provincieraad, die als geneesheer en oud-direkteur van Ballainvillers bijzonder bekommerd was om de gesel van de toring, die voor zoveel jonge mensen een bedreiging vormde, werd in de provincieraadszitting van 14 juli 1922 een krediet van 700.000 fr. gestemd voor het oprichten van twee sanatoria in de provincie: een in het noordelijke deel voor vrouwen, en een in het zuidelijk gedeelte voor mannen. Spoedig kwam het „Sanatorium Elisabeth” voor vrouwen tot stand te Sijsele (kwam onder de leiding van dr. Dewinter), maar met de instelling voor mannen ging het minder vlot.

De minister van Binnenlandse Zaken en Volksgezondheid liet op 5 maart 1924 aan de gouverneur van West-Vlaanderen, de hr. Janssens de Bisthoven, weten, dat het sanatorium te Houtem hem te veel geld kostte en dat hij zinnens was aan die uitbating te verzaaken. Op 3 oktober van hetzelfde jaar, werd de gouverneur gevraagd of de provincie „Houtem” kon overnemen. Men was bereid grond, barakken en inboedel gratis af te staan, mits de provincie de verbintenis aangaang van minstens 10 jaar de toenmalige bestemming van de instelling in stand te houden of deze door een andere, in dezelfde streek te vervangen.

Na veel discussie en besprekingen ging de provincie akkoord, maar voor het beheer van een sanatorium was een afzonderlijke instantie nodig, die bestendig de gang van zaken in

handen hield. Daarom werd een Maatschappij zonder winstgevend doel (een v.z.w.) in het leven geroepen, die zich speciaal met deze aangelegenheid zou bezig houden. Deze vereniging bestond uit 19 beheerders, met de Zwevegumse industrieel Leon Bekaert, die ook provincieraadslid was, als voorzitter, en dokter Brutsaert als afgevaardigde-beheerder, t.t.z. de man die zich met het dagelijks bestuur zou bezig houden. Deze Maatschappij trad in het bezit van het sanatorium te Houtem, en begon aan de uitbating voor eigen rekening vanaf 1 augustus 1926.

Maar de hele instelling was aan vernieuwing toe, want na meer dan 10 jaar waren veel barakken in bedenkelijke toestand. Om de zware kost van nieuwbouw te ontlopen, werd voortdurend rondgekeken naar een geschikt gebouw, waar mits aanpassingswerken een sanatorium kon ingericht worden. Als man van de streek kende dokter Brutsaert „De Lovie” en wist hij dat het kasteel en het domein, na de dood van de graaf en de gravin de Brouchoven de Bergeyck, in handen gekomen was van de Brusselse „Immobilière Bernheim”. Hij wist de provinciale raad te overtuigen dat dit de enige kans was om in het zuidelijke deel van de provincie een bestaand gebouw in handen te krijgen dat voor een sanatorium geschikt was, terwijl het daarbij horende domein het gedroomde recreatieoord was voor mensen die wegens het besmettingsgevaar geïsoleerd moesten leven. Eindelijk op 10 maart 1929 kreeg hij de toelating om „De Lovie” te kopen. De provincie betaalde 1.250.000 fr.

Onmiddellijk werden aanpassingswerken uitgevoerd en een paviljoen voor 70 bedden gebouwd. In november 1930 kwamen de nog te Houtem verblijvende zieke mannen (de vrouwen waren reeds naar Sijsele vertrokken) naar hun nieuwe vestiging, die voortaan „Sanatorium St.-Idesbald” zou heten. Op 17 juli 1932 werd het plechtig ingehuldigd door Koningin Elisabeth.

Volksvertegenwoordiger

Aangezien dokter Brutsaert op aandringen van zijn vrienden, bij de verkiezingen van 5 april 1925 zich als eerste opvolger liet plaatsen op de lijst van de katholieke partij, van het arrondissement Ieper en de eerste effectieve en verkozen kandidaat de hr. Colaert (een advocaat van Poperingse komaf, maar die te Ieper was gevestigd) in november 1926 ontslag nam als volksvertegenwoordiger, kwam

dokter Brutsaert in zijn plaats in het Parlement. Op dinsdag 30 november 1926 legde hij de grondwettelijke eed af, in het Nederlands, en in *Ons Volk Ontwaakt* van 3 december daaropvolgend werd aan de nieuwe volksvertegenwoordiger het hoofdartikel gewijd, met de hierbijgaande foto, op groot formaat, die de hele eerste bladzijde in beslag nam.

In de Kamer interesseerde dokter Brutsaert zich uiteraard in het bijzonder voor vraagstukken die verband hielden met de volksgezondheid en de hygiëne. Hij werd verslaggever van het budget van de minister van Binnenlandse Zaken en in de volgende legislatuur verslaggever van het budget van de kolonie. Hij was ook zeer bekommerd om de tropische ziekten die de bewoners van Kongo bedreigden. In 1929 ging hij ten andere naar onze kolonie op studiereis, aangemoedigd door zijn zoon Paul (Watou 1898-Perk 1960), geneesheer-bacterioloog, die in opdracht van de *Union Minière du Haut-Katanga*, te Elisabethstad een laboratorium oprichtte voor bacteriologie en serologie.

Paul Brutsaert, die in Afrika en naderhand ook in eigen land een grote bijdrage heeft geleverd in de strijd tegen tropische ziekten en in het bijzonder tegen de gevreesde slaapziekte, was te Leuven assistent geweest van prof. dr. Richard Bruynoghe (1881-1957), die afkomstig was van Alveringem en zelf in de jaren 1925-1926 in Katanga had verbleven om er de profylaxis tegen hersenvliesontsteking in de voeren. Bij het studentenvolkje was „den Bruynten” voornamelijk bekend omdat hij slechts twee talen meester was: het Frans, waarin hij was opgeleid en zijn moedertaal, het dialect van „Bachten de Kupe”, waarin hij zijn Nederlandstalige cursus doceerde.

Paul Brutsaert werd na de Tweede Wereldoorlog, in oktober 1945, professor aan het Prins Leopold Instituut voor Tropische Geneeskunde te Antwerpen.

Om zijn belangstelling voor Kongo werd dokter Brutsaert (Honoré) verkozen tot lid van de Hoge Koloniale Gezondheidsraad. Maar als zoon van een landbouwer en vertegenwoordiger van een agrarische streek liet ook de landbouw hem niet onverschillig. Hij was immers voorzitter van de Boerenbond en het hopverbond van Poperinge. Tenslotte was hij nog de toeverlaat van vele kleine mensen, die zijn hulp kwamen inroepen voor hun pensioentje, hun invaliditeitsvergoeding of frontstreeprente en andere moeilijkheden.

(zie vervolg blz. 78)

hobby-bouw

Hugo VERMEULEN

Obterrestraat 56

8994 PROVEN

Tel. 057/30 06 74

- alle bouwmaterialen
- verhuur van alle bouwmaterieel
- vloeren, faïences, sierstenen
- erkend officieel verdeler van alle **RUBSON**-produkten
- vrij toegang
- bouwdeetjes

Probeer het maar bij ons... U bent steeds welkom !

GEUZEN TUSSEN HONDSCHOTE EN IEPER (24)

Beelden van vóór, tijdens en na de reformatie !

Wat voorafging : *Geloof en ketterijen in de Middeleeuwen / Het lutheranisme in Vlaanderen en in de Westhoek / Het calvinisme / De eerste emigranten en de eerste hagepreek / Het concilie van Trente en het Eedverbond / De beeldenstorm en zijn oorzaken / Aanval op Veurne / Wattrelos werd Waterloo / Austruweel en Valenciennes / De plakaten / De inquisitie / De repressie vóór Alva / De Bloedraad / Vrijbuiters in de Westhoek / Terreurdaden en moorden te Houtkerke, Oostcappel en te Roesbrugge / De samenzwering van Spanjaardsdale / De moorden te Reningelst / Invasie uit Engeland / De moordexpeditie van 26 januari 1568 / De aanhouding van Hanecamp / Moorden te Roebroek / Nieuwe invasieplannen / Aanhouding en terechtstelling van Camerlynck.*

De moord op de Roesbrugse zadelmaker

Wie gedacht had dat met de uitschakeling van Camerlynck en zijn voornaamste kornuiten, voor goed een einde was gemaakt aan het gewelddadig optreden van de bosgeuzen, had het verkeerd voor. Camerlynck was zeker de meest beruchte voorman geweest, die het bijzonder bont had gemaakt, maar er waren nog anderen die zijn terreur zouden voortzetten en even onverschrokken tot akties zouden overgaan. Inderdaad, nog geen maand later pleegden de bosgeuzen een afgrijselijke wraakmoord te Roesbrugge.

Te midden van Roesbrugge-dorp, op de markt, was er een straatje met slechts enkele huisjes, dat verloren uitliep op de meersen gelegen aan de rechteroever van de IJzer, net vóór hij Roesbrugge binnenkomt. Dat straatje bestaat nog, maar sedert een halve eeuw is het onbewoond en omdat de ingang met een gewelf is overbouwd, heet het nu het „Poortegat“.

Onder de enkele huisjes, die er in de 16e eeuw stonden, was er een herberg, met een houten voorgevel, *Den Engel* - en het straatje heette toen ook het *Engelstraatje* - bewoond door Jakob Ackerman, zadel- en gareelmaker, met zijn enige dochter Johanna en een jonge knaap, Jan Lap genaamd, die er de stiel aanleerde.

In de late avond van 12 december 1568, terwijl er nog drie herbergklanten aanwezig waren, werd het huisje door vijf geuzen overvallen. Ze waren blijkbaar van uit de meersen de herberg benaderd en ze hadden eerst vruchteloos gepoogd de achterdeur te forceren. Daarop waren ze langs een brokkelige muur tot op het laag gelegen dak geklauterd en waren van daar op de zolder terecht gekomen. Ackerman en de klanten, die hoorden wat er gebeurde, waren naar boven gestormd en daar ontstond een vreselijk gevecht. De dochter viel in zwijm, één van de herbergklanten werd gekwetst en de twee andere wisten het huis te verlaten op zoek naar hulp. Maar toen die hulp in het Engelstraatje aankwam, hadden de geuzen net de herberg verlaten en verdwenen zij in de duisternis. Men hoorde nog één van die kerels, die men herkende als een zekere Luiz Ducatel, roepen: „Bravo amis, nous sommes vengés!“. Jakob Ackerman lag dood op de zolder, vermoord met een rapierstoot in de hartstreek. De geuzen zouden door herberggekleits en geroddel vernomen hebben dat Ackerman hen niet gunstig gezind was en ze

verdachten hem ervan betrokken te zijn geweest bij de brand van een van hun schuil-oorden te Haringe, in april van hetzelfde jaar (1568).

Toen werd de naam van het Engelstraatje veranderd in Ackermanstraatje. En tot in het begin van de 19e eeuw was er aan de noordelijke buitenmuur van de kerk van Haringe een herdenkingsplankje bevestigd, waarop men kon lezen:

De Tachtigjarige Oorlog

De Tachtigjarige Oorlog is de naam die werd gegeven aan het langdurig verzet van de Nederlandse gewesten, tegen het gezag van hun wettige vorst Filips II en zijn vertegenwoordiging te Brussel. Verzet dat ruimschoots heeft ingespeeld op, en gebruik heeft gemaakt van de religieuze twisten. Die strijd heeft met zijn hoogten en laagten geduurd van 1568 tot 1648, dus tot wanneer bij de Vrede van Munster, de afgescheurde noordelijke provinciën als afzonderlijke staat door Spanje werden erkend.

Vooraleer onze provinciën vaarwel te zeggen, om er nooit meer terug te keren, had Filips II in 1559 de Nederlanden met een stevig en duurzaam bestuur willen begiftigen. De door hem aangeduide regentes werd bijgestaan door de drie zgn. *Collaterale Raden*, die reeds door keizer Karel op 1 oktober 1531 waren gekreëerd en die eigenlijk de voortzetting vormden van de nog oudere algemene landsheerlijke adviesraad.

Het ging om de *Raad van State*, met aan het hoofd de Fransman Granvelle, bisschop

Don Luiz de Requesens, de opvolger van Alva

van Atrecht, Viglius een verstandige rechtsgeleerde en graaf de Berlaimont. Alleen deze drie waren eigenlijk van betekenis, hoewel er nog drie andere leden waren: de graven Egmond en Hoorn en de prins van Oranje; de *Geheime Raad*, die toezicht had op het rechtswezen en de politie, en tenslotte de *Raad van Financiën*. In theorie had men ook de *Staten-generaal*, waarin vertegenwoordigers van de gewesten zetelden.

Maar Egmond en Hoorn en de prins van Oranje, net zoals de edellieden die de Staten vertegenwoordigden, namen het niet dat zij werden genegeerd en dat hun rol van weinig betekenis was. In 1562 werd door Oranje de *Ligue der Grooten* gesticht, waarbij zich bijna alle leden van de hogere adel aansloten. Hun doel was tot een regering van Nederlandse edelen te komen. In 1564 gelukte het hun wel Granvelle te laten ontslaan, maar niet een eigen gouvernement te vormen, al werd Egmond naar Spanje gezonden om dit te bewerken, maar hij kwam van een kale reis thuis.

Ook de lagere adel streed voor het behoud van een eigen positie die in het gedrang was gebracht door de economische en maatschappelijke ontwikkeling van de burgerij. De lagere adel zocht steun bij het volk door aan te dringen op verzachting van de plakaten en door naderhand de beeldenstorm te steunen, die door Oranje werd veroordeeld omdat hij te grote macht vreesde bij het volk, wat het einde zou betekenen van de heerschappij van de adel.

Dat was eigenlijk het klassieke verloop: de vorst kent belangrijke bestuursfuncties toe aan de hoge adel, maar in hun machtswellust wensen en eisen deze laatste, steeds meer gezag en inbreng; dit leidt tot terechtwijzingen en beperkingen vanwege de vorst, wat het ontstaan geeft aan rebellie. Dergelijke gang van zaken is vastgesteld in de loop der tijden, zowel in Oost- als in West-Europa.

zowel bij ons als in China. Als de rebellen er tenslotte in slagen zich met hun land of gewesten aan de vorst te onttrekken, noemt men ze vrijheidsstrijders. Les traîtres d'aujourd'hui sont des héros demain! (L. Delavigne).

Bij de komst van Alva gingen heel wat leden van de hoge adel naar het buitenland. Oranje week uit naar zijn geboorteplaats, Dillenburg in Pruisen. In de loop van 1568 deed hij met zijn huurtroepen, die hij grotendeels met eigen gelden bekostigde, drie aanvallen vanuit het oosten, maar ze mislukten doordat de Nederlanden zelf niet in beweging kwamen en de Duitse lutherse vorsten die nochtans hun steun beloofd hadden, hem in de steek lieten.

In 1569 werden door Alva vaste belastingen ingevoerd, nl. de eenmalige 100ste penning op onroerend bezit; de 10e penning op verkoop van roerende goederen en de 20ste penning op de verkoop van onroerend goed, belastingen die wegens hun gevolgen voor het economische leven heel wat verzet opriepen, maar Alva bleef de toestand meester tot in 1572.

In de noorderlijke gewesten waren de geuzen, die op hun hoede moesten zijn voor Alva, niet in bossen gaan schuilen, maar hadden het ruime sop gekozen en waren een zeeroversbestaan gaan leiden. Vandaar de *Watergeuzen*, in tegenstelling met de *Bosgeuzen* in de Westhoek. Hun schepen, voor een deel bemand met avonturiers en beroepskapers, uitgerust en opgetuigd in Emden, Dover of La Rochelle, zwierven rond en overvielen handelsschepen en plunderden kustdorpen. Ze waren in hun optreden niet veel delikater dan de bosgeuzen, maar slaagden erin op 1 april 1572 Den Briel (Zuid-Holland) te veroveren, vandaar de spreuk: „Op de eerste april verloor Alva zijn Bril”.

Deze verovering was het sein voor heel wat opstandigheid op andere plaatsen, waar lang bedwongen haat tegen Alva's tirannie zich botvierde in weersprekende wreedheid. Langs alle kanten werd Alva nu aangevallen: ten noorden door de ontketende geuzen, ten oosten door Willem van Oranje, die aan het hoofd van zijn huurbenden oprukte en ten zuiden door de broeder van Willem van Oranje, Lodewijk van Nassau, die vanuit Frankrijk plotseling Bergen (Henegouwen) binnendrong. Men verwachtte ook nog hulp uit Frankrijk, maar de fameuze Bartholomeusnacht, van 24 op 25 augustus 1572, waarin Hugenoten of Franse protestanten in grote menigte te Parijs werden omgebracht, wat in tal van andere Franse steden navolging vond, maakte een einde aan de voorgenomen Franse interventie en betekende tevens de redding voor Alva. Bergen werd heroverd en oproerige steden in het noorden, Zutphen, Naarden en Haarlem, de stad die zich zeven maanden lang wist te verdedigen, moesten zich overgeven of werden stormenderhand ingenomen en vreselijk gekastijd. Alkmaar werd echter tevergeefs aangevallen en de rebellen vernietigden de Spaanse koninklijke vloot in de Zuiderzee.

Tengevolge van de opgelopen tegenslagen werd Alva door Filips II teruggeroepen en in november 1573 vervangen door de zoon van zijn gewezen leermeester, don Luiz de Requesens. De nieuwe landvoogd wilde

zoete broodjes bakken en begon met een algemeen pardon of amnestie af te kondigen. Op H. Drievaldigheidszondag, 6 juni 1574, werd op de Grote Markt te Brussel, in aanwezigheid van de regent, de Staatsraad en gouverneurs plechtig lezing gehouden van de koninklijke pardonbrieven. Filips II schonk vergiffenis aan Staten en steden, leenheren en leenmannen en aan al wie sedert 1566, ter gelegenheid van de godsdienstberoerten in opstand gekomen was. Maar 292 personen, met naam aangeduid, kwamen daarvoor niet in aanmerking. Daaronder bevonden zich al de mannen uit de Westhoek die als predikanten of gereformeerde leiders waren opgetreden: Pieter De Bert (Bertius), Pieter Datheen (Dathenus), Willem Damman, Antoon de Zwarte (Algoet), Jakob Debuysere en Pieter Hazaert.

Door Requesens werden ook de Raad van Beroerten en de tiende penning afgeschaft maar de oorlog in Holland moest voortgezet worden. Leiden werd door de Spanjaarden belegerd, maar werd dapper verdedigd, al had de stad een verschrikkelijke hongersnood te doorstaan, maar Lodewijk Boisot van Brussel verdreef de belegeraars met de dammen door te steken. Het jaar daarop wist Requesens wel Zierikzee, mits grote verliezen in handen te krijgen, maar zijn plotse linge dood, op 5 april 1576 leidde tot de opstand van de Spaanse troepen, die 22 maanden soldij opvorderden en besloten zich die toe te eigenen met onze gewesten te plunderen. In Antwerpen alleen werden door het eigen bezettingsleger meer dan 7 000 personen omgebracht en meer dan 500 huizen in de as gelegd. Men sprak van de *Spaanse Furie*. Om aan deze mouterij een einde te maken kwamen de Staten van Noord en Zuid overeen en ondertekenden op 8 november 1576 de *zgn. Pacificatie van Gent*. Bij deze overeenkomst werd besloten om eendrachtig met eigen troepen de Spanjaarden te verjagen, werd er volledige amnestie afgekondigd met betrekking tot alle vorige onlusten en werden de plakkaats tegen de hervormden opgeschorst.

De moord op de pastoor van Herzele

Wat was er intussen, van begin 1569 tot aan de *Pacificatie van Gent* in de Westhoek gebeurd?

Niettegenstaande de harde klappen die ze te verduren hadden gekregen en de bestendige aanwezigheid van soldaten onder het bevel van de heer de la Motte, waren de bosgeuzen nog altijd niet van het toneel verdwenen. En al zaten ze misschien meer dan vroeger versnipperd bij vrienden en gelijkgezinden, toch was er voldoende communicatie tussen hen om zich af en toe te groeperen en een slag te slaan.

Zo ging er in de nacht van 1 op 2 september 1569 een geuzenkommando de gevangenis van Komen overvallen, om enkele van hun gelootsgenoten te bevrijden. Het volgende jaar, op 20 juni 1570, werd Jakobus Sluper, de tachtigjarige pastoor van Herzele, op een schandalige manier vermoord.

Herzele was steeds een geuzennest geweest, dat sterk onder de invloed stond van twee voornamen nieuwgezinden: Lambert le Mahieu, heer van Kemmel en de weduwe van Maillard Peussin, van wie we vroeger

reeds gesproken hebben. Een groep ruwe en onversaagde mannen, die overgekomen waren uit Engeland, wisten dat de pastoor van Herzele als getuige was opgetreden tegen zijn gewezen parochiaan Jan Morrel, die op 9 februari samen met Hanecamp was gevangen genomen en achteraf werd gehangen, o.m. wegens kerkbraak te Armentières en te Erkingem. Bovendien hadden ze vernomen dat de pastoor goed bij kas was. De sektairen waren van oordeel dat zij dat geld nuttig konden gebruiken en dat hij daarenboven moest gestraft worden voor zijn verklaring.

Op die 20ste juni was de pastoor echter afwezig, want hij was naar Hondschote getrokken, maar men wachtte zijn terugkeer af. Net toen hij zijn huis was binnengegaan, boden zich twee rabauwen bij hem aan. De pastoor die dacht dat hij met een paar gedeserteerde en plunderende soldaten te doen had, keurde in strenge bewoordingen hun handelwijze af, maar zij beantwoordden zijn vermaningen met een fluitsignaal, waarop veertien van hun spitsbroeders kwamen toegelopen en de pastoor met de dood bedreigden als hij al zijn geld niet op staande voet overhandigde. De priester die nu wel inzag met wie hij te doen had, eindigde met de plaats aan te wijzen waar zijn geld verborgen zat, maar omdat zij zich van zijn rijkdom veel meer hadden voorgesteld, vermoedden zij dat hij nog andere schuilplaatsen verzweeg. Na vruchteloos aandringen op meer buit, werd door enkele benedeelden een hoop stro aangebracht. De pastoor werd zijn bovenkleidij afgetrokken, met het hoofd in een wafelijzer geprangd en opgehangen boven het stro, dat in brand werd gestoken. Vooraleer de priester aan zijn vreselijk lot werd overgelaten, werd hij door de rabauwen nog met steekwapens bewerkt. Toen de dorpsbewoners bemerkten wat er in de pastorie gebeurde, was het te laat. Ze vonden hun pastoor verbrand en verstikt en daarbij nog overdekt met 23 wonden. De daders waren natuurlijk verdwenen.

R.A.B.

De volgende maal:
*Nog meer misdaden
Invasie van uit Nieuwpoort
De „kerken onder het Kruis”*

HYPOTHEEK- EN
SPAARMAATSCHAPPIJ
VAN ANTWERPEN

DENUT CHRISTIAN

Casselstraat 12
8991 Beveren-IJzer
Tel. 057/30 01 82

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND

Geboorten :

- Dimitri De Bucq, z. v. Ernie en Carine Baele (Stavele)
- Kevin Verbrigghe, z. v. Jean-Luc en Chantal Parret (Stavele)
- Emmy Defever, z. v. Martin en Carine Hampe (Beveren)

Huwelijksaankondigingen :

- Dirk Devloo van Stavele met Marie-Anne Vansieghem van Koekelare
- Josephus Van Goethem van Boeckhout met Hedwig Bonnez van Stavele
- Eddy Verbrigghe van Vleteren met Greet Vantomme van Stavele
- Johan Bossaert van Beveren met Martine Van Houcke van Veurne
- Eddy Beddeleem van Stavele met Ann Dezwarde van Diksmuide
- Johan Deconinck van Zwevegem met Maria Van Staeyen van Beveren
- Stefaan Depoorter van Veurne met Nele Catteeu van Beveren

Huwelijken :

- Rik Rosseeuw van Beveren met Ann Parret van Vleteren
- Rik Dehoucke van Beveren met Jenny Declunder van Beveren
- Jean-Pierre Jaeckens van Heuvelland met Veronique Pacco van Beveren

- Daniel Caesemaecker van Beveren met Cossette Vanlerberghe van Beveren

Overlijdens :

- Julien Luyssen, 81 j., weduwnaar van Madeleine Deweerdt en van Yvonne Debeuf (Beveren)
- Cyriel Loor, 81 j., weduwnaar van Alice Huyghe en echtgenoot van Christine De Graeve (Stavele)

K.B.G. Beveren-IJzer

Kaarting van 21 augustus. Behaalden drie partijen : Verbrigghe Michel 329, Alleman Rose-Anne 320, Butaye Marcel 304, Scheldeman Maurits 292, Catteeu Jozef 284, Goudenhooft Germain 271, Vandromme Elie 254, Vercruyce Martha 212.

KLASSEMENT :

1. Alleman Rose-Anne	19-2278
2. Verbrigghe Michel	19-2231
3. Ganne Marcel	17-2502
4. Nuttens Furcy	17-2243
5. Vandewynckel Rachel	17-2060
6. Masscheleyn Madeleine	16-1952
7. Leys Joël	15-1933
8. Neyrinck Michel	15-1845

TE KOOP

- **JONGENSIETS** (± 8-10 j.). Zich wenden : Dr. J. Gheysenstraat 2, Roesbrugge.

3° COUNTRY- & WESTERNFESTIVAL

Ook dit jaar waait de country-muziek wind weer in „Westhoekelijke” richting. Dit heeft als resultaat dat er een evenement op stapel wordt gezet, van spektakulaire omvang : een openlucht-festijn met gekombineerde activiteiten : wat is er dan mooier dan dat country-music daarin een belangrijk punt vormt.

Het artiestenpakket luidt als volgt :

JIMMY LAWTON (USA)

Professioneel en met zachte stem - country op zijn best.

BRIAN HUNT (GB)

Zijn stem is diep en warm en lijkt wat op de stem van Kenny Rodgers. Waar je stil van wordt. Brian alleen op gitaar !

THE ARIZONA RANGERS (B)

Geniet van de steer, hedendaagse moderne country, waarin ruimte is voor mondharmonika en fiddle enerzijds, met als uiterste een relax klinkende sax, keyboards en gitaren. Wat is er in die sfeer mooier dan een dansje „You are the rock” en zelfs een beetje disco gaat er wel in.

Easy listening op zijn best dus ! Ongetwijfeld zullen vooral de mooie stemmen en afwisselende solozang de country liefhebbers aanspreken.

Resumerend, wilt U genieten van een aangename sfeer, wegdromen bij pure country-klanken van fiddle, steelgitar en banjo, wat aangedikt met drums, kom dan op 6 september naar Proven, Molendreef.

ABB AUTOVERZEKERING

De AUTOVERZEKERING is mijn specialiteit. Bovendien voer ik nu een speciale actie en daarom kan ik u, naast service en een gunstige premie, nu ook nog een zeer prettige verrassing aanbieden.

ABB-verzekeringskantoor

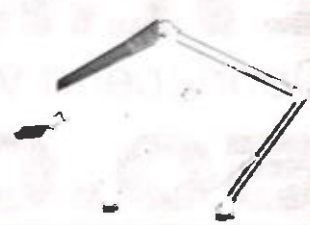
Roger VANDERGUCHT - CATTEEU

Roesbruggestraat 3 - 8991 Beveren-Alveringem
tel. 057/30 07 57

TERUG NAAR SCHOOL !

Bureaulampen
nieuwe gamma
vanaf **395 fr.**

Rekenmachines
TEXAS INSTRUMENTS
(met 2 jaar waarborg)

Jos. CAPPOEN-GANTOIS

Prof.O.Rubbrechtstraat 12
8990 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 05 94

Kopen is vertrouwen
In vertrouwen kopen is
BOERENBOND kopen.
Daarom voor alles voor bedrijf,
huis en tuin

W. NEUVILLE

Prof. O. Rubbrechtstraat 16
8990 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 02 68

AVEVE

TUINAANLEG en
ONDERHOUD

**Paul
VANWILDEMEERSCH**

Moenaardestraat 82
8990 ROESBRUGGE-HARINGE
Tel. 057/30 00 43

NV Wijnhandel **COULIER** ALVERINGEM

LOONBEDRIJF

**Dirk
DONCHE-LAPEIRE**

Haringeplein 21
8990 HARINGE
Tel. 057/30 07 38

Verdeler van de streek
HOGEDRUKREINIGERS **KÄRCHER**
TRAKTOREN **RENAULT**

AGENT **CLAAS** maaidorsers
pick-uppers
hakselaars
hooimachines

LANDBOUWMACHINES
CASE-IH — FENDT

Verkoop en herstel van
alle landbouwmachines

ROGER DONCHE

Haringeplein 8

8990 ROESBRUGGE-HARINGE

Tel. 057/30 04 62

HARINGE, 28 SEPTEMBER 1986

Wedstrijd

TRAKTOREN- EVENWICHTSTAND

Doorlopend vanaf 10 uur

50.000 fr. prijzen

- eerste prijs : 10.000 fr. + luchtdoop
- bij iedere recordverbetering onmiddellijk een geldprijs
- 50 bestgeklasseerden ontvangen een naturaprijs
- 30 fr. inleg per recordpoging
- traktor ter plaatse ter beschikking voor elke deelnemer
- Om 20 u. : prijsuitreiking in de feesttent

Inlichtingen : Paul Recour - tel. 057/30 02 70

Landbouwkrediet

KANTOOR RECOUR B.V.B.A.

BASISKURSUS RODE KRUIS

Al ooit meegemaakt dat iemand van Uw familie dringende hulp nodig had en dat er niemand was om te helpen? Ja? Hebt U er nooit aan gedacht om zelf eens iets van Eerste Hulp Bij Ongevallen te leren? Ja? Nu krijgt U de kans. In het nieuwe Rode Kruislokaal (bovenzalen van het Gemeentehuis te Roesbrugge) kunt U op maandagavond 15/9, 22/9, 29/9 en 6/10 gratis veel leren betreffende E.H.B.O.

Deze lessen zijn gratis en beginnen om 20.00 u. U zult verbaasd staan hoe gemakkelijk U de eerste reddende gebaren onder de knie kunt krijgen en tevens een leven kunt redden.

Indien de maandagavond een moeilijke avond voor U is, kunt U te Stavele in de Gemeentezaal dezelfde lessen volgen op de dinsdag 16/9, enz..., maar dan om 19 u.

GROOTSE KAREL DE BLAUWER- FEESTEN IN HARINGE

Wanneer de herfst zijn intrede doet met wisselvallig en soms slecht weder, wordt in Haringe gedacht aan de vele „Blauwers“ van enkele jaren terug.

Op zaterdag 27 september wordt voor de zesde maal de „Blauwerstocht“ georganiseerd en meteen „Karel de Blauwer 86“

gekozen. Dit spel dat een rekonstruktie is van het vroegere „blauwen“, bezorgt de deelnemers de meest fantastische avonturen die ze ooit konden verzinnen. Inlichtingen en inschrijvingen vóór 20 september in café „d'Heybeke“ (057/30.00.80). Na aankomst gratis oude blauwerskost voor alle deelnemers. Ook niet-deelnemers kunnen per inschrijving meeën.

Zondagmorgen 28 september, al vroeg in de morgen, zijn de deelnemers aan de „Grandiose Rommelmarkt“ aan de slag om hun waar te verkopen. Er zijn vrije staanplaatsen voor iedereen. Op de speelplaats voor het dorps huis, houden de kinderen hun markt.

Om 10.00 u. begint de „Internationale Wedstrijd Traktor-evenwichtstand“. Er zijn 50.000 fr. prijzen met als eerste prijs 10.000 fr. en heel wat andere natura-prijzen in de wacht te slepen. Iedereen die het rekord verbetert, ontvangt terstond een prijs.

Om 11.00 u. officiële opening van het „Dorps huis“ en opening fototentoonstelling van Klaas Lecluyse „Dorpsfiguren voor de lens“!

In de namiddag sensationeel optreden van krachtpatser Noël Six.

Om 16.00 u. wordt door de Muziekmaatschappij van Stavele een rondgang gemaakt met de nieuwe Karel de Blauwer, die dan ook

zijn ere-teken ontvangt.

De „Blauwerfeesten“ worden uitgewuifd met het opstijgen van een warme luchtballon rond 18.00 u.

Op verzoek
GRATIS een proefnummer
van het weekblad

**Boekhandel
SCHOONAERT**

Bergenstraat 14
8990 ROESBRUGGE

PEDICURE

Patrick DESCHREVEL

Blasiusstraat 14

8994 KROMBEKE

Tel. 057/40 00 11

- algemene voetverzorging
- verzorging van eelt, likdoorns, eksterogen, kalknagels, ingegroeide nagels, ...

op afspraak
ook verzorging
aan huis

ALLE LENINGEN

- ★ persoonlijke
- ★ financieringen (auto nu 0,48%)
- ★ hypotheaire vanaf 7,25%

GOEDKOOP

DIREKTE BESLISSING

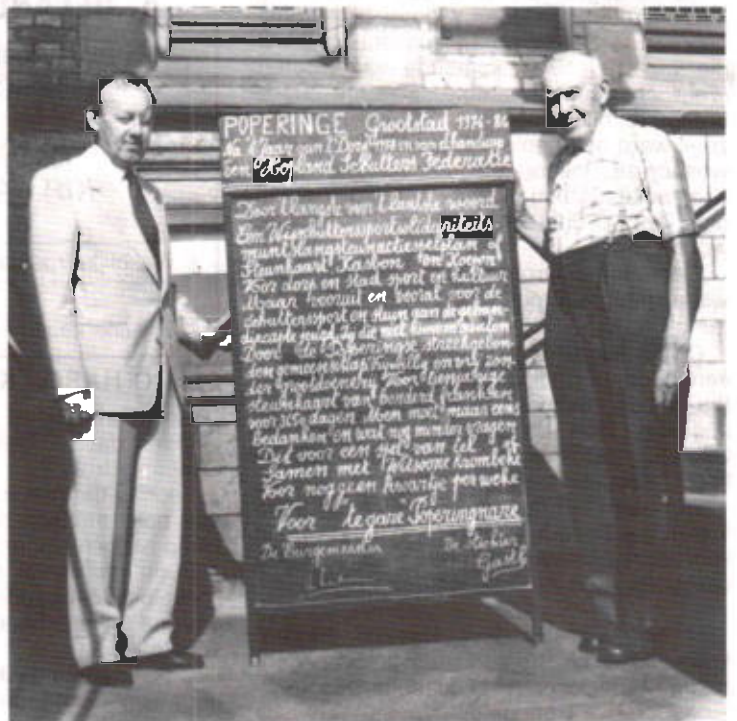
BEL LEO LEPEE

057/30 04 60

057/40 01 12

Gemeentekrediet
de bank op z'n best

AKTIE VOOR POPERINGSE FUSIEWIP 1976-1986

Deze aktie van Krombeeknaar Leopold Gast kreeg de medewerking van de Burgemeester, Schepenen en het voltallige Stadsbestuur van Poperinge, alsook van heer Fernand Feys, Ere-Burgemeester van Stavele - Beveren-IJzer.

Steunkaarten (100 fr.) zijn te verkrijgen bij de stichter Leopold Gast, Blasiusstraat 12, Krombeke of bij alle Poperingse Schuttersgilden.

MENSEN VAN BIJ ONS

Op 19 juli jl. is te Leuven overleden : René Flamey, gepensioneerd adjudant-chef en brigadecommandant van de Rijkswacht te Genk. Hij was weduwnaar van mevr. Justine Boeyen.

René Flamey was geboren te Roesbrugge op 5 september 1905 als zoon van Henri en Marguerite Blondeau (beter bekend als Margriet Ooghe).

Twee van zijn dochters zijn respectievelijk gehuwd met Willy en Fernand Vercruyce, zonen van Odier Vercruyce en Irma Morlion, uit de *Gouden Arend* te Roesbrugge.

Op 14 augustus jl. is te Oudenaarde overleden : Urbain Deschuytter, geboren te Proven op 16 februari 1915, als zoon van Remi en Emma Wydoodt. Zijn ouders baatten naderhand een beenhouwerij en herberg (*In de Reidsulf*) uit, in de huidige Prof.O.Rubrechtstraat nr. 49 (nu te koop gesteld) te Roesbrugge.

Urbain Deschuytter, oud-leerling van de Broeders Xaverianen te Brugge, was in zijn jeugd stagiair bij de Ontvanger van de Registratie te Roesbrugge. Na zijn huwelijk in 1939 met mevr. Bertha Depoorter van Zuidschote, was hij werkzaam op de Hypotheekbewaring te Oudenaarde.

Op 19 augustus jl. is te Oostende, op 62-jarige leeftijd overleden, Georges Devrome, geboren te Beerst op 14 augustus 1924 en die van mei 1949, komende van Houtem (Veurne) douanebeambte was te Roesbrugge tot hij in augustus 1961 op eigen verzoek werd overgeplaatst naar Oostende. Hij woonde te Roesbrugge, aanvankelijk in de Krombekestraat nr. 4 en naderhand in de huidige Prof.O.Rubrechtstraat nr. 22, nu onbewoond.

Georges Devrome was sedert 1983 weduwnaar van mevr. Helena Bontinck.

Op 26 augustus jl. is te Westvleteren, na een lange en pijnlijke ziekte overleden : Bertha Nobels, geboren te Roesbrugge op 31 augustus 1924 als dochter van Pierre en Gabriëlle Desaegher (in de huidige Prof.O.Rubrechtstraat nr. 62).

Zij trad in het huwelijk in november 1945 met Roger Decadt, molenaar en handelaar in veevoerders te Westvleteren, waar zij zich vestigden in de Krombekestraat nr. 10.

In het klooster van Merville (Noord-Frankrijk) is op 12 augustus jl. overleden, zuster Marie-Joséphé, of Josepha Deschuytter geboren te Haringe op 21 maart 1909 als dochter van Jules en Romanie Delmaere. Zij was de zuster van Madeleine Deschuytter, echtgenote André Sweertvaegher uit de Krombekestraat te Roesbrugge.

ROESBRUGGE VRIJE GEMENGDE SCHOOL

Uitslagen van de Vlaamse Kermissen

De akwarel van R. Depuydt werd gewonnen met het loterijnummer 336, door Valère Neuville uit de Prof.O.Rubrechtstraat te Roesbrugge.

De klokradio geschonken door het huis Jozef Cappoen, werd gewonnen door Marcel

Vertraete te Roesbrugge, met een preciese raming : 9 palingen met een gewicht van 375 gram.

De pop gaat naar An Braem (Molenwal), die uitgeloot werd uit negen personen die de juiste naam (Liza) hadden geraden.

De varkensham tenslotte woog precies 6,220 kg en werd gewonnen door Erwin Vermoortel van Oudenburg, met 6,229 kg. (Gino Meerschaert dacht : 6,230 kg !)

We maken van deze gelegenheid gebruik om even te wijzen op de voortreffelijke resultaten die de oud-leerlingen van de plaatselijke school behaalden bij de beëindiging van het schooljaar 1985-1986, wat getuigt van de degelijke vorming die in onze vrije gemengde school wordt verstrekt.

In het St.-Franciscusinstituut (Penitenten) te Poperinge hadden we drie laureaten :

- Veerle Vulsteke en Nadine Coene, laureaten van het Algemeen Sekundair Onderwijs (respectievelijk Wetenschappelijk B en Economische);
- Suzy Soulliaert, laureate van de Handelsafdeling (Kantoorwerk).

Een school in eigen dorp, die goede resultaten geeft en een gedegen opvoeding verzorgt !

Slagerij-Spekslagerij A. DELANOTE-MOUTON

Prof.O.Rubrechtstraat 46
8990 ROESBRUGGE

Ieder weekend :
KIP AAN 'T SPIT

Wekelijkse rustdag : heel de maandag

Fijne kazen - Eigen charcuterie

CHIRO HARO - Kamp

Het is inderdaad al weer een hele poos geleden dat de Chiro Haro op bivak naar Olmen vertrok.

Toch is het niet onbelangrijk dat achteraf een paar mensen bedankt worden, die dit kamp hielpen slagen.

Eerst en vooral dank aan de volledige kookploeg, die zo goed heeft samen gewerkt, om ons telkens heerlijke maaltijden voor te schotelen.

Ook oprechte dank aan de proost voor zijn aanwezigheid en mee-leven op bivak, niettegenstaande zijn drukke leven.

Eigenlijk gaat er ook een dikke proficiat naar de leiding van de Chiro. We zaten dit jaar plots met minder leiding, maar het kamp heeft er zeker niet moeten onder lijden.

En dan tenslotte een nog veel dikkere proficiat aan alle kinderen die megingen naar Olmen, naar het Maximiliaan-Haro-plein ! Ze hebben flink gespeeld, enorm veel gegeten, en getoond dat op kamp gaan de moeite is. Aan iedereen de groeten van de garde, Gilbert, Jenny, Clara, Chris, Mozart, Mieke en Pierre !

Tot volgend jaar in Dilsen van 11 juli tot 21 juli 1987.

CHIRO HARO-BAL

Het is een jaarlijkse gewoonte geworden dat, wanneer de kermis in Roesbrugge plaatsvindt, onze plaatselijke Chiro Haro eveneens feest viert.

Iedereen wordt immers vanaf 20 uur verwacht in de zaal van „t Christen Volkshuis“, bij Patrick Gunst voor het Kermis-Chiro-Bal !

Kaarten zijn bij de leiding te verkrijgen en de muziek zal er voor alle leeftijden aangepast worden door Studio Cosmos.

Niet vergeten : op de zaterdag van Roesbrugge-kermis, 6 september 1986. Als je je goed voelt, en je wil ook wat doen voor de jeugd, en een amusante avond beleven, dan kan je maar één adres kiezen : de Chiro.

KINDER-KNOCK-OUT-SHOW

Het feestcomité van Roesbrugge heeft er in zijn kermisprogramma voor gezorgd dat ook de kinderen aan hun trekken komen.

Op kermiszondag, 7 september, om 19 u. is er op het Roesbruggeplein een Kinder-Knock-Out-Show. Alle kinderen tot 12 jaar kunnen gratis deelnemen. De deelnemers moeten per proef kiezen tussen twee mogelijkheden, waarbij het vak A en het vak B de keuze aanduidt. Na elk onderdeel is er een herkansingsmogelijkheid. Zodoende kunnen de kinderen die aanvankelijk mis gokten op de uitslag van een of andere proef toch nog de kans krijgen om verder mee te spelen. Het weze aangestipt dat niet de minste kennis vereist is voor het beoordelen van de proeven, zodat ook de hele kleintjes kunnen deelnemen.

NAKLANKEN HOEVEDAG

Onze tiende folkloristische hoevedag werd op alle gebied een topper.

Duizenden stroomden onder een stralende zon naar het hof „Ter Linde“. En alhoewel vele bezoekers hier en daar moesten aanschuiven om een pintje of een worst te bemachtigen verliep alles naar behoren.

Daarom danken wij het Stadsbestuur van Poperinge voor hun bereidwillige medewerking, maar vooral dank aan de velen die vooraf en op 17 oogst zelf een flinke inspanning geleverd hebben om alles goed te doen verlopen.

En vergeet niet : op zaterdag 18 oktober om 19 u. eten en drinken we op zijn Breugels en nadien kunnen we ook wat uitblazen en ... tot in de kleine uurtjes.

Voor alle
BOUWWERKEN
BOUWMATERIALEN
GRAFKELDERS
GRAFMONUMENTEN

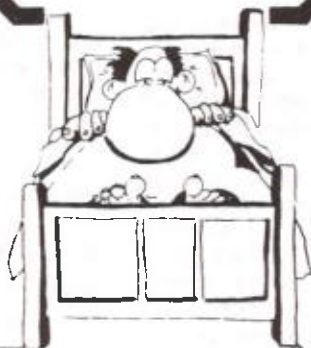
R. VERMEULEN

Haringestraat 75
8990 HARINGE
tel. 057/30 02 07

**de grootste keus
behangpapier**

de grootste keus
DEKENS
DONSDEKENS
DEKBEDDEN
BESCHERMHOEZEN
HOOFDKUSSENS

WOONINRICHTING

schoonaert

Tel. 057/33 40 86

Bruggestraat 3 - 5

8970 POPERINGE

**HET
KWALITEITSMERK**

Oliën en
smeermiddelen

voor : GASOIL - diesel
- verwarming

FUEL-OIL
BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Blekerijweg 33-35
8994 PROVEN

Tel. 057/30 04 13

De 21+ SPAARREKENING

Basisrente : **4%** Getrouwheidspremie : **1,25% (*)**

(*) Voor plaatsingen die 12 opeenvolgende maanden behouden blijven.

Terugbetaling hospitalisatiekosten

Toetreding mogelijk vanaf een spaarbedrag van 50.000 fr.
De premiebijdrage vermindert in verhouding tot de spaar-
inspanning. Bij een gemiddeld spaarbedrag van 230.000
fr. is de dekking VOLLEDIG GRATIS !

KRIS ROSSEEUW

Provenplein 48 - PROVEN (057/30 03 55)

groep argenta

VERZEKERINGEN
PRINZIE
LENINGEN
PRINZIE
BELEGGINGEN
PRINZIE
PVBA ZAKENKANTOOR
PRINZIE

Agentschap **Krediet aan de Nijverheid**

Provenplein 39A - 8994 PROVEN-POPERINGE

Tel. 057/30 09 01 - 30 09 02

na de diensturen : 30 03 26 - 30 02 58

HOUTHANDEL
FIRMA MAERTEN p.v.b.a.

Bruggestraat 26-28
8970 POPERINGE

**Massieve
stijldeuren**

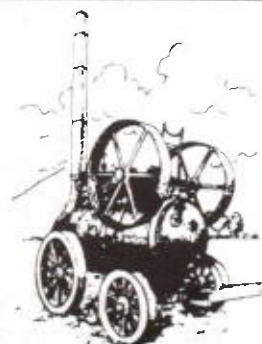
Michel BAELDE

**Bankelindeweg 29 C
8994 KROMBEKE**

CENTRALE VERWARMING
ASFALTBEDEKKING
KEUKENS — SANITAIR
ALGEMEEN ONDERHOUD VAN GAS-
EN MAZOUTBRANDERS

HOUTSKOOL

Telefoon 057/40 05 43

DOKTER HENRI BRUTSAERT

(vervolg van blz. 70)

Bij de verkiezingen van 1932 kreeg dokter Brutsaert geen verkiesbare plaats meer toegewezen. Sommige leperse kringen konden het maar moeilijk aanvaarden dat zij in het Parlement vertegenwoordigd waren door iemand uit Poperinge! Zij werden daarbij gesteund door Mgr. Lamiroy (gewezen deken van leper), die de kandidatuur steunde van de stadssekretaris van Roeselare, Robert Deman, die o.m. beloofde zich te leper te vestigen (wat nooit is gebeurd).

Zijn grootste zorg

Dokter Brutsaert bleef gemeenteraadslid te Poperinge, voorzitter van de Kerkfabriek St-Jan, lid van het Nationaal Comité voor de Hop, voorzitter van het Geneeskundig Genootschap voor leper, lid van de Hoge Koloniale Gezondheidsraad, lid van de Raad van Beheer van het Prins Leopold Instituut en van nog andere commissies en verenigingen, maar zijn grootste zorg bleef „De Lovie”, waar hij na het overlijden van Leon Bekaert, in 1936, voorzitter werd van de Raad van Beheer. Pas jaren na zijn dood kon de tuberculose ingedijkt worden, dank zij de ontdekking van antibiotica die de Kochbaciil aantastte, waardoor de behandeling van toring in elk ziekenhuis kon gebeuren, wat het einde betekende van de sanatoria. De laatste zieke verliet „De Lovie” in de eerste helft van 1960 en begin september van hetzelfde jaar startte er het Medisch-Pedagogisch Instituut voor gehandicapte kinderen onder de leiding van de Broeders van Dale uit Kortrijk.

Dokter Henri Brutsaert is op 70-jarige leeftijd, op 16 oktober 1938, in zijn „kasteeltje” op de lepersesteenweg te Poperinge overleden. Onder enorme volkstoeeloop werd hij er op donderdag 20 oktober begraven. Van overheidswege werd, onder meer, een lijkrede uitgesproken door de hr. Jozef Vanden-

berghe van Roeselare, Bestendige Afgevaardigde en lid van de Raad van Beheer van „De Lovie”.

Men las de volgende dag in *De Standaard* over „een groot man in een kleine stad”!

Roger-A. BLONDEAU

HEELAL

In HEELAL, het maandblad van de Vereniging voor Sterrenkunde, Meteorologie, Geofysica en aanverwante Wetenschappen (uitgave Astronomisch Observatorium, Ringlaan 3 - 1180 Brussel-Ukkel) wordt sedert juli 1985 een artikelenreeks gepubliceerd van onze medewerker R.A. BLONDEAU, getiteld: *Ferdinand Verbiest s.j. keizerlijke astronoom in China*, waarin de 17^e eeuwse Westvlaamse missionaris uitsluitend als wetenschapsmens wordt belicht (astronoom en kartograaf) tegen de achtergrond van de Chinese astronomie-astrologie. Ook de positie die Verbiest in China heeft ingenomen ten opzichte van Copernicus, Galilei, Tycho Brahe, Kepler en Newton wordt er verklaard, dit als antwoord op de stelling van de Chinese prof. Bai Shouyi in zijn boek *An Outline History of China*. Deze reeks artikelen loopt door tot einde 1986.

Jaarabonnement HEELAL, 500 fr. - prk. 000-0484925-22 Ringlaan 3 - 1180 Brussel.

KLEINE FISCALE KRONIEK

Verzekering Gewaarborgd Inkomen

Er zijn verzekeringspremies die NIET en andere die WEL aftrekbaar zijn als bedrijfslast.

Zijn niet aftrekbaar de premies betaald voor familiale verzekeringen en voor de individuele verzekering tegen lichamelijke ongevallen. Maar uitkeringen in verband met deze verzekeringen zijn ook niet belastbaar.

Premies betaald voor een verzekering *Gewaarborgd Inkomen*, d.i. een verzekering die instaat voor een dagvergoeding in geval van ziekte of ongeval van de zelfstandigen, zijn wel aftrekbaar!

Nu is vastgesteld dat dergelijke verzekeringskontrakten zowel tegen lichamelijke letsels als tegen inkomstenverlies verzekeren. Daarom heeft de administratie van de directe belastingen besloten vanaf 1.1.1985 (dus aangifte aanslagjaar 1986) deze premies niet meer als bedrijfsuitgave te aanvaarden, tenzij die kontrakten worden aangepast, op die wijze dat het gedeelte van de premie dat betrekking heeft op het inkomstenverlies kan worden vastgesteld.

Wie dus een verzekering „Gewaarborgd Inkomen” heeft, moet erop toezien dat ofwel die aanpassing gebeurd is, of binnen de kortste tijd zal gebeuren.

Serge BLONDEAU

Fiscaal Adviseur UFSAL - tel. 057/30 01 44

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND

Overlijdens :

- Karel Prophète, 83 j., echtgenoot van Julienne Coppin
- Remi Tant, 75 j., echtgenoot van Marguerite Vandevoorde

Huwelijken :

- Patrick Vandevoorde van Roesbrugge-Haringe met Kristien Devos van Poperinge
- Peter Duthoit van Poperinge met Nadine Cappoen van Roesbrugge

Geboorten :

- Lies Schoonaert, d. v. Martin en Christine Cappoen
- Aaron Braem, z. v. Johan en Gina Weemeeuw
- Dimitri en Diederik Dennekin, z. v. Jozef en Diane Bucquoye
- Brecht Monkerhey, z. v. Frans en Marijke Deschuytler

Huwelijksaankondiging :

- Hendrik Olivier van leper met Claudine Louf van Roesbrugge-Haringe

't Valentijntje biedt U :

- alle naaibehoeften
- kousen en sokken Du Parc
- accessoires
- moderne geschenkjes

WELDRA BINNEN :

- ★ brieuwl in de nieuwste kleuren
- ★ geboortegeschenken voor de winter

Prof. O. Rubbrechtstraat 77, Roesbrugge
Tel. 057/30 06 36

Alles voor de „DOE HET ZELVER”

- Behangpapier
- Verfwaren
- Gordijnen
- Vloerbekleding
- Onderhoudsprodukten

JACQUES BERQUIN

Couthoflaan

8990 PROVEN

tel. 057/30 06 54 - 057/30 11 20

AKTIVITEITEN EN VERMAKELIJKHEDEN MAAND SEPTEMBER

Kaartingen

- Haringe, in de schoollokalen woensdag 10 september puntenkaarting „Derde Leeftijd“
- Roesbrugge, bij P. Gunst dinsdag 23 september puntenkaarting „Derde Leeftijd“
- Stavele, Gemeentelijke zaal vrijdag 3 oktober vanaf 18 u. zaterdag 4 oktober vanaf 18 u. zondag 5 oktober voormiddag saucissenkaarting & enveloppetrekking t.v.v. de Muziekmaatschappij

Vogelpik

- Roesbrugge, bij Maria Soenen zaterdag 6 september smijting voor de Handelspikkers
- Roesbrugge, bij P. Gunst zaterdag 13 september smijting voor de leden
- Haringe, in „St.-Jozef“ bij Cecile Ryon zaterdag 20 en zondag 21 september start nieuw seizoen prijsmijting voor de leden
- Roesbrugge, in „De Gouden Arend“ zaterdag 27 september vogelpiksmijting voor de leden.

Dansavond

- Oostvleteren, zaal „De Sceure“ zaterdag 27 september om 20 u. Vendeliers-T.D - KLJ Proven met discobar „Cosmos“

Beveren-kermis

- Café „t' Lusthof“ bij R. Maelstaf
- van zaterdag 13 t.e.m. dinsdag 16 sept. doorlopende bolling met prachtige prijzen
- dinsdag 16 september om 19 u. speciale prijskaarting
- zondag 14 september om 19 u. vermakelijkheden voor jong en oud

3e Country- & Westernfestival

- Proven, in de Molendreef zaterdag 6 september vanaf 19 u. 3^e Country- & Westernfestival kampvuur - barbecue - dansgelegenheid

Dag van de landbouw

- Alveringem - zondag 7 september in de zaal „Dekersgieter“ - Stavele
- Quizavond om 19 u.
- Dansavond om 20 u. met studio „Cosmos“

We zaten in de laatste weken in de slappe komkommertijd. Om het nieuws te vullen was men weer eens verplicht het monster van Lochness er bij te halen. 't Was vakantie, een tijd waarin iedereen op zijn twee oren slaapt.

Van slapen gesproken, heb je er al eens aan gedacht dat er geen andere bezigheid zoveel uren van een mensenleven in beslag neemt? Het verwondert je misschien dat ik hier gewag maak van „bezigheid“, maar slapen is inderdaad een bezigheid, immers het woord „slapen“ kan men vervoegen of konjugeren: „slapen, sliep, geslapen“, wat er op wijst dat we met een werkwoord te doen hebben, en een werkwoord veronderstelt een bezigheid, dus ...

In strijd met wat men zou kunnen denken is slapen niet altijd zo eenvoudig, hoewel het meest voorkomt bij kleine kinderen en niet-actieve ouderlingen en er noch kennis noch bijzondere talenten voor nodig zijn. Zijn er tegenwoordig veel mensen die moeite hebben om werk te vinden, er zijn er nog meer die moeilijk in slaap geraken! En het laatste is nog slechter dan het eerste, want een slechte slaap heeft meestal niet te onderschatten gevolgen, zowel voor hem of haar die niet goed geslapen heeft - ik denk aan de gezondheid - als voor de hele omgeving, en ik denk hier aan de atmosfeer waarin die moet leven. Wel bestaan er allerlei middeltjes om de slaap te stimuleren en te bevorderen, te beginnen met keukenremedies als schapen tellen en het drinken van „Paters“ van 12 graden, tot pillen in doosjes met of zonder dreigende doodskoppen. Veel van die pillen zijn gemakshalve voorzien van kruisgewijze inkepingen om het stimulerend effect te programmeren.

Slaaploosheid heeft vele oorzaken. De eerste hiervan is gebrek aan vermoeidheid, wat we te danken hebben aan het gesofisticeerde en moderne comfort. Onze hardwerkende voorouders, met hun motorische arbeid, kenden dat probleem niet, in die tijd was dat de „kasteelherenziekte“. Een andere reden is zorgen en stress, die in de duisternis van de slaapkamer nog groter afmetingen aannemen en het slapen beletten. Zij die eenvoudig, onbezorgd en zonder complexen door het leven gaan, zullen niet alleen het Rijk Gods zien - cfr. de Bergrede - maar ook goed slapen!

„En je mag niet vergeten te zeggen“, zo dikteert Gusta, dat Miet Smet, die nu voortdurend gekritiseerd wordt omdat ze bij de ramp van Tsjernobyl niet genoeg gewaarschuwd heeft voor de spinazie en andere bladgroenten, de geschiedenis zal ingaan als de grote beschermster van de noenslapers. Zij heeft immers gedekreteerd dat de nieuwe grasmaaiers, in het vervolg, minder lawaai moeten maken!“

Buitengewoon belangrijk,
Pol

MEDISCHE PEDICURE
MANICURE

Sabine CAPPOEN

Prof. O. Rubbrechtstraat 12
8990 ROESBRUGGE

Verzorging aan huis

Enkel op afspraak : 057/30 05 94

Stoelen en tafels
Vlechtwerk
Biezen en riet

Paul Rappelet

Roesbruggestraat 4
8994 PROVEN

Tel. 057/30 04 63

- FORD Fiesta '82
- AUDI 100 CD '85
- VW Golf '85 diesel
- MERCEDES 300D '82

PEDICURE

Mevr. Vandewalle-Decaestecker
Veurnestraat 11
8980 Vleteren (Oost)

Op afspraak : tel. 057/40 01 01

Ook verzorging aan huis

Woensdagnamiddag gesloten

Alle voetverzorgingsprodukten
en benodigdheden.

10 % KORTING
op alle SCHOOLGERIEF
26 augustus - 13 september
Drukkerij SCHOONAERT
Bergenstraat 14-16, Roesbrugge

De vakantie is voorbij !

Hebt U reeds gedacht
aan uw schoolgaande kinderen ?

- Stevige schoenen - pantoffels
- Boekentassen - School- en toiletetuis
- Valiezen - reiszakken
- Sportuitrusting

Dit alles bij

Schoenen - Marokijnwaren Ig. PARENT - MOYAERT

Prof. O. Rubbrechtstraat 35
8990 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 03 20

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREEVE

Gusten Verkest van Pollinkhove was entwot è raaren apostel die op de zeven daagen van de weeke wel vijf daagen snippe dronken was. Gusten hadde in zyn jonge jaaren weinig moeite è daan om aan è vrouwmens te geraaken en nu, aan z'n vijftig jaar ontzag'n van nog achter een te zoeken. 'n Hadde è tyd by zyn zuster è weund, maar ze kon niet verdraagen dat'n osan dronke was en è moeste daar buiten ... 'n Ging toen olleene weunen ol de kanten van de Fin-teele in è kleen kotje, waar dat'n maar è ging om te slaapen ... Geheele daagen was'n overal rond met zyn veloo met van tiene negen keeren è ferme vliege in z'n ooge ...

„Ik kunnen daar niet thuis zitten!“ zei Gusten ... „t is daar veel te stille ... ik moeten by de menschen zyn!“

Maar sedert veertien daagen was'n wel verplicht van in z'n kotje te bluiven, want è zat met è gebroken been in de plaaster. Hoe dat kwam, is in korte woorden te vertellen.

Op è schoone achternoene kwam Gusten buiten uit „Den Hert“ op de plaatse met è fermesavel op. Met veele klawieren gerocht'n op z'n veeloo, maar è reed nog eerst è ende weg en weere over de straat teegen dat'n in balance gerochte ... Op dat moment zag'n meneere paster ofkommen op den trottoir.

„Potverdikke, 'k moeten nu opletten!“ peinsde Gusten ... „k moeten nu treffelyk gedag kunnen zeggen teegen de paster!“ Gusten trachtte rechte voor hem te kyken, binst dat'n ol è kant zyn guidon los liet om z'n klakke of te doen ...

„Dag meneere paster!“ zei Gusten, maar met dezelfde gang schaviesterde 'n raaklings langs de paster den trottoir op ... zwaaide met è holven draai achterwaartsover teegen de voordeure van Steffe Karamels, de spekkewinkel!

„Is er nieten aan joen soutane, meneere paster?“ brabbelde Gusten, maar ols'n wilde rechte kruipen, voeld'n dat er entwot aan zyn been was...

Natuurlyk ging meneere paster nu Gusten gaan bezoeken in z'n kotje.

„Och, je zoudt gy moeten kunnen trouwen ennée!“ zei de paster.

„Dat is ol waar!“ knikte Gusten „maar ik zyn de man niet om dat teegen è vrouwmensch te vraagen Maar myn zuster zegt da'we è keer è annonce in de gazette gaan laten zetten!“

„k Gelooven niet da'je in joen geval daar veele antwoorde op gaat krygen!“ schudhoofde de paster ... „maar ja, 't is te probeeren!“

'n Tyd laater zag meneere paster die annonce in de gazette staan en è ging è keer gaan hooren naar Gusten.

„Hoe is't Gusten, zyn d'r er ol antwoorde è kommen?“ vroeg de paster.

„k Zou 't wel gelooven!“ zei Gusten ... „tot nu toe ol achtentwintig!“

„Wuk zeg je! Achtentwintig!“ riep de paster ... „en wuk schrijven ze?“

„Ollemaale 't zelfde, meneere paster ... ols je wilt, je kunt de miene krygen!“ KWAAK

SIERA

NIEUWE T.V.-GAMMA

RECHTE HOEKEN
EN PLAT SCHERM

SQ SQUARE SCREEN

- TXT Ceefax (CCT) met geheugen voor 2 pagina's
- Afstandsbediening
 - Preselekties
- Aansluiting kop-telefoon voorkant
 - Aansluiting Euroconnector Audio/Video

VERDELER : **J. CAPPOEN-GANTOIS**

Prof. O. Rubbrechtstraat 12
8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30 05 94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30 03 79 Prk. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad
voor de dorpen :Roesbrugge-Haringe
Proven-Krombeke
Stavele-Beveren

Verschijnt maandelijks : behalve in augustus

FOKLORE IN DE WESTHOEK

VERZONKEN KULTUURGOED

Alle volkeren bezitten een schat aan verhalen. Van geslacht op geslacht voortverteld, vormen zij ontegensprekelijk een bron van volks maar dichterlijk gevoel, van onbegrensde fantasie en niet zelden van persoonlijke inslag. De volksvertellers wisten hun vertellingen immers te kruiden naar eigen geaardheid. Zij vormen ons verzonken kultuurgoed waar wel eens aandacht mag aan geschonken worden.

De vijver van Dikkebus

Toen de reuzen nog in onze kontreien vertoefden - en die aanwezigheid stamt uit oeroude tijden - kwam zo'n monumentale kerel uit het zuiden naar hier overgestoken. Zijn lompe voeten bonkten op de bodem, tot ze almeteen wegzonken in de moerassige leemgrond van het toenmalige Westland. Als hij met veel moeite de éne voet uit die vette brei had getrokken, zag hij het water gutschend samenborrelen in de aldaar ontstane kuil, die later door de mensen Dikkebusvijver werd genoemd. Toornig schudde de reus het slijk van zijn laarzen met zo'n geweld en gedruis, dat er onmiddellijk een berg met twee bulten ontstond, de Kemmelberg.

De Mare te Alveringem

Eens was er in Alveringem een vrouw en die werd alle nachten door de mare bereden. Een boer uit de streek, bekend voor zijn magische krachten, werd er bijgeroepen. Hij nam een handvol droog zand, mompelde vreemde woorden door geen mens te verstaan, en wierp de aarde in de lucht en overal in het rond, onder de tafel, de stoelen, de kasten en zelfs in de haard. Toen hij dit werk verricht had en het zweet hem van het aangezicht leekte, stond er plotseling een vrouw in de kamer en niemand wist van waar ze kwam. Zij zelf treuzelde geen seconde, opende vlug de deur en verdween. Daar gaat uw mare, verduidelijkte de bezweerder, zij is nu getekend en zal niet rap meer terugkomen. Toen hem gevraagd werd waarmee zij getekend was, fluisterde hij geheimzinnig: met een korrel zand, maar die weegt zwaarder dan lood.

Het spook van Beveren-kasteel

Kanunnik Tanghe vermeldt in zijn parochieboek van Beveren aan de IJzer dat er overouds een kasteel heeft gestaan. In de loop der eeuwen verdwenen, verrees op de grondvesten en muren ervan een grote hofstee. En de folklorist Frederik Loncke vertelde anno 1882 in "Rond den Heerd", het blad van Guido Gezelle en James Weale, dat

hij met oude Bevenaars had gesproken, die pertinent beweerden dat er in die doeninge iets vreemds was voorgevallen en dat er een spook zat.

Op zekere novemberavond, vertelde men, toen het werkvolk huistoe was en de meiden en kartons hun kwartier hadden opgezocht, begon de bandhond van de hoeve plots te blaffen dat het een aard had. Boer en boerin keken verbaasd op toen iemand op de deur bonsde. De meester opende en daar stond een verstreuvelde ventje, die een ferme bochel had. In de naam van God verzocht hij een hoekje om de nacht door te brengen. En hij klapte en klapte zonder ophouden, van waar hij kwam en hoe hij rondging om ergens werk te vinden. Hij kon matten en manden vlechten, stoelbreien, de beesten bestellen en nog veel meer. De meester kreeg schik in het mannetje en met een hoofdknik van de boerin werd zijn zaak bezegeld. Hij mocht op de hofstee blijven wonen en werken.

En hij wrocht er zo hard als mogelijk was, zo dankbaar was hij jegens de boer omdat hij een dak boven het hoofd had gekregen. Door het volk werd hij graag gezien omdat hij soms geestig uit de hoek kon komen.

En er ontstonden plots ook geheimzinnige voorvallen. Op zekere nacht werd de nieuwe knecht uit zijn slaap gewekt door een witte gestalte die, langs een hoek van de kamer, van onder een blauwe tegel te voorschijn kroop.

De geest droeg een lantaarn waarmee hij de muur belichtte vlak voor het bed van de knecht, kennelijk naar iets op zoek. Plots trok hij een paar stenen uit de wand, en uit de holte diepte hij twee linnen beurzen op. Ze waren gevuld met goudstukken en één voor één begon het spook ze te tellen. Dat duurde en duurde en nadat ze allemaal geteld bleken, werden de beurzen opnieuw gevuld en opnieuw in het gat van de muur gestopt, waarna de bakstenen op hun plaats werden geschoven. Dan verdween de verschijning zoals ze gekomen was. Het hoeft niet gezegd dat de slimme knecht alles had afgespiegeld.

Potdorie, zei hij, morgenvroeg wil ik wel eens zien of ik al dan niet gedroomd heb!

Nauwelijks was het dag geworden of hij gleed zijn bed uit en trok recht naar de boer. Van naaldje tot draadje vertelde hij wat er die nacht was voorgevallen en zij naar de slaapkamer. Na enig scharrelen en zoeken vonden zij waarachtig de losse stenen en ook de zakken met goud die er achter staken. De hele morgen werd er geteld en geteld en volgens overeenkomst kreeg de knecht de helft van de schat. Blij dat ze allebei waren, het hoeft geen zeg.

's Anderdaags nam de karton zijn hebben en houden bij mekaar en trok er van onder na van iedereen hartelijk afscheid te hebben genomen. Te Roesbrugge kocht hij een huisje, waar hij rentenierde tot aan zijn dood.

Eigenaardig genoeg, na zijn vertrek gebeurde er in de hoeve nooit meer iets eigenaardigs.

Zo vertelden lang geleden de mensen van Beveren aan de IJzer.

Spookgedaanten in Veurne

Sedert aloude tijd lag ten oosten van de stad Veurne een straat, bekend als Rodestraat, die dwars door de weiden naar het Duivekot leidde. Daarnaast stond een grote

hofstede met kapel die destijds toebehoorde aan een klooster der Predikheren. Vóór de Franse Revolutie zag men er alle nachten een wagen zonder paarden uitkomen, die op de markt enige tijd bleef staan om dan spoorloos te verdwijnen.

Wanneer men 's nachts alleen was zag men dikwijls in de weiden rond de hoeve de gedaante van een kalf, van een os of van een schaap, maar die geesten deden de mensen geen kwaad en zij waren niet meer zichtbaar als men ze naderde.

Alle nachten zag de boerin van de hofstee een zeker iets, dat zich op het voeteinde van het bed kwam leggen. Strekte ze de benen uit, dan voelde ze het vel van een beest.

Rechtover de toegang tot de hoeve bevond zich het Toveressestraatje, waar om middernacht de toverkollen in een kring kwamen dansen en er zo'n hels getier maakten, dat geen levende ziel er voorbij durfde.

Toen een dappere boereknecht het toch eens waagde hoorde hij een paard henniken. Hij keek om en 't was geen ros, maar wat hij zag kon hij er aan vergelijken. Hij liep weg zo rap zijn benen reppen konden, het paard achtervolgde hem en bleef hem nalopen, soms staande op de achterpoten, gereed om hem met de bovenste op het hoofd te slaan.

Toen het hem al zeer ver gevolgd had, hoorde de knecht niets meer. Om er zeker van te zijn dat het spookdier weg was keek hij om en daar was plots de wagen zonder paarden die hem nareed. Opnieuw vluchtte de boer, recht naar het pachthof waar hij werkte.

Stond er daar nu geen rode man zonder kop voor de deur? De kanton zette het terug op een lopen met de man op de hielen, tot in de koestal, waar hij rap in bed kroop, zeer verschrikt, maar eindelijk toch verlost van alle spoken.

De Spookkat van Lo

Tussen Lo en Fortem stond eertijds een oude landhoeve, gemeenlijk gekend als 't lephof,... Daar verbleef jaren geleden een jonge, stoutmoedige knecht, in de wandeling Pier van 't lephof geheten. Het was algemeen geweten dat de jonge man een verstokt drinker was en dat hij veelal 's avonds laat op stap was ...

Op een avond gebeurde het dat hij weer eens stokkedronken naar huis sukkelde en daar ineens een grote witte kat naar hem kwam toegelopen. Het was een monsterachtig groot beest dat hem met vurige ogen

beloerde. Pier bleef pal staan en hij voelde de dronkenschap zo uit zijn kop wegtrekken. Toch wou hij niet tonen dat de schrik hem in de benen geslagen was en met belabberde tong vroeg hij:

"Blonde witte katte, vanwaar kom je gi?..

Aanstands ging het beest op zijn achterpoten staan, flikkerde een dansje en antwoordde met een deuntje:

"Pier van 't lephof zei tege-mi
Blonde witte katte, blonde witte katte,
Pier van 't lephof zei tege-mi
Blonde witte katte, vanwaar kom je gi?"

En ineens was het beest verdwenen na het slaken van een gil die door merg en been drong. Maar voor Pier was 't amen en uit om 's nachts nog langs de baan te keren. Spookkatten kon hij missen.

Jack VERSTAPPEN

**Speelgoed
Speelgoed
Speelgoed**

In afwachting van het SINT-MAARTENSFEEST

brengt de grote kindervriend
allerhande speelgoed
en nieuwigheden bij

Huis WULLUS

**Prof.O.Rubrechtstraat 65
ROESBRUGGE**

Steeds voordelige prijzen
Vrije toegang

TECHNOLOGIA

In het pas verschenen 2e nummer van 1986, van TECHNOLOGIA, het tijdschrift van het Belgisch Komitee voor de Geschiedenis van de Wetenschappen, met publikaties in het Nederlands, het Frans en het Engels, is van de hand van onze medewerker R.A.

BLONDEAU een uitgebreide bijdrage verschenen, getiteld: *Kometengeschiedenis van Aristoteles tot Halley*.

Een abonnement op TECHNOLOGIA bekomt men door storting van 450 fr. op prk. 000-0032689-97 van de AIBr. vzw - Brussel.

VERBIEST TE NIEUWPOORT

Op dinsdag 7 oktober a.s. om 20 u. houdt R.A. BLONDEAU, op uitnodiging van de *Culturele Raad van Nieuwpoort* een lezing over *De Westvlaming Ferdinand Verbiest, astro-noom aan het hof van de Chinese keizer in de 17e eeuw*. Deze lezing die bestemd is voor een algemeen publiek, zal plaatsvinden in de zaal Kesteloot van 't Kasteeltje, Hoogstraat nr. 2.

KLEINE FISKALE KRONIEK

Het Pensioensparen

Reeds sedert een drietal jaren is er in regeringskringen sprake van een vorm van *pensioensparen*, uitgedacht door senator Cooreman, mogelijk te maken. Men vreest dat de pensioenen zoals ze heden ten dage uitgekeerd worden - al zijn ze bij de zelfstandigen zeker maar een mager beestje - in de toekomst niet zullen gewaarborgd blijven, zodat iedereen voorzorgen zou moeten nemen en voor een eigen pensioen zou moeten instaan.

Uit het reeds overbekende St.-Annaplan, is nu o.m. een lange wet ontstaan (117 artikelen) genoemd „Wet houdende fiskale bepalingen“, waarin inderdaad van dat *pensioensparen* sprake is. Deze wet die dateert van 4 augustus 1986 en verschenen is in het Staatsblad van 20 augustus bepaalt alleen maar dat „de koning een stelsel van *pensioensparen* mag invoeren“. Meer is er nog niet. Maar dit laat toch vermoeden dat die kwestie - waarschijnlijk in de eerstvolgende weken of maanden - zal uitgewerkt worden in een reeks koninklijke besluiten, die de regeling van dit *pensioensparen* volledig uit de doeken zal doen. Op dit ogenblik is dit alles, ter zake is nog geen enkele modaliteit bekend.

Pas wanneer die koninklijke besluiten zullen verschenen zijn, zal men weten waaraan zich te houden.

We houden onze lezers op de hoogte.

Serge Blondeau

Fisikaal Adviseur UFSAL - Tel.057/30 01 44

hobby-bouw

Hugo VERMEULEN

Obterrestraat 56

8994 PROVEN

Tel. 057/30 06 74

- alle bouwmaterialen
- verhuur van alle bouwmaterieel
- vloeren, faïences, sierstenen
- erkend officieel verdeler van alle **RUBSON**-produkten
- vrij toegang
- bouwdeetjes

Probeer het maar bij ons... U bent steeds welkom !

GEUZEN TUSSEN HONDSCHOTE EN IEPER (25)

Beelden van vóór, tijdens en na de reformatie !

Wat voorafging : *Geloof en ketterijen in de Middeleeuwen / Het lutheranisme in Vlaanderen en in de Westhoek / Het calvinisme / De eerste emigranten en de eerste hagepreek / Het concilie van Trente en het Eedverbond / De beeldenstorm en zijn oorzaken / Aanval op Veurne / Wattrelos werd Waterloo / Austruweel en Valenciennes / De plakaten / De inquisitie / De repressie vóór Alva / De Bloedraad / Vrijbuiters in de Westhoek / Terreurdaden en moorden te Houtkerke, Oostcappel en te Roesbrugge / De samenzwering van Spanjaardsdale / De moorden te Reningelst / Invasie uit Engeland / De moordexpeditie van 26 januari 1568 / De aanhouding van Hanecamp / Moorden te Roebroek / Nieuwe invasieplannen / Aanhouding en terechtstelling van Camerlynck / Moord op de Roesbrugse zadelmaker / De Tachtigjarige Oorlog / Moord op de pastoor van Herzele.*

Nog meer misdaden

Vanaf de zomer van 1571 werd in het leperse door de bosgeuzen weer een grote aktiviteit ontplooid. Op 10 oktober gebeurde er een massale overval op het klooster van Nonnenbossche, dat op slechts 9 km van Ieper was gelegen en niettegenstaande in laatstgenoemde stad een sterk garnizoen aanwezig was. Meerdere tientallen rebellen, misschien wel 70 of 80 man, maakten met breekijsers en een stormram een bres in de westelijke omheiningmuur. Iemand wroette er zich doorheen en ging de poort openen om de groep binnen te laten. Er werd doorgedrongen tot het hoofdgebouw en geplunderd en verwoest. Abdis Louise l'Espinoy werd mishandeld en verwond. Er kwam aan die baldadigheden een einde omdat de mannen die buiten op wacht stonden bemerkten dat een hoeveknecht uit de buurt, was weggerend in de richting van Ieper, zodat men wellicht de garnizoensruiterij mocht verwachten. Toch meenden ze nog over genoeg tijd te beschikken om een aanzienlijke buit mee te slepen: kleren, lakens, lijnwaad, geld, juwelen, zilverwerk, enz. De kloosterzusters, ze waren met 18 in aantal, waren links en rechts weggevlucht en vonden elkaar terug te Ieper, waar ze voor alle zekerheid voorlopig bleven.

Het volgend jaar, 4 oktober 1572, werden langs de weg Ieper-Voormezele drie voorbijkomende priesters, Ambrosius de Coster, pastoor van Zonnebeke, Godfried van Rijspoort en Paulus Plancke, twee kerkbedienaars uit Ieper, door bosgeuzen overvallen. De priesters werden tot aan de hals in de grond gestopt en hun weerloze hoofden werden met stenen en andere harde voorwerpen bekogeld tot hun schedels verbrijzeld waren. Met haatgevoelens doortrokken gingen de bosgeuzen met dezelfde duivelse wreedheid te werk als waarmee ze zelf vervolgd werden.

Op 24 mei 1573 pleegde de bende nog een misdaad in de omgeving van Zillebeek-vijver. Daar werd een boerenmeisje enkele emmers melk afhendig gemaakt en daarna opgeknoopt. Een knecht die dit gezien had verwittigde de burgerwacht van Ieper, die een klopjacht inzette en na een gevecht in het kreupelhout enkele bosgeuzen gevangen nam. Maar hun makkers haalden versterking en even later werd de burgerwacht door een grote bende geuzen overrompeld, die niet

alleen de gevangenen bevrijdde, maar tevens twaalf leden van de burgerwacht vermoordde.

We kunnen hier alleen maar de voornaamste misdaden vermelden, welke in die dagen de streek teisterden, maar telkens weer bleek de aanwezigheid van benden bosgeuzen, die onverwachts toesloegen en voor niets terugdeinsden. De schrik zat er bij priesters en kloostergemeenschappen bestendig in. De abdij van Eversam (Stavele), evenals deze van Voormezele en Zonnebeke vroegen de paus in 1574 om 's nachts geen diensten meer te moeten houden wegens het gevaar overvallen te worden door de ketteren. Wat werd toegestaan.

Op 29 januari 1575 overrompelden bosgeuzen de pastoor van Deulemont in zijn kerk. Zij sneden hem neus en oren af en hingen hem tenslotte op aan het klokkezeel. Dezelfde groep vermoordde op 25 februari 1575 pastoor Matheus Marschal van Wijtschate. De oude priester - hij was vroeger nog pastoor geweest te Moorsele - werd om acht uur 's avonds, met een kogel in het hoofd, doodgeschoten in zijn slaapkamer, op het ogenblik dat hij te bed wilde.

Op 22 maart werd te Beselare, in een herberg, een groepje bosgeuzen door soldaten overvallen, maar de buit was maar armzalig, want vijf wisten te ontsnappen. Alleen Antoon Lancheel van Komen werd gevangen genomen en naar Ieper overgebracht, waar hij onder folteringen bekende uit Sandwich te zijn overgekomen en aan meerdere overvallen en moorden op geestelijken te hebben deelgenomen. Hij onthulde tevens dat men van plan was om de haven van Nieuwpoort te veroveren.

Jan Michiels, één van de kopstukken van de bende van Camerlynck, had intussen in het Vrijbos of het bos van Houthulst een andere groep verzameld, die in de buurt van Merkem, Langemark, Westrozebeke, Staden en ook het Brugse Vrije, bedrijvig was. Een overval op het vrouwenklooster te Merkem, naast tal van andere wandaden en zelfs moorden kwamen op hun aktief.

Invasie van uit Nieuwpoort

Toen Antoon Lancheel van Komen onthuldingen deed over een plan om de haven van Nieuwpoort in te nemen, was dat plan eigenlijk geen recent initiatief. Reeds twee jaar vroeger had men hiertoe vruchteloze pogingen aangewend.

Willem, prins van Oranje

Niettegenstaande de Watergeuzen ook reeds bij ons waren bedrijvig geweest, in mei 1571 hadden ze Oostduinkerke en Adinkerke overvallen en geplunderd, en dit aanleiding had gegeven om bepaalde veiligheidsmaatregelen te treffen en kustpatrouilles te organiseren - te Veurne werd er een troep van 80 man gelicht die onder het bevel werd geplaatst van de kasselrij-baljuw Louis de Loueuse - had Alva het belang van die water-ratten altijd onderschat. Ze waren voor hem niet anders dan verachtelijke muiters en zee-rovers en zeker geen strategische macht. Maar na de inname van Den Briel (op 1 april 1572) was hij de zaken anders gaan bekijken. Om een invasie op de Vlaamse kust te vermijden, liet hij de steden Sluis, Oostende, Blankenberge en Nieuwpoort weten dat er een garnizoen kwam, en tevens gaf hij opdracht een scherpe controle uit te oefenen op de toegangswegen tot die steden en zoveel als mogelijk aanvoerders en aanhangers van de rebellen op te sporen.

Op 23 maart 1573 werd op de IJzer, tegen Nieuwpoort een schip in beslag genomen met een grote hoeveelheid wapens aan boord: o.m. wel 200 haakbussen, allemaal geladen, en twee ton buskruit. Geuzen uit de streek van Ieper en Hondschote hadden dit schip, in de omgeving van Roesbrugge, heimelijk van die lading voorzien. Een kleine bemanning, zes of zeven stoutmoedige kerels, hadden het tot tegen Nieuwpoort gebracht, om de geuzen die er onopvallend naar toe gekomen waren en gereed lagen om de stad in te nemen, van wapens te voorzien. Maar de controle had het vaartuig verdacht gevonden, onderzocht, in beslag genomen en de bemanning gevangen gezet.

De volgende dag had de bemanning van negen schepen, ongeveer 600 watergeuzen, vanuit zee gepoogd voet aan wal te zetten op de Vlaamse kust in de nabijheid van Kok-

zijde. Er werd tegen hen uitgerukt vanuit Veurne. Er werden zelfs vier watergeuzen gedood en drie kon men gevangen nemen. Uit hun verhoor bleek dat ze als eerste opdracht hadden zich meester te maken van Nieuwpoort en dat ze steun mochten verwachten vanuit het binnenland. Na hun bekentenissen werden ze te Veurne gehangen.

In de paasnacht van 1573 werd te Nieuwkapelle, op de hoeve van Andries Kaillou, een vergadering belegd, waarvoor Pieter Waels van Houtkerke, zestig à zeventig man had samengekregen, en waar voorbereidingen werden gemaakt voor een overval op Nieuwpoort, om een bruggenhoofd in handen te krijgen voor een invasie van de watergeuzen. Een zekere Jakob Baert toonde een commissiebrief, waaruit bleek dat er in naam van de prins van Oranje manschappen moesten gerekruteerd worden voor die actie. Op een hoeve in Oudekapelle zou men de nodige wapens vinden.

Een groep rebellen, onder de leiding van Pieter Clarisse, een schoenmaker uit Nieuwkerke, zou reeds in de omgeving van Nieuwpoort in hinderlaag liggen, terwijl op zee een zekere Michiel, zich met enkele mannen op schepen had verschanst om in voorkomend geval de doorvaart naar de haven voor andere vaartuigen af te sluiten. Een genaamde Jan Morée van Diksmuide was belast met de zorg over het wapentransport tussen Engeland en Vlaanderen. Maar reeds op paasmaandag ontvingen de rebellen te Nieuwkapelle de tijding dat het schip dat wapens moest aanbrengen uit Roesbrugge ontdekt en in beslaggenomen was. Dat was weer eens het einde van een van de menigvuldige invasiepogingen waarbij de Westhoek was betrokken.

De "kerken onder het kruis"

Wat was er van die duizenden geworden, die vóór en omstreeks de beeldenstorm zo entoesiast hun predikanten hadden aanhoord en gevolgd? Reeds kort na het algemeen predikatieverbod van 5 april 1567 bleken er klandestiene vergaderingen plaats te vinden. Dat bleek o.m. uit een brief van Egmont dd. 18 april 1567 aan de Zaalbaljuw te Leper. Te Zillebeke bestond er in elk geval een geheime calvinistische tempel, die in de nazomer van 1567 werd ontdekt en door de overheid werd afgebroken.

Drie Mesenaren die in januari 1568 werden gearresteerd bekenden dat zij deel hadden genomen aan geheime calvinistische vergaderingen, in bossen, velden en verlaten huizen te Wytschate, Kemmel, Westouter en op de Rode Berg. Vergaderingen die onder de leiding stonden van een zekere Pierre Ysaac, afkomstig van Nieuwkerke.

We hebben gezien hoe in januari 1568 bewoners van Mesen, Wytschate, Nieuwkerke en de Westvlaamse bergstreek op het punt stonden een calvinistische predikatie bij te wonen op de Monteborg.

De predikant Jan Michiels, die vaak aanwezig was bij de misdadige esbatterementen van Camerlynck zou overal in Westvlaanderen en speciaal in de Westhoek voor geestelijke leiding hebben gezorgd. Ook in januari 1568 kwam Pieter Hazaert terug uit Norwich

om als predikant op te treden bij de vervolgde kerkgemeenschappen, de zgn. „kerken onder het kruis", van Mesen, Nieuwkerke en omgeving.

Sommige calvinistische gemeenten (bij de protestanten zijn „gemeenten" wat bij de katholieken parochies zijn) waren beter georganiseerd dan men vermoedde, maar andere waren volledig in verval. Het hing allemaal af van de leidende figuren en of die er waren. Op de algemene synode van Emden (4-13 oktober 1571) was er ook een Vlaamse „classis", die de gemeenten Gent, Ronse, Oudenaarde, Komen en Wervik omvatte.

Na het generale pardon van juni 1574 kwamen er predikanten uit Engeland, die niet van de amnestie waren uitgesloten, om sommige calvinistische kernen bij te staan of nieuw leven in te blazen. Zo kwam Pieter Haeghman, die afkomstig was van Veurne, terug van over het Kanaal om zich in de zomer van 1574 te Gent te vestigen, waar hij bedrijvig bleef tot na de val van Gent in 1584. Ook Jan Lamoot van Reningelst, die wegens gereformeerde activiteiten in 1569 door de Raad van Beroerten bij verstek tot eeuwige verbanning was veroordeeld, die bedienaar was geweest bij de kerk van Londen, kwam naar Vlaanderen terug. Wat zij precies allemaal hebben verricht is, omdat het nu eenmaal in het geheim moest gebeuren, onbekend. Maar het is veelzeggend dat op de Antwerpse synode van 1576 er ook enkele kerken uit de Westhoek vertegenwoordigd waren, die op de synode van Emden, in 1571, niet te zien waren. Na de *Pacificatie van Gent* herbegon inderdaad voorzichtig een publieke uitoefening van het calvinisme.

Het Eeuwig Edikt, dat van korte duur zou zijn

De *Pacificatie van Gent* (8.11.1576) was aanvankelijk niets meer dan een knusse overeenkomst tussen Staten en Raden van de Nederlanden, zonder ratifikatie door het hoogste gezag. Het belangrijkste luik ontbrak, dat wist men maar al te wel. Toen kort daarop bekend werd dat in Luxemburg een nieuwe landvoogd, don Juan van Oostenrijk was aangekomen, was dan ook de eerste bekommernis van de Staten hem te laten instemmen met de bestaande overeenkomst.

Op 9 januari 1572 kwamen daartoe de Staten en de Raad van State te Brussel bijeen (de zgn. *Eerste Unie van Brussel*) om hun standpunt te bepalen en na te gaan wat men als tegenprestatie de landvoogd kon bieden. Afgezien van Luxemburg werd de *Pacificatie van Gent* weer door iedereen onderschreven en om de pil te vergulden die nogal ferm naar absolute zelfstandigheid rook, werd tevens uitdrukkelijk beloofd de koning trouw te blijven en de katholieke godsdienst in ere te houden.

Don Juan, een natuurlijke zoon van Karel V, uit een kortstondige verhouding van de keizer met het Duitse meisje, Barbara Blomberg, in 1546, gedurende de rijksdag te Regensburg, en dus een halfbroer van Filips II, had van deze laatste de opdracht meegekregen weliswaar gedaan te maken met de ketterij, maar toch de oorlog te vermijden. Hij was dan ook tot een zekere inschikkelijkheid bereid.

Op 12 februari 1577 sloten de Staten en de landvoogd het zgn. *Eeuwig Edikt te Marchen-Famenne*, waarbij de *Pacificatie van Gent* inderdaad werd erkend door de landvoogd en waarbij hij de belofte deed de Spaanse troepen te laten vertrekken. De Staten van hun kant erkenden don Juan als landvoogd en beloofden 600 000 gulden op te brengen ter betaling van de achterstallige soldijvergoedingen aan de troepen. In strijd met hetgene voorzien was in de *Pacificatie van Gent* zou de katholieke godsdienst in alles en overal gehandhaafd blijven.

De landvoogd werd op 12 mei 1577 feestelijk te Brussel onthaald, maar de opstandige Staten, Holland en Zeeland, waar de meerderheid naar het protestantisme overhelde, konden de religieuze bepalingen die voortkwamen in het *Eeuwig Edikt*, niet onderschrijven en ook in Vlaanderen waren er calvinistische voormannen die na de verwachtingen die de *Pacificatie van Gent* in zich droeg, ten eerste ontgoocheld waren. Onderhandelingen tussen don Juan en de prins van Oranje om overal de nieuwe religie toe te laten kwamen niet van de grond en leidden tot een nieuwe strijd tussen de Staten en de landvoogd, die zich in juli 1577 op de citadel te Namen terugtrok en 20 000 man naar huis-marcherende Spaanse soldaten, terugriep. Don Juan versloeg het leger van de Staten bij Gembloers (31.1.1578), maar leed een nederlaag bij Rijmenam (2.8.1578), niet ver van Mechelen, waarop hij zich terugtrok in zijn legerkamp te Bouge, bij Namen. Op 1 oktober 1578 zou hij er overlijden.

Het militaire verzet tegen don Juan, bracht eigenlijk een vereniging tot stand tussen verbitterde katholieken en ontevreden calvinisten en versterkte de positie van de prins van Oranje die verzoenend wilde optreden tussen beide religieuze strekkingen, maar de Spanjaarden wilde likwideren. In september 1577 werd hij feestelijk onthaald te Antwerpen en te Brussel.

De Staten poogden nu hun eigen weg te gaan en stelden op 8 december 1577 aarts-hertog don Mathias, broeder van de Duitse keizer Rudolf II, aan als landvoogd, en verleenden de prins van Oranje de titel van „ruwaert" van Brabant.

Daarmee scheen de politieke toestand voorlopig opgeklaard en daarom wilde men onmiddellijk de godsdienstige problematiek regelen. Op 10 december 1577 wordt voor de tweede keer samengekomen te Brussel en aangezien in tal van steden tijdens de verslapping van de Spaanse macht, na het vertrek van Alva, het calvinisme bijzonder machtig geworden was, werd bij die *Tweede Unie van Brussel de Pacificatie van Gent* in haar eerste toedracht bevestigd en werd aan katholieken en hervormden gelijke bescherming toegezegd.

Dit bracht weer een tweespalt teweeg tussen beide religieuze groepen. De prins van Oranje die besefte dat de zwakheid van de Nederlanden in hun verdeeldheid was gelegen deed al het mogelijke om dat verwoede partikularisme te dwarsbomen en ontwierp, om beide partijen tot verdraagzaamheid aan te zetten de zgn. *Religievrede*. Daarin werd

(zie vervolg blz. 88)

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND

Geboorten :

- Henk Lelieur, z. v. Dominique en Marleen Vandenberghe (Stavele)
- Viky Sleyden, d. v. Luc en Patricia Madoux (Stavele)

Huwelijksaankondiging :

- José Samers van Wulveringem met Brigitte Props van Stavele.
- Jacques Vanheule van Pervijze met Monique Vereyck van Beveren.

Overlijden :

- Rosa Butaye, 80 j., weduwe van Cyrille Haghebaert (Stavele)

K.B.G. - Beveren-IJzer

Speelden drie partijen :

Vercruyce Rafaël	285
Dewaele Firmin	283
Gast Leopold	272
Loones Marcel	259
Verbrughe Michel	215

Klassement na acht kaartingen :

Verbrughe Michel	22-2446
Alleman Rose-Ann	20-2503
Ganne Marcel	19-2656
Nuttens Fursy	19-2515
Vandewynckel Rachel	19-2322
Vercruyce Martha	17-2256
Neyrinck Michel	17-2071

K.L.J. MEERSBLOMME

Op vrijdag 17 oktober 1986 houdt K.L.J.-Beveren-Stavele-Leisele haar startavond om 20 u. in haar lokaal: Roesbruggestraat 25, Beveren-IJzer. Alle jongens en meisjes vanaf 15 jaar van de gemeenten Beveren, Stavele en Leisele zijn er welkom.

DF-IJZERWEELE - JAARPROGRAMMA

- ★ 17.10.86
in „t Kristen Volkshuis" te Roesbrugge
BOUWSTENEN VOOR GELUK of HOE KAN JE GELUKKIG ZIJN ?
door Joris Vandromme.
- ★ 7.11.86
in „t Parochiaal Centrum" te Krombeke
DEPRESSIE, STRESS, NERVOSITEIT, SLAPELOOSHEID... en mogelijke behandelingen door Dr. Kaat Geeraert.
- ★ 28.11.86
OORSPRONG VAN HET APARTHEIDS-BELEID IN ZUID-AFRIKA EN TOEKOMSTPERSPECTIEVEN
door Steven Debroey.
- ★ 5.12.86
in „St-Jozef" te Haringe
Diamontage REISINDRUKKEN NEPAL, INDIË, PAKISTAN, IRAN EN TURKIJE
door Ann Morez en Johan Vandaele.
- ★ 13.3.87
in „De Gouden Arend" te Roesbrugge
Volkstoneel voor Fr.-Vlaanderen met KOMEDIE OM GELD.

DF-IJZERWEELE - VOORDRACHT

„Hoe kan je gelukkig zijn in deze tijd ?" door Joris Vandromme.

Wie tegenwoordig zijn tv-toestel aanzet of de krant doorneemt, wordt bijna voortdurend gekonfronteerd met miserie en ongeluk. En aangezien de morele of materiële situatie van heel wat mensen zo al niet heel rooskleurig is, is het logisch dat velen zich ongelukkig gaan voelen.

Nochtans is het juist in deze moeilijke tijden dat een positieve kijk op het leven onontbeerlijk is. Wie erin slaagt de 'bright sight of life' te ontdekken, is een gelukkig mens. En wie wil niet gelukkig zijn ?

Daarom nodigt DF-IJzerweelde i.s.m. K.A.V.-K.V.L.V. van Roesbrugge-Haringe en de Werkgroep voor Natuurleefwijze in de Westhoek op vrijdag 17 oktober te 20 u. in zaal „t Kristen Volkshuis" te Roesbrugge Joris Vandromme uit. Hij schreef *Bouwstenen voor je geluk en Thuis, echt thuis*, waarin hij de problematiek van het al of niet gelukkig zijn op een prachtige wijze verheldert. En ook in zijn spreekbeurt komt hij met heel wat praktische voorbeelden en tips aantonen hoe wij het leven op echt positieve manier kunnen benaderen, en zo echt gelukkig kunnen zijn. Wie dus het geluk zoekt, of wie met een grote pint nieuw bloed door het leven wil gaan, mag deze avond zeker niet missen ! Toegang : 70 fr. - leden van de inrichtende verenigingen en houders van P.C.P. : 50 fr.

De AUTOVERZEKERING is mijn specialiteit. Bovendien voer ik nu een speciale actie en daarom kan ik u, naast service en een gunstige premie, nu ook nog een zeer prettige verrassing aanbieden.

ABB-verzekeringskantoor

Roger VANDERGUCHT - CATTEU

Roesbruggestraat 3 - 8991 Beveren-Alveringem
tel. 057/30 07 57

TE KOOP

- **AKKUMULATIEKACHEL** in zeer goede staat
tel. 057/30 11 26

TE KOOP

- **SALON** (1 driezitz + 2 zetels)
Zich wenden : 057/30 09 70

TE KOOP

- **JACHTSTOOF** in goede staat.
Zich wenden : Krombekestraat 102, Poperinge
tel. 057/33 57 24.

TE KOOP

- Klein **KOLENKACHELTJE - Antieke STOEL - KINDERFIETS** (7-12 j.)
tel. 057/30 04 52 ('s middags)

Vanaf heden

PROMOTIE

ELEKTRISCHE DEKENS

Dreamland - Nova

J. CAPPOEN-GANTOIS

Prof.O.Rubbrechtstraat 12
8990 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 05 94

HELP SINT-MAARTEN bij het aankopen van nuttig speelgoed

- ★ **MB-SPELLEN**
Nieuw : Bed vol vlooien
- ★ **MB-PUZZELS**
- ★ **MATCHBOX**
auto's : groot en klein model
- ★ **FICHER-PRICE**
baby-speelgoed vanaf 3 maand
- ★ **PLAYMOBIL**
- ★ **GEZELSCHAPSSPELEN**
- ★ **KINDERBOEKEN**
- ★ **KLEURBOEKEN**

Een GESCHENK
per aankoop van 500 fr.

**Boekhandel
SCHOONAERT**

Bergenstraat 14
8990 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 03 79

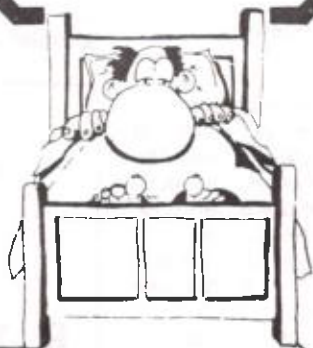

de 1 à 6 ans
van 1 tot 6 jaar.

**de grootste keus
behangpapier**

de grootste keus
DEKENS
DONSDEKENS
DEKBEDDEN
BESCHERMHOEZEN
HOOFDKUSSENS

WOONINRICHTING

schoonaert

Tel. 057/33 40 86

Bruggestraat 3 - 5

8970 POPERINGE

**HET
KWALITEITSMERK**

Oliën en
smeermiddelen

voor : GASOIL - diesel
- verwarming

FUEL-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Blekerijweg 33-35

8994 PROVEN

Tel. 057/30 04 13

De 21 + SPAARREKENING

Basisrente : **4%** Getrouwheidspremie : **1,25% (*)**

(*) Voor plaatsingen die 12 opeenvolgende maanden behouden blijven.

Terugbetaling hospitalisatiekosten

Toetreding mogelijk vanaf een spaarbedrag van 50.000 fr.
De premiebijdrage vermindert in verhouding tot de spaar-
inspanning. Bij een gemiddeld spaarbedrag van 230.000
fr. is de dekking VOLLEDIG GRATIS !

KRIS ROSSEEUW

Provenplein 48 - PROVEN (057/30 03 55)

groep argenta

VERZEKERINGEN
PRINZIE
LENINGEN
PRINZIE
BELEGGINGEN
PRINZIE
PVBA ZAKENKANTOOR
PRINZIE

Agentschap **Krediet aan de Nijverheid**

Provenplein 39A - 8994 PROVEN-POPERINGE

Tel. 057/30 09 01 - 30 09 02

na de diensturen : 30 03 26 - 30 02 58

HOUTHANDEL
FIRMA MAERTEN p.v.b.a.

Bruggestraat 26-28

8970 POPERINGE

**Massieve
stijldeuren**

Michel BAELDE

**Bankelindeweg 29 C
8994 KROMBEKE**

CENTRALE VERWARMING

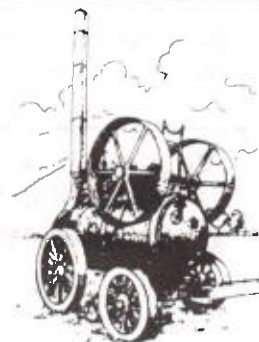
ASFALTBEDEKKING

KEUKENS — SANITAIR

ALGEMEEN ONDERHOUD VAN GAS
EN MAZOUTBRANDERS

HOUTSKOOL

Telefoon 057/40 05 43

GEUZEN (vervolg van blz. 84)

voorgesteld om in Holland en Zeeland aan de rooms-katolieken vrije uitoefening van godsdienst toe te staan in de steden waar minstens 100 gezinnen hierom zouden verzoeken; voor kleinere plaatsen gold een gewone meerderheid. Dezelfde regeling was van toepassing voor de calvinisten in de andere gewesten. Op 10 juli 1578 werd deze regeling aan de Staten voorgelegd.

Maar Holland en Zeeland gingen niet akkoord om katolieken toe te laten en Henegouwen en Artois moesten van geen calvinisten weten. De goedbedoelde en redelijke *Religievrede* heeft eigenlijk het tegengestelde effect gehad en de religieuze tegenstellingen nog verscherpt. Wat mede de aanleiding zou worden voor de Vlaamse en Waalse aan elkaar tegengestelde verzetsbewegingen, waarbij ook de Westhoek achtereenvolgens werd betrokken.

R.A.B.

De volgende maal:

De Calvinistische republiek

De Waalse Malcontenten

Het optreden van Alessandro Farnese

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND

Geboorte :

- Joke Lermyte, d. v. Johan en Monique Neut

Huwelijken :

- Jean-Pierre Ronveaux van Veurne met Martine Legein van Roesbrugge
- Johan Demonie van Zonnebeke met Ann Vandenbroucke van Roesbrugge

Overlijdens :

- Irma Gunst, 99 j., weduwe van Julien Goetgheluck
- Martha Quequin, 80 j., weduwe van Gerard Mesdag
- Irma Fermyn, 88 j., weduwe van Hector Vercoutter

HET ROESBRUGSE BLOEMTAPIJT

Voor de vijfde keer werd tijdens de kermisdagen een prachtig bloemtapijt geëxposeerd, telkens naar een ontwerp van de plaatselijke kunstenaar Romain Depuydt.

Deze bloemtapijten waren achtereenvolgens geïnspireerd op volgende thema's:

- 1982 - Kermis aan de IJzer;
- 1983 - De blauwer;
- 1984 - Vissen aan de „hoge brug“;
- 1985 - Oogsttijd;
- 1986 - Jaar van het bier.

Zowel het ontwerp - in tekening en kleurencombinaties - als de uitvoering, waren dit jaar uitzonderlijk goed geslaagd. Er werden niet minder dan 10 000 bloemen verwerkt, die met veel ijver aangevoerd werden door de leden van het feestcomité en met zorg en geduld werden opgespeld door André Leroy, Frans Vanwijmeersch, Michel Decaesteker en Georges Feliers.

Hartelijk proficiat aan ontwerper en uitvoerders en tot volgend jaar!

KAARTERSCLUB

Op zaterdag 4 oktober start voor de 3de maal het kaartseizoen der „Arendkaarters“ gevestigd in het lokaal „De Gouden Arend“. Net als vorig jaar wordt er 6 maanden gekaart op de eerste zaterdag van de maand. Er is 100 fr. lidgeld te betalen en ieder ingeschreven lid krijgt op het einde van het seizoen gratis een maaltijd. Leden en nieuwe leden kunnen zich laten inschrijven in het lokaal „De Gouden Arend“.

SPORTAVOND

Naar jaarlijkse traditie heeft op zaterdag 18 oktober a.s. de 11^e grote sportavond plaats. Dit jaar hebben we als hoofdbrok het rijden op rollen voor liefhebbers, junioren en nieuwelingen. Ook de wielertoeristen zijn uitgenodigd en als neusje van de zalm krijgen we het kampioenschap van België voor de renners van het Westhoekriterium op rollen.

Naast deze koersen op rollen komen er nog vraaggesprekken met bekende sportmensen. Ook een sportquiz waaraan waardevolle prijzen verbonden zijn, wordt er dit jaar nog aan toegevoegd. De vragen betreffen allemaal sportgebeurtenissen van het jaar. Wegens onvoorziene omstandigheden gaat deze sportavond niet door in de zaal van het „Christen Volkshuis“, maar wel in de zaal „De Gouden Arend“, Markt, Roesbrugge. Sportliefhebbers houd deze avond vrij.

Voor alle
BOUWWERKEN
BOUWMATERIALEN
GRAFKELDERS
GRAFMONUMENTEN

R. VERMEULEN & Zn

Haringestraat 75
8990 HARINGE
tel. 057/30 02 07

TE KOOP

- 2 MAZOUTKACHELS SOMY (2 branders)
 - 3 GASKACHELS
 - 1 MAZOUTTANK
 - Zwarte marmeren rustieke SCHOUW versierd met koper
- tel. 058/31 40 69 (na 18 u.) of inlichtingen in de Drukkerij.

Inbinden van „De IJzerbode“

De ingebonden jaargangen van „De IJzerbode“ zullen klaar zijn op 15 oktober.

Kies 't Valentijntje voor:

- alle naaibehoeften
- de nieuwe breiwool
- toffe geboortegeschenkjes
- warme winterkousen en sokken Du Parc ✓ nu ook collants voor klein en groot
- goedkope maar modieuze accessoires
- lederen ceinturen

Bij aankoop van 1000 fr. wol :
GRATIS BREINAALDENETUI

Prof. O. Rubbrechtstraat 77, Roesbrugge
Tel. 057/30 06 36

Alles voor de „DOE HET ZELVER“

Behangpapier
Verfwaren
Gordijnen
Vloerbekleding
Onderhoudsprodukten

JACQUES BERQUIN

Couthoflaan

8990 PROVEN

tel. 057/30 06 54 - 057/30 11 20

AKTIVITEITEN EN VERMAKELIJKHEDEN MAAND OKTOBER

Kaarten

- Roesbrugge, in „De Gouden Arend“ zaterdag 4 oktober maandelijks kaartje
- Haringe, in „St.-Jozef“ bij Cecile Ryon zaterdag 4 en zondag 5 oktober start nieuw seizoen met prijskaartje
- Roesbrugge, bij Mevr. J. Deroo-Denys maandag 6 oktober maandelijks kaartje
- Haringe, in de schoollokalen woensdag 8 oktober puntenkaartje „Derde Leeftijd“
- Roesbrugge, bij P. Gunst maandag 13 oktober maandelijks kaartje
- Beveren, in „De Kruisstraat“ maandag 20 oktober maandelijks kaartje
- Haringe, in „St.-Jozef“ bij Cecile Ryon zaterdag 25 en zondag 26 oktober maandelijks kaartje
- Roesbrugge, bij P. Gunst dinsdag 28 oktober puntenkaartje „Derde Leeftijd“

Vogelplk

- Roesbrugge, bij Maria Soenen zaterdag 4 oktober smijting voor de Handelspijkers
- Roesbrugge, bij P. Gunst zaterdag 11 oktober smijting voor de leden
- Haringe, in „St.-Jozef“ bij Cecile Ryon zaterdag 11 en zondag 12 oktober smijting voor de leden
- Roesbrugge, in „De Gouden Arend“ zaterdag 25 oktober smijting voor de leden.

K.V.L.V. Roesbrugge-Haringe

- Zondag 19 oktober : startvergadering. Om 14 u. : mis voor alle leden in de kapel van de meisjesschool, daarna feestvergadering door onze proost E.H. Louagie met koffie en boterkoeken.

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Om sergeant te worden bij het leger moet men examen afleggen, waaruit blijkt dat men enig inzicht heeft in de omgang met wapens. Om lid te worden van de Parlementaire commissie van landsverdediging of zelfs om Minister van defensie te worden (Vanden Boeynants is het jarenlang geweest) is er geen enkele militaire competentie vereist. De zopas gepensioneerde generaal De Boodt kon dan ook in een interview met De Standaard, over de politici die zich bezig gehouden hebben met het dossier van de chemische wapens, getuigen: „Ik heb nooit zoveel naast de kwestie horen praten door zovelen die er niets van afweten“.

Deze situatie is kenmerkend voor vele politieke kringen. En we staan zeker in hetzelfde geval met de overdreven en alles overheersende bezuinigings- en besparingsmanie van de meest onervaren minister uit deze regering: de jonge Verhofstadt!

Dat er in de euforie van de gouden sixties geld door deuren en ramen werd gegooid, schijnt vast te staan, maar dat belet niet dat iedereen er wel bij gevaren is. Dat dit niet kan blijven duren en dat er moet afgeremd worden is anderzijds evident. Maar een wildgroei van twintig jaar willen keren in twee jaar, zonder potten te breken, is onmogelijk, althans naar het oordeel van bevoegde mensen.

Herman Liebaers, Grootmaarschalk van het Hof en gewezen hoofdkonservator van de Koninklijke Bibliotheek; prof. Roger Dillemans, rektor van de katholieke universiteit van Leuven, alsmede de rektoren van de andere universiteiten; Mgr. Daelemans, directeur-generaal van het Nationaal Sekretariaat van het Katholiek Onderwijs, zijn het roerend eens dat de besparingen onze wetenschappelijke instellingen en de kulturele en sociale waarde van opvoeding en onderwijs niet mogen in het gedrang brengen, wat nu wel het geval schijnt te zijn.

Men wil besparen opdat de volgende generaties de schulden niet zouden moeten betalen die wij nu maken. Dat is korrekt en lofwaardig, maar we moeten ervoor oppassen dat de volgende generaties niet het slachtoffer zijn van een langzaam maar zeker verval van het wetenschappelijk onderzoek en van gebreken in de opvoeding van de minstbedeelden. De Boodt, Liebaers, Dillemans, Daelemans, zijn geen politieke agitators, maar mensen waarnaar men om hun vakbekwaamheid moet luisteren. Er is behoefte aan een evenwicht tussen sparen en voor het nodige zorgen. Ook hier dient „de lat gelijk gelegd“!

„Ik denk“, zegt Gusta, „dat onze regering in de eerste plaats voor een grote houtzagerij moet zorgen, waar men latten fabriceert, want ze zullen er nog vele nodig hebben om die ergens gelijk te leggen“!

Misschien wel,
Pol

MEDISCHE PEDICURE
MANICURE

Sabine CAPPOEN

Prof. O. Rubbrechtstraat 12
8990 ROESBRUGGE

Verzorging aan huis

Enkel op afspraak : 057/30 05 94

Stoelen en tafels

Vlechtwerk

Biezen en riet

Paul Rappelet

Roesbruggestraat 4
8994 PROVEN

Tel. 057/30 04 63

GARAGE SERVICE
NEVEJAN
OKKAZIEMARKT
KROMBEKE 057/40 00 35

HYPOTHEEK- EN
SPAARMAATSCHAPPIJ
VAN ANTWERPEN

DENUT CHRISTIAN

Casselstraat 12
8991 Beveren-IJzer
Tel. 057/30 01 82

PEDICURE

Mevr. Vandewalle-Decaestecker
Veurnestraat 11
8980 Vleteren (Oost)

Op afspraak : tel. 057/40 01 01

Ook verzorging aan huis

Woensdagnamiddag gesloten

Alle voetverzorgingsprodukten
en benodigdheden.

IJskleur - Blauw
30/41

Schoenen voor de winter
en voor elke gelegenheid
degelijk en modieus.

Bekijk eens onze uitstalramen
dan bemerkt U reeds enkele modellen
en prijzen van onze kollektie.

Kwaliteit moet daarom niet duur zijn.

Schoenen Ig. PARENT - MOYAERT

Prof. O. Rubbrechtstraat 35
8990 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 03 20

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREEVE

Dat 't niet te styf è foeterde tusschen Nette Casteels en Fiene Bakkers wos algemeen è weeten. Eigentlich waaren ze niet in ruuze met mekaar, maar 't wos meer è soorte van jaloezie van ol de kant van Nette. Dat wos ol begonnen ten tyde dat ze nog olle twee naar 't pensioonaat gingen. Of liever ols ze kortelings uit 't pensioonaat weg waaren. Want je moet weeten dat Nette, die nogol redelijk vroeg achter de knecht-jongens hadde beginnen te kyken, op 't laatste dat ze naar 't pensioonaat ging, ol vrijde met Bert Verplancke, die student wos aan d'hoogeschoole. Dat wos natuurlijk heur eerste liefde en gelijck dat dat gaat, wos ze in den hoogsten hemel ... Maar 't wos op è Poperingeomwegang dat 't olmetnekeer verkeerd liep ... Nette hadde de zundag naar de foore niet willen gaan en Bert wos met Fiene op toer è weest en meteen wos Nette heur lief kwyt. Alhoewel dat ze 't niet gebaarde, hadde ze dat nooit goed kunnen verkroppen.

Nette wos ondertusschen wel in kennisse è kommen met Staf Valcke en waarschijnlijk met heur gedacht è trouwd ermee, maar die veete teegen Fiene wos osan bluuven bestaan. Bovendien, ols ze d'occasie ging krygen om Fiene è affront aan te doen ging ze dat ollezins niet laaten.

Ze weunden olle twee in d'environ van Poperinge en op è dag dat Nette naar 't stee è weest hadde om heur aankopen te doen, kwam ze thuus met è nerveuschen grijslach op heur aangezichte ...

„k Kwam daar in de modewinkel op de markt”, zei ze teegen heur moeder die over è kommen wos ... „en de die van Bakkers wos daar bezig met è klee te probeeren. Maar 'k hèn ze daar è keer è ferme neuze kunnen zetten wei!”

„Hoezo datte?” vroeg heur moeder.

„Hewè, je moet horkten, ze wos teweege dat klee te koopen, maar ols ze hoorde dat 't vierduust frank kostle, wos dat teveele voor madame. 'k Hèn toen, binst dat ze daar nog stond te kyken, zelf een è kocht van drie keeren zoveele, om te toonen dat wieder nog entwot meer kunnen of zieder!”

Nette's moeder gaf heur veele gelijck.

„En gy!” zei ze teegen Staf, heuren vent, die in den zetel zat in de gazette te kyken ... „gy moet djuuste 't zelfde doen ols dat entwaar past met heuren vent!”

Staf knikte è keer en las voort ...

'n Weeke later, op è zaterdagavond, brochten twee van Stafs beste kennissen, hem krimineeldronken naar huus. Nette deed open ...

„Wuk is me dat nu!” riep ze in è ferme koleire ... „van waar kom je gy olzoo?”

„Van 't Zwart Peerd” swabbelde Staf ... „en 'k hèn è daan gelijck da'je zei wei ... Berten van Nettes stoeg daar oek aan den toog en iedere keer dat è pinte dronk, hèn 'k er ik drie è dronken ... en è gaf toen è pinte aan ol die binnen waaren, en 'k hèn der subiet elk drie è trakteerd!”

KWAAK

VRIENDELIJKE WARMTE en DEUGDELIJK KOMFORT
in uw bestaande woning en nieuwbouw met
de nachtstroom accumulatoren

DIMPLEX en AEG

Met tussenkomst van de elektriciteitsmaatschappij GASELWEST

- ☐ een vermindering van 4 000 fr. in de installatiekosten
- ☐ bij nieuwbouw : gratis verbruiksmeter voor het uitsluitend nachttarief
- ☐ bij bestaande woningen : tot 9 360 fr. in de wijzigingskosten van de aansluiting van de maatschappij.

Vraag ons vrijblijvend om dokumentatie en inlichtingen :

Jos. CAPPOEN-GANTOIS

Prof.O.Rubbrechtstraat 12, 8990 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 05 94

Voor **BIJVERWARMING** : grote keus CONVECTOREN
en STRAALKACHELS

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30 03 79 Prk. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad
voor de dorpen :Roesbrugge-Haringe
Proven-Krombeke
Stavele-Beveren

Verschijnt maandelijks : behalve in augustus

Het Jaar van het Bier.

VOLKSLEVEN LANGS SINT ARNOLDUS' VOLKSDRANK

Het jaar van het bier loopt stilaan ten einde. Dat heeft zich in het hele land gemanifesteerd door feesten, stoeten, bloemtapijten en drinkgelagen. Maar vooral werd de nadruk gelegd op ambachtelijke streekbieren, die als paddestoelen uit de grond zijn gerezen. Of ze allemaal een lang leven zijn beschoren, blijft een open vraag.

Een stap terug

In de vroegste tijd zorgde elke kommunautiteit, elk huishouden voor het nodige bier. De huisvrouwen moesten zowel brood kunnen bakken als bier brouwen.

Zo kwam het dat iedereen er een eigen procédé op nahield en vaak specifieke produkten gebruikte, waarvan zij het geheim niet prijsgaven.

Het kruiden gebeurde toen door gruite of grute. Dat was een gedoseerd mengsel van het duizendblad, de salie, de bloemen van de gagel, in de volksmond beter gekend als „vlooienkruid“ en soms een beetje dennenhars.

Reeds in de 11^e eeuw was de handel in grute een recht dat alleen de vorst toekwam, dit ingevolge het „bannum“ of soeveriniteitsrecht van de Heer.

Onder „gruterecht“ werd verstaan dat niemand bier mocht brouwen zonder grute te hebben gekocht in het erkende gruthuis van de Heer en dat geen bier mocht ingevoerd worden waarvan het gruterecht niet was voldaan.

Het gebruik om bier te kruiden met behulp van allerhande planten is dus zeer oud. Herhaaldelijk werd dit procédé op de korrel genomen door de bevoegde overheid en gelaakt wegens de nadelige gevolgen, die de bedwelmende dranken hadden niet alleen op de gezondheid, maar vooral op de verwildering van de zeden.

In de tweede helft van de 14e eeuw werd de gruit langsom meer vervangen door hop. Die verleende het bier een aangename, licht bittere doorsmaak en, dank zij haar bederfwerende bestanddelen, ook meer duurzaamheid. Van oudsher werden die eigenschappen gewaardeerd.

Brouwers van toen

In meerdere landstreken bestond een banale brouwerij. „Ban“ betekende dwangrecht, zodat het niemand toegelaten was zijn bier in een andere brouwerij te laten brouwen dan in deze van de kasteelheer van het dorp. Hij mocht er zijn rechten, de biercijs, op innen.

Strengere voorschriften moesten in acht genomen. Onze oude dorpskeuren bevatten artikels nopens de kwaliteit en de maten van het bier, alsmede voor de tijd van het brouwen. 's Zondags aan slag gaan of zelfs maar het werk klaar maken om er de volgende dag mee te starten, bleef een laakbaar feit. In de 17^e eeuw werd de brouwer van de herberg „De Drij Koningen“ te Alseberg aangeklaagd en veroordeeld tot een boete van drie gulden, omdat hij op een „dag des Heren“ door zijn knecht water had laten pompen voor het brouwsel van de pastoor.

Door de eeuwen heen heeft het brouwen, afhankelijk van zoveel atmosferische invloeden en van het onberekenbare gedrag van de elementen vuur en water, plaats gehad in een bijna geheimzinnig milieu, dat door de brouwer voor de buitenwereld zo mysterieus mogelijk werd gehouden in zorgvuldig bewaarde vakgeheimen, waarin de resultaten van zijn empirische wetenschap hem het zoete gewin van het bedrijf verzekerde.

Kwam hij aan elementaire wetenschappelijke kennis tekort, dan nam menig brouwersbaas zijn toevlucht tot magie om onverklaarbare processen te bestrijden, als bijvoorbeeld het plotseling zuur worden van het brouwsel. Zo werd het voor velen een traditie om boven de gistkuip, tijdens het gistingproces van het wort, een kruisbeeld te hangen, terwijl ook het duivelbannende zout niet werd veronachtzaamd. Brandnetels, hoe fel ook als onkruid bestreden, stonden in hoog aanzien en in 1759 werd nog in volle ernst aanbevolen een flinke bos ervan op de rand van de brouwkuip te leggen, waardoor het brouwsel zou worden beschermd tegen onweerschade.

Tot in de 18^e eeuw bleef bier de voornaamste drank in onze gewesten.

Voor jong en oud, voor arm en rijk kwam het schuimende (of niet schuimende) vocht in zware kruiken op tafel. Eenvoudige lieden dronken door de week het goedkope dubbier of scharrebiere; op zondag en bij feestelijke gelegenheden trakteerde men zich op een betere soort.

De Brouwer.

De baving staat gereed, Waar is het dorstend Leed?

*Als Dorst en Dranck malkaar ontmoet,
Is't Bitter d' oorspronch van het Soet :
ô Ziel! Begeeren en het Geeven,
Uw Dorst, en 's Leevens springfontyn,
Sal Eeuwige Verquicking Syn,
Die Weelden lust, soeck sulcken leeven.*

Brouwen was dus een bedrijf met toekomst. Waar vroeger op een dorp slechts één enkele brouwerij werkte, rezen ze later uit de grond als paddestoelen. Wanneer een notaris, een geneesheer, een handelaar of rijke boer een zoon had die niet al te best meekon op school, dan werd voor hem een brouwerij opgezet. Hij zou dan zijn boontjes wel doppen. Trouwens, wat was in de algemene optiek dier dagen een brouwer méér dan iemand, die heel wat pinten kon trakteren in de herbergen?

Die vele brouwerijtjes - te veel soms voor het bestaande cliënteel - leidden vaak tot vreemde toestanden. 's Maandags kon men niet zelden de dorpsbrouwers in hetzelfde lokaal aantreffen om de baas te smeken een

ton bier te mogen leveren. De verveelde kastelein, die zijn café dikwijls als een vorm van bijverdiende beschouwde - hij kon als hoofdberoep winkelier wezen, of bakker, barbier, fietsenmaker en ga zo maar voort - kon elk der brouwers toch niet voldoen. De slimme leveranciers vonden er wel wat op: ze wierpen de dobbelstenen en hij die het hoogste getal schoorde mocht die week leveren.

Boze tongen beweerden dat de brouwers deemoedig om zachte winters gingen bidden bij hun beschermheilige Sint Arnoldus - een echte Vlaamse Heilige want hij stamde uit de streek van Tiegem - opdat de mensen aan het drinken zouden blijven, maar daarentegen ook voor hete zomers, om ze te doen stikken van de dorst. Zij smeekten de hemel, werd er gefluisterd, om de boeren bij te staan opdat er veel gerst van prima hoedanigheid zou groeien en hop, weelderig overladen met gezonde bellen, zodat de prijs laag zou blijven. Sterfgevallen - behalve in eigen kring natuurlijk - waren een vreugde voor de brouwer, omdat er vele kennissen elkander dan ontmoetten en er op de zieleheil van de overledene moest worden gedronken.

Middeltjes en remedies uit de oude doos

Onze voorouders zijn altijd bijdehands geweest, ze wisten zich steeds te behelpen met wat ze hadden. Dat ook het bier aandacht kreeg hoeft geen zeg.

Ze wisten dat bierpap een uitstekend middel was tegen verkoudheid. Donker bier werd gekookt met mastellen en bruine suiker. Die „pap“ werd dan zo warm mogelijk gegeten, waarna men onder de dekens kroop.

Een ander middel tijdens de winter voor griep of verkoudheden: 's avonds, voor het slapen gaan, kookte men bier, goed gesuikerd, liefst met zwarte kandijnsuiker. Daarvan dronk men een tweetal kopjes en dan ging men dadelijk in bed, warm toegedekt opdat het zweten niet te lang zou uitblijven.

Verschaald bier mocht niet gedronken worden, men kreeg er de kou-pis van. Bleek het bier te koud, dan werd een gloeiende priem in de kroes gestoken om de „kil“ te breken.

Men vertelde dat bier uitstekend was voor het bekomen van „zcg“. Derhalve deden zwangere vrouwen zich te goed aan de fles. Wel moesten zij enkele voorwaarden in acht nemen: zwartharige dames moesten wit bier drinken en de blondharige donker.

Om brood te doen „rijzen“ gebruikte de boerin gist. Die kon men bij de brouwer kopen, „biërgist“ of „natte gist“. Om zuur bier te verhelpen, want algemeen werd gezegd dat het bier slecht was in de krieëntijd, nam men een vers ei, prikte er met een scherpe naald gaatjes in, legde er geschilde laurierbessen bij, een weinig hop en gerstekorrels. Dit alles werd in een zakje gebonden en in het bier gehangen: het werd dan vlug van uitstekende kwaliteit.

Destijds konden de dames niet lukraak bij een kapster binnenlopen want zo dik waren ze niet gezaaid. Dus behielpen ze zich met het „indraaien“ van het haar, waarbij papieren of ronde houten stokjes werden aangevend. Vooraf werd het haar gewassen en flink nagespoeld met blond bier. Deze manier bood twee aspecten: 1. de haargolven bleven steviger zitten, 2. men bekam aldus een mooie, glanzende haardos. Nog steeds aanbevolen!

Vroeger bij ons

In de kerk van Izenberge bevindt zich een grafsteen met als tekst: „Sepulcre van Joannes Frans Goudeseune, in syn leven Kerckmeester en Baes Brauwer deser prochie ovl. den 10 April 1754.“

Bewijs dat deze Goudeseune een voor-naam iemand was. Trouwens werden grote brouwers in meerdere plaatsen burgemeester en indien niet toch naast de pastoor, de rentenier, de mulder en de notaris als voorganger aangezien.

De brouwersfamilie Feys-Callewaert van Beveren-Kalsijde mag in deze optiek worden bekeken. Deze sociaal voelende familie zorgde voor werk in de streek en het produkt dat de brouwerij verliet kon geroemd om de uitstekende kwaliteit. Het fameuze bier „Forte Brune“ werd niet alleen in de Westhoek gedronken, maar ook ver daarbuiten. Zelfs in Antwerpen had de firma een eigen depot.

De teleurgang van het Beverense bier loopt gelijk met de vervuiling van de IJzer, een fenomeen dat niet van vandaag is, maar reeds een aanloop kende tussen beide wereldoorlogen. En het bronwater dat door de brouwerij via diepe putten werd gewonnen, voldeed ook niet aan de gevraagde kwaliteit. Zodat de avond intrad.

JACK VERSTAPPEN

In 1977 verscheen van Jack VERSTAPPEN bij de uitgeverij Orion, *Het Bier in het Volksleven*, een boek van 238 bladzijden !

SPAARKAS
ippa

Jacques PYFFEROEN

Graaf van Hoornweg 5

8994 KROMBEKE

Tel. 057/40 08 24 (tijdens kantooruren)

SPAAR- en BANKVERRICHTINGEN

Alle VERZEKERINGEN

Overname van uw bestaande polissen
Goedkope premies

Kantooruren :

Ma - di - wo - do - vr van 8 - 12 u
zaterdagmiddag en op afspraak

hobby-bouw

Hugo VERMEULEN

Obterrestraat 56

8994 PROVEN

Tel. 057/30 06 74

- alle bouwmaterialen
- verhuur van alle bouwmaterieel
- vloeren, faïences, sierstenen
- erkend officieel verdeler van alle **RUBSON**-produkten
- vrij toegang
- bouwdeetjes

Probeer het maar bij ons... U bent steeds welkom !

GEUZEN TUSSEN HONDSCHOTE EN IEPER (26)

Beelden van vóór, tijdens en na de reformatie !

Wat voorafging : *Geloof en ketterijen in de Middeleeuwen / Het lutheranisme in Vlaanderen en in de Westhoek / Het calvinisme / De eerste emigranten en de eerste hagepreek / Het concilie van Trente en het Eedverbond / De beeldenstorm en zijn oorzaken / Aanval op Veurne / Wattrelos werd Waterloo / Austruweel en Valenciennes / De plakaten / De inquisitie / De repressie vóór Alva / De Bloedraad / Vrijbuiters in de Westhoek / Terreurdaden en moorden te Houtkerke, Oostcappel en te Roesbrugge / De samenzwering van Spanjaardsdale / De moorden te Reningelst / Invasie uit Engeland / De moordexpeditie van 26 januari 1568 / De aanhouding van Hanecamp / Moorden te Roebroek / Nieuwe invasieplannen / Aanhouding en terechtstelling van Camerlynck / Moord op de Roesbrugse zadelmaker / De Tachtigjarige Oorlog / Moord op de pastoor van Herzele / Nog meer misdaden / Invasie van uit Nieuwpoort / De "kerken onder het kruis" / Het Eeuwig Edikt.*

De calvinistische republiek

Met de *Eerste Unie van Brussel* (09.01.1577) en het *Eeuwig Edikt* van landvoogd don Juan (12.02.1577) gingen de calvinisten in Vlaanderen niet akkoord, omdat deze regelingen volgens hen een rooms-katolieke stempel droegen.

Te Gent was er hevig verzet en op 28 oktober 1577 voerde Frans van de Kethulle, heer van Ryhove, er met medeweten van de prins van Oranje een staatsgreep uit. Hij nam enkele heren gevangen, die voor de vergadering van de Staten van Vlaanderen naar Gent gekomen waren, waaronder bisschop Rythovius van Ieper, bisschop R. Drieux van Brugge en de prins van Chimay, gouverneur van Vlaanderen. Rythovius had op de vergadering een gloedvolle rede gehouden tegen het protestantisme, maar dit zou hem duur te staan komen, want hij werd voor lange tijd vastgezet in het Prinsenhof.

Op 1 november richtte van Ryhove een Komitee van Achttien Notabelen op, voor het merendeel harde calvinisten, met schepen Jan van Hembyze aan het hoofd, om Gent te besturen en te verdedigen.

Hembyze zorgde voor een sterk eigen leger, brak met de Raad van Vlaanderen (soort Hof van Beroep in het graafschap) en de Rekenkamer te Rijsel en schiep eigen bestuursinstellingen. Alle nodige schikkingen werden getroffen om de openlijke uitoefening van het calvinisme te herstellen, met de bestrijding van de katolieken tot gevolg.

Pieter de Berdt, die eens uit Roesbrugge was weggevlucht en predikant was te Rotterdam, werd tijdelijk aan Gent uitgeleend om er de openbare geloofsmanifestaties te organiseren en Pieter Haeghman, afkomstig van Veurne, die sedert 1574 uit Engeland als predikant naar Gent was gekomen, werd voortdurend verzocht om de gevluchte geloofsgenoten te Londen en elders te gaan opzoeken om hen te bewegen zich te Gent te vestigen.

De uitschakeling van het Spaanse gezag en de activiteiten te Gent zijn onmiskenbaar de oorzaken geweest van een snelle heropleving van het calvinisme in geheel Vlaanderen. Einde 1577 is predikant Pieter de Berdt naar Duinkerke getrokken om er de hervormde leer nieuw leven in te blazen. In een brief van 2 januari 1578 schreef hij naar Arent Cornelisz te Delft, dat ongeveer de hele burgerij van de stad de „papistische afgoderie“ had verlaten en naar zijn predika-

ties kwam, maar dat de magistraat, de gouverneur en de notabelen van Duinkerke zich nog vijandig opstelden. Bemoedigend vond hij het dat voor de avondmaalviering van 18 januari (1578) reeds 60 personen hun naam hadden opgegeven „ende ick verwachter wel nog so vele ofte meer“. Er dient op gewezen dat de opleving van het calvinisme niet alleen te Duinkerke, maar overal door de magistraat met een kwaad oog bekeken werd, dat kon ook niet anders, de overheid was immers aangesteld en inzake overtuiging conform bevonden door een pro-Spaanse regering.

Op 31 januari 1578 werden, zoals we gezien hebben, de troepen van de Staten door het leger van don Juan bij Gembloers verpletterend verslagen. Deze Spaanse overwinning had tot gevolg dat men weer de dominantie van Spanje ging vrezen en aanzien de katolieke kerk met Spanje werd vereenzelvigd, werden de katolieke geestelijken ten zeerste gewantwoord. Zo kregen de Gentse machtshebbers een motief in handen om de katolieke religie uit te schakelen.

Aangezien intussen de macht van de Achttien te Gent gekonsolideerd was, werd er met de eigen troepenmacht verder om zich heen gegrepen en met sukses. In februari 1578 werd Oudenaarde bezet en kwam er spoedig een belangrijke calvinistische gemeente tot stand. Op 13 maart werd Kortrijk ingenomen onder voorwendsel dat het gevaar liep in handen te vallen van de antic-calvinistische oppositiegroep de „Malcontenten“. Er werd daar ook een Komitee van Achttien gesticht en Gentse predikanten kwamen er hun voelhorens uitsteken. Brugge kwam in de macht van de Gentse republiek op 20 maart 1578 en om er de calvinistische gemeente in te richten werd er eveneens in de Westhoek, te Wervik, Menen, Ieper, St.-Winoksbergen en Duinkerke, naar predikanten gezocht. Te Menen kwam er op 17 april 1578 een Komitee van Achttien tot stand en een paar weken later kwam Petrus Plancius (Platevoet) van Dranouter er als predikant. Plancius had theologie en wetenschappen gestudeerd in Duitsland en Engeland en gepredikt te Mechelen, Brussel en Leuven. Overal kon men vaststellen dat de opleving van het calvinisme onmiddellijk volgde op het militair-politieke ingrijpen van Gent. Dat was een schending van de *Pacificatie*, tot groot ongenoegen van de prins van

Jan van Hembyze door Frans Pourbus (1563)

Oranje, maar Gent hield daar geen rekening mee.

Vanaf mei 1578 werd de katolieke geestelijkheid weer lastig gevallen en deze plagerijen deinden uit tot een echte golf van terreur. In de kloosters te Gent werden de religieuzen verjaagd en soldaten ingekwartierd, terwijl begonnen werd aan de afbraak van het Klarissenklooster te Gentbrugge en dat van de Kartuziers te Rooigem. Voornamelijk de kloosterlingen die weigerden de eed van trouw aan de Staten-Generaal en van afkeer voor don Juan te zweren, werden hard vervolgd. Een gruwelijke wraakactie greep plaats te Gent van 18 tot 22 mei. Ze heeft de naam gekregen van de Pinksterstorm en was in de eerste plaats gericht tegen Augustijnen, Karmelieten, Dominikanen en Minderbroeders. Twee overgelopen Franciscanen waren hiervan de aanleiding, daar zij hun medebroeders en de andere bedelorden beschuldigd hadden van homoseksuele praktijken op grote schaal. Tengevolge daarvan werden op de Vrijdagmarkt te Gent drie Minderbroeders en twee Augustijnen op de brandstapel ter dood gebracht.

De Integratie van de Westhoek

Overal, ook in de Westhoek, werden de calvinistische drijverijen hervat. In diezelfde maand mei 1578 lagen compagnies ruiters van de Staten, onder het bevel van Guilielmus vanden Cathulle, heer van Assche, in garnizoen te Veurne en te Lo. Deze soldaten die anti-Spaans en dus allemaal geusgezind waren, maakten het de geestelijkheid moeilijk en plunderden de kloosters van Eversam (Stavele) en van Lo.

De hagepreken werden hervat en op 8 juni 1578 had een hervormde preek plaats te

Hoogstade, rond de hoeve Colaerts-Hille, ten noorden van de dorpskom, onder grote belangstelling. Na de predikatie liepen de geuzen naar de kerken uit de omgeving om opnieuw beelden en altaren af te werpen.

Bij het sluiten van de *Pacificatie van Gent*, in 1576, had Willem van Oranje een stad in pand gevraagd in ruil voor zijn troepensteun tegen de muitende Spanjaarden. Hij vroeg Sluis, kreeg als tegenvoorstel Sas van Gent, maar uiteindelijk werd het Nieuwpoort. Het Hollandse garnizoen aldaar had een predikant die bijna dagelijks in de kasselrij Veurne predikte.

Te Gent had men vernomen dat enkele leperlingen uiting gaven aan Spaansgezinde sympathieën en herrie schopten bij de hervormden. Frans van Ryhove kwam met een paar kapiteins en hun manschappen erop af en op 20 juli 1578 werd de stad bezet. Dezelfde dag nog werden er alle kerken vernield en Jan de Visch, luitenant van de hoofdbaljuw, Gillis de Corte, griffier en de pensionaris (raadsman van de stad) De Hondt, werden samen met meerdere anderen gearresteerd en overgebracht naar de Gentse gevangenis, waar reeds Jacques Hessele opgesloten zat. Hessele die afkomstig was van Nieuwkerke, advocaat en Raadsheer bij de Raad van Vlaanderen te Gent, was door Alva aangeduid geweest om lid te worden van de *Raad van Beroerten (Bloedraad)* en hij zou de veroordelingen van de graven Egmont en Hoorne hebben opgesteld.

Jan de Visch, waarvan hier reeds herhaaldelijk sprake is geweest en die geboren was in 1520 als telg uit een voorname familie, die sedert de 13^e eeuw de hoogste functies had bekleed in de stad en de kasselrij Veurne, huwde met Katherina de Storms, uit een leperse patriciersfamilie en werd nadat hij baljuw geweest was van Ingelmunster, luitenant van de hoofdbaljuw van Vlaanderen, met residentie te leper. In die functie ontloopte hij een grote activiteit niet alleen in het leperse, maar ook in Belle- en Bergen-Ambacht. Hij was inderdaad vaak belast met de opsporing en vervolging van nieuwgezinden, met het inwinnen van inlichtingen en het inzamelen van bewijsmiddelen en tenslotte met het uitspreken van veroordelingen. Hoewel hij zijn verplichtingen met ijver en toewijding uitvoerde deed hij dat zonder overdreven strengheid. Maar dat belette niet dat hij in de ogen van velen, die hij bij de uitvoering van onderrichtingen, plakaten en dekreten had moeten vervolgen, als een hatelijk mens werd beschouwd. Op 4 oktober 1578 werd hij, door de heren de Ryhove, de Croonevelde en kapitein Meghem, samen met Jacques Hessele uit de Gentse gevangenis gehaald, tot even buiten de toenmalige Pietercellepoort (ook Kortrijksepoort genoemd en afgebroken in 1812) gebracht, en er ter beschikking gesteld van de beul. Nadat men de baard van Hessele had afgesneden en in vlokken onder de begeleidende soldaten had verdeeld, die ze als een trofee op hun hoofddeksel staken, werden beide gevangenen, zonder de minste vorm van proces, elk aan een boom opgehangen.

De Religievrede

Over de Religievrede, die afgekondigd werd op 10 juli 1578 en die aan beide gods-

diensten dezelfde rechten zou geven, was men te Gent niet te spreken. De Republiek wenste tegenover de katholieke godsdienst te staan zoals het Spaanse bestuur stond tegenover de hervormden.

Ieper was zoals we gezien hebben door Gentse soldaten bezet op 20 juli 1578 en reeds drie dagen later werd de Ieperse Sint-Niklaaskerk ter beschikking gesteld van de gereformeerden en op 25 juli hield men er een gereformeerde dienst. Gentse commissarissen hadden te Ieper voorlopig het bewind in handen genomen en een Gentenaar werd er hoofdbaljuw. Vanuit Ieper werden Poperinge, Diksmuide, Veurne, Belle, Cassel, Sint-Winoksbergen, Duinkerke en Hondschote in de Gentse republiek geïntegreerd. Alle topfuncties in de Vlaamse steden kwamen in handen van radicale aanhangers van de Komitees en de hervormden die zich beschermd wisten kwamen voor de dag, beoefenden hun religie en namen wraak op allen die hen vervolgd, verklikt of bestreden hadden. Voornamelijk de door Gent uitgezonden soldaten gingen heftig te keer. Zij ontkeenden een nieuwe beeldenstorm, die misschien wel minder heftig om zich heen greep, maar niet voor de doelmatigheid noch de brutaliteit van deze van 1566 moest onderdoen. De afdelingen van het Gentse leger, onder het toezicht van Gentse commissarissen kwamen afrekenen met de „afschuwelijke afgodendienst" van de katholieken en in het belang van land en volk, kerken en kloosters van ornamenten en inboedel beroven. Op 4 september (1578) moesten de kerken van Poperinge eraan geloven. Poperinge en Veurne kregen officiële hervormde kerkbedienaars, die preekten in de katholieke kerken, die van beelden ontdaan en witgekalkt, omgevormd waren tot protestantse tempels.

Tot een volledig doordringen van het calvinisme kwam het evenwel niet. De Gentse Republiek miste de steun van de prins van Oranje en de katholieken lonkten toch naar de afgekondigde *Religievrede*. Zo lieten de wethouders van Veurne en Veurne-Ambacht op 4 september (1578) de *Religievrede* in het openbaar afkondigen, maar de Veurnse gereformeerden vroegen, gesteund door het garnizoen, een bestuur dat hun meer genegeen was. Op hun verzoek stuurde Ieper op 21 september commissarissen naar Veurne om de verkiezing te doen van nieuwe wethouders. Er werden dertien notabelen aangesteld die de reformatie waren toegedaan. Naderhand - dat was op 13 november 1578 - kwam Gent tussenbeide en stuurde zelf commissarissen onder de leiding van Frans van Ryhove om er een Komitee van Achttien aan te stellen.

In de nacht van 14 september (1578) waren vanuit Gent nog meer soldaten, aangevuld met gewapende burgers, naar Ieper gekomen, om het aldaar gelegen garnizoen te versterken dat slag moest leveren tegen Waalse, Spaansgezinde troepen, die opeerden vanuit het kasteel van Stegers (Estaires), waar het geslacht van Stavele resideerde. Dank zij het gebruik van kanonnen slaagde men erin de Walen te verjagen en het kasteel te bezetten. De kasteelvrouw werd opgepakt en naar Gent overgebracht, waar zij werd gevangen gezet omdat men in

haar kasteel meer dan 200 koffers gevonden had met kostbaarheden uit kloosters en kerken die er in veiligheid waren gebracht.

De oude Duinenabdij van Koksijde, gesticht in 1128 door Bernardus van Clairvaux, wier gemeenschap ooit bestond uit 120 monniken en 248 lekebroeders, telde in de 16^e eeuw nog slechts 26 monniken, waarvan een aantal als biechtvader of rentmeester dan nog buitenshuis verbleef. Abt Robert Holman had zich met de resterende kloosterlingen teruggetrokken in enkele bescheiden bijgebouwen van de indrukwekkende abdij. Kapitein Wintershove van het garnizoen te Veurne, stuurde op 4 oktober 1578 enkele officieren er naartoe om meubelen, huisraad en goederen op te halen, die dan openbaar werden verkocht om er zijn soldaten mee te betalen. De religieuzen moesten naar Nieuwpoort uitwijken en de gebouwen werden naderhand neergehaald in de mate dat men behoefte had aan bakstenen. In dezelfde maand werd door het Veurnse garnizoen ook het aldaar gelegen Sint-Niklaasklooster afgebroken, dat bestond sedert 1170.

Op 31 oktober 1578 trokken de soldaten van het garnizoen te Veurne weer eens naar het klooster van Eversam om er voor de zoveelste keer te stelen en de monniken te mishandelen.

Einde december 1578, na veel beraadslagingen en de persoonlijke tussenkomst van de prins van Oranje, was Gent bereid op de *Religievrede* in te gaan. De katholieke eredienst mocht weer uitgeoefend worden, de geestelijkheid werd in haar bezittingen hersteld en een commissie werd aangeduid om te waken over de stipte naleving. In werkelijkheid bleven de meeste kerken in protestantse handen en werd alleen maar toegelaten dat de katholieke geestelijkheid de eredienst uitoefende in particuliere huizen.

R.A.B.

Volgende keer :

De organisatie van de hervormde gemeenten De Malcontenten
Alessandro Farnese

**Speelgoed
Speelgoed
Speelgoed**

In afwachting van het
SINT-MAARTENSFEEST
brengt de grote kindervriend
allerhande speelgoed
en nieuwigheden bij
Huis WULLUS
Prof.O.Rubrechtstraat 65
ROESBRUGGE

Steeds voordelige prijzen
Vrije toegang

HOERA!

SINT MAARTEN KOMT !

★ **PUZZELS**

500 st.
1000 st.

179 fr.
199 fr.

★ Keuze uit alle
KINDER- en JEUGDBOEKEN
Uitgeverij Averbode

vraag onze
speciale folder

Boekhandel **SCHOONAERT**

Bergenstraat 14-16 8990 ROESBRUGGE

Bij aankoop van 500 fr. (speelgoed en boeken) : GRATIS een geschenk

ALLE LENINGEN

- ★ persoonlijke
- ★ financieringen (auto nu 0,48%)
- ★ hypothecaire vanaf 7,25%

GOEDKOOP
DIREKTE BESLISSING

BEL **LEO LEPEE**

057/30 04 60

057/40 01 12

Gemeentekrediet
de bank op z'n best

Kom naar 't Valentijntje
zo blijf je de mode vooruit :

- ★ alle naaibehoeften
NIEUW : - voering in terylene of in jersey
- plakkatoen en vliesvoering
- kantjes aan de meter
- lintjes in modieuze kleuren
- ★ ruime keus aan breigaren
- ★ leuke spulletjes voor de allerkleinsten
- ★ panty's, collants en mansokken Du Parc
- ★ mode-accessoires

Prof. O. Rubbrechtstraat 77, Roesbrugge
Tel. 057/30 06 36

EINDEJAARSVERKOOPAKTIE „KOOP IN UW DORP”

Onder het motto „Koop in uw dorp” richt de Middenstand afdeling Beveren-IJzer, Krombeke, Proven, Roesbrugge-Haringe, Stavele en Watou een eindejaarsverkoopactie in van 13 december tot en met 11 januari.

Per aankoop van 25 fr. (voedingswaren 50 fr. ontvangt de klant een lot dat kans heeft op een van de vele prijzen.

Het prijzenpakket - ook de hoofdprijzen - zullen allen bestaan uit waardebons.

De deelnemende handelaars worden vermeld in ons volgend nummer.

Kursus Helper Rode Kruis

Na de basiskursus die een paar weken terug eindigde, zijn er heel wat aanvragen om opnieuw deze cursus te geven. We starten dus opnieuw met de basiskursus op maandag 1 december om 20 u. in het Rode Kruislokaal, bovenverdieping Gemeentehuis te Roesbrugge. De lessen zijn voorzien op 1, 4, 8 en 11 december. Na deze basiskursus is er voor de liefhebbers nog de volledige cursus Helper die start op 15 december.

Het succes van de vorige cursus toont aan dat iedereen in feite deze basisopleiding zou moeten volgen om in geval van nood, te weten wat te doen om een mensenleven te redden.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND :

Huwelijksaankondiging :

- Roger Demeulenaere met Mia Temperville, beiden van Stavele.

Overlijden :

- Maria Porreye, 82 j., weduwe van Joseph Vanlaeres (Beveren).

K.B.G. Beveren-IJzer

Uitslag van de kaarting van 16 oktober :

1. E.H. P. Crevits	400 pt.
2. Gousseys Maurits	370 pt.
3. Alleman Rose-Ann	360 pt.
4. Butaye Germaine	353 pt.
5. Ampe Julia	349 pt.
6. Flamey Ida	285 pt.
7. Decarne Robert	252 pt.
8. Craeye Albert	239 pt.
9. Kino Firmin	236 pt.

Klassement :

1. Verbrugghe Michel	24-2782
2. Alleman Rose-Ann	23-2865
3. Ganne Maria	20-2976
4. Nuttens Fursy	20-2675
5. Vandewynckel Rachel	20-2530
6. Ampe Julia	19-2431
7. Masscheleyn Mad.	19-2428
8. Neyrinck Michel	19-2283

Kunsttentoonstelling te Haringe

Met Allerheiligen kunt U opnieuw terecht in onze jaarlijkse Kunsttentoonstelling. De Kultuurgemeenschap Haringe zorgde dit jaar voor een groep uitgelezen kunstenaars met een enorme verscheidenheid van werk, techniek en stijl.

Onder de exposanten vinden we **Walter VILAIN**, directeur van de Westhoekakademie te Koksijde met een reeks uitgelezen akwarellen.

Jaak DESAUVAGE brengt ons sculpturale keramiek.

Pater GAILLIAERDE toont ons zijn akwarellen en houtskooltekeningen.

Carlo DE CNOCK vervaardigt handgeschilderde kunstambachttegels op Delftse wijze gemaakt.

Donald GRUWIER brengt ons olieverfschilderijen.

Frans HERPELINCK is eveneens een kunstenaar met olieverf.

De tentoonstelling is open op zaterdag 1 november en zondag 2 november, telkens van 9 tot 12 en van 14 tot 19 u.

U bent van harte welkom in het Dorpshuis voor deze kunstvolle tentoonstelling.

KRONIEK VAN DE MENSHEID 1995 fr.

Boekhandel SCHOONAERT

Voor alle BOUWWERKEN - BOUWMATERIALEN
GRAFKELDERS - GRAFMONUMENTEN

R. VERMEULEN & Zoon

Haringestraat 75 - 8990 HARINGE
tel. 057/30 02 07

Alles voor de „DOE HET ZELVER”

Behangpapier
Verfwaren
Gordijnen
Vloerbekleding
Onderhoudsprodukten

JACQUES BERQUIN

Couthoflaan

8994 PROVEN

tel. 057/30 06 54 - 057/30 11 20

ABB AUTOVERZEKERING

De AUTOVERZEKERING is mijn specialiteit.

Bovendien voer ik nu een speciale actie en daarom kan ik u, naast service en een gunstige premie, nu ook nog een zeer prettige verrassing aanbieden.

ABB-verzekeringskantoor

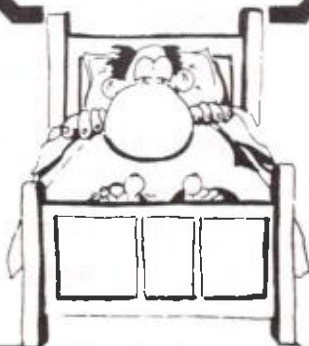
Roger VANDERGUCHT - CATTEU

Roesbruggestraat 3 - 8991 Beveren-Alveringem
tel. 057/30 07 57

**de grootste keus
behangpapier**

de grootste keus
DEKENS
DONSDEKENS
DEKBEDDEN
BESCHERMHOEZEN
HOOFDKUSSENS

WOONINRICHTING

schoonaert

Tel. 057/33 40 86

Bruggestraat 3-5

8970 POPERINGE

**HET
KWALITEITSMERK**

Oliën en
smeermiddelen

voor : GASOIL - diesel
- verwarming

FUEL-OIL
BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Blekerijweg 33-35

8994 PROVEN

Tel. 057/30 04 13

De 21 + SPAARREKENING

Basisrente : **4%** Getrouwheidspremie : **1,25% (*)**

(*) Voor plaatsingen die 12 opeenvolgende maanden behouden blijven.

Terugbetaling hospitalisatiekosten

Toetreding mogelijk vanaf een spaarbedrag van 50.000 fr.
De premiebijdrage vermindert in verhouding tot de spaar-
inspanning. Bij een gemiddeld spaarbedrag van 230.000
fr. is de dekking VOLLEDIG GRATIS !

KRIS ROSSEEUW

Provenplein 48 - PROVEN (057/30 03 55)

groep argenta

VERZEKERINGEN
PRINZIE
LENINGEN
PRINZIE
BELEGGINGEN
PRINZIE
PVBA ZAKENKANTOOR
PRINZIE

Agentschap **Krediet aan de Nijverheid**

Provenplein 39A - 8994 PROVEN-POPERINGE

Tel. 057/30 09 01 - 30 09 02

na de diensturen : 30 03 26 - 30 02 58

HOUTHANDEL
FIRMA MAERTEN p.v.b.a.

Bruggestraat 26-28

8970 POPERINGE

**Massieve
stijldeuren**

Michel BAELE

Bankelindeweg 29 C

8994 KROMBEKE

CENTRALE VERWARMING

ASFALTBEDEKKING

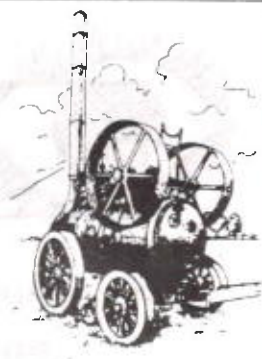
KEUKENS — SANITAIR

ALGEMEEN ONDERHOUD VAN GAS

EN MAZOUTBRANDERS

HOUTSKOOL

Telefoon 057/40 05 43

HYPOTHEEK- EN
SPAARMAATSCHAPPIJ
VAN ANTWERPEN

DENUT CHRISTIAN

Casselstraat 12
8991 Beveren-IJzer
Tel. 057/30 01 82

KLEINE FISKALE KRONIEK

BTW op wagens

Een wagen die gekocht wordt in 1986 en aangewend wordt in het bedrijf, mag ten hoogste (BTW en andere taksen niet inbegrepen) nog voor 577.000 fr. worden afgeschreven. In dat bedrag zijn wel alle toebehoorten inbegrepen, zelfs als die afzonderlijk gefaktuureerd werden.

De BTW mag wel afgeschreven worden op het totale bedrag, en moet dus niet beperkt worden tot de BTW op 577.000 fr.

Voorbeeld :

Men koopt een wagen, aangewend in het bedrijf voor 800.000 fr. + 200.000 fr. BTW (25 %).

Men mag afschrijven : 577.000 fr. + het gedeelte van de BTW dat men niet in de BTW-afrekening heeft mogen aftrekken.

Dit is in het bovenstaand voorbeeld, voor een BTW-belastingplichtige 100.000 fr. en voor een niet-BTW-belastingplichtige 200.000 fr.

Tot en met 1985 (aanslagjaar 1986) mocht men die BTW in één keer in rekening brengen. Bij de wet van 4 augustus 1986 is dit niet langer toegelaten, vanaf aanslagjaar 1987 moet men in de afrekening voor de belastingen de BTW afschrijven volgens hetzelfde ritme als de aanschaffingswaarde van het voertuig. Schrijft men de wagen af over 5 jaar, dan moet ook de BTW over 5 jaar afgeschreven worden.

Serge BLONDEAU
Fiscaal Adviseur - Tel. 057/30 01 44

DAVIDSFONDS IJZERWEELE

VRIJDAG 7 NOVEMBER te 20 u.

in 't Parochiaal Centrum te KROMBEKE

Depressie, stress, slapeloosheid, nervositeit en mogelijke behandelingen !

Op vrijdag 7 november organiseert DF-IJzerweelde een uiterst actuele gespreksavond rond het thema „Depressie, stress, slapeloosheid, nervositeit en mogelijke behandelingen”. Een jonge dokter zal het verloop van de slaap uitleggen. Daarbij zal zij het op deze avond hebben over gebruik van slaap- en kalmeermiddelen en mogelijke alternatieven. Ook wordt de ziekte van onze Westerse beschaving, „stress”, nader belicht. Deze ziekte wordt geschetst in onze omgeving, en vooral medisch omschreven en benaderd. Tevens worden praktische richtlijnen gegeven om tegen stress- of depressieverschijnselen te reageren en worden alternatieve oplossingen uiteengezet.

Het wordt zeker een uiterst interessante avond, want de onderwerpen die er aan bod komen, zijn erg actueel en bijna iedereen heeft al met deze termen kennism gemaakt.

De avond vindt plaats in het Parochiaal Centrum te Krombeke en begint om 20 u. stipt.

Deze avond wordt ingericht i.s.m. de Werkgroep voor Natuurleefwijze van de Westhoek en de KAV-KVLV van Krombeke.

De toegangsprijs bedraagt 70 fr., maar leden van de inrichtende verenigingen en houders van het PCP moeten slechts 50 fr. betalen voor deze enorm interessante avond.

VRIJDAG 28 NOVEMBER te 20 u.

in „t Rozenhof” te PROVEN

Steven Debroey :

„Naar de bronnen van het apartheidsbeleid in Zuid-Afrika en toekomstperspektieven”

Aan de gebeurtenissen in Zuid-Afrika wordt door de internationale pers, radio en tv voortdurend aandacht besteed. Dat kan niemand verbazen, want het gaat om een land dat door zijn strategische ligging en zijn talrijke onmisbare mineralen voor de Westerse landen, en natuurlijk ook voor het zwarte continent, van grote betekenis is.

Maar de toestand is er enorm kompleks, en weinigen weten eigenlijk juist wat er zich allemaal afspeelt.

Om wat duidelijkheid rond de feiten als apartheid, boycot, ... te brengen, nodigten DF-IJzerweelde i.s.m. DF-Heuvelland en -Poperinge Steven Debroey uit.

Al meer dan 10 jaar peilde deze schrijver naar de bronnen, de toepassing en de gevolgen van de apartheid. Al 13 maal reisde hij naar Zuid-Afrika om er te spreken met vertegenwoordigers van de verschillende bevolkingsgroepen en van de meest uiteenlopende politieke opvattingen. Al zijn ervaringen en kennis legde hij vast in 2 werken rond de geschiedenis van Zuid-Afrika.

Naar de bron van de apartheid (1652-1910) en Naar het einde van de apartheid (1910-1986). In alle objectiviteit komt hij ons vertellen over het resultaat van zijn ervaringen op vrijdag 28 november '86 te 20 uur in zaal „t Rozenhof”, Obterrestraat 73 te Proven. De toegangsprijs bedraagt 100 fr., leden van de inrichtende verenigingen en houders van het PCP : 80 fr.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND :

Geboorten :

- Matty Laseure, zoontje van Albert en Christine Deroo.
- Leticia Cappelaere, dochtertje van Walter en Chantal Liefhoge.

SINT-MAARTENSTOET

Zwarte Piet laat weten dat hij, samen met Sint-Maarten komt op maandag 10 november om 17.30 u. in Haringe en om 19 u. aan de Molenwal te Roesbrugge. Hij rekent erop dat vele kinderen met een uitgeholde of versierde biet komen opdagen. Al deze kinderen, tot 12 jaar, geven een kaartje met hun naam af aan de ingang van de zaal. Uit deze kaartjes worden dan de winnaars geloot. Voor de kinderen van Haringe zal de Sint snoep uitdelen in „Sint-Jozef” bij Cecile Ryon, voor de kinderen van Roesbrugge in „Christen Volkshuis” bij P. Gunst.

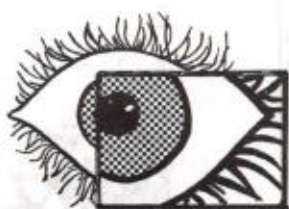
De kinderen van vrienden of familieleden die aan de stoet wensen deel te nemen, moeten tijdig hun kaartje vragen op school of bij een lid van het feestcomité.

Bakker Ivo VANDENBROUCKE

wil dit jaar weer **Sint Maarten** helpen met het bakken van **SINT MAARTENSKOEKEN** dit op maandag 10 november.

Bestel liefst vooraf

Weggevoerdenstraat 1
tel. 057/30 09 24

OPTIEK Stefaan en Martine LOBELLE-RYON

UW BRILLENZAAK

VERKOOP van SPECIALE KOLLEKTIE BRILLEN aan ZOTTE PRIJZEN
500 fr. - 750 fr. - 1000 fr. - 1250 fr. - 1500 fr. - 2000 fr.

(nov. en dec. '86)

GRATIS OGENTEST

KONTAKTLENZEN

EINDEJAARSGESCHENKEN

Burg. Bertenplein 11 - 8970 POPERINGE - tel. 057/33 67 19

AKTIVITEITEN EN VERMAKELIJKHEDEN MAAND NOVEMBER

Kaartingen

- Roesbrugge, in „De Gouden Arend” zaterdag 1 november
maandelijks kaarting
- Roesbrugge, bij Mevr. J. Deroo-Denys maandag 3 november
maandelijks kaarting
- Haringe, in de schoollokalen woensdag 12 november
puntenkaarting „Derde Leeftijd”
- Roesbrugge, bij P. Gunst maandag 17 november
maandelijks kaarting
- Beveren, in „De Kruisstraat” maandag 17 november
maandelijks kaarting
- Haringe, in „St.-Jozef” bij Cecile Ryon zaterdag 22 en zondag 23 november
maandelijks kaarting
- Roesbrugge, bij P. Gunst dinsdag 25 november
puntenkaarting „Derde Leeftijd”
- Proven, zaal „St.-Elou” vrijdag 28 november
zaterdag 29 november
zondag 30 november
reuze groentenkaarting
t.v.v. TSC Proven

Vogelpik

- Roesbrugge, bij Maria Soenen zaterdag 1 november
smijting voor de Handelspikkers
- Roesbrugge, bij P. Gunst zaterdag 8 november
smijting voor de leden
- Haringe, in „St.-Jozef” bij Cecile Ryon zaterdag 8 en zondag 9 november
smijting voor de leden
- Roesbrugge, in „De Gouden Arend” zaterdag 22 november
smijting voor de leden.

Dansavond

- Elverdinge, zaal „Bollemersch” zaterdag 1 november
smash-T.D.
t.v.v. volleybalclub Roepovo

K.V.L.V. Roesbrugge-Haringe

- Op 25 november, 2, 9, 11, 18 en 23 december, telkens om 19 u.: naadkursus „De rokstudie” in „Sint-Jozef” te Haringe.
- Op donderdag 20 november om 13.15 u.: kookles „Kreatief met zandtaart”, kruimel- of brokkeldeeg” in „Sint-Jozef” te Haringe.

K.B.G. Roesbrugge-Haringe

- Dinsdag 18 november te 14 u. bij P. Gunst: namiddag van de Derde Leeftijd.
- Welkomswaard door A. Leroy en proost E.H. Hosten;
- optreden van plaatselijke vedetten;
- optreden van mevr. Maria Verhaeghe-Duflou uit Poperinge;
- koffietafel en tombola.

TE KOOP

- **2 KONVEKTOREN** (eventueel 3)
op mazout (fuel). Tel. 057/30 05 10

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Iedereen spreekt tegenwoordig over Happart, maar weet men eigenlijk nog hoe de vork in de steel zit?

José Happart is de zoon van een keuterboertje uit de streek van Herstal, dus een volbloed Waal. Op 18-jarige leeftijd, nl. in 1964 - het jaar na de overheveling van de Voerstreek van Luik naar Limburg - vestigde hij zich in het Vlaamse Sint-Pieters-Voeren en begon hij er aan een kleine fruitkwekerij.

Omdat hij zich niet thuisvoelde in die Vlaamse streek, ijverde hij samen met andere Luikenaars die zich op de Vlaamse buiten hadden gevestigd, voor een verfransing van het gewest en een „retour à Liège”. Hij werd voorzitter van de zgn. Action fouronnaise, die een hele reeks provokaties en gewelddaden tegen de Vlamingen op stapel zette.

Als Happart het morgen in zijn hoofd haalt een boerderijtje over te nemen te Steenkerke dan zal hij het onmogelijke doen om het Veurnse bij Frankrijk te krijgen en in Brussel zal men gewoontegedrouwe toegeven en schermen met het herstelbeleid dat in gevaar komt, om toch maar aan de macht te blijven.

In 1984 werd José Happart Europees Parlementslid en de Luikenaars, wier industrie door de Vlamingen wordt medebetaald, bezorgden hem 234 996 voorkeurstemmen, omdat hij het lef had van tegen de schenen van de Vlamingen te schoppen. In 1985 werd zijn broer verkozen tot volksvertegenwoordiger in het Belgische Parlement in een nieuwe geste van dankbaarheid voor José!

Minister Nothomb, die een onhandigaard is, heeft Happart, die geen Nederlands kent, destijds benoemd tot burgemeester van Voeren, met alle moeilijkheden die we sedertdien kennen tot gevolg. Uiteindelijk heeft Nothomb er zijn ministerportefeuille bij verloren, maar voor de Walen komt het toch goed uit. De veel sluwere Michel is in zijn plaats gekomen en Maystadt, die de Waalse economie zoveel mogelijk poogt te bevoordelen ten koste van het Vlaamse land, is een bank opgeschoven en vice-premier geworden!

„De apestreken van Happart!”, zegt Gusta „hebben hem in elk geval geen windeieren gelegd. Hij en zijn broer hebben nu een ferme pree en zijn bovendien parlementair onschendbaar: als ze hun tegenstrevers een paar landen uit de mond kloppen, kunnen ze niet gestraft worden. Geen Nederlands willen leren geeft toch grote voordelen!”

Hewel merci!
Pol

MEDISCHE PEDICURE
MANICURE

Sabine CAPPOEN

Prof. O. Rubbrechtstraat 12
8990 ROESBRUGGE

Verzorging aan huis

Enkel op afspraak : 057/30 05 94

Stoelen en tafels
Vlechtwerk
Biezen en riet

Paul Rappelet

Roesbruggestraat 4
8994 PROVEN

Tel. 057/30 04 63

GARAGE SERVICE
NEVEJAN
OKKAZIEMARKT
KROMBEKE 057/40 00 35

- FORD Orion '85
- FORD Escort '86 diesel
- VW Jetta '85 diesel
- PEUGEOT 604 '82 diesel

PEDICURE

Mevr. Vandewalle-Decaestecker
Veurnestraat 11
8980 Vleteren (Oost)

Op afspraak : tel. 057/40 01 01

Ook verzorging aan huis

Woensdagnamiddag gesloten

Alle voetverzorgingsprodukten
en benodigdheden

IJskleur - Blauw
30/41

Schoenen voor de winter
en voor elke gelegenheid
degelijk en modieus.

Bekijk eens onze uitstalramen
dan bemerkt U reeds enkele modellen
en prijzen van onze kollektie.

Kwaliteit moet daarom niet duur zijn.

Schoenen Ig. PARENT - MOYAERT

Prof. O. Rubbrechtstraat 35
8990 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 03 20

Blauw leder
23/30

Wit 40/46

36/46

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREEVE

't Was eenigste jaaren vòr den laatsten oor-
looge dat Fieltje Klak van Leisele ging gaan leu-
ren met gaaren en lint en zeepe en blink en olle
soorten van anderen kleenen brol.

Fieltje ging nogol veele voorenaan in 't Fran-
sche, maar è deed oek, ol de Belgische kant ol
de prochies rond Leisele, zelfs tot teegen Diks-
muide; en dat ol te voete ... 't Was maar è kleene
ruffe van è ventje en geen van de jongste meer,
maar è koste gaan gelijk 'n hert ... Bovendien
kost'n klappen voor tiene en dat kwam natuurlijk
goed uut voor zyn kommerce ... 'n Hadde oek è
hemelsche maniere om zyn marchandise aan
de man te brengen ... Ols 'n byvoorbeeld te
boere kwam, ging dat gewoenlijk olzoo:

„Gedag boerinne!” riep Fieltje ol van verre ...
„'k zyn è keer op 't hof è kommen, maar je moet
olleszins nieten koopen ols je nieten noodig hèt
wei ... Maar weet je dat 't ol bykans è jaar è leen
is da'k hier kwam! En onke ik joen bekyken, je
verandert gy niet, je zyt gy nog osan even
snel!”

In è andere plekke toen, ols er niet te boffen
viel op de boerinne, bofte Fieltje op de schoonen
bloemhof of op de beesten, dat oltyd volgens de
situatie ... Maar teegen dat'n voortging had'n
verkocht ... Zelfs Mietje van de gardes van Alve-
ringem ging Fieltje nooit wegzenden zonder è
kleinigheid te koopen. Pertank wiste de garde
wel dat Fieltje geen papieren hadde om te leu-
ren, maar Marietje zei, dat 't maar è sukkelaare
wos en de garde liet hem loopen ...

Maar die garde, die ol van jaaren wos, ging op
zyn pensioen, ging naar de kust gaan weunen en
er kwam è nieuwe garde ...

Maanden laater, op è noene dat Fieltje in
Alveringem arriveerde, hoorde 'n dat zeggen
van de bazinne van „Den Hert” waar dat'n osan
ging om zyn stuuten op 't eeten ...

„Je zou best niet gaan bellen by de nieuwe
garde” zei de bazinne ... „want 't is geen
gemakkelijken wei ... en zyn madam is entwot è
vies getrek, die 't ongehoord hooge in de bolle
hèt!”

„'k Gaan ik toch è keer gedag gaan zeggen!”
lachte Fieltje in 't buitengaan en è stak de
straate over en de bazinne loerde 't of ...

Fieltje belde en achter è moment kwam
madam vooren ...

„Je zyt hier nu aan 't verkeerd adres wei!”
snauwde ze ... „moet de garde voorenkommen
è ga joen direkt pakken!”

„Zoo è sukkelaare gelijk ik toch niet zeker!”
kloeg Fieltje.

„Waarom niet!” riep ze ... „è kykt achter nie-
ten ols'n entwien pakt!”

„Héwè 'k zou 't rechtuut gelooven, madam!”
grijnslachte Fieltje ... „onke joen wel bekyken, 'n
hèt olleszins achter niet veele è keeken ols'n joen
pakte!”

NIEUWE T.V.-GAMMA

RECHTE HOEKEN
EN PLAT SCHERM

SIERA

SQ SQUARE SCREEN

- Square Screen buis
- Stereo 2 x 10 W sinus
- 90 preselekties
- aansluiting voor
hoofdtelefoon
- aansluiting voor Euro-
connector audio/video
- CVBS/RGB
- TXT Ceefax (CCT) met
geheugen 4 pagina's
- Afstandsbediening
- Groot scherm
70 of 63 cm

VERDELER: **J. CAPPOEN-GANTOIS**

Prof. O. Rubbrechtstraat 12
8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30 05 94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30 03 79 Prk. 000-0904677-55

DE IJZEBODE

Informatieblad

voor de dorpen :

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Verschijnt maandelijks : behalve in augustus

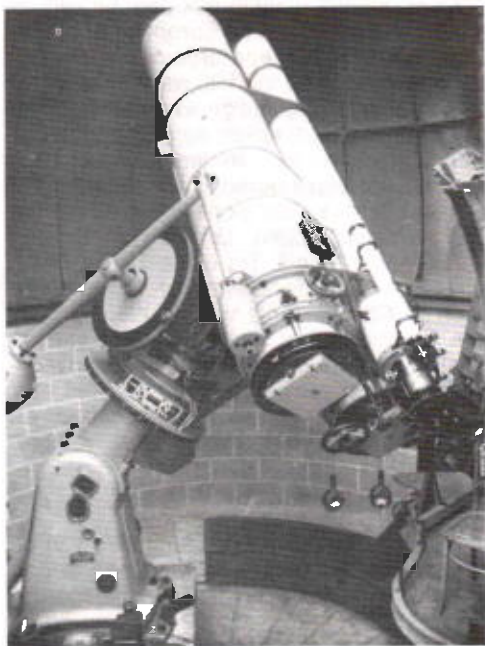
UIT DE GESCHIEDENIS VAN DE KONINKLIJKE STERRENWACHT TE UKKEL

BIJ HET OVERLIJDEN van Prof. Dr. Albert VELGHE

Ere-Direkteur van deze wetenschappelijke instelling

Omdat Armand Pien sedert 31 oktober 1953 als weerman op de televisie komt, is hij ongetwijfeld de meest populaire vedette van het kleine scherm. En omdat hij werkt met gegevens van het Koninklijk Meteorologisch Instituut (KMI) is deze instelling bijzonder goed bekend bij het grote publiek. Maar naast het KMI, op hetzelfde plateau te Ukkel, staat de Koninklijke Sterrenwacht van België, een ander wetenschappelijk instituut van eerste rang, dat veel minder in de publieke belangstelling staat en toch meer impact heeft op het dagelijkse leven dan men wel denkt.

Bij het overlijden van ere-direkteur prof. dr. Albert Velghe, willen we het deze keer hebben over deze charmante geleerde en over de instelling waar hij zoveel jaren bedrijvig is geweest.

De dubbele astrograaf Zeiss

De mens en de sterren

De sterrenkunde is zo oud als de mensheid zelf, want de oermens is ongetwijfeld geïmponeerd geweest - voorzeker veel meer dan de moderne stadsmens - door het licht en de bewegingen aan de hemeltrans.

Duizenden jaren geleden hebben priesters en astrologen uit het Nabije- en het Verre Oosten, bestendig de hemel bestudeerd. En wat men in Babylonië en Egypte had waargenomen hebben de oude Grieken tot wereldsystemen verwerkt. Op het einde van de 10^e eeuw liet de in Mesopotamië heer-

sende Turkse vorst Sheraf-al-Daula, in zijn tuin in Bagdad een sterrenwacht bouwen voorzien van vele nieuwe instrumenten. En in de jaren 1276-1279 werd te Peking een sterrenwacht gebouwd die van 17 grote bronzen meetapparaten werd voorzien. Regiomontanus stichtte te Neurenberg in 1471 de eerste Duitse sterrenwacht, terwijl Tycho Brahe twee observatoria oprichtte, Uraniburg en Stjerneborg, op het eiland Hveen in de Sont, dat hem ter beschikking was gesteld door koning Frederik II van Denemarken.

De eerste officiële sterrenwacht in Europa kwam in 1633, in het vrijgevochten Nederland, het was een bescheiden observatorium op het dak van het universiteitsgebouw te Leiden. Utrecht kreeg er een in 1642. In 1667 volgde Parijs en in 1675 Greenwich.

De Belgische Sterrenwacht

Tijdens de Oostenrijkse periode werd op 16 december 1772 de *Académie impériale et royale des Sciences et des Belles Lettres de Bruxelles* in het leven geroepen. Reeds twee jaar later, in 1774, werd door deze *Académie* bij de Oostenrijkse regering aangedrongen om de oprichting van een sterrenkundig observatorium, evenwel zonder succes. Twaalf jaar later, in 1786, werd door de gevolmachtigde minister Louis-Charles Belgiojoso, de uitvoerder van de impopulaire politiek van Jozef II, in het kader van de hervorming van de Universiteit van Leuven, overwogen een observatorium te bouwen naar het model van dat van Oxford en er de Hongaarse astronoom Franz-Xavier von Zach, de man die naderhand aan de grondslag zou liggen van de internationale samenwerking onder de sterrenkundigen, er directeur van te maken. Maar ook van dit project kwam er niets terecht.

Albert Velghe

Pas in 1823, toen de Zeventien Provinciën reeds enkele jaren weer herenigd waren, deed de Gentenaar Adolf Quetelet, die in 1819 als eerste doctor in de wetenschappen gepromoveerd was aan de pas opgerichte Universiteit te Gent, aan de Minister van Openbaar Onderwijs, Anton Reinhard Falk, het voorstel in ons land een astronomisch observatorium op te richten. In 1826 werd dit aangenomen en het volgend jaar werd een aanvang gemaakt met de bouwwerken te Brussel, op de heuvel nabij de Oude Schaarbeeksepoort. Op 9 februari 1828 werd Quetelet tot directeur van deze instelling benoemd.

Toen de Belgische Omwenteling uitbrak werd de bouw stopgezet, maar Quetelet werd reeds op 8 december 1830 in zijn functie van directeur van de sterrenwacht te Brussel bevestigd door de Voorlopige Regering. Hij slaagde erin de onderbroken bouwactiviteiten te laten voortzetten en in 1832 was de konstruktie af. Omdat hij voorlopig nog verstoken bleef van astronomische instrumenten begon hij er op 1 januari 1833 met systematische weerkundige waarnemingen. Pas in 1835 kwamen de eerste grote

sterrenkundige instrumenten binnen: de meridiaankijker, een muraalcirkel, een klein ekwatoriaal en twee precisieklokken.

Met deze toestellen werd belangrijk fundamenteel werk verricht: geografische positiebepalingen, de waarneming van sterbedekkingen door de maan en van Mercurius-overgangen op de zonneshijf en verscheidene studies over vallende sterren.

Na het overlijden van Quetelet in 1874 kwam er een belangrijke uitbreiding van personeel en instrumentarium. In 1883 werd een nieuw observatorium gebouwd te Ukkel, dat in 1890 operationeel werd en in 1913 werd de weerkundige dienst van de sterrenwacht gescheiden. Beide instellingen leefden naast elkaar met elk hun eigen directie. Aan het Koninklijk Meteorologisch Instituut waren ook de diensten voor aardmagnetisme en voor atmosferische elektriciteit toegevoegd; de Koninklijke Sterrenwacht kreeg naast de astronomische en geodetische bevoegdheden ook de seismologie en de gravimetrie.

De rol van de Koninklijke Sterrenwacht

In de sterrenwacht te Ukkel wordt er om te beginnen, de tijd gemeten. Alleen daar weet men precies hoe laat het is. Van daaruit wordt gezorgd voor de synchonisatie van de klokken van de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen en worden de tijdseinen van radio en televisie doorgegeven; ook worden er de kronometers van de zeevaart gecontroleerd, want daar is grote nauwkeurigheid vereist voor de eksakte plaatsbepaling. Vóór 1955 werden de mechanische, trillingsvrij opgestelde klokken van de sterrenwacht vergeleken o.m. met de sterrendoorgangen aan de meridiaankijker (aardrotatie). Sedert 1955 zijn er atoomklokken in gebruik, die steunen op de zeer preciese trillingen van bepaalde molekulen en atomen. De vergelijking van de aldus geregistreerde tijd met het verloop van de aardrotatie gebeurt om storingen in de bewegingen van de Aarde op te sporen en te meten.

Te Ukkel worden er ook voortdurende onderzoeken en metingen gedaan in verband met de poolbewegingen ten opzichte van het aardoppervlak en worden de bodemgetijden (± 40 cm) gecontroleerd, die tweemaal daags voorkomen, net als de zeegetijden. Er bestaat ook een dienst van seismologie om de aardbevingen te registreren en te lokaliseren, wat kan bijdragen tot de studie van de structuur van onze planeet. Er is nog een afdeling belast met de waarneming van

navigatiesatellieten, in samenwerking met 16 andere over de hele wereld verspreide stations. Deze opmetingen kennen ontelbare economische en wetenschappelijke toepassingen, die we hier helaas niet allemaal kunnen vermelden.

Op zuiver wetenschappelijk gebied wordt er te Ukkel, meestal in internationale samenwerking belangrijk researchwerk gedaan in verband met astrometrie (positiebepaling van de sterren); wordt de hemel nagespeurd op kleine planeten en kometen (denk even aan de fameuze komeet Arend-Roland van 1956); worden er metingen uitgevoerd bij visuele dubbelsterren; worden de sterbedekkingen door de maan geregistreerd; gebeurt er astrofysisch onderzoek over de interne eigenschappen van de sterren en worden er de lichtvariaties, de radiële snelheden en stralingen (bv. röntgenstraling e.a.) van de sterren gemeten. Bijzonderlijk de zon is er een onderwerp van intense studie, voornamelijk wat betreft zonnevlekken en erupties in de kromosfeer. Tenslotte wordt er ook meegewerkt aan het onderzoek van de Melkweg en andere ekstragalaktische objecten.

Direkteur Albert Velghe

Op 27 oktober jl. is te Mariakerke bij Gent, prof. em. dr. Albert Velghe, ere-direkteur van de Koninklijke Sterrenwacht, overleden.

Albert Velghe werd geboren te Gent op 22 september 1916. Hij deed middelbaar onderwijs in zijn geboortestad en trok toen naar de Gentse Universiteit, waar hij in de fakulteit wetenschappen, afdeling wiskunde afstudeerde in 1940 met grote onderscheiding. In 1942 kwam hij op de sterrenwacht te Ukkel en in 1945 promoveerde hij te Gent tot doctor in de wiskundige wetenschappen, met prof. Henri Vanderlinden als promotor en als tesis: *Onderzoekingen betreffende kleuren en helderheden in de Spiraalnevel Messier 51*. In 1960 werd hij buitengewoon docent en in 1963 buitengewoon hoogleraar aan de Katholieke Universiteit te Leuven, met als leeropdracht: *de Statistische Sterrenkunde*. In april 1963 werd hij in opvolging van Paul Bourgeois, directeur van het Koninklijke Observatorium. Tussendoor was hij in 1960 en 1961 directeur geweest van de internationale Boyden Sterrenwacht, nabij Bloemfontein (Zuid-Afrika), waar hij talrijke waarnemingen verzamelde, voornamelijk fotometrische en spektografische voor de studie van de structuur van de Melkweg.

Onder zijn beleid werd te Ukkel het instrumentarium aanzienlijk gemoderniseerd en

uitgebreid, o.m. met een coelostaat voor de dienst voor zonnephysika, twee atoomklokken, een katadioptrische teleskoop (voorzien van objektieprisma's), meerdere instrumenten voor spektrometrische en fotometrische onderzoeken. Nog te vermelden is de voltooiing van de multi-antenne-interferometer opgesteld in het radio-astronomisch station van de sterrenwacht te Humain (Luxemburg) en de oprichting van een aantal geodynamische stations uitgerust met horizontaalslingers en gravimeters voor de studie van de vervormingen van de aardkorst. Onder zijn bestuur werd van 1966 tot 1971 met een speciaal daarvoor gebouwde camera meegewerkt aan de systematische waarneming van geodetische satellieten in het kader van de „West European Satellite Triangulation Programme”. In de loop van 1966 werd anderzijds een permanente dienst in het leven geroepen voor de bepalingen van de breedtevariaties, waarvan de waarnemingsgegevens werden gebruikt bij de berekening van de koördinaten van de aardbol. In 1972 werd het Koninklijk Observatorium voorzien van een Doppler-station voor de waarneming van navigatiesatellieten, met het oog op de studie van de bewegingen van de aardbol en de fluktuaties van de aardrotatie. Er werd ook een aanvang gemaakt met de modernisering van de seismologische dienst van de sterrenwacht op grond van nieuwe waarnemings technieken.

Albert Velghe maakte ook deel uit van de Raad van Beheer van de *European Southern Observatory* (ESO), een organisatie die een sterrenwacht heeft in Chili, waar onze astronomen bij uiterst gunstige waarnemingscondities kunnen meewerken aan het onderzoek van de zuidelijke sterrenhemel. Sedert 1966 was hij korresponderend, en sedert 1973 effectief lid van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België. Tot einde 1985 was hij Voorzitter van de *Bestendige Commissie voor de Geschiedenis van de Wetenschappen* (opvolger Prof. P. Bockstaele) van de Koninklijke Academie, en tot aan zijn overlijden Voorzitter van het *Belgisch Komitee voor de Geschiedenis van de Wetenschappen* en lid van de werkgroep *China en het Westen*.

★ ★ ★

Op een zonnige zondagnamiddag van de maand mei in 1945 - ik was toen sedert enkele weken soldaat-milicien en gelegerd in

(vervolg blz. 105)

hobby-bouw

Hugo VERMEULEN

Obterrestraat 56

8994 PROVEN

Tel. 057/30 06 74

Probeer het maar bij ons... U bent steeds welkom !

- alle bouwmaterialen
- verhuur van alle bouwmaterieel
- vloeren, faïences, sierstenen
- erkend officieel verdeler van alle RUBSON-produkten
- vrij toegang
- bouwdeetjes

GEUZEN TUSSEN HONDSCHOTE EN IEPER (27)

Beelden van vóór, tijdens en na de reformatie !

Wat voorafging : *Geloof en ketterijen in de Middeleeuwen / Het lutheranisme in Vlaanderen en in de Westhoek / Het calvinisme / De eerste emigranten en de eerste hagepreek / Het concilie van Trente en het Eedverbond / De beeldenstorm en zijn oorzaken / Aanval op Veurne / Wattrelos werd Waterloo / Austruweel en Valenciennes / De plakaten / De inquisitie / De repressie vóór Alva / De Bloedraad / Vrijbuiters in de Westhoek / Terreurdaden en moorden te Houtkerke, Oostcappel en te Roesbrugge / De samenzwering van Spanjaardsdale / De moorden te Reningelst / Invasie uit Engeland / De moordexpeditie van 26 januari 1568 / De aanhouding van Hanecamp / Moorden te Roebroek / Nieuwe invasiplannen / Aanhouding en terechtstelling van Camerlynck / Moord op de Roesbrugse zadelmaker / De Tachtigjarige Oorlog / Moord op de pastoor van Herzele / Nog meer misdaden / Invasie van uit Nieuwpoort / De "kerken onder het kruis" / Het Eeuwig Edikt / De calvinistische republiek / De integratie van de Westhoek / De Religievrede.*

De uitbreiding van de macht van Gent in 1578 en de daarmee verband houdende heropleving van het calvinisme, werd op de voet gevolgd door een organisatie of herinrichting van de hervormde gemeenten. Vlaanderen werd een afzonderlijke kerkprovincie, onderverdeeld in verschillende „classis“ (te vergelijken met de dekanaten in de katholieke kerkstructuur).

Er werd ook voor een degelijke opleiding van predikanten gezorgd, want op 1 juli 1578 was te Gent het katholieke seminarie afgeschaft en vervangen door een protestantse instelling, die zou leiden tot de vorming van de Gentse calvinistische Akademie.

Op de tweede nationale synode van Dordrecht, waar Petrus Dathenus van Cassel voorzitter was, en die geopend werd op 3 juni 1578, waren de gebeurtenissen te Gent er het gesprek van de dag. Maar het hoofdthema van de bijeenkomst betrof de aanpassing van de kerkorde, rekening houdende met de gewijzigde toestand van de jongste jaren. De kerkorganisatie, zoals ze voor Vlaanderen was vastgesteld in de eerste synode te Emden, in 1571, was begin 1578 al verder uitgewerkt en moest nu nog de gepaste onderverdeling krijgen.

Te Emden was er één „classis“ voor heel Vlaanderen, maar die was begin 1578 opgesplitst - theoretisch althans - in een „Oostvlaendersche“ classis, onder de leiding van Gent en een „Westvlaandersche“, onder het gezag van Hondschote.

Op 10 mei 1578 hadden beide Vlaamse classis een bijeenkomst gehouden te Wervik om zich voor te bereiden op de komende synode te Dordrecht en er een delegatie samen te stellen. Als afgevaardigden voor Vlaanderen werden vier predikanten aangewezen, waaronder twee uit de Westhoek :

Jacobus Regius van Gent;

Lowys van der Veste voor Eeklo

Petrus Plancius van Dranouter

(voor Menen-Wervik)

en Joris Herrewyn van Hondschote.

Zij kregen geloofsbriefjes afgeleverd door Adriaan Obry, predikant te Hondschote, voormalig schoenmaker van Lampernisse, die opgeleid was in Engeland.

Te Dordrecht werden de twee Vlaamse classis toegelaten tot het houden van hun eigen kerkvergadering of synode. De Oostvlaamse synode verenigde de classis Gent,

Oudenaarde, Brugge en Kortrijk; de Westvlaamse synode omvatte de classis Menen, Ieper, Diksmuide, Veurne, Nieuwpoort, Cassel, Sint-Winoksbergen, Broekburg en Grevelingen en had dus in feite uitsluitend betrekking op de Westhoek, wat er nogmaals van getuigt hoe sterk de calvinistische beweging er aan bod kwam. De Oostvlaamse synode bleef onder het toezicht van Gent, maar de leiding van de Westvlaamse ging over van Hondschote naar Ieper.

Op 27 augustus 1578 werd te Poperinge een vergadering gehouden van de Westvlaamse classis, onder de leiding van de plaatselijke predikanten Mattheus Wijts en Petrus Everardus. Maar toch kwam de in Dordrecht getroffen regeling niet onmiddellijk van de grond, in die zin dat de Westvlaamse classis en synode nog een hele tijd in de Oostvlaamse opgenomen bleef. Pas met de Oostvlaamse kerkvergadering te Brugge op 4 november 1579 kwam hierin verandering en werden de bijzonderste calvinistische gemeenten uit de Westhoek tot classis verheven.

Intussen was Petrus Dathenus, die de tweede nationale synode had voorgezeten, en die reeds in de jaren 1566-1567 bedrijvig was geweest te Gent, aldaar terug, zeker vanaf september 1579 en misschien reeds vroeger. Bij de uitbouw en de organisatie van de hervormde gemeenten in de door Ryhove en Hembyze gekreëerde republiek heeft hij een doorslaggevende rol gespeeld.

De Malcontenten

Na de veldslag van Gembloers (31 jan. 1578) waren de Waalse troepen (± 9 000 man) in het zuidelijke landsgedeelte gebleven, maar zij waren aan hun lot overgelaten en werden niet langer betaald. Hun leiders, waarvan Emmanuël Filibert de Lalaing, heer van Montigny wellicht de voornaamste was, allen katholieke edelen, wensten zich niet opnieuw bij de Staatse troepen aan te sluiten en noemden zich de *Malcontenten*. Zij waren aanhangers van de *Pacificatie van Gent*, en wilden niet dat Oranje zijn *Religievrede*, die aan beide religieuze strekkingen dezelfde rechten toekende, in de Waalse gewesten zou invoeren en waren uiteraard gekant tegen de uitbreiding en de opdringerigheid van de Gentse republiek.

Toen de troepen van Gent, nadat zij tot

Petrus Plancius van Dranouter

Menen waren doorgedrongen, Rijsel bedreigden, kwam de Lalaing tussenbeide en zijn manschappen, die wegens het uitblijven van soldij op het punt stonden te muiten, veroverden Menen op 1 oktober (1578). Die verovering belette dat de Gentse troepen zouden doordringen tot Artezië en Henegouwen. De heer van Montigny bezette ook Waasten en drong zelfs door tot het kasteel van Beselare.

De *Malcontenten*, die om hun trouw aan de rooms-katholieke kerk door de Gentse calvinisten ook *Paternosterknechten* werden genoemd, en die door de Staten in de steek waren gelaten, schreven naar de stadsmagistraat van Veurne dat zij op een kontributie rekenden om hun troepen te onderhouden, zoniet dat zij de streek zouden plunderen en brandschatten. Maar de kasselrij-overheid van Veurne was niet bereid daaraan toe te geven en trof maatregelen om zich tegen deze afdreiging te verzetten. Op 11 oktober (1578) werden een reeks wachtposten opgesteld aan de bruggen over de IJzer, nl. aan de Pereboombrug te Reninge, en aan de bruggen te Elzendamme (Vleteren), Stavele en Roesbrugge. Voor alle zekerheid werden in laatstgenoemde plaats de bruggen vernietigd. Bovendien liet men langs de sluizen van Nieuwendamme (St-Joris bij Nieuwpoort) het zeewater het land overstromen zodat de kasselrij Veurne veilig achter het water van de IJzer en van de zee, de komende gebeurtenissen kon afwachten. Op de kerktorens werden ook wachten opgesteld die de trommel moesten slaan als de *Malcontenten* een poging zouden doen om de IJzer te overschrijden.

Dat alles belemmerde wel de opmars van de *Malcontenten* gedurende enkele weken, maar op 8 december (1578) veroverde Montigny met zijn troepen Roesbrugge. Hij liet er een detachement Fransen achter, die zich bij zijn leger hadden gevoegd, en trok verder in de richting van Lo waar hij versterkingen liet opwerpen. Zijn soldaten trokken daarop

de landelijke dorpen binnen en plunderden, net zoals de bosgeuzen. Zij kwamen terug met allerlei goederen en met paarden, koeien en schapen. De bevolking vluchtte weg naar het „Blote“: Lampernisse, Oostkerke, Pervijze, Ramskapelle, enz.

Van uit Lo werd Veurne weer gesommeerd schatting te betalen, zoniet zou de stad te vuur en te zwaard worden gezet. Maar Veurne die zich terdege beschermd voelde door zijn eigen garnizoen, weigerde opnieuw. Montigny durfde inderdaad de stad niet aanpakken, maar het landelijke Veurne-Ambacht was er des te meer het slachtoffer van.

Na vier weken verblijf in de kasselrij Veurne, trok Montigny zich met zijn troepen terug in de richting van Duinkerke; zij verlieten een leeggeplunderde streek om elders nieuwe buit te maken.

De Westhoek onder troepenterreur

Ontstemd door het radikalisme van Gent en geschraagd door de kombativiteit van de *Malcontenten* verenigden de vertegenwoordigers van de Staten Artezië, Henegouwen en Dowai zich in een verbond dat geneigd was zich met Spanje te verzoenen, op katholieke grondslag: dit werd de zgn. *Unie van Atrecht*, die geratificeerd werd op 6 januari 1579.

Als antwoord hierop sloten de noordelijke provincies een paar weken later, op 23 januari 1579 de *Unie van Utrecht*, met als doel gezamenlijke strijd te voeren tegen Spanje. Naderhand traden verschillende Vlaamse steden toe, nl. Gent op 4 februari (1579), Leper op 10 juli en Antwerpen op 29 juli. En hoewel artikel 13 van deze overeenkomst in godsdienstvrijheid voorzag, werden de bepalingen van de *Religievrede* heftig met de voeten getreden. In de maanden april-mei 1579 kwam er een nieuwe golf van vervolgingen van de katholieke geestelijkheid en eredienst.

Op 4 maart 1579 had de Veurnse pensionaris Charles vande Lynde de Staten om hulp gevraagd tegen de overweldiging van Walen en Fransen. Er kwam een leger van 6 000 man, voornamelijk protestanten, onder het bevel van François de la Noue, een Bretons edelman, en een van de voornaamste leiders van de Hugenoten. Op 8 april kwam hij zijn kamp opslaan in de omgeving van Roesbrugge, waar zijn soldaten, die ons mensen moesten beschermen onmiddellijk overgingen tot het plunderen van de abdij O.L.V.-ter-Nieuwe-Plant. Ter oorzaak van de onrustige tijden was de kloostergemeenschap toen reeds verspreid over de steden: St.-Omaars, Leper en Brugge.

Intussen was de slagkracht van de *Malcontenten* nog versterkt, want de heer van Montigny had een overeenkomst getekend met Valentin de Pardieu de la Motte, gouverneur van Grevelingen en getrouwe onderdaan van Filips II.

De Staatse troepen, onder de la Noue, heroverden Menen en Waasten en enkele andere plaatsen in die omgeving, en kwamen naderhand uitblazen in de streek van Poperinge. Dit had tot gevolg dat de dorpen die gelegen waren aan de boorden van de IJzer: Roesbrugge, Beveren, Stavele, geklemd zaten tussen twee troepenmachten die klaar

stonden om elkaar bij de eerste gunstige gelegenheid te vernietigen. Op de rechteroever stond de la Noue (men noemde hem de „IJzeren-arm“) aan het hoofd van het leger van de Staten, dat quasi volledig uit protestanten of toch nieuwgezinden bestond, en op de linkeroever Valentin de Pardieu en Montigny met hun overwegend katholieke troepen. Men kan zich wel indenken hoe de inwoners van voornoemde dorpen, waaronder Roesbrugge waar tweederden van de bevolking ook nieuwgezinnd was, zich gevoelden. Velen zijn toen vertrokken naar veiliger oorden.

Toen kort daarop de Staatse troepen zich wat meer naar het noorden terugtrokken, werd Roesbrugge-dorp helemaal door de *Malcontenten* bezet, die trouwe aanhangers van de koning waren geworden.

Jan van Hambyze die meende dat Gent nog te laks optrad deed op 28 juli 1579 een staatsgreep waardoor hij praktisch alleenheerser was te Gent en in Vlaanderen, maar zijn diktatuur was van korte duur, want na tussenkomst van Oranje was hij verplicht in augustus (1579) Gent te verlaten. Als reactie op het ekstremisme van Hambyze traden toen de gematigden voor korte tijd op het voorplan. Hun ideeën hadden trouwens reeds voordien veel gewonnen. Zo was het kollege der 18 reeds in juni te Leper gelijkwijd, in augustus volgden Brugge en Kortrijk en in oktober eindelijk Gent.

Het einde van de Roesbrugse abdij

Valentin de Pardieu liet in augustus-september 1579, ten noorden van Roesbrugge-dorp ongeveer op de plaats waar het middeleeuwse kasteel van de tempeliers had gestaan (vernield omstreeks 1320), een soort fort optrekken, waaraan zijn soldaten acht weken bezig waren. Het bestond uit een rechthoekig terrein omgeven van grachten en een palissade en in het midden was er een gekanteelde toren gebouwd, voorzien van schietgaten, drie boven elkaar in de richting van Stavele (noorden) en twee in de richting van het dorp (zuiden). Op de beeldkaart die Vaast Duplouch destijds tekende voor de *Flandria Illustrata* (1644) van Sanderus, is de omheining nog te zien, met middenin een gebouwtje dat intussen in de plaats van de schietoren gekomen was. Met de bouw van deze sterkte kon Valentin de Pardieu zijn mannen een zekere bezigheid verschaffen, daar ze anders bestendig op rooftocht gingen, plunderden en niet voor gewelddaden en moord terugschrikten. Pardieu liet daarop te Roesbrugge een klein garnizoen achter, onder de leiding van kolonel Boudeghem en ging zich met de rest van zijn troepen nestelen in de omgeving van Lo.

Het kleine garnizoen van Roesbrugge, dat aanvankelijk slechts uit 50 man bestond, werd op korte tijd almaar groter en telde weldra 1 200 soldaten. Aangezien er voor een dergelijk aantal geen plaats was in en om het fort, werden van de nog overblijvende dorpsbewoners de meesten verjaagd en hun huizen in beslag genomen. Het hele dorp was een kazerne geworden. De bevelhebber en zijn staf logeerden in het gasthof *De Koornbloem*, kort voordien opgetrokken in de omgeving van de wijk *Hoge Seine*.

Ook op andere plaatsen kende men ergerlijke toestanden. Door de aanwezigheid van

zoveel soldaten in de kasselrij Veurne, die er verbleven zonder regelmatige bevoorrading of logistieke steun en hun mondvoorraad moesten stelen en halen waar hij te vinden was, bleef er voor de streekbewoners zelf, onvoldoende eten ter beschikking. De *Malcontenten* die de geuzen bevochten voelden zich op vijandelijk gebied te midden van protestanten en vonden het dus normaal dat zij plunderden bij kettters en rebellen. De Staatse troepen van de la Noue plunderden op hun beurt daar het voor hen normaal leek dat zij zich lieten betalen door hen die ze gevraagd hadden. Het kwam zelfs voor dat de katholieke en protestantse legerbenden zich onder elkaar verstonden om de buit te verdelen.

Niettegenstaande de aanwezigheid van de katholiek georiënteerde *Malcontenten* in de Westhoek, gebeurde het nog wel dat de geuzen, die zich niet langer in de bossen moesten verschuilen, maar dank zij de bescherming die de Gentse republiek hen had geboden, overheidsfuncties bekleedden, hier of daar nog toesloegen.

Op 4 juni 1579 stuurde de protestantse hoogbaljuw van Leper een bende wraakzuchtige geloofsgenoten, naar de abdij van Ever-sam, in een gebied dat eigenlijk gekontroleerd werd door de *Malcontenten*. Na het klooster weer eens geplunderd te hebben, staken ze de abdij en de kerk in brand en trokken daarop naar Noordschote, waar zij op de oude vertrouwde manier de pastorie en de kerk onder handen namen en tenslotte nog de kleine dorpskom verwoestten.

In juli 1579 werd te Veurne, waar de Staatse troepen aanwezig waren, de St.-Walburgakerk, die tot dan toe aan de katholieken was voorbehouden, gesloten, nadat ze door de soldaten van het eigen garnizoen geplunderd was.

Op 18 september 1579 werd te Roesbrugge de abdij O.L.V.-ter-Nieuwe-Plant verwoest door de *Malcontenten* van Valentin de Pardieu - dus niet door de geuzen! Omdat men een aanval van Staatse troepen vreesde moest men de noorderlijke vlakte onder controle kunnen houden en de gebouwen van de abdij waren hiervoor een belemmering. Daarom werden eerst de fundamenten van de gebouwen op verschillende plaatsen weggehaakt en daarna werden de gebouwen in brand gestoken, zodat er na enkele uren slechts een zwartgeblakerde ruïne overbleef.

De abdij was op de linkeroever van de IJzer gebouwd in 1236 in opdracht van Elisabeth van Roardsbrugge en haar echtgenoot Willem van Bethune. Zij hadden gemakkelijk toelating gekregen van de bisschop van Terwaan, Pieter I van Doy, onder wiens jurisdictie de parochie van Roesbrugge viel, daar de bisschop zelf van Roesbrugge afkomstig was. De abdij werd aanvankelijk bevolkt door enkele zusters van de Orde van Sint-Viktor (Viktorinnen) uit Prémy (diocesis Kamerijk), zelf ontstaan uit het dubbelklooster van Cantimpré. Het werd te Roesbrugge een voorname, maar nooit zeer uitgebreide gemeenschap, die vele weldoeners kende met illustere namen: Johanna van Konstantinopel, gravin van Vlaanderen en haar zuster Margaretha; Gwijde van Dampierre, graaf van

Vlaanderen, die de abdij bedacht in zijn testament van 15 april 1298; Robrecht van Bethune; Blanche van Castilië, moeder van de H. Lodewijk, koning van Frankrijk en vele anderen.

Het door de *Malcontenten* verwoeste klooster zou nooit meer te Roesbrugge herrijzen. De zusters vestigden zich te Ieper, waar ze nog steeds aanwezig zijn als de Roesbrugge-Dames. R.A.B.

Volgende keer :

*Matthias, Anjou en Farnese
De tactiek van Farnese
Farnese in de Westhoek*

Prof. Dr. Albert VELGHE

(vervolg van blz. 101)

de Panquin-kazerne te Tervuren - trok ik op mijn eentje naar het Sterrenkundig Observatorium te IJkkel. Na enige aarzeling stapte ik door de voortuin en trok er aan de bel van het hoofdgebouw. Ik schrok een beetje van het geluid dat zo helder en doordringend klonk in de hoge holle gang en tot buiten hoorbaar was. Een jonge slanke man, die kwam openmaken stelde zich voor als „assistent Velghe” en hij was graag bereid met mij een rondgang te maken. Hij bracht er mij in kontakt met de sterrenkundige Declerck, die mij stante pede lid maakte van de *Vereniging voor Sterrenkunde*, aan de voor een soldaat speciale prijs van 35 fr., bedrag dat terecht

kwam in de kas van penningmeester A. Pien ! Ik kreeg er tevens het zopas verschenen eerste nummer van de eerste jaargang van het verenigingstijdschrift *HEELAL*. In 1982 heb ik prof. Velghe weergezien als Voorzitter van het *Belgisch Komitee voor de Geschiedenis van de Wetenschappen*. De assistent van 1945 had als wetenschapsmens een schitterende carrière opgebouwd. Nu is hij er niet meer...

Roger-A. BLONDEAU

KLEINE FISKALE KRONIEK

Het Pensioensparen

De wet is gestermd, maar veel is nog onduidelijk. Het zal nog wel enkele weken duren vooraleer het systeem van het *pensioensparen* daadwerkelijk kan starten.

Wat 1986 betreft dringt natuurlijk de tijd, maar er is sprake dat stortingen tot einde maart van volgend jaar nog van het belastbaar inkomen van 1986 zullen aftrekbaar zijn.

Er moeten nog speciale beleggingsfondsen opgericht worden, die toelating moeten krijgen van de Bankkommissie.

Men zal bij die beleggingsfondsen, maar ook bij verzekeringsmaatschappijen en financiële instellingen bedragen kunnen storten, die voor dit jaar tot 40.000 fr. per gezin zullen kunnen in mindering komen van de belastbare inkomsten.

Dit bedrag zou in de volgende jaren verhoogd worden en zal een interest opbrengen van 6,25 % per jaar, zonder afhouding van roerende voorheffing. De aldus gekapitaliseerde bedragen zullen op pensioenleeftijd kunnen opgenomen worden en bij opname zou slechts een belasting van 16,5 % verschuldigd zijn.

Er bestaat geen verplichting om jaarlijks te storten, wel zou er ten minste tien jaren een storting moeten gedaan worden om van het voordelige belastingsysteem te genieten.

Vroegtijdige opname (dus vóór pensioenleeftijd) zou tot gevolg hebben dat het opgenomen bedrag geheel of bijna geheel bij de belastbare inkomsten van het jaar zou gevoegd worden en ook tegen het normale percent zou belastbaar worden (dus een nadelige regeling).

Een vroeger afgesloten *pensioenverzekering* heeft met het pensioensparen niets te maken, maar is een gewone levensverzekering, waarvan de jaarlijkse verschuldigde premie evenwel ook tot een zeker bedrag aftrekbaar is van de belastbare inkomsten en eveneens een voordelig belastingtarief kent. Eventueel een mooie aanvulling van het pensioensparen, die bovendien nog een risico dekt. Aan te raden !

Er komen meer details naarmate die bekendgemaakt worden !

Serge BLONDEAU

Fiscaal Adviseur UFSAL tel. 057/30 01 44

De AUTOVERZEKERING is mijn specialiteit. Bovendien voer ik nu een speciale aktie en daarom kan ik u, naast service en een gunstige premie, nu ook nog een zeer prettige verrassing aanbieden.

ABB-verzekeringskantoor

Roger VANDERGUCHT - CATTEEU

Roesbruggestraat 3 - 8991 Beveren-Alveringem
tel. 057/30 07 57

Voor alle BOUWWERKEN - BOUWMATERIALEN
GRAFKELDERS - GRAFMONUMENTEN

R. VERMEULEN & Zoon

Haringestraat 75 - 8990 HARINGE
tel. 057/30 02 07

Kom naar 't Valentijntje
zo blijf je de mode vooruit :

- ★ alle naaibehoeften
- NIEUW : - voering in terylene of in jersey
 - plakkatoen en vliesvoering
 - kantjes aan de meter
 - lintjes in modieuze kleuren
- ★ ruime keus aan breigarens
- ★ leuke spulletjes voor de allerkleinsten
- ★ panty's, collants en manssokken Du Parc
- ★ mode-accessoires

NEEM DEEL AAN DE VERKOOPAKTIE !

Prof. O. Rubbrechtstraat 77, Roesbrugge
Tel. 057/30 06 36

ELEKTRO LEROY-DEMOL

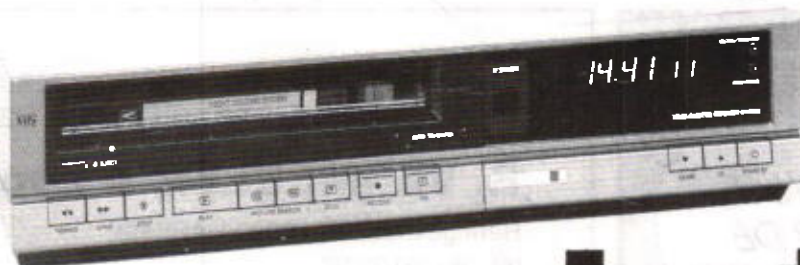
Weggevoerdenstraat 26A - ROESBRUGGE

Tel. 057/30 11 16

SPECIAAL AANBOD tijdens onze DRIE OPENDEURDAGEN op 5 - 6 - 7 december

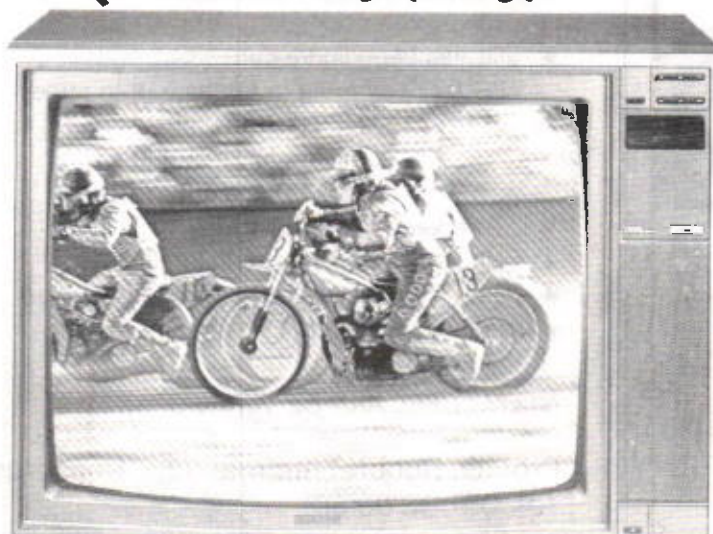
videorecorder VHS

VIDEORECORDER VHS SYSTEEM

- 4 uren opnameduur per cassette
- Front loading systeem
- 35 preselekties.
- 2 programma's instelbaar tot 1 maand vooraf
- «PICTURE SEARCH»: voor- en achterwaarts
- «STILL»: stilstaand beeld en beeld per beeld
- «AUTOTRACKING»: automatische optimale spoorvolgning
- «ITR» (Instant Time Recording) ogenblikkelijke opname, in stappen van 30 minuten.
- Ingebouwde infrarood ontvanger.
- Zender afstandsbediening in optie (AV 5567).
- Automatic assemble: perfecte aaneenlassing van opnames

*Color TV with
Remote control*

STUNTPRIJS 59.990 fr.

- BTW inbegrepen
- Kontante betaling
- Afhaalprijs
- Ondeelbaar aanbod

PAL-MONOSTANDAARD

- Scherm: 66 cm
- Preselekties: 50 en directe keuze van 99 kanalen
- Afstandsbediening, multifunkties: RC 532
- VCR aanpassing op alle preselekties
- Afmetingen: B.71 x H.50 x D.44 cm

HERDENKING Pater Joris Declercq

Op donderdag 4 december 1986, vijfde verjaardag van zijn overlijden, wordt pater Joris DECLERCQ (gewezen pastoor te Haringe) herdacht in zijn geboortedorp WESTOUTER.

Deze herdenking die plaats vindt in de zaal UTENDOALE, geschiedt met medewerking van:

Jeanne LENIERE

(voordragen van gedichten);

Roger-A. BLONDEAU

(pater Declercq te Haringe);

Johan VANDENBERGHE

(liedjes op teksten van de pater),

hun optreden wordt omlijst door muziek en toneel aangebracht door de muziekvereniging DE VLAAMSE VRIENDEN en de toneelverenigingen DE VERBROEDERING en FLOR BARBRY's VOLKSTONEEL voor FRANS-VLAANDEREN.

In de pauze tentoonstelling van schilderijen van pater DECLERCQ.

Aanvang te 19.30 u.

Inkom 100 fr.; voorverkoop 80 fr.; kinderen 50 fr.

Lokatie: Simonne Delanghe - 057/44 44 63

TONEEL TE KROMBEKE

De Eikjeskappers brengen op zaterdag 20, zondag 21 en zaterdag 27 december, telkens om 20 u. in de Parochiezaal te Krombeke het toneelstuk „Wie krijgt de baby”, klucht van H. Sturm en F. Jakobstetter.

Dokter Lucas, een jonge, onbeholpen geneesheer onderzoekt mevrouw Ida en komt tot de vaststelling dat zij, ondanks haar 43 jaar, een baby verwacht. De dokter krijgt geen kans om Ida dit te vertellen: de babbelzieke Ida wil immers dat hij zo snel mogelijk haar dochter Elly onderzoekt omdat zij vreest dat Elly zwanger is. Door vele, kleine toevaligheden zal Ida lange tijd niks over haar eigen toestand te weten komen. Deze situatie zal een hele hoop al té gekke misverstanden in het leven roepen.

De Eikjeskappers brengen pretentieloos toneel: de mensen een aangename avond bezorgen, dat is hun enige doel, dat zij ongetwijfeld ook dit jaar weer zullen waarmaken!

Inkom: volwassenen: 100 fr. en kinderen: 70 fr. Genummerde kaarten kunt u

BELEG NU OP KORTE TERMIJN

4 + 1,25 % NETTO

- hoogste opbrengst (dezelfde of op kasbons van 5 jaar)
- geld steeds beschikbaar
- veilig: **LANDBOUWKREDIET**

= **STAATSWAARBORG**

Landbouwkrediet

Tijdens verkoopaktie:

1 LOT per storting van 2.500 frank

KANTOOR PAUL RECOUR B.V.B.A.

ROESBRUGGE / POPERINGE

Tel. 057/30 02 70 - 33 70 92

bekomen bij alle spelers of bij Blanche Sweertvaegher, Krombekeplein 14 (tel. 057/40 04 94).

VERKOOPAKTIE „KOOP IN UW DORP” N.C.M.V. - afdeling IJzerbode

Middenstanders, die bij onwetendheid niet werden aangesproken om aan de verkoopaktie deel te nemen, kunnen nog altijd hun naam opgeven aan volgende bestuursleden: Paul Top en Jean-Marie Vandamme Proven, Paul Hespeel en Wilfried de Grave Watou, Willy Laureys Krombeke, Norbert Butaye Stavele en Guido Schoonaert Roesbrugge.

De verkoopaktie loopt van 13 december '86 tot en met 11 januari '87.

TE KOOP

- **AKKUMULATIEKACHEL.** Zich wenden: Dr. J. Gheysenstraat 4, Roesbrugge tel. 057/30 11 26 (liefst v. 12 tot 13 u.)

DF-IJZERWEELE

'Reisindrucken Nepal, Indië, Pakistan, Iran en Turkije'

door Ann Morez en Johan Vandaele

Als onze verre voorouders op zoek naar zijde en andere mooie voorwerpen gingen in Indië en het Verre Oosten, reisden zij over land. Dat moet toendertijd een schokkende ervaring geweest zijn. Want onlangs drukten wij hun voetsporen en het blijkt nog steeds een indrukwekkende tocht te zijn. Een veelheid van ervaringen overvalt je. Van de ijzige Himalaya over verzengende woestijnen naar vruchtbare vlaktes. Spreken met Hindoes, Boeddhisten, Moslims. Bezoeken aan historische steden: Kathmandu, Benares, Lahore, Isphahan, Istanboel, ... Kortom: een kennismaking met de zeer verscheidene en voor ons soms bizarre wereld buiten het oude Europa.

Kommentaar en passende stemmingsmuziek worden verzorgd door Ann & Johan. Iedereen is welkom op vrijdag 5 december te 20 u. in zaal „Sint-Jozef” te Haringe.

Toegang: 70 fr., DF-leden en houders PCP betalen 50 fr. Org. DF-IJzerweelde.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND:

Geboorte:

- Lieselot Verdonck, d. v. Frank en Sibylle Berquin (Stavele).
- Filip Claerhout, z. v. Rik en Coletta Delhaye (Beveren).

Overlijden:

- Rachel Morez, 75 j., echtgenote van André Leper (Beveren).

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND

Huwelijksaankondiging:

- Tony Haezebrouck v. Watou met Katrien Ceenaeme van Roesbrugge.

Geboorte:

- Stefanie Wyffels, dochter van Bernard en Marleen Delmaere.

Overlijden:

- Bertha Lepa, 74 j., (kloosterzuster).

Zoals ieder jaar zijn er opnieuw

PRIJZEN TE WINNEN

bij bakkerij-voedingswaren

Julien FAÏNO-DEVELTER

te Roesbrugge

20.000 fr. naturaprijzen

zijn er te winnen gedurende gans de maand december.

Eén lotje per aankoop van 200 fr.

Er zijn vier trekkingen

en elk lot komt in aanmerking

voor iedere trekking die nog volgt.

Wie er dus VLUG bij is

heeft **VIERTIEN** een kans!

KOM, KOOP en WIN!

Het blijft onder de klanten.

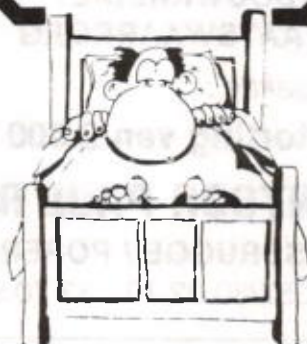
Woensdag gesloten

tel. 057/30 02 25

**de grootste keus
behangpapier**

de grootste keus
DEKENS
DONSDEKENS
DEKBEDDEN
BESCHERMHOEZEN
HOOFDKUSSENS

WOONINRICHTING

schoonaert

Tel. 057/33 40 86

Bruggestraat 3 - 5

8970 POPERINGE

VERZEKERINGEN
PRINZIE
LENINGEN
PRINZIE
BELEGGINGEN
PRINZIE
PVBA ZAKENKANTOOR
PRINZIE

Agentschap **Krediet aan de Nijverheid**

Provenplein 39A - 8994 PROVEN-POPERINGE

Tel. 057/30 09 01 - 30 09 02

na de diensturen : 30 03 26 - 30 02 58

**HET
KWALITEITSMERK**
Oliën en
smeermiddelen

voor : GASOIL - diesel
- verwarming

FUEL-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Blekerijweg 33-35

8994 PROVEN

Tel. 057/30 04 13

**HOUTHANDEL
FIRMA MAERTEN p.v.b.a.**

Bruggestraat 26-28

8970 POPERINGE

**Massieve
stijldeuren**

Van 13 december tot 11 januari
bij **ARGENTA**-spaarbank

ontvangt U per storting van **2.500 fr.**

op een verjaardag rekening, een spaarrekening
of een 21+ spaarrekening

een lot van de eindejaarsverkoopactie
(Middenstand - afdeling IJzerbode)

★ **Nieuwe klanten ontvangen 10 loten extra**

KRIS ROSSEEuw

Provenplein 48 - PROVEN (057/30 03 55)

groep argenta

uw appeltje voor de dorst

Michel BAELE

**Bankelindeweg 29 C
8994 KROMBEKE**

CENTRALE VERWARMING

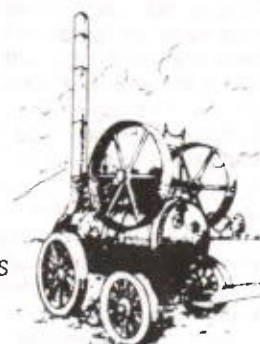
ASFALTBEDEKKING

KEUKENS — SANITAIR

ALGEMEEN ONDERHOUD VAN GAS-
EN MAZOUTBRANDERS

HOUTSKOOL

Telefoon 057/40 05 43

Kies uw eindejaarsgeschenk uit onze prachtige keus

lusters
tafel- en staande lampen
spotverlichting
laagspanningsverlichting

Jos. CAPPOEN-GANTOIS

Prof.O.Rubbrechtstraat 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30 05 94

Gedurende de maand december
is onze winkel ook op zondagvoormiddag open.

„DE ONVERWACHTTE VRIENDEN“ van Merkem in beeld en woord

Wat voor een normale sterveling onmogelijk schijnt, gebeurt dan plots toch. Entoesiasme, bezieling, geduld en een niet te stuiten motivering maakten het ongelooflijke waar te Merkem. (Incroyable mais vrai !) Zopas verscheen bij de Drukkerij-Uitgeverij Schoonaert te Roesbrugge een monografie van Wim VERYSER over *De Koninklijke Toneelvereniging „De Onverwachte Vrienden“*, *Honderd jaar jong (1886-1986)*. Een boek van pakweg 160 bladzijden, rijk geïllustreerd met vele tientallen foto's, doodsprentjes, uitnodigingen, spijkskaarten, documenten, e.d.m.

Niet alleen Merkemnaren, niet alleen toneelliefhebbers, maar ieder aandachtig lezer zal zich zelf in het boek ergens terug vinden, hoe zij of hij het dorpsstoneel ervoer of mede in stand hield.

In een vlotte verhalende stijl bouwt Wim Veryser een feuilleton op, kronologisch geordend, bijna zo lang en zo breed als onze vorstelijke dynastie oud is.

Aan de hand van verslagboeken rekonstrueert hij zo gedetailleerde werkelijke toestanden, dat men ofwel *de 2 voet hoge sneeuw zijn schoenen voelt binnensoppen* (1942) of ervaart men *het beleefd verzoek aan de Dames, zich van hunne hoeden te ontdoen* (1925) of hoort men de smeekbede *Och Vader, komt toch huiswaarts met mij* (1909).

Twee wrede wereldoorlogen, vrome Kerstvertoningen, kluchten en drama's, ontroerende ogenblikken van pijn en verdriet, boertige leute: een projectie van honderd jaar dagdagelijks leven... verdoezeld of geaksentueerd in het op de planken willen anders zijn dan anders. De beenhouwer wordt baron, meester wordt schouwvager, Florent wordt Philips de Schoone en postmeester Constant eenen vromen Kruisridder.

Een boek voor maar 350 fr., om vaak ter hand te nemen en weg te dromen in nostalgische gelukkige uren.

Te bestellen bij Drukkerij-Uitgeverij Schoonaert, Bergenstraat 14-16, 8990 Roesbrugge, PCR 000-0904677-55 (+ ev. 25 fr. verzendingskosten).

**Een
boek
als
kerst-
geschenk**

- ☐ Kijkboeken voor peuters
- ☐ Voorleesboeken voor kleuters
- ☐ Voorbereidingsboekjes op lezen, schrijven en rekenen (vanaf 4 j.)
- ☐ Om voor te lezen en zelf te lezen (vanaf 5 j.)
- ☐ Om zelf te lezen (vanaf 8 j.)
- ☐ Jeugdboeken (vanaf 9 j.)
- ☐ Reeks TOP-boeken (vanaf 12 j.)

**Een nieuw
TOP-boek**

**Boekhandel
SCHOONAERT**

Bergenstraat 14
8990 Roesbrugge

HOBBYCENTER

PAUL TOP-LEYS

Provenplein 56, 8994 PROVEN

Nu ook in voorraad : **Whiskas**

Kitekat

Frolic

Pal

Sheba

Mies

**NIEUW
AANBOD !!!**

naast alle andere merken

De winnaars van de spaaractie van het
KREDIET AAN DE NIJVERHEID
bij **Pvba Zakenkantoor PRINZIE** te Proven.

Mevr. Notredame-Gesquiere Clara en Mevr. Derycke
Lena uit Proven, samen met L. Joos en P. Coene van Pvba
PRINZIE bij het overhandigen van de gewonnen fietsen.

ALLE LENINGEN

- ★ persoonlijke
- ★ financieringen (auto nu 0,48%)
- ★ hypothecaire vanaf 7,25%

GOEDKOOP

DIREKTE BESLISSING

BEL LEO LEPEE

057/30 04 60

057/40 01 12

Gemeentekrediet

de bank op z'n best

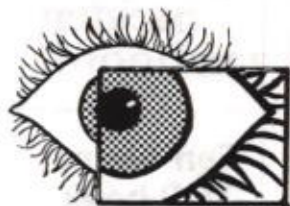
Het nieuwe
BEHANGPAPIER
1987
is binnen !

JACQUES BERQUIN

Couthoflaan

8994 PROVEN

tel. 057/30 06 54 - 057/30 11 20

OPTIEK Stefaan en Martine LOBELLE-RYON
UW BRILLENZAAK

VERKOOP van SPECIALE KOLLEKTIE BRILLEN aan ZOTTE PRIJZEN
500 fr. - 750 fr. - 1000 fr. - 1250 fr. - 1500 fr. - 2000 fr.

(nov. en dec. '86)

GRATIS OGENTEST

KONTAKTLENZEN

EINDEJAARSGESCHENKEN

Burg. Bertenplein 11 - 8970 POPERINGE - tel. 057/33 67 19

AKTIVITEITEN EN VERMAKELIJKHEDEN MAAND DECEMBER

Kaartingen

- Roesbrugge, bij Mevr. J. Deroo-Denys
maandag 1 december
maandelijks kaarting
- Roesbrugge, in „De Gouden Arend”
zaterdag 6 december
maandelijks kaarting
- Roesbrugge, bij P. Gunst
maandag 8 december
maandelijks kaarting
- Haringe, in de schoollokalen
woensdag 10 december
puntenkaarting „Derde Leeftijd”
- Beveren, in „De Kruisstraat”
maandag 15 december
maandelijks kaarting
- Roesbrugge, bij P. Gunst
dinsdag 23 december
puntenkaarting „Derde Leeftijd”
- Haringe, in „St.-Jozef” bij Cecile Ryon
zaterdag 27 en zondag 28 december
maandelijks kaarting

Vogelplk

- Roesbrugge, bij Maria Soenen
zaterdag 6 december
smijting voor de Handelspikkers
- Roesbrugge, bij P. Gunst
zaterdag 13 december
smijting voor de leden
- Haringe, in „St.-Jozef” bij Cecile Ryon
zaterdag 13 en zondag 14 december
smijting voor de leden

K.V.L.V. Roesbrugge-Haringe

- Op donderdag 4 december om 13.15 u. in „St.-Jozef” te Haringe: 2° kookles over zanddeeg.
- Op vrijdag 26 december om 19 u. bij Patrick Gunst: Kerstfeest.

Ouderavond

- Roesbrugge, zaal „De Gouden Arend”
Jaarlijkse ouderavond
van de Lagere Gemengde School
met opvoering van een sprookje
geschreven door Romain Depuydt.
- Zaterdag 27 december om 20 u.
in de H. Hartzaal te Beveren-IJzer.
Inr.: K.L.J.-Beveren-Stavele-Leisele

Dansavond

- Zaterdag 3 januari '87 om 20 u.
TOEVATRESBJENG-TD
in de „Sceure” te Oostvleteren
met discobar „Utopia”
Inr.: K.L.J.-Beveren-Stavele-Leisele

Play-Back & Soundmix-show

- Poperinge, zaal „Maeke-Blyde”
zaterdag 27 december

TE KOOP

- 3 GASKACHELS • 1 MAZOUTTANK
- Zwarte marmeren rustleke SCHOUW
versierd met koper
tel. 058/31 40 69 (na 18 u.) of inlichtingen
in de Drukkerij.

BRIEFJE VAN EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Hij kwam in het café en trakteerde iedereen die er binnen zat of kwam. Niet dat hij moest verkozen worden, want hij zat niet in de politiek, wel in zaken. Maar hij stond graag in het middelpunt van de belangstelling. Hij blufte en pochte op wat hij weer eens had gepresteerd en dat hij slimmer was dan zij dachten, want dat de helft van zijn zaken in 't zwart gebeurden, omdat hij niet zinnens was een groot deel van zijn verdiensten aan de Staat te geven. Maar dat hij het zo handig aan boord legde dat niemand hem te pakken kon krijgen. Ze waren daarvoor te kort gebroekt!

Zij die zijn bier uitdronken en de patron die het had uitgeschonken, lachten begripend, knikten goedkeurend en gaven hem groot gelijk: „waarom zou je 't laten als je in de okkasie zijt!”

De ja-knikkers dachten er voorzeker niet aan dat ze eigenlijk de slachtoffers waren van die vent. Het is inderdaad verkeerd van te denken dat een fraudeur de Staat bedriegt. De Staat bedriegt men nooit! Als er te weinig belastingen in 't laadje komen, dan maakt men zich te Brussel daarover nog niet te veel zorgen: er worden nieuwe belastingen gestemd, bestaande belastingen verhoogd of nieuwe inleveringen en besparingsmaatregelen opgelegd. En wie is hiervan het slachtoffer, de velen die niet kunnen frauderen, maar niet de Staat! Frauderen is dus eigenlijk een zonde tegen de naastenliefde, maar 't zondegevoel is in onbruik geraakt, zodat er elk jaar 200 à 300 miljard aan belastingen wordt achterover gedrukt. Lees maar eens het boekje dat hieromtrent bij het Davidsfonds is verschenen.

't Is net hetzelfde met de besparingen, iedereen moet besparen en bijzonderlijk in het onderwijs en in de ziekenzorg worden hieromtrent scherpe maatregelen getroffen, niettegenstaande het zeer gevaarlijk is van hard te snoeien in de opvoeding en de gezondheidszorgen. Minister Dehaene denkt dat er veel verbetering zal komen met de ziekenzorg te centraliseren in grote klinieken, maar hoe groter instellingen, hoe minder menselijkheid! Later zal men dan weer het omgekeerde doen, en decentraliseren! Maar voorlopig geen pardon, we moeten uit de tunnel, maar die schijnt steeds langer te worden en het gaat steeds moeilijker om eruit te geraken. Wie niet wil besparen dat zijn Kamer en Senaat, de mannen die het goede voorbeeld zouden moeten geven, maar hun uitgaven over 1986 zullen 337 miljoen hoger liggen dan vorig jaar!

„Het enige dat we kunnen doen”, zegt Gusta, „om zelf niet altijd het schaap van de historie te zijn, dat is trachten zelf in de Kamer of de Senaat te geraken”!

Geen slecht gedacht,
Pol

HYPOTHEEK- EN SPAARMAATSCHAPPIJ VAN ANTWERPEN

DENUT CHRISTIAN

Casselstraat 12
8991 Beveren-IJzer
Tel. 057/30 01 82

Stoelen en tafels
Vlechtwerk
Biezen en riet

Paul Rappelet

Roesbruggestraat 4
8994 PROVEN
Tel. 057/30 04 63

- FORD Escort '86 diesel - PEUGEOT 604 '82
- FORD Fiesta '86 diesel

PEDICURE

Mevr. Vandewalle-Decaestecker
Veurnestraat 11
8980 Vleteren (Oost)

Op afspraak: tel. 057/40 01 01

Ook verzorging aan huis

Woensdagnamiddag gesloten

Alle voetverzorgingsprodukten
en benodigdheden.

Nu de winter voor de deur staat
sterke, warme schoenen en pantoffels.
Grote keus in alle prijsklassen
voor jong en voor...

de derde leeftijd.

Schoenen Ig. PARENT - MOYAERT

Prof. O. Rubbrechtstraat 35
8990 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 03 20

VRIENDELIJKE WARMTE en DEUGDELIJK KOMFORT
in uw bestaande woning en nieuwbouw met
de nachstroom akkumulatoren

DIMPLEX en AEG

Met tussenkomst van de elektriciteitsmaatschappij GASELWEST

- ☐ een vermindering van 4 000 fr. in de installatiekosten
- ☐ bij nieuwbouw : gratis verbruiksmeter voor het uitsluitend nachttarief
- ☐ bij bestaande woningen : tot 9 360 fr. in de wijzigingskosten van de aansluiting van de maatschappij.

Vraag ons vrijblijvend om documentatie en inlichtingen :

Jos. CAPPOEN-GANTOIS

Prof.O.Rubbrechtstraat 12, 8990 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 05 94

Voor BIJVERWARMING : grote keus CONVECTOREN
en STRAALKACHELS

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREEVE

Op de Krothoek, tusschen de Moeren en Adinkerke, weunde Koben Bollaert, 'n ouden, verstokten pensjager die regelmatig zyn stroppen zette. 't Krioelde daar van d'haazen en de keuns op de Krothoek en de landerijen d'r rond. Dat wos daar ol jachtgoed van Baron Van Deuren dael, die entwaar in Brussel weunde en è keer 's jaars kwam om è klopjacht t' houden. . . . Maar 't wos aan de d'ooren van de baron è kommen dat er daar pensjagers op zyn jachtgoed zaaten en è 'n hadde laten weeten aan Alidoor Kardoese, die zyn garde-chasse wos, dat'n in de korste keer dien kerel moeste stekken. . . .

Alidoor, die hem oltyd op zyn gemak houden hadde, zat er nu geweldig achter uit en op è zaterdag teegen den avond had'n Koben vast djuuste op 't moment dat'n è haaze uit een van zyn stroppen haalde. Fikken Voorde, die djuuste op 't stik erover bezig wos met klavers pikken voor zyn geete, hadde 't zien gebeuren. . . .

„J' hèt 'n proces-verbaal“, zei Alidoor teegen Koben binst dat'n zyn boek uithaalde „En gy gaat moeten getuigen!“ riep'n naar Fikken.

„'k Hèn ik begot nieten è zien!“ riep Fikken.

„'t Is gelijk!“ zei Alidoor. . . . „kom maar hier met je papieren!“

't Duurde inderdaad niet lang voor dat 't inkwam, dat dat proces teegen Koben op 't tribunaal in Veurne ging voorenkomen en dat Fikken moeste gaan getuigen. . . .

„Je ga goed moeten opletten wuk da'je daar zegt wei!“, zei Koben teegen Fikken. . . . „want ols je te doen hèt met dien advokaat van den baron. . . . den dienen kent de maniere om entwien op de rooster te leggen!“

„Wel, 'k ken ik dien kerel oek wei!“ zei Fikken. . . . „è n'is van Veurne, 't is è ventje met veele wind in z'n broek. . . . en 'k kennen bovendien zyn madam. . . . 'n Gaat ie van mien niet veele teweele kommen, je meugt gerust zyn!“

Nu, die zaake kwam voor de pinne en ols Fikken op 't tribunaal ol vooren moeste gaan om te getuigen, begoste den advokaat van den baron hem t'ondervraagen.

„Kun je gy nog zeggen waar dat je waart dien zaterdagavond?“

„'k Peinzen da'k op mien stik land klavers pikte!“ zei Fikken.

„Kun je gy zeggen hoe laate dat toen wos?“

„'k Peinzen 't niet!“ zei Fikken.

„Wos het in 't ondergaan van de zonne?“

„'k Gelooven 't wei!“

„Wos dat nog klaar genoeg om entwien te verkennen op honderd meter?“

„'k Gelooven 't niet!“

„Volgens da'k hooren“ grijsnlachte den advokaat. . . . zyt gy entwien die nooit zeker zyt van hetgeene dat je hoort of ziet. . . . Kom je gy nooit nieten teegen da'je zeker zyt?“

„Wel jaak!“ zei Fikken.

„Geef è keer è voorbeeld!“ riep den advokaat.

„Héwè, 'k zat passeerde weeke te visschen aan de Bergenvaart!“ zei Fikken „en joen madam passeerde daar met è vent aan heuren arme en 'k zyn zeker dat 't gy niet wos!“

KWAAK